„ACEASTĂ POVESTE EXTRAORDINARĂ
DESPRE PRIETENIE ȘI ADEVĂR
VA PRINDE ARIPI, LUÂNDU-ȘI ZBORUL
DIRECT SPRE INIMA TA."
– LAURIE HALSE ANDERSON
Autoare de bestsellere NEW YORK TIMES
nume de cod:
Verity
Elizabeth Wein
EPICA

nume de cod: Verity

Elizabeth Wein

Traducere din limba engleză și note de
CRISTINA JINGA

EPICA

Pentru Amanda
— facem o echipă senzațională —

Cei care rezistă pasiv trebuie să înţeleagă că sunt la fel de importanţi în rolul lor de sabotori.

— SOE *Secret Operation Manual*, „Metode de rezistenţă pasivă"

Partea 1

Verity

SUNT O LAȘĂ.

Voiam să fiu eroină și mă prefăceam c-aș fi. M-am priceput întotdeauna la prefăcătorie. Mi-am petrecut primii doisprezece ani din viață jucându-mă de-a Bătălia de la Stirling Bridge[1] cu cei cinci frați mai mari ai mei — și, cu toate că sunt fată, ei mă lăsau să fiu William Wallace, despre care se crede că ar fi strămoș de-al nostru, pentru că eu țineam cele mai înflăcărate cuvântări de bătălie. Doamne, cât m-am străduit săptămâna trecută. Doamne, *cât am încercat*. Dar acum știu că sunt o lașă. După ridicola înțelegere pe care am făcut-o cu Hauptsturmführerul SS von Linden, am înțeles că sunt o lașă. Și o să vă spun tot ce-mi cereți, tot ce-mi pot aminti. *Până în cel mai mic detaliu.*

Iată ce înțelegere am făcut. O notez ca s-o păstrez vie în minte.

— Hai să încercăm așa, mi-a zis Hauptsturmführerul. Cum ai putea fi mituită?

Iar eu i-am spus că-mi voiam hainele înapoi.

---

[1] Bătălie (11 septembrie 1297) din Primul război de independență al Scoției, în care răsculații lui Andrew Moray și William Wallace au zdrobit cavaleria forțelor engleze conduse de John de Varenne, conte de Surrey, și Hugh de Cressingham, pe podul dinspre Stirling, semănând panica în restul trupelor și silindu-le să se retragă.

Acum pare un fleac. Sunt convinsă că el se aşteptase ca răspunsul meu să fie ceva sfidător — „Dă-mi Libertatea" sau „Victorie" — sau ceva generos, de pildă: „N-o mai hărţui pe nenorocita aia de fată din Rezistenţa franceză, ci îndură-te şi dă-i o moarte demnă". Sau, cel puţin, ceva mai direct legat de condiţia mea din momentul acela, cum ar fi „Te rog, lasă-mă să mă duc la culcare" sau „Dă-mi de mâncare" sau „Scapă-mă de blestematul ăsta de drug de fier pe care mi l-aţi ţinut legat în spinare în ultimele trei zile". Dar eu eram gata să continui, fără somn, nemâncată şi în picioare încă o bucată de vreme, numai să nu fiu silită s-o fac în lenjerie de corp — foarte murdară şi udă, uneori, şi atât de UMILITOARE. Căldura şi demnitatea fustei mele de flanelă şi a puloverului de lână valorau mult mai mult pentru mine, atunci, decât patriotismul sau integritatea.

Şi, astfel, von Linden mi-a vândut hainele înapoi, una câte una. Cu excepţia fularului şi a ciorapilor, fireşte, care îmi fuseseră luaţi mai devreme, ca să nu mă spânzur cu ei (fiindcă încercasem). Puloverul m-a costat *patru seturi de coduri de radiotelegrafie* — toată seria de poeme criptate, parole şi frecvenţe. Von Linden mi-a îngăduit să-mi recapăt puloverul imediat, fără să-mi pună la îndoială informaţiile. Mă aştepta în celulă, când m-au dezlegat, în cele din urmă, după acele trei zile îngrozitoare, deşi la început am fost incapabilă să îmbrac nenorocitul de pulover; dar numai să-l pun peste mine ca pe un şal a fost o alinare. Acum, odată ce am reuşit în sfârşit să-l îmbrac, mă îndoiesc c-o să-l mai dau jos vreodată. Fusta şi bluza m-au costat mai puţin decât puloverul, şi pentru pantofi n-am dat decât un set de coduri pentru fiecare.

Au fost unsprezece seturi, în total. Cu ultimul ar fi trebuit să-mi răscumpăr furoul. Remarcaţi cum a aranjat el ca eu să-mi

primesc hainele de la cele exterioare la cele de dedesubt, astfel încât să fiu nevoită să trec prin chinul *dezbrăcării* în fața tuturor de fiecare dată când mi se returna un alt articol. El era singurul care nu se uita — m-a amenințat că mi le ia înapoi pe toate când i-am sugerat că pierdea un spectacol nemaipomenit. Era prima oară când vătămările acumulate erau într-adevăr expuse și mi-ar fi plăcut ca el să-și fi *privit* capodopera — în special brațele mele — și, de asemenea, prima oară când eram în stare să stau pe picioarele mele un timp și aș fi vrut să mă dau mare. În orice caz, am hotărât să mă descurc fără furou, ceea ce m-a scutit și de neplăcerea de a mă dezbrăca din nou ca să-l iau pe mine și, în schimbul ultimului set de coduri, am căpătat cerneală și hârtie — și un pic de timp.

Von Linden a spus că am două săptămâni și că pot cere oricâtă hârtie vreau. Tot ce trebuie să fac e să dezvălui ce-mi pot aminti despre eforturile de război ale britanicilor. Și am de gând s-o fac. Von Linden seamănă cu Căpitanul Cârlig, în aceea că e un tip de gentleman corect, cu toate că e o brută, iar eu sunt chiar Peter Pan-escă, în ceea ce privește încrederea mea naivă că el va juca după reguli și se va ține de cuvânt. Până acum, s-a ținut. Ca să-mi încep mărturisirea de față, el mi-a dat celula asta drăguță, cu pereți crem și în relief, din Château de Bordeaux, mai precis Hotelul Castel Bordeaux, ceea ce obișnuia să fie clădirea. (N-aș fi crezut că un hotel franțuzesc poate deveni atât de grozav de deprimant, dacă n-aș fi văzut cu ochii mei obloanele ferecate cu drugi și ușile cu lacăte. Dar ai fi putut face întregul oraș Ormaie cel fermecător să arate deprimant.)

E destul de mult în schimbul unui singur cod, dar în plus față de raportul meu trădător i-am promis lui von Linden și sufletul meu, deși pe-asta nu cred c-o ia în serios. În orice caz,

va fi o ușurare să scriu despre *orice* care nu are legătură cu vreun cod. M-am săturat până peste cap să divulg coduri de transmisiuni. Abia când am așternut toată lista pe hârtie mi-am dat seama ce uriașă provizie de coduri aveam, de fapt, în mine.

E absolut uluitor, pe cuvânt.

TÂMPIȚILOR, NAZIȘTI NEMERNICI CE SUNTEȚI.

Sunt pur și simplu pierdută. Sunt cu totul și cu totul pierdută. O să mă împușcați la sfârșit, orice-aș face, pentru că asta faceți voi cu agenții dușmani. Asta facem *noi* cu agenții dușmani. După ce scriu mărturisirea asta, dacă nu mă împușcați *voi* și o să ajung vreodată acasă, o să fiu oricum judecată și împușcată pentru colaboraționism. Dar, dacă mă uit la căile întunecate și întortocheate de dinaintea mea, asta este cea ușoară, cea evidentă. Ce mă așteaptă în viitor — un bidon de kerosen turnat pe gât și un chibrit aprins la buzele mele? Scalpel și acid, ca fetei din Rezistență care nu vrea să vorbească? Scheletul meu încă viu, urcat într-un vagon de vite, alături de alte două sute de disperați, duși Dumnezeu știe unde, ca să murim de sete mai înainte de a ajunge acolo? Nu. Eu n-am să merg pe drumurile alea. Ăsta e cel mai ușor. Celelalte sunt prea înspăimântătoare și numai să le contemplu.

O să scriu în engleză. Nu am vocabular de război pentru un raport în franceză și nu pot scrie destul de fluent în germană. Cineva va trebui să traducă pentru Hauptsturmführerul von Linden. O poate face Fräulein Engel. Ea vorbește foarte bine engleză. Ea este cea care mi-a explicat că gazul lampant și kerosenul sunt cam unul și același lucru. Pe la noi i se spune gaz lampant, dar americanii îl numesc kerosen și tot cam așa sună cuvântul și în franceză, și în germană.

(Despre gaz lampant, kerosen, sau ce-o fi. Nu prea cred că aveți un litru de kerosen de risipit pe mine. Sau faceți rost de pe

piaţa neagră? Cum justificaţi cheltuiala: *1 l. combustibil puternic exploziv pentru execuţie spion britanic*? Oricum, o să fac tot posibilul să vă scutesc de cheltuială.)

Unul dintre primele lucruri de pe lista asta foarte lungă la care mi-a fost indicat să mă gândesc pentru a-l include în confesiunea mea este Locaţia aerodromurilor de campanie britanice pentru invazia Europei. Fräulein Engel o să confirme că am izbucnit în râs când am citit asta. Voi chiar credeţi că am vreo idee despre unde plănuiesc Aliaţii să-şi lanseze invazia Europei ocupate de naziști? Sunt în Direcţia de Operaţiuni Speciale[1] pentru că vorbesc franceza și germana și mă pricep la născocit povești, și mă aflu în cartierul general al Gestapoului din Ormaie pentru că n-am nici pic de simţ al orientării. Ţinând cont că persoanele care m-au pregătit mi-au încurajat binecuvântata neștiinţă în privinţa aerodromurilor tocmai ca să *nu* vă pot dezvălui aceste lucruri în caz că m-aţi fi prins și, de asemenea, neuitând că nu mi s-a spus nici măcar numele aerodromului de pe care am decolat când am venit aici, daţi-mi voie să vă reamintesc că eram în Franţa de mai puţin de 48 de ore, când acel îndatoritor agent al vostru a trebuit să mă salveze să nu fiu călcată de o dubă franţuzească plină cu găini franţuzești, fiindcă eu mă uitasem în direcţia greșită înainte de a trece strada. Ceea ce arată cât de isteţi sunt cei din Gestapo. „Persoana pe care am scos-o de sub roţile unei morţi sigure se pregătea să traverseze, printre mașini, pe partea stângă a străzii. Prin urmare, de bună seamă că este de origine engleză și foarte probabil parașutată în Franţa ocupată

[1] Special Operations Executive (abr. SOE) - unitate de servicii secrete britanice din timpul celui de Al Doilea Război Mondial, urmărind acţiuni de spionaj, sabotaj și recunoaștere în ţările europene ocupate de puterile Axei și organizarea rezistenţei locale.

de naziști dintr-un avion al Aliaţilor. O voi aresta, acum, ca spion."

Așadar, n-am niciun pic de simţ al orientării. Pentru unii dintre noi ăsta e un DEFECT TRAGIC și n-are niciun rost să încercaţi să mă puneţi pe mine să vă îndrum spre Locaţia Oricărui Aerodrom de Oriunde-ar fi. Mai ales când nu mi-a dat cineva coordonatele înainte. Le-aș fi putut născoci, probabil, și vi le-aș fi putut servi convingător, ca să obţin ceva mai mult timp, dar v-aţi fi prins în cele din urmă.

Tipurile de aparate de zbor folosite operativ este, de asemenea, un subiect de pe lista lucrurilor pe care trebuie să vi le spun eu. Doamne, nostimă listă. Dacă aș fi știut sau m-ar fi interesat ceva despre tipurile de aparate de zbor, aș fi pilotat avioane pentru unitatea Auxiliară de Transport Aerian, ca Maddie, femeia pilot care m-a parașutat aici, sau aș fi lucrat la asamblare ori ca mecanic. Și n-aș mai fi tremurat de frică divulgând fapte și cifre pentru Gestapo. (N-am să mai pomenesc de lașitatea mea, pentru că începe să mă facă să mă simt indecentă. Și nu vreau să vă plictisesc și să-mi luaţi hârtia asta frumoasă, ca să mă treceţi iar la vârât capul în ligheanul cu apă rece ca gheaţa până îmi pierd cunoștința.)

Nu, staţi puţin, chiar știu niște tipuri de aparate de zbor. O să vă spun toate tipurile de avioane pe care le cunosc, începând cu Puss Moth. Ăsta a fost primul avion cu care prietena mea Maddie a zburat în viaţa ei. De fapt, a fost primul în care s-a urcat vreodată și primul de care a putut să se apropie. Nu cred c-o să înţeleg vreodată cum am ajuns să deţin cartea ei de identitate și licenţa ei de pilot, în locul propriilor acte de identitate, când m-aţi arestat voi, dar dacă vă povestesc despre Maddie, o să înţelegeţi de ce am zburat împreună până aici.

TIPURI DE AVIOANE

Maddie este, de fapt, Margaret Brodatt. Aveţi cartea ei de identitate, îi ştiţi numele. Brodatt nu este un nume englezesc nordic; este un nume rusesc, cred, pentru că bunicul ei a venit din Rusia. Dar Maddie e o veritabilă nativă din Stockport. Spre deosebire de mine, ea are un excelent simţ de orientare. Poate naviga după stele și după calcule deductive fără repere, dar cred că a învăţat să-şi folosească simţul orientării cum trebuie din cauză că bunicul ei i-a dat o motocicletă cadou la a șaisprezecea aniversare. De atunci Maddie a ieșit din Stockport și-a colindat pe drumurile de ţară desfundate de pe platourile mlăștinoase ale dealurilor Pennine. Penninii se pot vedea de jur împrejurul orașului Stockport, verzi și golași, cu fâșii de nori gonind grăbite și cu lumina soarelui alunecând pe deasupra lor ca într-un film de la Technicolor. Știu asta, pentru că am fost într-un weekend pe la Maddie și bunicii ei, iar ea m-a dus cu motocicleta până sus, pe Dark Peak, într-una dintre cele mai frumoase după-amiezi din viaţa mea. Era iarnă și soarele a ieșit doar pentru vreo cinci minute, dar nici atunci moina nu s-a oprit — tocmai pentru că prognoza meteo era atât de potrivnică zborurilor avusese ea trei zile libere. Dar pentru cinci minute, Cheshire a părut verde și scânteietor. Bunicul lui Maddie are un magazin de motociclete și făcuse rost de motorină la negru special pentru ea, când am fost eu în vizită. Notez și asta (cu toate că n-are nicio legătură cu tipurile de avioane) pentru că dovedește că știu despre ce vorbesc când descriu ce a însemnat pentru Maddie să fie singură într-al nouălea cer, asurzită de mugetul vântului care bătea din toate părțile și al motorului cu doi cilindri, cu tot platoul Cheshire, cu lanurile sale verzi și hornurile sale roșii, așternut la picioarele ei ca o pătură de tartan pentru picnic.

Maddie avea o prietenă pe nume Beryl, care abandonase școala, iar, în vara lui 1938, Beryl lucra la filatura de bumbac din Ladderal. Le plăcea să iasă la picnicuri, duminica, pe motocicleta lui Maddie, pentru că era singura ocazie când se puteau vedea, în zilele acelea. Beryl își ținea strâns brațele pe după mijlocul lui Maddie, cum făcusem și eu, în vizita mea. Nici Beryl, nici eu nu ne puseserăm ochelari de protecție, deși Maddie avea o pereche pentru ea. Într-o duminică din iunie, au mers pe drumurile de țară dintre zidurile de piatră pe care strămoșii agricultori ai lui Beryl le construiseră și au trecut dincolo de vârful Highdown Rise, stropite de noroi până sus, pe pulpele goale. În ziua aceea s-a dus cea mai bună fustă a lui Beryl, iar tatăl ei a pus-o să-și plătească pentru una nouă din simbriile ei pe săptămânile următoare.

— Îl iubesc pe bunicul tău, i-a strigat Beryl la ureche lui Maddie. Mi-ar fi plăcut să fie al meu. (Și eu mi-aș fi dorit asta!) Îți dai seama, să-ți dăruiască o Silent Superb de ziua ta!

— Nu-i chiar atât de silențioasă, i-a strigat Maddie peste umăr. N-a fost nouă când am primit-o și acum are cinci ani în plus. Trebuie să-i recondiționez motorul, anul ăsta.

— N-o face bunicul tău pentru tine?

— El n-a vrut nici să mi-o dea, până ce nu i-am scos motorul. Trebuie să-l refac singură sau n-am s-o pot folosi deloc.

— Tot îl iubesc, a strigat Beryl.

Au gonit mai departe pe drumurile platoului înverzit Highdown Rise, urmând făgașele de tractoare, ceea ce era cât pe-aci să le arunce de-a berbeleacul peste zidurile de piatră ale câmpurilor, într-un culcuș de noroi, urzici și oi. Îmi amintesc și știu cum trebuie să fi fost. Din când în când, după vreun colț sau în vârful vreunei cocoașe de deal, puteai vedea lanțul Penninilor, golaș și verde, întinzându-se liniștit spre apus, sau furnalele

fabricilor din sudul Manchesterului mâzgălind albastrul cerului, spre miazănoapte, cu fum negru.

— Și așa o să ai o calificare, a răcnit Beryl.

— O ce?

— O *calificare*.

— Reparator de motoare! a urlat Maddie.

— Este o calificare. Mai bine decât încărcător de suveici.

— Măcar tu ești plătită pentru încărcatul suveicilor, a strigat Maddie înapoi. Eu nu primesc un sfanț.

Drumeagul din fața lor era plin de gropi pline cu apă de ploaie. Arăta ca o machetă la scară redusă a lacurilor Scoției. Maddie a încetinit, și în cele din urmă a oprit de tot motocicleta. Și-a lăsat picioarele pe pământul solid, cu fusta suflecată până sus pe coapse, încă simțind hodorogitul motorului prin tot corpul, un hodorogit cu care se obișnuise și îi părea familiar.

— Cine i-ar da unei fete slujba de reparator de motoare? a zis Maddie. Bunica vrea să învăț dactilografie. Cel puțin, tu câștigi o pâine.

Au fost nevoite să se dea jos de pe motocicletă și să meargă pe lângă ea, de-a lungul drumului brăzdat de șanțuri pline cu apă. Au mai urcat un dâmb și au ajuns la poarta unei ferme așezate între hotarele câmpurilor, iar Maddie a sprijinit motocicleta de un zid de piatră, până și-au mâncat sandvișurile. S-au uitat una la cealaltă și au râs de cât de noroite erau.

— Ce-o să zică taică-tău! a exclamat Maddie.

— Da' bunică-ta!

— S-a obișnuit.

Beryl îi zicea picnicului „trăistărie", mi-a povestit Maddie. Felii groase cât treptele casei, din pâinea de grâu pe care mătușa lui Beryl o cocea pentru trei familii în fiecare miercuri, și cepe murate mari cât merele. Sandvișurile lui Maddie erau cu pâine

de secară de la brutarul din Reddyke, unde o trimitea bunica ei în fiecare vineri. Cepele murate le-au oprit pe Maddie și Beryl să mai sporovăiască, pentru că mestecatul le producea atâta scârțâit în țeste că nu s-ar fi putut auzi vorbind și trebuia să înghită cu grijă ca să nu se asfixieze de vreo țâșnire accidentală de oțet. (Probabil Șef-Asalt-Căpitanul von Linden va găsi cepele murate folositoare ca instrumente de convingere. Iar prizonierii voștri vor fi și hrăniți, în același timp.)

(Fräulein Engel mi-a cerut să notez aici, ca să știe și căpitanul von Linden, când va citi, că am pierdut 20 de minute din timpul acordat, pentru că, odată ajunsă aici cu relatarea, am râs la gluma mea stupidă cu cepele murate și am rupt vârful creionului. Am fost nevoite să așteptăm pe cineva să aducă un cuțit ca să-l ascuțim, întrucât domnișoara Engel nu are voie să mă lase singură. Apoi am mai pierdut alte 5 minute plângând, după ce am rupt noul vârf al creionului, pentru că domnișoara E. l-a ascuțit foarte aproape de fața mea, aruncându-mi așchiile în ochi, în timp ce Scharführerul SS Thibaut îmi ținea capul nemișcat, ceea ce m-a făcut îngrozitor de agitată. Acum nu mai râd, nici nu mai plâng și o să încerc să nu apăs prea tare pe creion după toate acestea.)

În orice caz, Maddie înainte de război, liberă și acasă, cu gura plină de cepe murate — n-a putut decât să arate cu degetul și să se înece, când un avion pufnind și împroșcând fum a apărut plutind pe deasupra capetelor lor, rotindu-se pe câmpul de unde priveau ele, cocoțate pe poartă. Avionul era un Puss Moth.

Vă pot spune câte ceva despre avioanele Puss Moth. Sunt monoplane rapide, ușoare — știți, cu numai o pereche de aripi — Tiger Moth e un biplan și are două perechi (un alt tip de care tocmai mi-am amintit). Poți să strângi aripile unui Puss Moth ca să-l transporți pe drum sau să-l adăpostești. Are o vedere

largă din cockpit și poate duce doi pasageri, în afară de pilot. Am fost și eu pasager într-unul, de vreo două ori. Mi se pare că modelul mai nou se numește Leopard Moth (și cu ăsta, se fac trei avioane pe care le-am numit într-un singur paragraf!).

Puss Moth-ul care se rotea deasupra câmpurilor la Highdown Rise, primul Puss Moth de care a dat Maddie în viața ei, se îneca muribund. Maddie a zis că a fost ca și când ar fi avut un loc lângă arenă, la circ. Cu avionul la o sută cincizeci de metri, ea și Beryl puteau vedea toate detaliile mașinăriei în miniatură: fiecare cablu, fiecare lonjeron al perechii sale de aripi de pânză, fâlfâitul brațelor elicei de lemn care se învârteau ineficient în vânt. Nori mari de fum albastru se revărsau pe țevile de evacuare.

— A luat foc! a țipat Beryl, într-un acces de panică entuziastă.

— N-a luat foc. Arde uleiul, a zis Maddie, pentru că ea știe lucrurile astea. Dacă are un dram de minte, pilotul o să decupleze motorul și atunci o să se oprească. Pe urmă poate ateriza.

Au privit. Previziunea lui Maddie s-a adeverit: motorul s-a oprit și fumul s-a risipit, iar pilotul evident plănuia să-și aducă aparatul defect la sol, chiar pe câmpul din fața lor. Era un câmp lăsat în pârloagă, nearat, necosit, fără vite la pășunat. Aripile de deasupra lor au umbrit soarele o secundă cu alunecarea și întoarcerea în vânt a unui iaht pe mare. Trecerea finală a avionului le-a spulberat toate merindele dintre ele, departe pe câmp, cojile brune de pâine și hârtia cafenie fluturând în fumul albastru ca niște confetti nebune.

Maddie zicea c-ar fi fost o aterizare reușită, dacă s-ar fi făcut pe un aerodrom. În câmp, aparatul de zbor rănit s-a izbit nefericit de pământ, săltând prin iarba necosită pe vreo treizeci de metri. Apoi a basculat grațios, proptindu-se în bot.

Maddie a izbucnit în aplauze. Beryl a apucat-o de mâini și a plesnit-o peste una dintre ele.

— Vacă proastă ce ești! Poate că e rănit! Oh, ce să facem?

Maddie nu voise să aplaude. O făcuse fără să se gândească. Mi-o pot închipui dându-și părul negru și creț la o parte din ochi, împingându-și buza de jos în afară, și apoi sărind jos de pe poartă și luând-o la fugă, peste smocurile de iarbă, spre avionul căzut.

Nu erau flăcări. Maddie s-a cățărat pe botul Puss Moth-ului ca să ajungă la cabină, intrând cu unul dintre bocancii țintuiți prin materialul care acoperea fuzelajul (cred că așa se numește corpul avionului) și pariez că s-a crispat; nici asta nu intenționase. Era foarte agitată și încordată în clipa în care a deschis ușa, așteptându-se la mustrări din partea proprietarului aeroplanului, și s-a simțit rușinos de ușurată găsindu-l pe pilot atârnând cu capul în jos în curelele de protecție pe jumătate desfăcute și evident fără cunoștință. Maddie a aruncat o privire la comenzile mașinăriei necunoscute. Niciun indicator de presiune a uleiului (ea mi-a spus toate astea). Accelerație, nimic. Moartă. Mai bine. Maddie a descurcat curelele și l-a lăsat pe pilot să alunece la pământ.

Beryl era acolo, pregătită să prindă greutatea trupului desprins al pilotului leșinat. A fost mai ușor pentru Maddie să se dea jos din avion decât îi fusese să se urce, doar o săritură lejeră pe pământ. I-a desfăcut pilotului cascheta și ochelarii de protecție; ea și Beryl luaseră amândouă lecții de prim ajutor la Cercetași, la orice-o fi folosind asta, și știau destul cât să se asigure că accidentatul respira.

Beryl a început să râdă.

— Cine-i vaca proastă? a exclamat Maddie.

— E o fată! a râs Beryl. E o fată!

*

Beryl a rămas cu fata pilot inconștientă, în timp ce Maddie s-a dus cu Silent Superb la fermă, după ajutoare. A găsit doi flăcăi înalți și solizi, de vârsta ei, dând bălegarul la lopată, și pe nevasta fermierului sortând primii cartofi timpurii și boscorodind un cadril de fete care asamblau un puzzle pe lespezile vechi de piatră ale bucătăriei (era duminică, altminteri ar fi fiert rufe). S-a expediat o echipă de salvare. Maddie a fost trimisă ceva mai departe pe drum, cu motocicleta ei, până la poalele dealului, unde era o crâșmă și un telefon public.

— O să aibă nevoie de o ambulanță, știi tu, drăguță, i-a zis lui Maddie cu blândețe nevasta fermierului. O să aibă nevoie să meargă la spital, dacă a zburat cu un avion.

Cuvintele sale i-au răsunat lui Maddie în cap tot drumul până la telefon. Nu că „O să aibă nevoie să meargă la spital dacă a fost rănită", ci „O să aibă nevoie să meargă la spital dacă a zburat cu un avion".

O fată care a zburat! se gândea Maddie. O fată care a zburat cu un avion!

Nu, s-a corectat ea; *nu* o fată care a zburat cu un avion. O fată care a căzut cu un avion într-o pajiște de oi.

Dar a zburat cu el, mai întâi. Trebuia să fi fost în stare să zboare mai întâi cu el pentru a putea ateriza (sau cădea cu el).

Deducția i se părea logică lui Maddie.

Eu n-am căzut niciodată cu motocicleta mea, s-a gândit ea. Aș putea să conduc un avion.

Mai există câteva tipuri de avioane de care știu, dar cel care îmi vine în minte acum este Lysander. Acesta e avionul pe care l-a pilotat Maddie când m-a parașutat pe mine aici. De fapt, ar fi trebuit să aterizeze, nu să mă arunce pe mine din el. Dar s-a tras în noi, pe drum, și pentru o vreme coada a fost în flăcări și ea nu l-a mai putut controla cum trebuie, drept pentru care m-a

pus pe mine să sar cu parașuta înainte de a încerca să aterizeze. N-am văzut-o coborând. Însă voi mi-ați arătat fotografiile de la fața locului și de aceea știu că, de acum, are și ea o cădere cu avionul la activ. Totuși nu puteți da vina pe pilot, când avionul a fost lovit de antiaeriană.

UNII BRITANICI SPRIJINĂ ANTISEMITISMUL

Puss Moth s-a prăbușit duminică. Beryl s-a întors la muncă, la filatura din Ladderal, în ziua următoare. Inima mi se răsucește și mi se strânge de-o invidie atât de întunecată și de dureroasă, încât am stricat deja jumătate din pagina asta cu lacrimi înainte să-mi dau seama că-mi curg, numai gândindu-mă la îndelungata viață a lui Beryl, de încărcat suveici și de crescut prunci mucoși, împreună cu un flăcău ca un urs, într-o suburbie industrială a Manchesterului. Bineînțeles, asta se întâmpla în 1938 și de atunci au fost cu toții bombardați și făcuți fărâme, așa că probabil Beryl și copiii ei sunt deja morți, caz în care lacrimile mele de invidie sunt foarte egoiste. Îmi pare rău pentru hârtie. Domnișoara E. se uită peste umărul meu în timp ce scriu și îmi spune să nu-mi întrerup relatarea cu alte scuze.

În săptămâna care a urmat, Maddie a aflat povestea fetei pilot, punând cap la cap o mulțime de tăieturi din ziare, cu ferocitatea mentală a unei Lady Macbeth. O chema Dympna Wythenshawe (îmi amintesc numele pentru că e atât de caraghios). Era fiica răsfățată a lui Sir Numaiștiucum Wythenshawe. Vineri fusese un val de indignare în ziarul de seară, pentru că de îndată ce i se dăduse drumul din spital, ea începuse să facă niște cascadorii cu celălalt avion al său (un Dragon Rapide — ce deșteaptă sunt), în timp ce Puss Moth era la reparat. Maddie stătea pe podea, în

hambarul bunicului ei, lângă mult iubita ei Silent Superb, care avea nevoie de o mulțime de cârpeli ca să rămână în stare de funcționare pentru plimbările de la sfârșit de săptămână, și se lupta cu ziarul. Erau pagini peste pagini despre iminența războiului dintre Japonia și China, și despre probabilitatea în creștere de război în Europa. Puss Moth-ul prăbușit în câmpul fermierului din Highdown Rise era știre de săptămâna trecută, totuși; vineri, nu mai era nicio fotografie cu avionul, ci numai una cu fața zâmbăreață a aviatoarei, arătând fericită, cu părul fluturând în vânt și mult, mult mai drăguță decât fascistul ăla idiot de Oswald Mosley, a cărui față disprețuitoare o sfida pe Maddie din locul de cinste din capul paginii. Maddie l-a acoperit cu cana ei de cacao și s-a gândit la cea mai rapidă cale de a ajunge la Aerodromul Catton Park. Distanța era considerabilă, însă a doua zi avea să fie din nou sâmbătă.

Maddie a regretat, în dimineața următoare, că nu dăduse mai multă atenție articolului despre Oswald Mosley. Era acolo, chiar în Stockport, vorbind în fața bisericii St. Mary, la marginea pieței de sâmbătă, iar idioții lui de adepți fasciști organizaseră propriul marș ca să-l întâlnească, începând de la primăria orașului și sfârșind la St. Mary, paralizând traficul și mulțimea. La momentul acela, li se mai domolise un pic antisemitismul, iar mitingul acesta se presupunea c-ar fi în numele păcii, oricât de greu de crezut, încercând să convingă pe toată lumea că ar fi o idee bună să păstreze relații cordiale cu idioții de fasciști din Germania. Mosleyiților nu li se mai permitea să-și poarte simbolicele cămăși negre insipide — se adoptase o lege în privința manifestațiilor publice în uniforme politice, în special pentru a-i împiedica pe Mosleyiți să provoace conflicte, ca acelea pe care le stârniseră cu marșurile lor prin cartierele evreiești din Londra. Dar ei veniseră oricum să-l aclame pe Mosley. Era o

mulţime fericită, a admiratorilor lui, şi una furioasă, a celor care-l antipatizau. Erau femei cu coşuri, încercând să-şi facă totuşi cumpărăturile în piaţa de sâmbătă. Erau poliţişti. Erau animale — unii dintre poliţişti erau călare pe cai şi o turmă de oi fusese mânată prin mulţime, în drum spre piaţă, şi prinsese în mijlocul oilor o căruţă care căra lapte trasă de un cal. Erau şi câini. Probabil mai erau şi pisici, şi iepuri, şi găini, şi raţe.

Maddie nu putea traversa Stockport Road (nu ştiu cum îi zice de fapt. Probabil chiar aşa se numeşte, fiindcă e principalul drum dinspre sud. Nu trebuie să vă bizuiţi pe niciuna dintre indicaţiile mele geografice.) Maddie a aşteptat şi a tot aşteptat la marginea mulţimii clocotind înăbuşit, căutând să treacă. După douăzeci de minute a început să se enerveze. Oamenii o împingeau acum şi pe ea de la spate. A încercat să întoarcă motocicleta, mergând pe lângă ea şi ducând-o de coarne, dar a lovit pe cineva.

— Au! Vezi pe unde mergi cu motocicleta aia!

— Scuze! Maddie şi-a ridicat privirile.

Era un grup de derbedei, purtând cămăşi negre pentru manifestaţie deşi ar fi putut fi arestaţi pentru asta, cu părul netezit pe spate cu Brylcreem[1], ca o gaşcă de piloţi. Au măsurat-o pe Maddie din cap până-n picioare cu amuzament, foarte siguri că ar fi o pradă uşoară.

— Fainã motocicletă.

— Faine picioare!

Unul dintre ei a pufnit în râs:

— Frumoasă...

A folosit un cuvânt urât, de nerostit, şi nu-mi bat capul să-l transcriu, pentru că nu cred că vreunul dintre voi ar şti ce înseamnă

[1] O marcă de briantină, produs cosmetic gras, care serveşte pentru a da strălucire părului.

în engleză, iar eu cu siguranţă nu cunosc echivalentul lui în franceză sau germană. Derbedeul acela l-a folosit intenţionat ca s-o aţâţe, şi i-a mers. Maddie şi-a împins motocicleta cu roata din faţă peste cel în care intrase mai devreme, lovindu-l din nou, iar el a apucat de coarne cu pumnii lui mari între mâinile ei.

Maddie s-a ţinut bine. S-au luptat o clipă pe motocicletă. Tânărul a refuzat să-i dea drumul, iar tovarăşii lui au râs.

— La ce-i trebuie unei fetişcane ca tine o jucărie mare ca asta? De unde-ai luat-o?

— De la magazinul de motociclete, de unde crezi?

— Magazinul lui Brodatt, a zis unul dintre ei.

Era singurul magazin din partea aceea a oraşului.

— Ăla vinde motociclete evreilor, asta face.

— Poate că-i motocicleta unui evreu.

Voi probabil nu ştiţi, dar Manchesterul şi suburbiile lui pline de fum ajunseseră la o populaţie evreiască destul de importantă şi asta nu deranja pe nimeni. Ei bine, evident că deranja pe unii idioţi fascişti, dar cred că înţelegeţi ce vreau să spun. Veniseră din Rusia şi din Polonia, iar mai târziu din România şi din Austria, ţări central şi est europene, de-a lungul întregului secol al nouăsprezecelea. Magazinul de motociclete de ai cărui clienţi era vorba se întâmpla să fie chiar magazinul bunicului lui Maddie, pe care îl deţinea de mai bine de treizeci de ani. Se descurcase chiar bine cu el, adică îndeajuns de bine cât s-o ţină pe eleganta bunică a lui Maddie în stilul de trai cu care fusese obişnuită, şi locuiau într-o casă mare, veche, în Grove Green, la marginea oraşului, unde aveau un grădinar şi o slujnică pentru menaj. În orice caz, când gaşca respectivă a început să scuipe venin la adresa magazinului bunicului ei, Maddie s-a luat nechibzuit la harţă cu ei şi le-a zis:

— Întotdeauna e nevoie de trei dintre voi ca să ducă la capăt o idee? Sau aţi putea s-o faceţi și fără ajutorul amicilor voștri, dacă aţi avea timp să vă gândiți bine la ea înainte?

I-au aruncat motocicleta cât colo. Aceasta a căzut trăgând-o și pe Maddie după ea. Pentru că agresiunea e lucrul la care se pricep cel mai bine idioţii fasciști.

Dar atunci s-a ridicat un val de vociferări indignate din partea celorlalţi oameni de pe strada aglomerată și ceata de derbedei a râs din nou și și-a văzut de drum. Maddie a mai putut auzi nechezatul nazal distinctiv al unuia dintre flăcăi mult după ce nu l-a mai putut zări.

Mai mulţi oameni decât o puseseră la pământ i-au sărit în ajutor, un muncitor și o fată cu un cărucior de copil, un puști și două femei cu coșniţe. Nu se bătuseră sau interveniseră, dar au ajutat-o pe Maddie să se ridice și să se scuture de praf, iar muncitorul și-a plimbat cu admirație mâna peste aripa lui Silent Superb.

— N-ai păţit nimic, domnișoară, nu-i așa?

— Fainã motocicletă!

Ăsta a fost puștiul. Mama lui l-a interpelat, grăbită:

— Oh, tu să taci! pentru că sunase ca și cum i-ar fi imitat pe cei doi tineri cu cămăși negre care o trântiseră pe Maddie.

— E chiar frumoasă, a zis omul.

— A îmbătrânit, a spus Maddie cu modestie, dar încântată.

— Vandali nesimţiţi.

— După asta, ar trebui să te duci să vezi de genunchii ăia, iubire, a sfătuit-o una dintre femeile cu coșniţe.

Maddie și-a zis, cu gândul la avioane: Staţi că v-arăt eu vouă, fasciști idioţi. O să mă duc să-mi iau o jucărie mai mare decât motocicleta asta.

Credința lui Maddie în umanitate a fost restabilită, iar ea și-a croit drum ieșind din mulțime, pornind-o pe străzile pietruite lăturalnice din Stockport. Pe-acolo nu era nimeni, în afară de copilandrii care jucau fotbal de stradă în grupuri gălăgioase și surori mai mari sâcâite, cu părul legat cu cârpe de praf, scuturând preșuri fără pic de grație și frecând treptele intrărilor, cât erau mamele plecate la cumpărături. Jur că o să plâng de invidie dacă mă mai gândesc la ele, fie spulberate de bombardamente, fie altminteri.

Fräulein Engel s-a uitat peste umărul meu încă o dată și mi-a cerut să încetez să mai scriu „fasciști idioți", pentru că după părerea ei Hauptsturmführerului von Linden n-o să-i placă. Eu cred că e puțin speriată de Căpt. von Linden (cine-ar învinovăți-o?) și mai cred că și Scharführerul Thibaut e speriat de el.

LOCAȚIA AERODROMURILOR ENGLEZE

Nu-mi vine să cred că vreți să vă spun eu că Aerodromul Catton Park e în Portul Ilsmere, pentru că în ultimii zece ani a fost probabil cel mai folosit din nordul Angliei. Acolo se construiesc avioane. Înainte de război, avea un club select de aviație și, de asemenea, a fost ani de-a rândul o bază a Royal Air Force. Escadrila locală din Royal Air Force a lansat bombardiere de pe aerodromul ăla încă din 1936. Intuiția voastră e la fel de bună ca și a mea, ba, probabil mult mai bună, cât privește pentru ce îl folosesc ei acum (nu mă îndoiesc că e înconjurat de baloane de baraj[1] și artilerie antiaeriană). Când Maddie a oprit acolo, în

[1] Mici baloane ancorate de sol, folosite pentru a ridica în jurul aeroporturilor o îngrădătură împotriva atacurilor aeriene.

acea duminică dimineaţă, a stat un moment să se holbeze bovin (termenul ei), mai întâi la parcarea ce conţinea cea mai mare colecţie de maşini scumpe pe care le văzuse ea la un loc odată şi apoi la cer, care conţinea cea mai mare colecţie de avioane. S-a sprijinit cu coatele de gard, să privească. După câteva minute a observat că majoritatea avioanelor păreau să zboare după un anumit grafic, aterizând şi decolând pe rând. Trecuse o jumătate de oră şi ea încă mai privea cerul, putând să-şi dea seama care dintre piloţi era începător şi că aparatul lui întotdeauna sălta doi metri în sus după ce atingea solul, înainte de a face contact cum trebuia cu pământul, că unul exersa nişte manevre acrobatice absolut smintite şi că un altul plimba oamenii — o dată în jurul aeroportului, cinci minute în aer şi înapoi pe pământ, după care îi dădeai cei doi şilingi ai tăi, şi treceai ochelarii de protecţie următorului client: *vă rog*.

Era un loc foarte aglomerat în acea vreme de pace nesigură, când piloţii militari şi civili stăteau la rând să folosească pista, dar Maddie era hotărâtă şi a urmat indicatoarele spre clubul aviatic. A găsit persoana pe care o căuta din pură întâmplare — destul de uşor, de fapt, pentru că Dympna Wythenshawe era singurul pilot care stătea degeaba în aeroport, tolănită în voie într-unul din şezlongurile ponosite înşirate în faţa sediului clubului aviatorilor. Maddie n-a recunoscut pilotul. Nu semăna deloc nici cu splendida fotografie-portret din ziare, nici cu victima accidentului fără cunoştinţă şi cu caschetă care fusese când o întâlnise Maddie, în duminica de mai înainte. Nici Dympna n-a recunoscut-o pe Maddie, dar i-a strigat, jovial:

— Sperai să dai o tură?

Vorbea cu un accent cultivat, al banilor şi privilegiilor. Cam ca al meu, fără r-ul velar scoţian. Probabil nu la fel de privilegiat

ca al meu, dar cu mai mulţi bani. Oricum, pe Maddie a făcut-o să se simtă instantaneu ca o servitoare.

— O caut pe Dympna Wythenshawe, a zis Maddie. Voiam doar să știu cum se mai simte după... după săptămâna trecută.

— E bine.

Eleganta făptură i-a zâmbit binevoitor.

— Eu am găsit-o, a izbucnit Maddie.

— E ca nouă, a repetat Dympna, întinzându-i o mână lenește, albă ca laptele, care în mod sigur nu schimbase vreodată un filtru de ulei (mâinile mele albe ca laptele au făcut-o, aș vrea să știți, dar numai sub strictă supraveghere). E ca nouă. Eu sunt aceea.

Maddie i-a strâns mâna.

— Ia un loc, a continuat Dympna molatic (închipuiţi-vă că ea ar fi eu, crescută într-un castel și educată la un internat elveţian, numai că mult mai înaltă și fără să se smiorcăie tot timpul).

A făcut semn spre șezlongurile goale.

— Sunt locuri destule.

Era îmbrăcată de parcă s-ar fi dus într-un safari și izbutea să fie și strălucitoare, în ţinuta aceea. Dădea deopotrivă lecţii particulare și făcea plimbări cu avionul. Era singura femeie pilot de pe întreg aerodromul și, cu siguranţă, singura femeie instructor.

— Când dragul meu Puss Moth o să iasă de la reparat, o să te iau într-o plimbare, i-a propus ea lui Maddie.

Iar Maddie, care dacă nici ea nu e calculată, apoi nu știu cine mai e, a întrebat-o dacă putea vedea avionul.

Îl demontaseră și îl transportaseră bucăţi de pe Highdown Rise, iar acum o echipă de băieţi și bărbaţi îmbrăcaţi în salopete unsuroase se căzneau să-l asambleze la loc într-unul din lungul șir de hangare-atelier înalte. Încântătorul motor al lui Puss Moth (așa vorbește Maddie: e puţin sărită) avea doar JUMĂTATE DIN PUTEREA motocicletei lui Maddie. Oamenii îl curăţaseră

de iarbă cu perii de sârmă. Zăcea întins pe o mușama, într-o mie de piese sclipitoare. Maddie a știut imediat că ajunsese în locul potrivit.

— Oh, pot să mă uit? a zis ea.

Iar Dympna, care nu-și murdărise niciodată mâinile, putea totuși să numească fiecare cilindru și valvă întinse pe podea, și a lăsat-o pe Maddie să vopsească noua învelitoare (peste fuzelajul în care intrase ea cu piciorul) cu o porcărie de plastic vâscos numit „email", care mirosea a ceapă murată. A trecut o oră, iar Maddie încă era acolo, întrebând despre toate părțile avionului la ce foloseau și cum erau numite, așa că mecanicii i-au dat până la urmă o perie de sârmă și au lăsat-o să dea o mână de ajutor.

Maddie a zis că s-a simțit mereu în deplină siguranță, după aceea, când a zburat cu Puss Moth-ul lui Dympna, pentru că ajutase personal la montarea motorului avionului.

— Când mai vii? a întrebat-o Dympna în timp ce își beau cănile de ceai uleios[1], patru ore mai târziu.

— E prea departe pentru mine să vin des în vizită, i-a mărturisit Maddie, cu tristețe. Eu locuiesc în Stockport. Îl ajut pe bunicul la birou, în timpul săptămânii, iar el îmi plătește motorina, dar nu pot să vin aici în toate weekendurile.

— Ești cea mai norocoasă fată din lume, a zis Dympna. De îndată ce Puss Moth o să fie în stare să zboare din nou, o să-mi mut ambele avioane pe noul aerodrom de la Oakway. E chiar lângă Filatura Ladderal, unde lucrează prietena ta, Beryl. Sâmbăta viitoare are loc o mare gală, cu ocazia deschiderii oficiale a aerodromului. O să vin să te iau și o să poți privi toată distracția de la estrada piloților. Poate veni și Beryl.

Iată, v-am dat locațiile a două aerodromuri.

[1] Preparat specific asiatic — frunzele de ceai se prăjesc în ulei, apoi se opăresc cu apa.

Mă cam ia cu ameţeală, pentru că nu mi-a dat nimeni să mănânc sau să beau de ieri încoace și scriu de nouă ceasuri. Așa că acum o să risc să arunc creionul ăsta peste masă și să urlu.

Stiloul ăsta n merge. Scuze pentru petele de cerneală. Ăsta-i test sau pedeaps. Vreau înapoi creionul meu

[Notă pentru Hauptsturmführerul SS Amadeus von Linden, tradusă din germană]

Locotenentul de aviație englez spune adevărul. Cerneala care i-a fost dată era prea veche/prea groasă pentru utilizare și se închega rău pe vârful peniței. Acum a fost subțiată și o încerc aici, pentru a confirma că este acceptabilă pentru scris.

Heil Hitler!

Scharführer SS Etienne Thibaut

Colaboraţionist ignorant nenorocit, Scharführer SS Etienne Thibaut, EU SUNT SCOŢIANĂ.

Comedianţii Laurel și Hardy, adică Sergent-Lacheul Thibaut și Femeia-Gardian-de-Serviciu Engel, s-au amuzat foarte tare pe seama mea în privinţa cernelii inferioare pe care Thibaut mi-a găsit-o ca să scriu. Și bineînţeles c-a trebuit dracului s-o subţieze cu kerosen, nu? S-a supărat când am făcut gălăgie din pricina cernelii și aparent nu m-a crezut că s-a înecat stiloul, după care *m-am supărat eu foc* când a ieșit pentru a se întoarce cu un litru de kerosen. De cum a apărut cu bidonul de tablă, am

ştiut imediat ce era, iar domnişoara E. a trebuit să-mi arunce o cană de apă în faţă, ca să-mi potolească istericalele. Acum stă vizavi, la masa mea, aprinzându-şi şi stingându-şi ţigara, azvârlind chibriturile în direcţia mea ca să mă facă să sar speriată, dar ea râde când face asta.

Noaptea trecută a fost îngrijorată, fiindcă după părerea ei nu decartasem destule informaţii pe ziua de ieri ca să pot fi socotită o mică Iudă corespunzătoare. Şi din nou mă gândesc că ea îşi făcea griji pentru reacţia lui von Linden, întrucât ea e cea care trebuie să-i traducă ce scriu eu aici. După cum a reieşit, acesta a zis că era o „interesantă vedere de ansamblu a situaţiei britanice pe termen lung" şi o „curioasă perspectivă individuală" (mi-a pus un pic la încercare germana pe care o ştiu când am vorbit despre asta). De asemenea, cred că speră c-o să-i pârăsc pe Monsieur Laurel şi pe Mademoiselle Hardy. Nu are încredere în Thibaut, pentru că Thibaut e francez, şi nu are încredere în Engel, pentru că Engel e femeie. Urmează să primesc apă toată ziua când scriu (şi ca să beau, şi ca să se preîntâmpine istericalele) *şi* o pătură. Pentru o pătură în odăiţa mea rece, Hauptstrumführer SS Amadeus von Linden, o să-l torn fără ezitări sau mustrări de conştiinţă pe eroicul meu strămoş William Wallace, Protector al Scoţiei.

Ştiu că restul prizonierilor voştri mă dispreţuiesc. Thibaut m-a dus la... nu ştiu cum se numeşte când m-aţi pus să privesc — *instrucţie*? Ca să-mi amintesc ce norocoasă sunt, probabil? După criza mea nervoasă de ieri, când m-am oprit din scris şi înainte de a mi se da voie să mănânc, pe drumul înapoi spre celulă, Scharführerul Thibaut mi-a ordonat să mă opresc şi să privesc cum Jacques era din nou interogat. (Nu ştiu cum îl cheamă de fapt; *Jacques* îşi spun cetăţenii francezi unii altora în

Povestea celor două oraşe[1], şi mi se pare potrivit.) Băiatul ăla mă *urăşte*. Nu contează câtuşi de puţin că şi eu sunt legată fedeleş de scaunul meu cu sârme din corzi de pian sau ceva asemănător, şi mă sufoc cu suspine de mila lui, întorcându-mi capul tot timpul, mai puţin când Thibaut mi-l ţine cu forţa. Jacques ştie, toţi ştiu, că eu sunt colaboraţionista, singura lăşă printre ei. Nimeni altcineva n-a divulgat nici măcar o fărâmă de cod — darămite UNSPREZECE SETURI —, ca să nu mai spun de o mărturisire scrisă. Scuipă spre mine când îl târăsc afară.

— Scrânăvie mică scoţiană.

Sună atât de drăguţ în franceză, *p'tit morceau de merdre écossaise*. Pe cont propriu, am făcut praf 700 de ani de Auld Alliance[2] între Franţa şi Scoţia.

Mai e un Jacques, o fată, care fluieră Scoţia Vitează[3], dacă suntem duse una pe lângă cealaltă (celula mea e o anticameră a suitei folosite pentru interogatorii), sau alt imn de luptă asociat cu moştenirea mea, şi scuipă şi ea, de asemenea. Toţi mă detestă. Nu e acelaşi sentiment ca ura pentru Thibaut, trădătorul dezertor, care e compatriotul lor şi lucrează pentru inamic. Şi eu sunt inamicul vostru, ar trebui să fiu una dintre ei. Dar sunt mai mult decât dispreţuită. O neînsemnată scârnăvie scoţiană.

Nu credeţi că îi face mai puternici când le daţi pe cineva pe care să-l dispreţuiască? se uită la mine cum mă smiorcăi în colţ şi îşi zic „*Mon Dieu*. Nu mă lăsa să ajung vreodată ca *ea*."

---

[1] Roman scris în 1859 de Charles Dickens, a cărui acţiune se petrece în Londra şi Paris înainte de Revoluţia Franceză.

[2] Vechea Alianţă (în scoţiană, în original) dintre regatele Scoţiei şi al Franţei, datând din 1295 şi reînnoită până în 1560, care prevedea ca ori de câte ori una dintre ţări era atacată de Anglia, cealaltă să-i vină cu armata în ajutor.

[3] Scotland the Brave (Alba an Aigh), cântec patriotic, considerat imnul neoficial al Scoţiei.

GARDA AERIANĂ CIVILĂ (CÂTEVA CIFRE)

Titlul ăsta pare grozav de oficial. Mă simt deja mai bine. Ca o mică Iudă corespunzătoare.

Să presupunem că ai fi fost o fată, în Stockport, în 1938, crescută de bunici iubitori și îngăduitori și mai degrabă obsedată de motoare. Să presupunem că te-ai fi hotărât că vrei să înveți să zbori: să zbori de-adevăratelea. Voiai să pilotezi avioane.

Un curs de trei ani la Instruire pentru Serviciul Aerian te-ar fi costat mai mult de o mie de lire. Nu știu cât câștiga pe atunci bunicul lui Maddie într-un an. Câștiga foarte bine din afacerea lui cu motociclete, după cum am mai spus; mai puțin bine în timpul recesiunii, totuși, după standardele noastre de la vremea aceea, oricine ar fi considerat că traiul său e bun. În orice caz, l-ar fi costat aproape tot câștigul său pe un an ca să-i plătească lui Maddie un an de lecții de zbor. Primul zbor l-a primit gratuit — o cursă de o oră în Puss Moth-ul reparat al lui Dympna, într-o minunată seară senină de vară, cu vânt răcoros și lumină îndelungată, când a văzut prima oară Penninii de sus. Beryl a fost luată să o însoțească și ea în plimbare, de vreme ce fusese la fel de implicată în salvarea lui Dympna pe cât fusese Maddie, însă Beryl a trebuit să stea în spate, de unde n-a putut vedea la fel de bine, făcându-i-se rău și vomitând în punga ei. I-a mulțumit lui Dympna, dar n-a mai vrut vreun alt zbor.

Și, desigur, aceea a fost o călătorie de plăcere, nu o lecție. Maddie nu-și putea permite lecții. Dar a pus stăpânire pe Aerodromul Oakway. Oakway a luat ființă în paralel cu pasiunea lui Maddie pentru avioane — Vreau jucării mai mari, și-a dorit ea, și, ce să vezi, *presto*, o săptămână mai târziu, avea Oakway. Se afla la numai cincisprezece minute cu motocicleta distanță de casă. Aerodromul era atât de nou, încât mecanicii erau bucuroși

să aibă prin preajmă o pereche în plus de mâini pricepute. Maddie a fost plecată de-acasă în fiecare sâmbătă, în vara aceea, meșterind la motoare, lăcuind la aripi de prelată și făcându-și prieteni. Apoi, în octombrie, stăruința ei a fost deodată, pe neașteptate, răsplătită. În momentul acela, am înființat noi Civil Air Guard[1].

Când spun *noi*, mă refer la britanici. Aproape fiecare club de aviație din regat s-a înscris și mii de persoane și-au depus cererea — pregătire de pilotaj gratuită! —, încât nu s-au putut primi decât o zecime din solicitări. Și doar una din douăzeci erau femei. Dar Maddie a avut din nou noroc, pentru că toți inginerii, mecanicii și instructorii de la Oakway o cunoșteau și o plăceau acum, și a primit recomandări elogioase pentru că era iute, devotată și știa totul despre nivelul de ulei. Ea n-a fost imediat mai bună decât oricare alt pilot antrenat la Oakway cu programul Civil Air Guard. Dar nu era nici cea mai slabă. Și-a efectuat cel dintâi zbor solo în prima săptămână a noului an, printre rafalele de zăpadă.

Atenție, totuși, la perioada de timp. Maddie a început să piloteze la sfârșitul lunii octombrie 1938... Hitler (o să observați că mi-am luat seama la termenii colorați de descriere a Führerului și i-am eliminat cu grijă pe toți) a invadat Polonia la 1 septembrie 1939, iar Marea Britanie a declarat război Germaniei două zile mai târziu. Maddie și-a efectuat testul practic de zbor pentru licența „A", licența de bază a pilotului, cu șase luni mai înainte ca toate zborurile avioanelor civile să fie interzise, în august. După aceea, cele mai multe dintre aceste avioane au fost recrutate în serviciul guvernului. Ambele avioane ale lui

[1] Unitate paramilitară de voluntari, creată în 1938, în urma unui program prin care guvernul Marii Britanii aloca subsidii pentru pregătirea membrilor cluburilor aviatice în vederea viitoarelor recrutări.

Dympna au fost rechiziţionate de Ministerul aviaţiei pentru comunicaţii, iar ea era înnebunită din pricina asta.

Cu doar câteva zile înainte ca Marea Britanie să declare război Germaniei, Maddie a zburat singură în celălalt capăt al Angliei, trecând foarte aproape pe deasupra Penninilor și evitând baloanele de baraj ca niște metereze argintii ce protejau cerul în jurul lui Newcastle. A urmat coasta spre nord, până la Bamburgh și Holy Island. Cunosc fâșia aceea de ţărm la Marea Nordului foarte bine, pentru că pe acolo trece trenul de la Edinburgh la Londra și băteam drumul ăsta în sus și-n jos tot anul, când eram la școală. Apoi, când școala mea s-a închis, chiar înainte de izbucnirea războiului, în loc să termin studiile în altă parte, m-am înscris, cam pe nepusă masă, la universitate pentru un semestru și am luat același tren pentru a ajunge acolo, simţindu-mă foarte matură.

Coasta Northumbriei este cea mai frumoasă bucată din drum. Soarele apune foarte târziu în nordul Angliei, în august, iar Maddie cu aripi de pânză a zburat foarte jos deasupra plajelor lungi din Holy Island și a văzut focile adunate acolo. A zburat peste măreţele creste ale castelelor Lindisfarne și Bamburgh, de la nord și de la sud, și peste ruinele abaţiei din secolul al doisprezecelea, și peste câmpurile care se întindeau, galbene și verzi, către joasele coline Cheviot Hills ale Scoţiei. Maddie s-a întors urmând spinarea dragonului de 100 de kilometri lungime și de 2000 de ani vechime a Zidului lui Hadrian, spre Carlisle, și apoi în sud, printre culmile din Lakeland, de-a lungul lacului Windermere. Munţii semeţi se înălţau în jurul ei, iar apele poeţilor sclipeau dedesubt, în văile memoriei — puzderie de narcise de aur, *Rândunele și Amazoane*[1], Iepurele Peter[2]. A venit acasă peste

[1] Titlul unei serii de cărţi pentru copii (*Swallows and Amazons*), de Arthur Ransome.

[2] Personaj din diverse povești pentru copii scrise de Beatrix Potter.

landa Blackstone Edge, de dincolo de anticul drum roman, pentru a evita smogul de deasupra Manchesterului, și a aterizat la Oakway, suspinând de durere și dragoste; dragoste pentru insula ei natală pe care o văzuse din aer în întregime, fragilă, în răstimpul unei după-amiezi, de la o coastă la alta, ținându-și respirația ca într-o lentilă de sticlă de vară și de lumină a soarelui. Și toată avea să fie înghițită în nopțile de flăcări și camuflaj. Maddie a aterizat pe Oakway înainte de asfințit și a oprit motorul, apoi a stat în cockpit și a plâns.

Mai mult ca orice, cred eu, Maddie s-a dus la război în numele focilor de pe Holy Island.

În cele din urmă, a coborât din Puss Moth-ul lui Dympna. Ultimele raze ale soarelui se reflectau în celelalte aeroplane din hangar pe care le folosea Dympna, jucării scumpe, pe cale de a atinge apogeul utilității lor (în mai puțin de un an, același Puss Moth, pilotat de altcineva, avea să transporte sânge pentru transfuzii în Franța la Forțele Expediționare Britanice în nevoie). Maddie a făcut toate verificările pe care le făcea în mod normal după un zbor, apoi a luat-o de la capăt cu acelea pe care le făcea înainte de zbor. Așa a găsit-o Dympna, o jumătate de oră mai târziu, când încă nu pusese avionul la culcare, curățând musculițele de pe parbriz, în lumina aurie de la sfârșitul zilei.

— Nu e nevoie să faci tu asta.

— Cineva trebuie s-o facă. N-o să mai zbor cu el, nu-i așa? Nu și de mâine încolo. E singurul lucru pe care-l *pot* face, să verific uleiul, să curăț insectele.

Dympna a stat, fumând calmă, în lumina amurgului și a privit-o pe Maddie o vreme. Apoi a zis:

— O să fie treabă de făcut în aviație și pentru fete, în războiul ăsta. Stai să vezi. Or să aibă nevoie de toți piloții pe care-i pot aduna pentru a lupta în Royal Air Force. Aceia or să fie tinerii

bărbaţi, unii dintre ei cu mai puţină pregătire decât ai tu acum, Maddie. Şi astfel o să rămână în sarcina bătrânilor şi a femeilor să livreze noile avioane, să le ducă mesajele şi să le transporte piloţii de colo-colo. Aceştia vom fi noi.

— Crezi?

— Există o unitate care instruieşte piloţii civili pentru a sprijini eforturile de război. Se numeşte ATA — Air Transport Auxiliary[1] — şi de femei, şi de bărbaţi. O să înceapă cât de curând. Numele meu e pe listă; Pauline Gower conduce secţiunea de femei.

Pauline era o prietenă pilot de-a lui Dympna; Pauline fusese aceea care o încurajase pe Dympna să intre în afacerea plimbării doritorilor de zbor cu avionul.

— Tu nu ai calificările pentru treaba asta, dar eu n-o să te uit, Maddie. Când or să deschidă din nou instruirea pentru fete, o să-ţi trimit o telegramă. Tu o să fii prima.

Maddie ştergea musculiţele şi îşi ştergea şi ochii, prea amărâtă ca să-i poată răspunde.

— Şi când termini de corvodit, o să-ţi fac o cană din cel mai bun ceai uleios al piloţilor din Oakway, iar mâine-dimineaţă o să te escortez la cel mai apropiat birou de recrutare WAAF[2].

WAAF este unitatea auxiliară de femei din Forţele Aeriene, pe lângă RAF, Forţele Aeriene Regale. Nu *zbori* la WAAF, dar, la cum stau lucrurile acum, poţi face aproape orice muncă pe

[1] Transport aerian auxiliar — organizaţie civilă britanică, din timpul celui de Al Doilea Război Mondial, care transporta avioanele militare noi, reparate sau avariate de la fabricile şi uzinele de asamblare, la punctele de livrare transatlantice, la unităţile de întreţinere şi şantiere sau la aeroporturile escadrilelor din serviciul activ.

[2] Women Auxiliary Air Force, serviciul militar aviatic pentru femei, înfiinţat în 1938; deşi femeile pilot nu au luptat propriu-zis, au participat la paraşutări, la dispunerea şi întreţinerea baloanelor-baraj, la transporturile de provizii şi oameni, la radar şi operaţiunile de telegrafie şi radiocomunicaţii.

care o îndeplinește un bărbat, orice muncă asociată cu zborul și lupta: electrician, tehnician, montator, operator de baloane-baraj, șofer, bucătar, frizer... Ați crede că lui Maddie i-ar fi plăcut o funcție de mecanic, nu-i așa? La atât de puțin timp de la declararea războiului, nu dăduseră încă drumul acestor funcții pentru femei. N-a contat că Maddie avea mult mai multă experiență decât mulți băieți; nu exista un loc și pentru ea. Dar ea deja învățase codul Morse și un pic de telegrafie, ca parte a pregătirii sale pentru licența „A" de pilot. Ministerul Aviației intrase în panică, în august 1939, căutând să strângă femei care să se ocupe de transmisiuni, când își dăduse seama de cât de mulți bărbați era nevoie pentru pilotaj. Maddie s-a înrolat în WAAF și, în cele din urmă, a devenit operator radio.

CÂTEVA FUNCȚII WAAF

A fost ca la școală. Nu știu dacă și lui Maddie i s-a părut la fel; ea nu mersese la un internat elvețian, ci urmase un liceu normal în Manchester și cu siguranță nu se gândise niciodată să se ducă la o facultate. Chiar și atunci când fusese la școală, se întorcea acasă în fiecare seară și nu împărțise niciodată dormitorul cu douăzeci de fete, nici nu dormise pe saltele de paie, făcute din trei baloturi în chip de perne de canapea. Noi le numeam „biscuiți". Întotdeauna eram atât de obosite că nu ne păsa; mi-aș da mâna stângă să am acum una aici. Inspecția aia cu tamtam prin care te făceau să treci, când trebuia să îți expui toate obiectele personale într-o ordine întâmplătoare, dar specială, pe o pătură împăturită, ca un puzzle, și dacă ceva era un milimetru așezat greșit, ți se tăiau puncte — asta era exact ca la școală. De asemenea, jargonul, exercițiile de mărșăluire din

„instrucția de front", mesele plictisitoare și uniformele, deși grupul lui Maddie nu primise uniforme corespunzătoare, la început. Toate purtau cardigane albastre asemănătoare, ca Fetele-ghid[1] (ghidele nu poartă cardigane albastre de aviație, dar înțelegeți ce vreau să spun).

Maddie a fost detașată la Oakway, inițial, foarte convenabil ca distanță de casă. Asta se întâmpla la sfârșitul lui 1939, începutul lui 1940. Pretinsul Război. Nu se petrecea mare lucru.

Nu în Marea Britanie, în orice caz. Ne agitam acasă, exersând.

Așteptând.

TELEFONISTĂ

— Tu! Fata în cardigan!

Cinci fete cu căștile pe urechi întorc capul de la panoul cu comutatoare, fac semn spre piept și întreabă doar din buze, *Eu?*

— Da, tu! Voluntar în aviație Brodatt! Ce cauți aici? Ești operator radio calificat!

Maddie a arătat spre căști și spre firul cu care se pregătea să se conecteze.

— Scoate-ți naibii alea și răspunde-mi!

Maddie s-a întors înapoi la panoul ei și, cu răceală, a înfipt jacul cablului din față. A apăsat comutatorul și a rostit clar în microfonul aparatului.

— Aveți legătura cu comandorul, domnule. Puteți vorbi.

Apoi și-a scos căștile și s-a întors iarăși spre cel venit în control, care aștepta un răspuns. Era instructorul-șef de zbor

[1] Organizație britanică pentru tinere femei, fondată în 1910, după modelul Fetelor-cercetaș.

pentru escadrila RAF de la Oakway, același ofițer cu care susținuse Maddie testul de pilotaj, în urmă cu un an.

— Mă iertați, domnule. Aici am fost detașată, domnule. (Am mai spus că era ca la școală.)

— Detașată! Nici măcar nu sunteți în uniforme, vreuna dintre voi!

Cinci femei pilot Clasa Întâi și-au netezit cardiganele albastre de aviație.

— Nu ni s-au dat costumații complete, domnule.

— Detașată! a repetat ofițerul. O să începi serviciul în stația radio, mâine, voluntar Brodatt. Asistentul operatorului e indisponibil, din cauza gripei.

Și a ridicat căștile de pe consola ei, punându-le cu stângăcie pe marele lui cap.

— Fă-mi legătura cu administrația WAAF, a cerut el. Vreau să vorbesc cu ofițerul de la unitatea ta.

Maddie a acționat comutatoarele și a conectat firele, iar el a dat ordinele pentru detașare chiar de la telefonul ei.

OPERATOR RADIO

— Cadet către sol, recrut către sol, s-a auzit apelul avionului de antrenament. Poziție incertă, deasupra unei întinderi de apă triunghiulare, la estul culoarului aerian.

— Solul către cadet, a răspuns Maddie. E un lac natural sau un lac de acumulare?

— Repetă!

— E lac natural sau lac de acumulare? Întinderea ta triunghiulară de apă.

După o scurtă tăcere, Maddie îl ajută:

— Un lac de acumulare are un baraj la unul dintre capete.

— Cadet către sol. Confirm lac de acumulare.

— Este cumva Ladyswell? Baloane baraj Manchester la ora zece și Macclesfield la ora opt?

— Cadet către sol, confirm. Poziție localizată. Deasupra bazinului Ladyswell pentru întoarcere spre Oakway.

Maddie a oftat.

— Solul către cadet, raportează înainte de aterizare.

Maddie a clătinat din cap, înjurând fără menajamente în șoaptă.

— Oh, pe sfânta sfintelor! Avea vizibilitate maximă! Maximă, mai puțin la nord-est unde este orașul ăla poluat, înconjurat la 3000 de metri de câteva sute de baloane argintii cu hidrogen cât autobuzele de mari! Cum, pentru numele nenumiților, o să găsească el *Berlinul*, dacă nu e în stare să găsească *Manchesterul*?

Se lăsase o tăcere adâncă în incinta stației radio. Apoi ofițerul comandant al stației radio a spus, calm:

— Controlor trafic Brodatt, ești încă în transmisie.

— Brodatt, stai pe loc.

Lui Maddie și tuturor celorlalte li se spusese să se ducă acasă. Sau înapoi la barăcile și diversele lor cazărmi, oricum vrei să le spui, pentru odihna de după-amiază. Era o zi cu o vreme atât de îngrozitor de închisă, că s-ar fi aprins luminile de stradă, dacă n-ar fi fost teama că ar fi putut fi depistate de avioanele inamice — mă rog, nu că avioanele inamice ar fi putut zbura pe-o asemenea întunecime. Maddie și celelalte voluntare WAAF din baraca ei încă nu primiseră uniformele regulamentare, dar, cum era iarnă, li se dăduseră niște mantale RAF — bărbătești. Călduroase și impermeabile, dar ridicole. Ca și când ai fi purtat un cort. Maddie și-a lipit strâns mâinile pe coapse când ofițerul i

s-a adresat, stând drepți și sperând că arăta mai vioaie decât se simțea. Se oprise, ca ofițerul să poată ajunge lângă ea, așteptând pe grătarele de lemn întinse peste platforma de beton, pentru că era atât de multă apă care băltea deasupra acesteia încât nu puteai călca, fiindcă ți-ar fi trecut peste marginile ghetelor.

— Tu ai dirijat băieții mei care s-au antrenat pe bombardierul Wellington, azi-dimineață? a întrebat ofițerul.

Maddie a înghițit în sec. Lăsase deoparte protocolul radio ca să-i dirijeze pe băieții aceia, forțându-i să treacă printr-o breșă de zece minute în norii care atârnau foarte jos, rugându-se ca ei să-i urmeze instrucțiunile fără să pună întrebări și ca ea să nu-i mâne drept în cablurile de oțel explozive mascate care susțineau baloanele de baraj menite să oprească avioanele inamice. Acum îl recunoștea pe ofițer: era unul dintre locotenenții-comandori.

— Da, domnule, a recunoscut ea, cu glasul gâtuit, dar capul sus.

Era atâta umezeală în aer încât părul i se lipise de frunte. A așteptat, spăsită, crezând că el urma s-o amenințe cu trimiterea la Curtea marțială.

— Băieții ăia de bună seamă îți datorează viața, i-a spus el lui Maddie. Niciunul dintre ei nu-i încă stăpân pe aparate și mai zburau și fără hartă. N-ar fi trebuit să-i lăsăm să decoleze, dimineață.

— Vă mulțumesc, domnule, a răspuns Maddie, uimită.

— Au avut numai cuvinte de laudă pentru tine. Totuși, mă întreb, ai idee cum arată pista din aer?

Maddie a zâmbit, timid.

— Am certificat de pilot clasa „A". Încă valabil. Desigur, n-am mai zburat din august.

— Ah, înţeleg!

Locotenent-comandorul RAF porni s-o conducă pe Maddie la cantina din perimetrul aerodromului. Ea fost nevoită să alerge puţin ca să-şi potrivească pasul cu al lui.

— Ţi-ai luat licenţa aici, la Oakway, nu? Garda aeriană civilă?

— Da, domnule.

— Şi calificare de instructor?

— Nu, domnule. Dar am zburat pe timp de noapte.

— Ei, asta chiar e neobişnuit! Te-ai folosit de balizele de ceaţă, nu?

Se referea la puternicele lămpi cu gaz înşirate, la intervale, pe ambele margini ale pistei, ca să se poată ateriza şi pe vreme rea.

— De vreo două sau trei ori. Nu prea des, domnule.

— Deci într-adevăr ai văzut cum arată o pistă din aer. Şi pe întuneric, pe deasupra! Atunci...

Maddie a aşteptat. Chiar n-avea idee ce urma să spună omul acesta mai departe.

— Dacă e să dirijezi oamenii la aterizare, ai face bine să ştii cum se vede din cockpitul unui bombardier Wellington angajat în aterizare. Ai vrea un zbor într-un Wellington?

— Oh, da, vă rog, domnule!

(Vedeţi — era exact ca la şcoală.)

FIGURANTĂ

Aceasta nu e o funcţie WAAF. Aşa eşti numit când urci într-un avion doar pentru plimbare şi nu contribui cu adevărat la succesul zborului. Probabil că Maddie a fost mai mult un călător băgăcios care dă sfaturi şoferului de pe bancheta din spate, decât un figurant propriu-zis.

— Nu cred că ai reajustat direcţia în giroscop.

— Ţi-a spus să te îndreptţi pe 270. Tu te-ai întors spre est.

— Fruntea sus, băieţi, avion spre nord, la ora trei, o mie de metri sub noi.

O dată, trenul de aterizare electric s-a defectat, iar ea a trebuit să-și câștige locul în echipă și să-și ia rândul la dat la pompă, ca să nu se prăbușească. Altă dată, au lăsat-o la turelă, în timpul zborului. I-a plăcut asta, de parcă ar fi fost un peștișor singur, într-un cer gol.

Altă dată, a trebuit s-o scoată pe sus dintr-un avion, după aterizare, fiindcă tremura atât de tare că nu se putea da jos singură.

Zborurile cu Wellington-ul făcute de Maddie nu erau tocmai clandestine, dar nu erau nici ortodoxe. Era socotită dintre S.O.B.[1]-uri când decolau băieţii, dar cu siguranţă nu era autorizată să se afle acolo, convingându-i prin lingușiri pe membrii novice ai echipajelor de pe bombardiere s-o ia și pe ea când exersau zboruri la joasă înălţime pe deasupra landurilor. Așadar, mai multe persoane îngrijorate, și dintre cele în serviciu, și dintre cele în afara serviciului, au ieșit valvârtej din birouri și din barăcile de bărbaţi și de femei, fără haine și albi la faţă, când i-au văzut pe tovarășii din RAF ai lui Maddie aducând-o pe braţe, pe pistă.

O prietenă de-a ei din WAAF, pe nume Joan, și căpitan al escadrilei vinovate, a ajuns prima la ea.

— Ce-aţi păţit? Ce s-a întâmplat? E rănită?

Maddie nu era rănită. Deja insista pe lângă membrii echipajului Wellington-ului care o cărau s-o lase jos.

— Daţi-mi drumul, o să mă vadă toată lumea și fetele n-or să mă mai slăbească amintindu-mi de asta...

[1] *Souls on Board* — suflete la bord, membri ai echipajului unui avion.

— *Ce s-a întâmplat?*

Maddie s-a zbătut să stea pe picioarele ei și a rămas tremurând pe beton.

— S-a tras în noi, a zis ea, întorcându-și privirea, arzând de rușine pentru cât de tare se pierduse cu firea.

— *S-a tras în voi!* s-a răstit căpităneasa.

Asta se petrecea în primăvara lui 1940 — războiul se purta încă pe continent. Era înainte de dezastrul din mai, când Aliații au dat bir cu fugiții, retrăgându-se pe plajele franceze, înainte de asediul care avea să fie cunoscut ca Bătălia Marii Britanii, înainte de nopțile cu tunete și fulgere ale Blitz[1]-ului. În primăvara lui 1940, cerurile noastre erau în alertă, armate și neliniștite. Totuși erau încă sigure.

— Da, s-a tras, a repetat pilotul Wellington-ului, furios.

Și el era alb ca hârtia.

— De către idioții ăia care mânuiesc tunurile antiaeriene de la barajul de baloane Cattercup. De *propriii noștri tunari*. Cine dracu-i instruiește? Iresponsabili și tâmpiți ca noaptea! Irosesc muniția și bagă dracului în sperieți pe toată lumea! Orice copil de școală poate vedea deosebirea dintre un trabuc în zbor și un creion în zbor!

(Noi le numeam pe dragile noastre Wellington-uri „trabucuri zburătoare", iar pe Dornier-urile voastre nesuferite, „creioane zburătoare". Distrează-te să traduci, domnișoară E.)

Pilotul se speriase la fel de tare ca și Maddie, dar nu tremura.

Joan a luat-o încurajator pe Maddie pe după umeri și a sfătuit-o, în șoaptă, să nu dea atenție limbajului pilotului. Maddie a răspuns râzând șovăielnic și forțat.

[1] Bombardarea aeriană sistematică, noapte de noapte, a orașelor britanice de către germani în 1940-1941.

— Nici măcar nu stăteam în turelă, a murmurat ea. Slavă Domnului că *eu* n-o să zbor în Europa.

LA TRANSMISIUNI

— Căpitanul Mottram a avut numai cuvinte de laudă pentru tine, i-a spus ofiţerul subunităţii WAAF. A zis că ai cea mai ageră pereche de ochi de la Oakway — şi ofiţerul şi-a dat ochii peste cap. Probabil a cam exagerat, dar a susţinut că în timpul zborului tu eşti întotdeauna prima care zăreşte alt avion apropiindu-se. Ce-ai zice să te pregăteşti mai departe?

— În ce?

Femeia ofiţer a tuşit, încurcată.

— E oarecum secret. Ei bine: e foarte, foarte secret. Spune da, şi-o să te trimit mai departe.

— Da, a zis Maddie.

Ca să lămuresc o remarcă făcută mai devreme de cineva, mărturisesc că inventez toate numele proprii. Credeţi că mai ţin minte toate numele şi gradele multitudinii de oameni cu care a lucrat Maddie? Sau fiecare avion cu care a zburat ea? Mie mi se pare mai interesant aşa.

Asta-i tot ce pot să scriu cu folos astăzi, deşi aş putea continua să bat câmpii despre nimic, dacă aş crede că făcând astfel aş putea evita următoarele câteva ore de interogatoriu în contradictoriu — Engel căznindu-se să-mi descifreze scrisul, iar von Linden găsind nod în papură la tot ce am spus. Trebuie s-o fac şi pe-asta... n-are niciun rost s-o amân. Am o pătură la care să mă aştept, după aceea, sper, poate şi o porţie călduţă de *kailkenny à la guerre* — adică terci de varză şi cartofi, fără cartofi

şi cu nu prea multă varză. N-am făcut scorbut încă, oricum, mulţumită infinitei rezerve a Franţei de varză de închisoare. Haiti[1]...

[1] Joc de cuvinte bazat pe asemănarea de pronunţie între exclamaţia englezească *heigh-ho!* (haiti!) şi salutul nazist *Heil Hitler!*

RAF WAAF RDF Y
S.O.B. S.O.E.
ASST S/O Flt Off
w/op
clk/sd
m'aidez m'aidez mayday[1]

APĂRAREA DE COASTĂ

De fapt, mi-e teamă să scriu asta.

Nu știu de ce-mi închipui că ar conta. Bătălia Marii Britanii s-a încheiat. Invazia plănuită de Hitler, Operaţiunea Leul de Mare, a dat greș acum trei ani. Și, curând, va duce disperat războiul pe două fronturi, cu americanii în spatele nostru și cu rușii apropiindu-se de Berlin dinspre est, plus rezistenţa organizată în toate ţările prinse la mijloc. Nu pot să cred că nu are consilieri care să știe ce se întâmpla în adăposturile făcute din fier și beton, în sus și-n jos, pe toată coasta de sud-est a Angliei în vara lui 1940 — într-un sens general, în orice caz.

Doar că n-aș prea vrea să intru în istorie ca aceea care a dezvăluit detaliile.

RDF înseamnă Range and Direction Finding, detectare a distanţei și a direcţiei unui obiect. Același acronim ca Radio

[1] *M'aidez* (fr.), care înseamnă „ajutaţi-mă", a stat la baza formulării apelului de urgenţă internaţional *mayday*, în procedurile standard de radio-comunicaţii.

Direction Finding, ca să deruteze inamicul, dar nu e chiar același lucru. După cum știți. Bine. Acum i se spune *radar*, un cuvânt american, acronim de la *RA*dio *D*etection *A*nd *R*anging[1], despre care eu nu sunt de părere că se ține minte mai ușor. În vara lui 1940, era încă atât de nou, încât nimeni nu știa ce era de fapt, și mai era și atât de secret încât

pe toți dracii — nu pot să fac asta.

Am petrecut o enervantă jumătate de oră bătându-mă cu Fräulein Engel pe o peniță de stilou, pe care jur că nu am îndoit-o dinadins, prima dată. E adevărat că asta m-a scutit să mai continui o bună bucată de vreme, dar n-a îmbunătățit situația nici faptul că zgripțuroaica asta a îndreptat-o de dinții mei, când aș fi putut s-o fac eu însămi, de masă. Este, de asemenea, adevărat că a fost o prostie din partea mea s-o deformez iarăși, dinadins, în secunda în care ea mi-a înapoiat-o. Fiindcă atunci a trebuit să-mi arate DE MAI MULTE ORI cum, pe când era ea la școală, asistenta medicală folosea o peniță de stilou ca s-o înțepe pentru un test de sânge.

Nu știu de ce-am îndoit tâmpenia din nou. E așa de ușor s-o iriți pe domnișoara Engel. Ea câștigă întotdeauna, dar numai pentru că am gleznele legate de scaun.

Bine, și pentru că, la sfârșitul fiecărei controverse, îmi amintește de înțelegerea pe care am făcut-o cu un anumit ofițer Gestapo, după care eu cedez.

— Hauptsturmführerul von Linden e ocupat, după cum știi, și nu-i va plăcea să fie întrerupt. Însă mi s-a spus să-l chem, dacă e nevoie. Ți s-a dat stilou și hârtie, fiindcă el a apreciat că ai fi fost gata să cooperezi, iar dacă nu-ți scrii mărturisirea cum te-ai învoit, el nu va avea de ales și va trebui să reia interogatoriul.

[1] Detectarea prin radio și determinarea distanței.

TACĂ-ŢI GURA, ANNA ENGEL. ŞTIU.

O să fac orice: n-a trebuit decât să-mi pomenească de numele lui şi acum îmi amintesc, o să fac orice, *orice*, numai să evit de a mai fi interogată de el.

Deci. Detectarea distanţei şi a direcţiei. Apărarea de coastă. Îmi primesc cei treizeci de arginţi? Nu, doar şi mai mult din papetăria hotelului ăstuia. E foarte plăcut să scrii pe ea.

APĂRAREA DE COASTĂ, VERSIUNEA INTEGRALĂ

Ne-am dat seama de ce-o să urmeze — cineva şi-a dat seama. Am fost cu atâtica înaintea voastră şi voi n-aţi înţeles. N-aţi înţeles cât de avansat era deja sistemul RDF sau cât de rapid ne pregăteam oamenii ca să-l folosească sau cât de departe puteam vedea cu ajutorul lui. Voi n-aţi înţeles nici măcar cât de repede ne construiam noile noastre avioane. E adevărat că eram depăşiţi numeric, dar cu RDF-ul vă vedeam venind — vedeam roiurile de avioane Luftwaffe încă de când decolau de la bazele lor din Franţa ocupată, stabileam la ce înălţime zburau, vedeam câte dintre ele făceau raidul. Şi asta ne dădea timp să ne concentrăm trupele. Vă puteam întâmpina în aer, să vă respingem atacul, să vă împiedicăm să aterizaţi, să vă distragem atenţia până rămâneaţi fără combustibil şi ne întorceaţi coada până la următorul val. Insula noastră asediată, singură, la marginea Europei.

Maddie jurase să păstreze secretul pe viaţa copiilor ei nenăscuţi. Era un secret atât de mare, încât nici nu primeai un titlu când erai cel care te ocupai de radar; erai numit doar „tehnician servicii speciale". Tehnician, în engleză *Clerk*, şi *Special Duties*, prescurtat clk/sd, aşa cum w/op e prescurtarea de la operator telegraf, *Wireless Operator*, şi Y e pentru radiotelegrafie.

Clk/sd, se poate ca asta să fie cea mai folositoare și mai condamnabilă informație pe care v-am dat-o eu. Acum știți.

Maddie a petrecut șase săptămâni de instruire în folosirea radarului. A fost chiar promovată și făcută sergent. Apoi a fost repartizată la RAF Maidsend, o bază operațională pentru o escadră de Spitfire, noile avioane de luptă, nu departe de Canterbury, lângă coasta Kentului. Era cel mai departe loc de casa ei în care ajunsese vreodată. De fapt, Maddie n-a fost pusă la treabă la un ecran radar, într-una dintre stațiile de detectare, deși Maidsend avea o astfel de stație; a rămas tot la stația radio. În focul și para verii anului 1940, Maddie a stat într-un turn de fier și beton, ocupându-se de direcționarea traficului aerian prin telefon. Celelalte fete RDF făceau identificarea pe ecranele de sticlă cu luminițe verzi clipitoare și le transmiteau prin radio sau prin telefon la Operațiuni; când Operațiunile identificau avioane care se apropiau pentru ea, Maddie prelua apelurile aer-sol, dirijând avionul care venea, șchiopătând, acasă. Sau care uneori venea tunând triumfător acasă sau care era proaspăt livrat de la depozitul de mentenanță de la Swi

SWINLEY SWINLEY

De la *Swinley*. Thibaut m-a silit să termin de scris numele. Mi-e atât de rușine de mine însămi că-mi doresc să fiu din nou bolnavă.

Engel spune, nerăbdătoare, să nu-mi bat capul cu numele atelierului. Au existat încercări repetate de bombardare și distrugere completă a acestuia și nu mai e un secret. Engel e sigură că Hauptsturmführerul nostru va fi mai interesat de eșantionul meu de descriere a rețelei radar de la începuturi. E supărată acum pe T. pentru că m-a întrerupt.

Îi urăsc pe amândoi. Îi urăsc pe toți.

ÎI URĂSC!

APĂRAREA DE COASTĂ, LA DRACU'.

Idioată smiorcăită.

Deci. Deci, pe ecranul RDF vedeai un punct verde pentru un avion, unul sau două mișcându-se pe ecran. Ar fi putut fi ale noastre. Dacă priveai angajându-se o luptă, punctele se înmulțeau — mai multe alăturându-se celui dintâi și lumina pulsatilă deplasându-se pe ecran. Se strângeau laolaltă și unele dintre ele se stingeau, ca scânteile de artificii. Și fiecare licăr verde care dispărea era o viață sfârșită, un om pentru un avion de vânătoare, un întreg echipaj pentru un bombardier. *Te stinge, dar, tu, candelă de-o clipă!* (Asta-i din *Macbeth*. Se zice că și el ar fi unul dintre improbabilii mei strămoși și curtea lui chiar a fost pe domeniul familiei mele din moși strămoși. Dar n-a fost, după toate mărturiile contemporanilor scoțieni, nemernicul trădător cum l-a înfățișat Shakespeare. Oare istoria o să-și aducă aminte de mine pentru MBE[1]-ul meu, titlul meu onorific din partea Imperiului Britanic pentru „cavalerism", sau pentru cooperarea cu Gestapoul? Nu vreau să mă gândesc la asta. Cred că-ți pot lua MBE-ul înapoi, dacă încetezi să te mai porți cavalerește.)

Dacă erau echipați cu radio, Maddie putea vorbi cu avioanele pe care tehnicienii de la servicii speciale le vedeau pe ecranele lor. Le spunea piloților mai mult sau mai puțin ce le spunea și pe când era la Oakway, cu excepția faptului că nu cunoștea reperele de pe teren la fel de bine în Kent. Transmitea coordonatele avionului în zbor, împreună cu viteza vântului și dacă existau sau nu găuri în piste în ziua aceea (uneori sufeream câte un raid). Sau le cerea celorlalte avioane să dea prioritate celui

[1] Titlu britanic, *Member of the Order of the British Empire* (Membru al Ordinului Imperiului Britanic).

care-și pierduse flapsurile sau, mai rău, al cărui pilot avea un fragment de șrapnel înfipt în umăr sau ceva de genul ăsta.

Maddie ascultase comunicațiile avioanelor rătăcite care se întorceau, într-o după amiază, după o bătălie în care fusese implicată și Escadrila de la Maidsend. A fost cât pe-aci să cadă de pe scaun, când a auzit apelul disperat venit pe frecvența ei:

— *Mayday, mayday...*

Recognoscibil în engleză. Sau probabil era franțuzescul „*M'aidez*", ajutați-mă. Restul transmisiunii a fost în germană.

Vocea era o voce de băiat, tânăr și speriat. Își încheia fiecare apel cu un suspin. Maddie și-a înghițit nodul din gât — habar n-avea de unde veneau disperatele strigăte de ajutor. A strigat:

— Ascultați, ascultați! și a comutat căștile pe difuzorul Tannoy, ca să poată auzi toată lumea, după care a pus mâna pe telefon.

— Sunt sergent de radiotransmisiuni Brodat, în turn. Pot obține linie directă cu Jenny, de la servicii speciale? Bine, cu Tessa, atunci. Cu oricine care are în față un radar pornit. Am nevoie de o interceptare în urma unui apel radio...

Toată lumea s-a strâns în jurul telefonului, citind peste umărul lui Maddie, în timp ce ea lua notițe despre direcția avionului interceptat, apoi scoțând puternice exclamații când au înțeles ce spuneau notițele ei.

— Vine direct spre Maidsend!

— Și dacă e un bombardier?

— Și dacă e încă încărcat?

— Și dacă e o farsă?

— Ar fi vorbit în engleză, dacă ar fi fost o farsă!

— Știe cineva germană? a strigat ofițerul în funcțiune pentru stația radio.

Tăcere.

— Dumnezeule! Brodatt, rămâi la telefon. Davenport, dă fuga la staţia de radiotelegrafie; poate găseşti o fată acolo să te ajute. Vreau un vorbitor de germană! *Acum!*

Maddie a ascultat cu inima la gură, ţinându-şi căştile la o ureche şi telefonul la cealaltă, aşteptând ca fata de la ecranul RDF să-i transmită noi informaţii.

— Ssst, a avertizat-o ofiţerul radio, aplecându-se peste umărul lui Maddie şi luându-i receptorul telefonului, ca să-i lase liberă mâna dreaptă să ia notiţe. Nu spune nimic — nu-l lăsa să ştie cine îl ascultă...

Uşa camerei radio s-a deschis de perete şi subofiţerul Davenport a intrat, cu una dintre operatoarele radiotelegrafiste WAAF imediat în urma lui. Maddie şi-a ridicat privirile.

Fata era imaculată — nicio piesă de uniformă albastră nelalocul ei, cocul părului ei lung răsucit frumos la două degete deasupra gulerului uniformei. Maddie a recunoscut-o de la cantină şi de la rarele seri de socializare. Queenie[1], aşa i se spunea, deşi nu era oficial Regina Roiului WAAF (aşa o numeam noi pe femeia ofiţer superior din administraţia bazei), şi nici nu era numele ei. Maddie nu-i cunoştea adevăratul nume. Queenie îşi dobândise reputaţia de a fi agilă şi fără frică; era obraznică faţă de ofiţerii superiori şi scăpa basma curată, dar, deopotrivă, nu părăsea o clădire în timpul unui raid aerian până nu se asigura că toată lumea ieşise. Având legături pe departe cu casa regală, era ea însăşi ofiţer, locotenent, un rang de privilegiu, nu de experienţă militară; însă era dedicată îndeletnicirii sale şi la fel de sârguincioasă în faţa aparatului său de radiotelegrafistă ca orice fată de vânzător care-şi croise drum prin forţe proprii. Era frumoasă, minionă şi sprintenă, iar la serile de dans ale escadrilei, sâmbetele, la ea trăgeau piloţii.

[1] Mica Regină.

— Dă-ne casca ta, Brodatt, a zis ofițerul stației radio.

Maddie și-a desfăcut căștile și microfonul și i le-a întins micuței telegrafiste blonde și frumoase, care și-a potrivit căștile pe cap.

După câteva secunde, Queenie a zis:

— Spune că e deasupra Canalului Mânecii. Vrea să ajungă la Calais.

— Dar Tessa a zis că se apropie de coastă la Whitstable!

— E într-un bombardier Heinkel, restul echipajului a fost ucis, a pierdut un motor și vrea să aterizeze la Calais.

Toți se uitară la telegrafistă.

— Ești sigură că vorbim despre același avion? întrebă ofițerul stației radio, cu îndoială.

— Tessa, a întrebat Maddie la telefon, avionul german ar putea fi deasupra Canalului Mânecii?

Acum întreaga încăpere își ținea respirația, așteptând răspunsul pe calea undelor al Tessei, în timp ce, undeva sub faleza de calcar, aceasta privea licărele verzi de pe ecranul ei. Răspunsul acesteia apăru sub creionul nervos al lui Maddie: *Avion dușman identificat ruta 187 Maidsend 40 km est 2500 m înălțime.*

— De ce dracu-și închipuie că e deasupra Canalului?

— Oh! scoase Maddie o exclamație, pricepând, și făcu semn spre enorma hartă a sud-estului Marii Britanii, nord-vestului Franței și a Țărilor de Jos care acoperea peretele în spatele postului ei. Uitați-vă, uitați-vă... vine dinspre Suffolk! A bombardat bazele de pe coastă de acolo. A traversat gurile Tamisei în cel mai larg punct al acestora și crede că a traversat *Canalul*! Se îndreaptă direct spre Kent și crede că e în Franța!

Ofițerul stației radio îi ordonă telegrafistei:

— Răspunde-i.

— Trebuie să-mi spuneți protocolul, domnule.

— Brodatt, dă-i protocolul corect.

Maddie a înghiţit în sec. Nu era timp de ezitare. A întrebat:

— Ce a zis că pilotează? Ce fel de avion e bombardierul lui?

Telegrafista a repetat numele mai întâi în germană şi cu toţii s-au uitat lung la ea.

— He-111? a tradus ea, şovăielnic.

— Heinkel He-111 — altă identificare?

— Un Heinkel He-111. N-a spus altceva.

— Îi repeţi doar tipul avionului său, Heinkel He-111. E un răspuns deschis. Apeşi butonul înainte să vorbeşti; îl păstrezi apăsat cât timp vorbeşti, altminteri n-o să te poată auzi. Apoi îi dai drumul, că altfel nu auzi ce-ţi răspunde.

Ofiţerul radio a lămurit-o:

— „Heinkel He-111, aici e Calais-Marck". Spune-i că suntem Calais-Marck.

Maddie a ascultat în timp ce telegrafista făcea primul ei apel radio, în germană, la fel de calmă şi de succintă de parcă dăduse indicaţii radio bombardierelor de la Luftwaffe toată viaţa ei. Vocea băiatului de la Luftwaffe a răspuns cu o grabă recunoscătoare, practic plângând de uşurare.

Telegrafista s-a întors spre Maddie.

— Cere coordonate pentru aterizare.

— Transmite-i astea...

Maddie a scris în grabă numerele şi distanţele pe carnetul ei.

— Spune mai întâi identificarea lui, apoi pe a ta: „Heinkel He-111, aici Calais". Apoi pista, viteza vântului, vizibilitatea...

A scris detaliile în cea mai mare grabă. Telegrafista s-a uitat atentă la prescurtările codate, după care a vorbit în căşti, transmiţând ordinele în germană cu un calm încrezător.

A făcut o pauză la mijlocul transmisiei și a împuns cu un deget perfect manicurat pe notițele pe care i le dăduse Maddie, întrebând din buze: *R27?*

— Pista douăzeci și șapte, a zis Maddie, în șoaptă. Spune: „Liber acces, pista 27". Spune-i să lase restul de bombe în mare, dacă mai are, ca să nu le planteze când aterizează.

Toată stația radio amuțise, hipnotizată de comunicarea scurtă, precisă, a instrucțiunilor de neînțeles pe care telegrafista elegantă le transmitea cu autoritatea unei directoare; și de răspunsurile gâfâite, îngrijorate, la fel de neinteligibile, ale băiatului din avionul avariat; și de Maddie care scria coordonatele și protocolul pentru a le transmite, pe minusculul carnețel.

— Iată-l! a șoptit ofițerul stației și toată lumea, în afară de Maddie și de telegrafistă — ale căror capete erau mai departe conectate la telefon și la căștile de radiotransmisie — a dat fuga la fereastra lungă pentru a privi bombardierul Heinkel apropiindu-se șovăitor.

— Când își anunță ultimul apel, transmite-i doar viteza vântului, a instruit-o Maddie, scriind în mare viteză. Opt noduri[1] vest-sud-vest, intensitate până la douăsprezece.

— Spune-i că pompierii sunt pe drum să-l întâmpine, a adăugat ofițerul stației radio.

A pus o mână pe umărul celeilalte operatoare radio:

— Cheamă mașinile acolo! Și o ambulanță!

Silueta neagră din depărtare deveni mai mare. Apoi îi putură auzi singurul motor rămas înecându-se și urlând, suprasolicitat.

— Doamne! Nu și-a golit încărcătura, a tresărit tânărul locotenent Davenport. Să te ții acum explozie.

[1] Aproximativ 15 km/h.

Dar n-a explodat. Heinkel-ul a aterizat scurt pe burtă, împroșcând cu iarbă și țărână, și s-a oprit în fața turnului de control, cu mașinile de pompieri și o ambulanță venind țipând spre el.

Toată lumea de la fereastră s-a năpustit pe scară în jos și mai departe, pe pistă.

Maddie și-a pus din nou căștile pe cap. Celelalte două operatoare erau în picioare, la fereastră. Maddie a ciulit urechea să audă ce se petrecea, dar nu auzea decât sirenele. Departe de fereastră, putea vedea cerul și mâneca de vânt de la capătul pistei, dar nimic din ce era imediat la picioarele turnului. Un fuior subțire de fum negru se ridica în fața ferestrei.

Afară, la marginea pistei, Queenie sau cum o chema stătea uitându-se la bombardierul Luftwaffe avariat.

Zbătându-se trântit pe burtă, era ca o uriașă balenă de metal suflând în sus fum, în loc de apă de mare. Telegrafista îl putea vedea, prin plexiglasul înflorit al cupolei, pe tânărul pilot încercând disperat să-i scoată cascheta însângerată și ferfeniță pilotului-navigator mort de alături. A urmărit furnicarul echipei de mecanici și pompieri apropiindu-se ca să scoată pilotul și echipajul neînsuflețit din avion. Și a văzut ușurarea sinceră de pe fața pilotului prefăcându-se în uluire și teamă, când s-a trezit înconjurat de uniforme albastre cu însemnele și insignele RAF.

Ofițerul stației radio de lângă ea a țâțâit ușurel.

— Bietul ticălos de nemțotei, a rostit el. N-o să se ducă acasă ca erou, nu? Probabil că n-are nici pic de simț al orientării.

A pus o mână mulțumită pe umărul telegrafistei vorbitoare de germană.

— Dacă nu te superi, a zis, pe ton de scuză, am avea nevoie de ajutorul tău ca să-l interogăm.

*

Maddie ieșise din tură când oamenii de la ambulanță terminaseră de bandajat în grabă pilotul german și îl aduseseră în biroul de la parter al turnului de control. Ea îl zări în treacăt pe tânărul zăpăcit sorbind cu prudență dintr-o cană aburindă, în timp ce o ordonanță aprindea o țigară pentru el. Îl înfășuraseră într-o pătură și, deși era august, lui îi clănțăneau dinții. Frumoasa telegrafistă era așezată pe marginea unui scaun tare, în capătul celălalt al încăperii, ferindu-și politicoasă privirea de la acest inamic distrus și nefericit. Fuma și ea, o țigaretă de a ei, așteptând să i se dea instrucțiuni. Arăta la fel de îngrijită și de calmă cum fusese și atunci când luase căștile de la Maddie, în camera de radiotransmisiuni, dar Maddie putu vedea și cum bătea darabana, cu aparentă degajare, pe speteaza scaunului, cu un deget arătător fără astâmpăr.

Eu n-aș fi putut face ce a făcut ea adineauri, s-a gândit Maddie. N-am fi făcut această captură, dacă n-ar fi fost ea. Lăsând la o parte vorbitul germanei, eu tot nu m-aș fi putut *preface* așa, din mers, fără pregătire, fără nimic. Nu sunt sigură c-aș fi reușit să fac față nici la ce urmează să facă ea mai departe. Slavă Domnului că *eu* nu vorbesc germana!

În noaptea aceea, Maidsend a fost din nou bombardat. N-avea nicio legătură cu bombardierul Heinkel capturat; era doar un raid aerian obișnuit, Luftwaffe străduindu-se din toate puterile ca să distrugă apărarea britanică. Au fost aruncate în aer cazărmile ofițerilor RAF (dar niciun ofițer nu se afla în ele, la momentul acela) și gropi mari s-au căscat în piste. Ofițerii WAAF erau cantonați în barăcile de la intrare, la marginea terenului pe care fusese construit aeroportul, iar Maddie și tovarășele ei de dormitor erau atât de adânc cufundate în somn că nu au auzit sirenele. Nu s-au trezit decât după prima explozie.

Au fugit prin pădurice până la cel mai apropiat adăpost, în pijamale și cu chipiurile pe cap, cu măștile de gaz și documentele de identitate în braţe. Nu exista nicio lumină, ca să vezi ceva, în afara gurilor de tun și a flăcărilor din urma exploziilor — niciun felinar, nicio rază de lumină de la vreo ușă sau fereastră, nici măcar jarul vreunei ţigarete aprinse. Era ca în iad, numai umbre și flăcări ţâșnind, numai focuri și stele deasupra capetelor.

Maddie înșfăcase o umbrelă. Masca de gaz, chipiul, cupoanele de masă și o umbrelă. Peste ea ploua cu foc din cer, iar ea se apăra cu o umbrelă. Nimeni nu-și dăduse seama c-o avea, bineînţeles, până în momentul în care se luptă să intre pe ușa adăpostului antiaerian.

— Închide-o, închide naibii chestia aia, *las-o*!

— N-o las! a strigat Maddie și a reușit să vâre cu forţa umbrela înăuntru.

Fata din spatele ei o împinsese, iar una dintre fetele din faţă o apucase de braţ și o smucise spre ea, după care au rămas toate tremurând în bezna subteranei, cu ușa închisă.

Vreo două dintre ele se gândiseră să-și aducă ţigările. Le dădeau din mână în mână, împărţindu-le cu zgârcenie. Nu era niciun băiat printre ele — bărbaţii erau încartiruiţi la o jumătate de kilometru distanţă, pe partea cealaltă a aerodromului, și foloseau un alt adăpost — în afară de cei care se urcaseră repede în avioane ca să răspundă atacului. Fata cu chibriturile a găsit o lumânare și s-au așezat toate pe jos, așteptând să se termine raidul.

— Scoate pachetul ăla de cărţi, iubire, hai să facem o partidă de remi.

— Remi? Nu fi bleagă. Poker! Jucăm pe ţigărușe. Pentru numele tuturor sfinţilor, închide umbrela aia, Brodatt, ești complet razna?

— Nu, a zis Maddie, foarte calmă.

Stăteau toate ghemuite pe podea, în jurul jocului de cărți și ale capetelor de jăratic ale țigărilor. Era plăcut, înăuntru, la fel cum ar fi fost, probabil, plăcut în iad. Ceva zburând la joasă înălțime ciuruia pista cu focuri de mitralieră; chiar și îngropați sub pământ, chiar și la o jumătate de kilometru distanță, pereții de fier ai buncărului se zgâlțâiau din încheieturi.

— Mă bucur că nu sunt în tură acum!

— Vai de bietele suflete care sunt.

— Vrei să-mi dai și mie umbrela ta?

Maddie și-a ridicat privirile. Pe vine, lângă ea, în lumina pâlpâitoare a lumânării și a unei lămpi cu petrol, stătea mica telegrafistă vorbitoare de germană. Era întruchiparea perfecțiunii feminine și a eroismului, chiar și în pijamalele bărbătești, căci WAAF nu rezolvase încă problema echipamentului, cu părul ei blond împletit într-o codiță lăsată pe un umăr. Toate celelalte își pierduseră agrafele; agrafele lui Queenie se înșirau ordonat pe marginea buzunarului pijamalei și n-aveau să ajungă înapoi în părul ei până ce nu avea să fie din nou în pat. Cu degetele ei subțiri și manicurate îi oferi lui Maddie o țigară.

— Mi-ar fi plăcut să-mi fi luat și eu o umbrelă, zise ea tărăgănat, cu inflexiunile acelea calde, educate ale colegiilor Oxbridge[1]. O idee trăsnet! O iluzie portabilă de adăpost și siguranță. Ai loc pentru două persoane?

Maddie a luat țigara, dar n-a dat-o mai departe imediat. Maddie știa că zâna Queenie se deda la accese de nebunie, cum ar fi să șterpelească whisky de malț de la popota ofițerilor RAF, iar Maddie era sigură că oricine într-atât de îndrăzneț cât să se dea drept operator radio inamic într-un impuls de moment era absolut capabil de a râde de altcineva care izbucnea în plâns ori

[1] Din universitățile Oxford și Cambridge.

de câte ori auzea focuri de artilerie. Pe un aerodrom militar. Într-un război.

Dar Queenie nu părea s-o ia în râs pe Maddie — dimpotrivă. Maddie se dădu puţin mai la o parte, făcând loc pentru încă o persoană sub umbrelă.

— Minunat! exclamă Queenie, fericită. Ca o broască ţestoasă. Ar fi trebuit să le facă din oţel. Dă-mi voie s-o ţin eu...

Luă blând mânerul din mâna tremurătoare a lui Maddie şi ţinu ridicola umbrelă deasupra capetelor amândurora, în buncăr. Maddie trase un fum din ţigara oferită. După o vreme ba de ros unghiile, ba de fumat din ţigară până ce rămase doar o bucăţică de hârtie şi cenuşă, mâinile ei se opriră din tremurat. Maddie zise, răguşit:

— Mulţumesc.

— Pentru nimic, a răspuns Queenie. De ce nu joci tu mâna asta? Te acopăr eu.

— Tu ce erai în civilie, deci..., începu Maddie, neprotocolar. Actriţă?

Mica telegrafistă izbucni într-un hohot de râs înveselit, deşi continuând să ţină ferm umbrela deasupra capului lui Maddie.

— Nu, doar îmi place să mă prefac, a zis ea. Fac acelaşi lucru şi cu băieţii noştri, ştii. Flirtul e un joc. Mă plictisesc rău, pe cuvânt. Aş fi fost la universitate, dacă n-ar fi început războiul. N-am apucat să termin nici primul an. Am început cu un an mai devreme şi un semestru mai târziu.

— Studiind ce?

— Germană. Evident. Se vorbea — bine, într-o variantă mai ciudată — în orăşelul în care am mers eu la şcoală, în Elveţia. Şi mi-a plăcut.

Maddie a râs.

— Ai fost magică, în după-amiaza asta. Într-adevăr genială.

— N-aș fi reușit s-o scot la capăt dacă nu mi-ai fi spus tu ce să zic. Și *tu* ai fost genială. Ai fost *acolo* exact când aveam nevoie de tine, niciun cuvânt sau apel nelalocul lui. Tu ai luat toate deciziile. Eu n-a trebuit decât să fiu atentă și asta fac oricum toată ziua la pupitrul Y — Y, telegraful, știi — doar ascult și ascult. Și niciodată n-am ceva *de făcut*. Iar azi după-amiază n-am avut decât să citesc notițele pe care mi le-ai dat tu.

— A trebuit să traduci! protestă Maddie.

— Am făcut-o împreună, a mai zis prietena ei.

Oamenii sunt complicați. Fiecare are mult mai multe profunzimi decât îți închipui tu. Vezi pe cineva la școală în fiecare zi, sau la serviciu, sau la cantină, și împarți o țigară sau o cafea cu persoana respectivă, și vorbești cu ea despre vreme sau despre raidul de noaptea trecută. Dar nu-i spui și care a fost cel mai urât lucru din toate pe care i l-ai aruncat în față mamei tale, sau cum ți-ai închipuit că ești David Balfour, eroul din *Răpit de piraţi*[1], tot anul, pe când aveai treisprezece ani, sau ce îți imaginezi că ai face cu pilotul care arată ca Leslie Howard, dacă ați fi singuri în dormitorul lui, după o seară de dans.

Nimeni n-a dormit în noaptea aceea în timpul raidului aerian, nici a doua zi. A trebuit să reparăm mai întâi pista, în dimineața aceea, noi înșine. Nu eram echipate pentru așa ceva, nu aveam nici unelte, nici materiale, și nu eram constructori, dar fără pistă, RAF Maidsend era lipsit de apărare. La fel și Marea Britanie, privind în perspectivă. Am reparat pista.

Toată lumea a contribuit cu ceva, inclusiv neamțul capturat — cred că mai degrabă se temea pentru soarta lui ca prizonier de război și a fost mai mulțumit să-și petreacă ziua dezbrăcat până la brâu, dând la lopată mormanele de pământ, umăr la umăr cu

[1] Roman pentru copii, de Robert Louis Stevenson.

alţi douăzeci de piloţi, decât să fie mutat în cine ştie ce lagăr de prizonieri necunoscut, care l-ar fi aşteptat în interiorul ţării. Îmi aduc aminte că a trebuit să ne plecăm cu toţii capetele, păstrând un moment de tăcere pentru tovarăşii lui morţi, înainte de a ne apuca de treabă. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu el, după aceea.

La cantină, Queenie adormise cu capul pe masă. Trebuie să se fi pieptănat, mai întâi, înainte de a fi intrat în cantină, după cele două ceasuri de strâns pietre de pe pistă, dar adormise mai înainte de a-şi fi scos linguriţa din cana de ceai.

Maddie s-a aşezat în faţa ei la masă, cu două căni de ceai proaspăt şi un rulou glazurat. Nu ştiu de unde făcuseră rost de glazură. Cineva trebuie să fi pus deoparte zahărul pentru eventualitatea în care aerodromul ar fi fost lovit direct şi toată lumea ar fi avut nevoie de un pic de încurajare. Maddie a fost chiar uşurată s-o vadă pe imperturbabila telegrafistă cu garda jos. A împins cana-cu-înviorarea mai aproape de faţa lui Queenie şi căldura acesteia a trezit-o.

Şi-au sprijinit amândouă capetele pe coate, uitându-se una la cealaltă.

— Ţie ţi-e frică de ceva? întrebă Maddie.

— De o grămadă de lucruri!

— Numeşte unul.

— Pot să numesc zece.

— S-aud.

Queenie s-a uitat la mâinile ei.

— Să mi se rupă unghiile, zise ea, cu un aer critic.

După două ore de cărat molozul şi metalele deformate de pe pistă, manicura ei avea nevoie de reparaţii.

— Vorbesc serios, a zis Maddie, liniştită.

— Bine, atunci. De întuneric.

— Nu te cred.

— E adevărat. Acum, rândul tău.

— De frig, răspunse Maddie.

Queenie a sorbit din ceai.

— Să n-adorm când sunt de serviciu.

— Și mie la fel! râse Maddie. Și de bombele care cad.

— Prea ușor.

— Bine.

Era rândul lui Maddie să fie defensivă. Și-a scuturat buclele ciufulite de pe guler, părul ei fiind destul de lung, la limita regulamentului, dar prea scurt pentru a fi prins.

— Să nu cadă vreo bombă peste bunica și bunicul.

Queenie a dat din cap, încuviințând.

— Să nu cadă vreo bombă peste fratele meu preferat. Jamie e cel mai mic dintre frați, cel mai apropiat de vârsta mea. E pilot.

— Că nu am vreo calificare utilă, a zis Maddie. Nu vreau să fiu nevoită să mă mărit imediat, numai ca să nu ajung să muncesc la Filatura Ladderal.

— Glumești!

— După război, eu *tot* n-o să am vreo calificare. Pariez că n-or să mai fie atât de disperați după operatori radio, când o să se termine războiul.

— Crezi c-o să se întâmple curând?

— Cu cât continuă războiul, a zis Maddie, tăind cu grijă ruloul ei glazurat în două cu un cuțitaș de unt, cu atât devin și eu mai bătrână.

Queenie lăsă să-i scape un hohot de râs amețitor, săltăreț.

— Să devii mai bătrână! exclamă ea. Mie îmi e groaznic de frică să îmbătrânesc!

Maddie zâmbi și îi întinse jumătate din rulou.

— Și mie. Cam tot cât mi-e de frică și să mor. Nu prea poți face nimic în privința asta.

— La câte-am ajuns?

— Ai numit patru. Fără să socotim unghiile. Mai ai șase.

— Bine.

Queenie își rupse intenționat jumătatea de rulou în șase bucățele egale și le aranjă pe marginea farfuriei. Apoi, una câte una, le înmuia în ceai, numea câte ceva de care-i era frică și le mânca.

— Numărul cinci, portarul Colegiului Newbery. Blimey, e un căpcăun. Eu eram cu un an mai mică decât toți ceilalți din anul întâi și mi-era frică de el, chiar dacă el n-avea nimic cu mine. Ci numai pentru faptul că eu studiam germană, iar el era sigur că tutorele meu era spion! Am spus cinci, da? Numărul șase, înălțimile, mi-e frică de înălțimi. Asta din cauză că frații mei mai mari m-au legat de un burlan, pe acoperișul castelului nostru, când aveam cinci ani, și au uitat de mine aproape toată după-amiaza. Toți cinci au încasat apoi o papară zdravănă pentru asta. Șapte, stafii — vreau să spun o stafie, nu șapte, o stafie anume. Dar aici nu am de ce să-mi fac griji în privința ei. Din cauza stafiei, probabil, mi-e frică de întuneric.

Queenie își spălă aceste mărturisiri incredibile cu alte înghițituri de ceai. Maddie se uita la ea, din ce în ce mai uimită. Încă mai stăteau față în față, cu bărbiile proptite în palme și cu coatele pe masă, iar Queenie nu părea să inventeze. Luase foarte în serios treaba cu inventarul.

— Numărul opt, să fiu prinsă furând struguri din sera aflată în grădina de legume. Asta-i o altă papară. Firește, acum suntem cu toții prea bătrâni ca să mai mâncăm bătaie *și* să mai furăm struguri. Numărul nouă, să ucid pe cineva. Din greșeală sau intenționat. Oare i-am salvat viața băiatului ăluia neamț, ieri, sau i-am distrus-o? Și tu faci asta — le spui avioanelor de vânătoare unde să-i găsească pe ceilalți. Ești responsabilă pentru viețile lor. Te gândești la asta?

Maddie nu i-a răspuns. Într-adevăr se gândise la asta.

— Probabil devine mai ușor după cea dintâi acțiune. Numărul zece, să mă rătăcesc.

Queenie își ridică privirea după ce înmuie „să mă rătăcesc" în ceai și se uită drept în ochii lui Maddie.

— Acum, îmi dau seama că ești sceptică și cătușa de puțin dispusă să crezi ceva din ce-ți spun eu. Și probabil nu sunt *chiar atât* de înfricoșată de stafii. Dar, serios, mi-e foarte frică să mă rătăcesc. Nu pot să sufăr ideea de a încerca să-mi găsesc drumul în aerodromul de aici. Toate barăcile Nissen arată la fel. Doamne, sunt patruzeci! Și toate căile de acces și acostamentele par să se schimbe în fiecare zi. Eu tot încerc să mă folosesc de avioane ca reper, iar ele se tot mută de colo-colo.

Maddie râse.

— Mi-a părut rău pentru pilotul nemțotei rătăcit, ieri, a zis ea. Știu că n-ar fi trebuit. Dar am văzut atâția băieți dintr-ai noștri devenind derutați, în primul lor zbor peste Pennini. Ai zice că n-ar fi posibil să confunzi Anglia și Franța. Dar cine știe ce-i în mintea ta când toți tovarășii tăi au fost făcuți țăndări, iar tu zbori într-un avion avariat. Probabil era primul lui zbor în Anglia. Mi-a fost foarte milă de el.

— Da, și mie, a zis Queenie încetișor și a înghițit restul de ceai ca și când ar fi dat pe gât ultimul strop de whisky.

— A fost crâncen de dur, interogatoriul lui?

Queenie i-a aruncat o scurtă privire pătrunzătoare.

— „Gura slobodă costă vieți."[1] Am jurat să nu spun nimic despre asta.

— Oh! Maddie se făcu roșie ca sfecla. Bineînțeles că nu. Scuze.

---

[1] *Careless Talk Costs Lives*, în original, mesaj propagandistic al guvernului britanic din timpul războiului.

Telegrafista se îndreptă în scaun. Se uită la unghiile ei distruse, ridică din umeri, și își netezi părul, ca să fie sigură că e încă în bună ordine. Apoi se ridică în picioare, se întinse și căscă.

— Mulţumesc că ţi-ai împărţit cu mine ruloul, zise ea, zâmbind.

— Mulţumesc că mi-ai împărtășit spaimele tale!

— Tu îmi ești încă datoare.

Sirena de raid aerian începu să urle.

NU FACE PARTE DIN RAPORT

Trebuie să pun pe hârtie interogatoriul de noaptea trecută, fiindcă a fost atât de amuzant.

Engel a fluturat snopul de hârtii de scris ale hotelului pe care mâzgălisem eu raportul, l-a trântit pe masă și i-a zis lui von Linden:

— Trebuie să i se ordone să scrie despre întâlnirea dintre Brodatt și ea. Descrierea primelor operaţiuni radar este o prostie fără relevanţă.

Von Linden a scos un sunet ca un foarte ușor pufnet, ca de suflat în lumânare. Engel și cu mine ne uitam fix la el, de parcă i-ar fi crescut deodată coarne. (Era un râs. Fără să și zâmbească — cred că faţa lui e făcută din gips —, dar fără îndoială a râs.)

— Fräulein Engel, dumneata nu ești familiarizată cu creația literară, a zis. Locotenentul englez a studiat arta romanului. Se folosește de tehnica suspansului și a prefigurării.

Interzisă, Engel se holba la el. Eu, bineînţeles m-am folosit de prilej ca să intervin cu mândrie de Wallace încăpăţânat:

— Nu sunt englezoaică, afurisit de friţ ignorant. Sunt SCOŢIANĂ.

Engel m-a pălmuit prompt, în tăcere, apoi a spus:

— Nu scrie un roman. Dă un raport.

— Dar folosește construcțiile fanteziste și tehnicile de roman. Iar întâlnirea de care vorbeai a apărut deja — ai citit-o în ultimul sfert de oră.

Engel a răsfoit paginile înnebunită, de la coadă la capăt.

— N-o recunoști în aceste pagini? replică von Linden. Ah, probabil că nu; se flatează atribuindu-și o competență și un curaj pe care dumneata nu le-ai observat nicio clipă. Ea este tânăra femeie poreclită Queenie, telegrafista care aduce la sol avionul din Luftwaffe. Agentul nostru prizonier englez...

— *Scoțian!*

Jap.

— *Prizoniera* noastră nu a dat încă detalii despre propriul rol ca telegrafistă pe aerodromul Maidsend.

Oh, e bun. Eu n-aș fi ghicit nici într-un milion de ani că Hauptsturmführerul SS Amadeus von Linden este „familiarizat cu creația literară". Nici într-un milion de ani.

A vrut să știe, apoi, de ce alesesem să scriu despre mine la persoana a treia. Știți ceva, nici nu mi-am dat seama c-o făcusem până să mă întrebe el.

Răspunsul simplu e fiindcă relatez o poveste din punctul de vedere al lui Maddie și ar fi ciudat să introduc perspectiva altui personaj la acest moment. E mult mai simplu să scriu despre mine la persoana a treia decât ar fi să spun povestea din punctul meu de vedere. Așa, pot sări peste toate gândurile și sentimentele mele vechi. E o metodă superficială de a scrie despre mine însămi. Nu trebuie să mă iau prea în serios — sau, mă rog, numai atât de serios cât mă ia Maddie.

Dar, așa cum a remarcat von Linden, nici măcar nu am folosit numele meu real, ceea ce a derutat-o pe Engel.

Presupun că adevăratul răspuns este că, acum, nu mai sunt Queenie. Vreau doar să-mi *trântesc vechiul sine în față* când mă

gândesc la ea, atât de serioasă și de cinstită, și înflăcărat de eroică. Sunt sigură că și alții au gândit la fel despre ea.

Acum sunt altcineva.

Într-adevăr obișnuiau să-mi spună Queenie, totuși. Toată lumea avea porecle stupide (de parc-am fi fost la școală, ține minte?). Eu eram Scottie, uneori, dar cel mai adesea Queenie. Asta din pricină că Mary, Regina scoțienilor[1], este o altă străbună ilustră de-a mea. A avut, de asemenea, o moarte urâtă. Toți au avut o moarte urâtă.

O să rămân fără hârtie, azi. Mi s-a dat un rețetar evreiesc, să-l folosesc până îmi vor găsi ceva mai potrivit. Nici nu știam că există așa ceva. Formularele au imprimate numele doctorului, Benjamin Zylberberg, sus, și o stea galbenă cu un avertisment ștampilate la bază, specificând că acest doctor evreu nu poate prescrie legal medicamente decât altor evrei. Presupun că nu mai practică (presupun că a fost expediat la spart pietre într-un lagăr de concentrare, undeva) și de aceea rețetele lui necompletate au căzut în mâinile Gestapoului.

[1] Sau Mary Stuart (1542—1587) — după o existență tumultuoasă, sfârșește închisă mai mulți ani de către regina Elizabeth I și, acuzată de complot impotriva coroanei, în cele din urmă, decapitată.

RETETE!

Nom: Anna Engel *Adresse:* Fräulein Engel e formularea obligatorie[1]. Eu mai folosesc uneori „Femeie Gardian de Serviciu al Mein Führer DOMNULE", ca s-o scot din ţâţâni.	*Date:* Nu cred că a avut vreodată o întâlnire[2]. Oare are vreun iubit? Vreun soţ?... Nu poartă nicio bijuterie. (v. L. are un inel de aur cu sigiliu şi cu un mic safir).

R_x

Are nevoie de o tăvăleală zdravănă. Ar putea alege dintre următoarele:

Gherila Maquis
Gestapo
Armata germană
Poliţia militară franceză
Civili

Médecin: Dr Sigmund Freud (Nu dr. Zylberberg, totuşi un evreu adecvat)	*Rép.* În fiecare noapte, 4 sau 5 *fois*[3]

[1] Confuzie intenţionată între adresă şi adresare.

[2] Joc de cuvinte, intraductibil: *date*, în engleză, înseamnă atât „dată", cât şi „întâlnire (amoroasă)" sau „băiatul cu care-ţi dai întâlnire".

[3] Ori, dăţi (franceză).

I-am făcut și una mai drăguță.

Nume: Anna Engel *Adresă:*	*Date:* Încă mai caută

R

✓ 1 țigaretă în portțigaret de fildeș
✓ 1 șampanie magnum (o sticlă obișnuită n-ar fi destul ca s-o descătușeze)
✓ ținută cocktail Chanel... ROȘU este culoarea lui Engel
✓ o masă la Hôtel Ritz Paris, dacă naziștii or să iasă vreodată din el. De ce le-o fi atât de drag să distrugă hoteluri absolut frumoase?

Medecin	Rép. Oricând e nevoie *fois*

Aș fi vrut să-i prescriu o Noapte în Oraș, dar când mi-am imaginat scenariul, m-am dus cu gândul la Mata Hari într-o misiune. N-ar fi Engel mai fericită ca spioană, fermecătoare și mortală? Nu pot s-o văd în alt rol decât în acela de Funcționară Îngrozitor de Scrupuloasă. De asemenea, n-aș putea spune că aș găsi ceva de recomandat în neplăcutele consecințe ale unei misiuni nereușite a unui agent special.

Aș fi vrut să completez niște rețete și pentru William Wallace și Mary, Regina scoțienilor, de asemenea și pentru Adolf Hitler, dar nu-mi trece nimic inteligent prin minte care să merite represaliile pentru irosirea hârtiei.

Cafeaua ar fi în fruntea listei pe propria mea rețetă. Apoi aspirina. Am o febră recurentă. N-o fi tetanos, așa cum ne sugerează ei, dar ar putea fi septicemie; nu cred că acele alea au fost foarte curate. Pe unul l-am uitat înfipt, o vreme, după ce mi le-am scos pe celelalte, iar locul este foarte dureros, acum (sunt un pic îngrijorată și de arsuri, care se freacă de masă când scriu și ating lemnul cu încheietura mâinii). Probabil o să mor sigur de infectare a sângelui și-o să scap de tratamentul cu gaz lampant.

Nu este deloc o metodă eficientă să te sinucizi cu un ac de croitorie (eu n-aș numi contractarea unei cangrene un mod eficient de a te sinucide) — mi-am muncit creierii multă vreme, văzând că mi-au lăsat acele înfipte în carne, dar pur și simplu nu e posibil. Folositoare pentru deschis încuietori, totuși. Atâta mi-au plăcut lecțiile de efracție pe care le-am făcut la pregătire! Nu mi-a mai plăcut la fel de mult sumbra urmare a încercării mele nereușite de a le pune în practică — foarte pricepută la deschis încuietori, dar nu la fel de pricepută la ieșit din clădire. Celulele închisorii noastre sunt doar niște camere de hotel, dar suntem păziți ca niște capete încoronate. Și, de asemenea, sunt câini. După episodul cu acele, și-au dat multă osteneală să se

asigure că n-o să fiu în stare să merg, dacă aș izbuti să ies — nu știu de unde ați dobândit îndemânarea de a schilodi o persoană fără să-i rupeți realmente picioarele, din Școala Nazistă de Amenințare și Violență? Ca orice altceva, n-a fost o vătămare permanentă, n-a rămas nimic, săptămâna asta, decât vânătăile, iar ei mă verifică minuțios acum, căutând fragmente metalice rătăcite. Am fost prinsă, ieri, încercând să ascund o peniță în păr (n-avusesem vreun plan cu ea, dar nu se știe niciodată).

Oh — adesea uit că nu scriu asta pentru mine însămi și atunci e prea târziu să mai tai. Diavolița Engel întotdeauna îmi smulge totul din mâini și dă alarma dacă mă vede încercând să retractez ceva. Ieri, am încercat să rup marginea de jos a paginii și s-o înghit, dar ea a fost mai iute. (Atunci mi-am dat seama că menționasem, cu neglijență, fabrica de la Swinley. E reconfortant, uneori, să te lupți cu ea. Are ea avantajul libertății, dar eu am mult mai multă imaginație. De asemenea, sunt gata să-mi folosesc dinții, ceea ce pe ea o dezgustă.)

Unde eram? Hauptsturmführerul von Linden mi-a luat tot ce am scris, ieri. E numai vina ta, nemțotei nemernic rece și fără suflet, dacă mă repet.

Domnișoara Engel mi-a adus aminte. „A început să sune sirena antiaeriană." Fată deșteaptă, a fost atentă.

Acum îmi cere să-i dau să citească fiecare pagină, de cum o termin. Ne-am distrat completând rețetele. Oare o s-o bag în bucluc dacă menționez că a *ars* câteva pagini ea însăși, ca să scape de ele, de data asta? Asta o să te învețe minte să încerci să te pui bine cu mine, Gardian-de-serviciu Engel.

Am băgat-o deja la apă, fără să știu că am făcut-o, pomenind despre țigări. Ea n-are voie să fumeze când e de serviciu. Aparent, Adolf Hitler are o ură neîmpăcată împotriva tutunului, îl consideră mizerabil și dezgustător, iar poliția sa militară și

asistenţii acesteia n-au voie să fumeze la serviciu. Nu cred că asta e prea strict impusă, mai puţin atunci când locul e condus de un zbir obsedat ca Amadeus von Linden. Să-i fie ruşine, pe bune, căci a aprinde o ţigară e un accesoriu convenabil dacă meseria ta se întâmplă să fie Extragerea Informaţiilor de la Agenţii de Informaţii Inamici.

Câtă vreme infracţiunile lui Engel sunt atât de neînsemnate, n-or s-o dea afară pentru că talentele ei combinate ar fi chiar greu de înlocuit (cam ca ale mele). Dar delictele ei intră consecvent la categoria „insubordonare".

ARTILERIST ANTIAERIANĂ

A început să sune sirena antiaeriană. Toate capetele din încăpere s-au uitat în sus, cu disperare și epuizare, la tavanul de carton gipsat al cantinei, de parc-ar fi putut vedea prin el. Apoi, toată lumea a țâșnit din scaunele pliante de lemn împrumutate din naosul bisericii ca să se arunce în noua luptă.

Maddie a rămas în picioare, cu faţa la prietena ei de dincolo de masa pe care tocmai o abandonaseră, cu oamenii în jurul lor învălmășindu-se în acţiune. Se simţea de parcă ar fi fost în miezul unei furtuni tropicale. Punctul de cotitură, încă neclintit, al lumii.

— Hai! a strigat Queenie, întocmai ca Regina de Cupă din *Alice în Ţara Oglinzilor*, și a înșfăcat-o pe Maddie de braţ, târând-o afară. Intri de serviciu la unu; cât mai ai — se uită la ceasul de la mână — o oră? Un somn rapid în adăpost, înainte să te cheme în turnul radio — păcat că nu ţi-ai adus și umbrela. Hai, o să merg cu tine.

Piloţii alergau deja spre avioanele Spitfire, iar Maddie a încercat să-și concentreze gândurile asupra problemei practice de

cum era mai bine să decoleze de pe pista pe jumătate reparată — cel mai greu avea să fie să-și facă drum pe căile laterale de acces, căci n-aveai cum să vezi gropile din cockpit dincolo de botul micilor avioane de vânătoare. Încerca să nu se gândească la ce va însemna să străbată aerodromul în fugă până la turnul de control peste o oră, sub foc.

Dar a făcut-o. Pentru că o faci. E incredibil ce faci, când știi că trebuie s-o faci. La mai puţin de oră după aceea — ca să le îngăduie un pic de răgaz să se adăpostească de bombe — cele două fete erau din nou afară, în peisajul lunar care era acum RAF Maidsend.

Queenie a condus-o pe Maddie la trap, amândouă aplecate aproape până la pământ, lipindu-se de zidurile clădirilor și alergând în zigzag prin spaţiile deschise. Auziseră că în timpul retragerii din Franţa, avioanele Luftwaffe, care zburau foarte jos, secerau oamenii de la sol cu mitraliera, doar de dragul prăpădului, și chiar în momentul acela două sau trei avioane de vânătoare germane zumzăiau la joasă înălţime peste pistă, ca viespile cu soarele în aripi, ciuruind geamurile și avioanele parcate.

— Aici! Aici! a ţipat cineva disperat. Hei, voi două, veniţi să ajutaţi aici!

Pentru câteva secunde, Maddie, luptând cu îndârjire cu iadul ei personal de frică raţională sau iraţională, n-a observat schimbarea de direcţie a lui Queenie, către locul de unde se strigase după ajutor. Apoi, pentru un minut, Maddie și-a venit în fire, ca să-și dea seama că prietena ei Queenie o trăsese spre cel mai apropiat cuib de antiaeriană.

Sau ce mai rămăsese din el. Cea mai mare parte a bateriei protectoare de beton și sacii de nisip din jur fuseseră spulberate de bombe, odată cu doi dintre artileriștii care încercaseră, curajos, să menţină pista operativă pentru escadrila de Spitfire care

avea să aterizeze pe ea după luptă. Unul dintre artileriștii morți era puțin mai tânăr decât Maddie. Un al treilea, care mai era încă în picioare, arăta ca un măcelar fără șorț, plin de sânge de la gât până la coapsă. S-a întors obosit și a zis:

— Mulțumesc pentru ajutor. Sunt frânt.

Apoi s-a așezat pe platforma distrusă și a închis ochii. Maddie s-a ghemuit lângă el, cu brațele peste cap, ascultând horcăitul hidos al artileristului când trăgea aer în plămânii inundați de sânge. Queenie i-a dat o palmă.

— Ridică-te, fato! a ordonat ea. N-am nevoie de asta. Eu sunt ofițerul superior care-ți dau ție ordine, acum. Ridică-te, Brodatt! Dacă ești speriată, *fă ceva*. Vezi dacă poți să pui în funcțiune tunul ăsta. Mișcă-te!

— Trebuie întâi încărcate obuzele, a murmurat artileristul, arătând cu degetul. Prim-ministrului nu-i plac fetele care trag cu tunul.

— Dă-l naibii pe prim-ministru! a exclamat ofițerul superior. Încarcă blestematul de tun, Brodatt!

Maddie, funcționând mecanic, antrenată să reacționeze pozitiv la ordinele de la mai-marii în grad, s-a cățărat în patru labe până la tun.

— Fâța asta de fată n-o să urnească niciodată obuzul ăla, a cârâit artileristul. Cântărește șapte kile unu'.

Maddie nu-l asculta. Chibzuia. După vreun minut de gândire rațională și cu o forță pe care, mai târziu, nu și-a putut-o explica, a încărcat obuzul.

Queenie se ocupa înnebunită de artileristul căzut, încercând să-i astupe găurile din piept și din burtă. Maddie nu se uita. După un timp, Queenie a luat-o de umeri și i-a arătat cum să țintească.

— Trebuie să anticipezi — e ca împușcatul vrăbiilor, trebuie să tragi puţin înaintea lor, cam acolo unde vor fi în clipa următoare...

— Ai împușcat multe vrăbii, nu? a șuierat Maddie, mânia și frica făcând-o să-i sară ţandăra în privinţa talentelor aparent nelimitate ale celeilalte fete.

— M-am născut în mijlocul unui teren de vânătoare cu potârnichi, chiar în ziua de deschidere a sezonului de vânătoare! Am tras cu arma înainte să învăţ să citesc! Dar tâmpenia asta e o idee mai mare decât o pușcă pneumatică Diana și nu știu cum funcţionează, așa că va trebui s-o facem împreună. Cum am făcut ieri, bine?

A scos o exclamaţie subită și a întrebat, cu nervozitate:

— Ăla nu e unul din avioanele noastre, nu?

— Nu-ţi dai seama?

— Nu prea.

Maddie a lăsat-o mai moale.

— E un Messerschmitt 109.

— Ei bine, pe el! Ţintește în direcţia asta... acum așteaptă până se întoarce, că nu știe că postul ăsta e încă operaţional... doar așteaptă.

Maddie a așteptat. Queenie a avut dreptate: să facă ceva, să se concentreze, să-și alunge frica.

— Acum, foc!

Explozia le-a orbit, pe moment, pe amândouă. N-au văzut ce se întâmplase. Maddie se jura, mai târziu, că avionul nu s-a prăbușit ca o minge de foc, decât după ce-a mai trecut de cel puţin două ori pe deasupra pistei. Însă nimeni altcineva n-a reclamat să fi tras și să fi doborât acel Me 109 (oh, ce de tipuri de avioane cunosc, în definitiv!) și Dumnezeu știe că piloţii avioanelor de vânătoare erau o gașcă de numărători scrupuloși în

continuă întrecere. Astfel că uciderea aceea (mă aștept ca și Luftwaffe să numească tot ucidere atunci când cineva doboară un avion, ca pe un cerb) a fost atribuită celor două fete din WAAF, mânuind împreună, în afara serviciului, un tun de antiaeriană rămas fără artileriști.

— Nu cred că tunul nostru a făcut asta, i-a spus Maddie prietenei sale, palidă la față, în timp ce fumul negru, greoi, se ridica din câmpul de napi unde căzuse avionul. Trebuie să fi fost unul dintr-ai noștri, care a tras din aer. Și dacă totuși *a fost* tunul ăsta, n-ai făcut-o tu.

Era destul de rău că Maddie bănuia că motivul pentru care Queenie se afla lângă ea în clipa aceea era că trebuise să renunțe la a-l mai slava pe băiatul al cărui tun îl luaseră în primire. Destul de rău. Darămite că mai fusese și un pilot în mingea aceea de foc, un tânăr viu, cu nu mai multă pregătire decât Maddie.

— Rămâi aici, zise Queenie, gâtuit. Poți încărca un alt obuz? O să găsesc pe cineva care știe ce face să ne ia locul — o să fie nevoie de tine în turn, acuma...

Queenie se opri o clipă.

— Pe unde ajung de aici la adăpostul antiaeriană de la nord-est? a întrebat ea, nerăbdătoare. M-am zăpăcit de tot cu fumul ăsta.

Maddie i-a arătat.

— În linie dreaptă, peste pajiște. Floare la ureche, dacă ai destul curaj — cum ai găsi Țara de Nicăieri[1], „A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori".

— Dar tu? Ai destul curaj?

— O să fiu bine. Acum, că am ceva de făcut...

[1] Tărâmul lui Peter Pan, al Tilincuței, al Băieților Pierduți și al altor personaje din cărțile lui J. M. Barrie.

Amândouă se lăsară instinctiv la pământ, când ceva a explodat în celălalt capăt al pistei. Queenie a strâns-o pe Maddie de mijloc și i-a dat o sărutare grăbită pe obraz.

— „Sărută-mă, Hardy!"[1] Nu acestea au fost ultimele cuvinte ale lui Nelson, în Bătălia de la Trafalgar? Nu plânge. Suntem încă în viață și facem o echipă *senzațională*.

Apoi și-a ridicat părul, regulamentar, la două degete deasupra gulerului, și-a șters lacrimile de la ochi și unsoarea, praful de beton și sângele tunarului de pe obraji, cu dosul palmei, și-a pornit din nou s-alerge, ca Regina de Cupă.

Să-ți descoperi cel mai bun prieten, e ca și când ai fi îndrăgostit.

— Ia-ți mantaua de ploaie, a zis Maddie. O să te învăț să navighezi.

Queenie a izbucnit în râs:

— Imposibil!

— Nu-i imposibil! Sunt vreo doi piloți care și-au croit cu greu drum din Polonia, după ce a fost invadată. Au ajuns aici fără nicio hartă, fără mâncare, fără să știe altă limbă decât poloneza. Or să-ți povestească despre asta, dacă-i lași — e o provocare să înțelegi ceva din engleza lor. Oricum, dacă doi prizonieri evadați și-au putut găsi drumul traversând Europa și au devenit piloți RAF...

— Ai *vorbit* cu piloții? o întrerupse Queenie, cu interes.

— Poți face și alte lucruri în afară de a dansa cu ei.

— Da, dar *să vorbești*! Câtă lipsă de imaginație.

— Unii nu vor să danseze, știi, așa că trebuie să vorbești. Fiul vicarului, de pildă, nu dansează. Pe el e greu și să-l faci să

[1] Cuvinte rostite de pe patul de moarte de amiralul Horatio Nelson (rănit la Trafalgar, pe 21 octombrie 1805, pe puntea vasului *Victory*), pentru viceamiralul Sir Thomas Hardy, căpitanul vasului și prietenul amiralului.

vorbească, de altfel — dar tuturor le place să trăncănească despre hărți. Sau despre lipsa hărților. Haide, tu n-o să ai nevoie de hartă. Avem toată ziua la dispoziție. Și n-o să ne îndepărtăm mai mult de cinci kilometri, ca să mă pot întoarce la timp, dacă vremea se face frumoasă. Dar *uită-te* și tu...

Maddie făcu semn spre fereastră. Ploua cu găleata, pânze de apă cădeau pe pământ și vântul sufla vijelios.

— Exact ca acasă, a zis Queenie, fericită. Nu vezi o ceață scoțiană cum se cuvine în Elveția.

Maddie pufni. Queenie era chitită să arunce cu vorbele la întâmplare, împrăștiind detaliile despre educația ei privilegiată fără nici cea mai mică urmă de modestie sau stinghereală (deși, după o vreme, Maddie începuse să-și dea seama că nu făcea așa decât cu persoanele la care ținea sau pe care le detesta — cele care nu se supărau și cele de care nu-i păsa — cu oricine din afara acestor categorii sau care s-ar fi putut simți ofensat se arăta mai prudentă).

— Am biciclete, a zis Maddie. Sunt niște mecanici care mă lasă să le împrumut pe ale lor. Ploaia nu-i oprește pe băieții ăia de la muncă.

— Unde mergem?

— La Green Man. Taverna de la poalele falezei, în golful St. Catherine, ultima șansă, fiindcă o să se închidă, săptămâna viitoare. Proprietarul s-a săturat să se tragă în localul lui. Nu de către germani, atenție, ci tocmai băieții noștri îi ciuruiesc firma de sub acoperișul de șindrilă, ca ultimul lucru pe care-l fac înainte de a porni către casă, după o luptă — o fac să le poarte noroc!

— Pariez că fac asta ca să scape de muniția nefolosită!

— Ei bine, e un punct de reper, iar tu ești navigatorul. Găsește coasta și du-te spre sud, floare la ureche! Poți folosi busola

mea. Dacă *nu* poţi s-o găseşti, mă tem că n-o să fie decât fasole rece direct din conservă pentru tine, la cină, diseară!

— Nu-i corect! La unsprezece intru înapoi în tură, noaptea asta!

Maddie şi-a dat ochii peste cap.

— Fir-ar-să fie, asta ne lasă numai vreo cincisprezece ore la dispoziţie pentru o raită cam de zece kilometri cu bicicletele! Dar o să-mi dea ocazia să termin să-ţi înşir spaimele mele.

Maddie îşi îmbrăcă uriaşa manta bărbătească şi îi legă poalele în jurul gambelor, ca să nu se prindă în lanţul bicicletei.

— Sper că ai un desfăcător de conserve, a zis Queenie amenințător, luptându-se cu propria manta uriașă. Și o lingură.

Era uimitor, după zece minute de pedalat îndepărtându-se de baza RAF Maidsend, cât de pașnic arăta ţinutul rural, murat de ploaie, al Kentului. E drept că, din când în când, treceau pe lângă un amplasament de beton pentru antiaeriană sau un foişor de pază, dar în cea mai mare parte a timpului doar călătoreau printre câmpurile vălurite, calcaroase, verzi de napi și cartofi, și printre kilometri în șir de livezi.

— Ai fi putut să-ţi iei umbrela aia, a zis Queenie.

— O păstrez pentru următorul raid aerian.

Au ajuns la o răspântie. Nu existau indicatoare, nici măcar unul; toate fuseseră date jos sau camuflate pentru a deruta inamicul, în eventualitatea în care Operaţiunea Leul de Mare ar fi reușit și armata germană ar fi înaintat ca un furnicar spre interiorul insulei.

— N-am nicio idee unde suntem, s-a văitat Queenie.

Bicicleta mecanicului era atât de mare pentru ea încât nu putea sta pe șa; se ţinea doar pe pedale. Părea în permanent pericol de a cădea sau de a fi înghiţită de enorma ei manta. Avea expresia indignată, înnebunită, a unei pisici ude.

— Folosește busola. Continuă să mergi spre est, până ajungi la mare. Prefă-te, a îndemnat-o Maddie, inspirată. Prefă-te că ești un *spion german*. Ai fost parașutată aici. Trebuie să-ţi găsești persoana de contact, care se află la acea legendară tavernă a traficanţilor de la malul mării și, dacă te prinde careva...

Pe sub pălărioara ei de plastic șiroind de apă, genul acela pe care-l iei într-o cutie mică de carton, cu o floare pe ea, pentru o jumătate de penny, Queenie i-a aruncat lui Maddie o privire ciudată. Un amestec de provocare, sfidare și emoţie. Dar și *iluminare*. Queenie s-a aplecat peste ghidonul bicicletei și dusă a fost, pedalând cu furie.

Pe creasta unei culmi domoale, a sărit de pe bicicleta ei într-un salt colosal, ca de căprioară peste vâlcele, și a fost la jumătatea unui copac mai înainte ca Maddie să-și dea seama ce făcea.

— Dă-te jos, ţicnito! O să te faci leoarcă! Ești *în uniformă*!

— *Von hier aus kann ich das Meer sehen*, a zis Queenie, ceea ce înseamnă „De aici pot vedea marea", în germană. (Oh — ce toantă sunt. Firește că știţi ce înseamnă.)

— Taci din gură! Ești nebună! a certat-o Maddie, mânioasă. Ce naiba *faci*?

— *Ich bin eine Agentin der Nazis*, a subliniat Queenie. *Zum Meer geht es da lang*[1].

— O să ne împuște pe amândouă!

Queenie chibzui. Se uită la cerul descătușat, la nesfârșitele livezi de meri picurând de apă și la drumul pustiu. Apoi ridică din umeri și spuse, în engleză:

— Nu cred.

— „Gura slobodă costă vieţi", a citat-o Maddie.

Quennie a râs cu atâta poftă, încât a alunecat fără graţie și dureros din creangă în creangă, rupându-și haina în coborâre.

[1] Sunt o agentă a naziștilor... Marea la care mergem e acolo (germ.)

— Acum stai liniștită, Maddie Brodatt. Mi-ai spus să fiu un spion nazist și sunt unul. N-o să las să te împuște.

(Chiar mi-ar plăcea să mă catapultez în timp înapoi, acolo, și să-mi dau una de să-mi sară dinții din gură.)

Traseul la dus spre golful St. Catherine a fost, să zicem așa, *creativ*. A implicat să se dea jos Queenie de pe bicicletă la fiecare răspântie de drumuri — toate ude, răscolite de vânt și lipsite de trăsături definitorii — și să se cațere pe un zid, pe o poartă sau într-un copac ca să se orienteze. În plus, trebuia totdeauna să negocieze cu mantaua când se suia din nou pe bicicletă, ratând la mustață băltoacele.

— Știi de ce mi-e frică mie? a strigat Maddie cât o ținea gura, ploaia și vântul dinspre est izbind-o în față, în timp ce pedala energic ca să se țină după mica telegrafistă. De fasolea rece la cutie! E două fără un sfert. Taverna va fi închisă când o să ajungem noi.

— Ai spus că nu se închide până săptămâna viitoare.

— Închisă pentru după-amiază, găgăuță cu jumătate de minte! Fac pauză și nu servesc până seara!

— Cred că e îngrozitor de nedrept din partea ta să dai vina pe mine, a zis Queenie. E jocul tău. Eu doar îl joc cuminte.

— Un alt lucru de care mi-e frică? a continuat Maddie.

— Nu se pune. Nici fasolea la conservă nu se pune. Zi de ce ți-e cel mai tare frică — care e frica ta numărul unu?

— Curtea marțială, a răspuns Maddie scurt.

Queenie, în mod neobișnuit, a tăcut. Și a rămas tăcută o bună bucată de vreme, chiar și când a mai făcut o altă cățărare în copaci pentru a sonda împrejurimile. În cele din urmă, a întrebat:

— De ce?

Trecuse multișor de când Maddie îi dăduse răspunsul, dar n-a fost nevoie să-i aducă aminte Queenie despre ce era vorba.

— Tot *fac* lucruri. Iau decizii fără să gândesc. Poftim, trag cu un blestemat de tun antiaeriană — fără nicio autorizație, oricare, cu Messerschmitt-ul 109 rotindu-se deasupra capului!

— Păi, Messerschmitt-ul 109 rotindu-se deasupra capului a fost motivul pentru care ai tras, i-a replicat Queenie. Eu te-am autorizat. Eu sunt locotenent de aviație.

— Nu ești locotenentul meu și nu ai nicio autorizație pentru tragerile artileriei.

— Și mai ce? a întrebat Queenie.

— Oh... și altele, cum ar fi ghidarea pilotului german, deunăzi. Am mai făcut așa ceva înainte, numai că în engleză.

Atunci i-a povestit prima oară lui Queenie despre cum îi condusese la aterizare pe băieții din Wellington.

— Nici operațiunea aceea n-a autorizat-o careva. N-am dat de bucluc, dar ar fi trebuit. Atât de prostește. De ce-am făcut-o?

— Caritate?

— I-aș fi putut omorî, totuși.

— Trebuie să-ți asumi riscuri dintr-astea. Suntem în război. Ar fi putut ei înșiși să vrea să aterizeze și să se prăbușească în flăcări, fără ajutorul tău. Dar cu ajutorul tău, au ajuns la sol în siguranță.

Queenie a făcut o pauză. Apoi a întrebat:

— De ce ești atât de *al naibii de bună* la asta?

— La ce?

— Navigație aviatică.

— Sunt pilot, a zis Maddie — știți, era atât de firească, nu era mândră, nu era defensivă: doar *sunt pilot*.

Queenie a fost indignată.

— Ai spus că nu ai nicio *calificare*, mincinoaso!

— Nu am. Sunt doar pilot civil. N-am zburat nici un an încheiat. N-am dat examenul cu instructor. Am multe ore de zbor, probabil mai multe decât majoritatea băieţilor de pe Spitfire; am zburat chiar și noaptea. Dar nu-mi folosește. Când or să suplimenteze locurile în Transportul Aerian Auxiliar, o să încerc să intru și eu — dacă mă lasă WAAF să mă duc. Trebuie să fac un curs. Nu se fac antrenamente pentru femei cât ai clipi.

Queenie aparent a trebuit să cântărească informaţiile astea în minte, o vreme, gândindu-se la implicaţii: Maddie Brodatt, cu accentul ei necultivat din sudul Manchesterului și cu stilul ei de abordare a problemelor foarte pragmatic, ca de mecanic de motociclete, era pilot — cu mai multă experienţă practică decât majoritatea celor din escadrila RAF de la Maidsend, care, zi de zi și fără odihnă, se aruncau în flăcări și moarte, împotriva Luftwaffe.

— Ești foarte tăcută, observă Maddie.

— *Ich habe eine Platten*, a anunţat Queenie.

— Vorbește englezește, zănatico!

Queenie s-a oprit și s-a dat jos de pe bicicletă.

— Am o pană. Mi s-a dezumflat roata.

Maddie a oftat zgomotos. Și-a rezemat bicicleta de marginea drumului și s-a ghemuit într-o baltă, să se uite. Roata din faţă a lui Queenie era aproape pe jantă. Probabil se înţepase cu doar câteva secunde în urmă — Maddie încă mai putea auzi șuierul aerului care ieșea din cameră.

— Ar fi mai bine să ne întoarcem, a zis ea. Dacă mergem mai departe, o să avem prea mult de mers pe jos. Nu am trusă de reparaţii.

— O, necredincioaso, a spus Queenie, arătând către intrarea spre drumeagul unei ferme, la vreo douăzeci de metri mai încolo.

Acesta e planul meu de a căpăta o masă înainte de a mă întâlni cu persoana de contact.

A adulmecat, expertă, cu nasul în vânt.

— O fermă provincială se află la mai puțin de o sută de metri depărtare și simt miros de tocană și de plăcintă de fructe...

Și-a luat bicicleta avariată de coarne și a pornit pe drumeag cu pas hotărât. Fetele de la corpul terestru prășiseră varza pe câmpul alăturat — dar nu era vremea potrivită pentru ele, pe ploaie. Folosiseră saci legați cu sfoară în jurul picioarelor și folii de prelată, cu câte o gaură la mijloc, în chip de pelerine de ploaie. În comparație cu ele, Maddie și spioana nazistă deghizată erau bine echipate, cu mantalele lor bărbătești.

Un cor de câini răi începu să latre când se apropiară. Maddie se uită în jur, neliniștită.

— Nicio grijă, fac doar gălăgie. Ar fi fost legați dacă le-ar fi făcut necazuri fetelor de la terestru. Semnul e pus?

— Ce semn?

— Un borcan de scorușe în fereastră — dacă nu-s scorușe în fereastră, n-am să fiu bine-venită.

Maddie a izbucnit în râs.

— *Ești* țăcănită!

— E acolo?

Maddie era mai înaltă decât însoțitoarea ei. Se ridică pe vârfuri ca să vadă peste zidul curții și rămase mască.

— *Este*, zise ea și se întoarse cu gura căscată la Queenie. Cum...?

Queenie și-a rezemat bicicleta de zid, foarte încrezută.

— Se văd copacii, peste zidul grădinii. Tocmai au fost tunși. Totul e foarte curat și frumos, în stilul unei neveste, dar va trebui să-și scoată mușcatele ca să planteze grumbe pentru contribuția la Eforturile de Război. Așa că, dacă are ceva drăguț cu

care să-și împodobească bucătăria, cum ar fi fructe de scoruș proaspăt culese, foarte probabil o va face *și*...

Queenie și-a aranjat părul pe sub boneta de ploaie din plastic.

— *Și* este genul de persoană care-o să ne dea ceva de mâncare.

Porni cu îndrăzneală spre ușa bucătăriei fermei necunoscute.

— N-am vrea să vă deranjăm, doamnă...

Accentul ei foarte cultivat se transformă deodată într-un irezistibil zumzăit scoțian.

— Veneam de la RAF Maidsend și am dat oleacă de necaz cu bicicleta mea. Și mă întrebam...

— Oh, niciun deranj, drăguță! a zis nevasta fermierului. Am două fete de la terestru cazate la mine și sunt sigură c-o să găsim o trusă de reparat camerele de bicicletă sparte pe la noi. Mavis și Grace sunt la câmp, în clipa asta, dar dacă așteptați o clipă cât să verific în hambar... Oh, pentru Dumnezeu, intrați și încălziți-vă, mai întâi!

Queenie scoase la iveală, ca prin magie, o cutie de tablă Player's, de douăzeci și cinci, din buzunarele mantalei sale. Maddie își dădu brusc seama că această infinită provizie de țigări era cu grijă tezaurizată — își dădu seama că o văzuse rareori pe Queenie fumând, în schimb se folosea de țigări ca daruri sau ca plată în natură — pentru sugestii și jetoane de poker sau, acum, petice pentru bicicletă și prânz.

Numai o dată, își aducea Maddie aminte, o văzuse pe Queenie fumând o țigaretă pe care n-o aprinsese pentru altcineva — numai o dată, când aștepta să-l interogheze pe pilotul german.

Queenie întinse țigările.

— Oh, Doamne, nu, e *mult* prea mult!

— Lasă, luați-le, de le împărțiți cu fetele. Un dar de mulțumire. Dar n-aț' vrea să ne împrumutați plita, ca să ne încălzim conservuțele noastre de fasole, 'nainte să ne vedem de drum?

Nevasta fermierului râse vesel.

— Îi pun pe ofiţerii WAAF să bată drumurile ca ţiganii, nu-i aşa, vă cumpăraţi fierberea ceaiului la schimb pentru o ţigară? Avem aici plăcintă păstorească[1] şi de mere, rămase de la masa noastră, puteţi să vă serviţi! Doar un minut, până vă găsesc un petic pentru camera bicicletei...

Curând înfulecau dintr-o masă fierbinte considerabil mai bună decât orice mâncaseră la Maidsend în ultimele trei luni, inclusiv smântână proaspătă pe care s-o toarne peste aluaturile de casă. Singura neplăcere a fost că au trebuit să mănânce în picioare, căci era mare vânzoleală în bucătărie — scaunele fuseseră scoase ca să nu împiedice trecerea ajutoarelor de la fermă, a fetelor de la terestru şi a câinilor (fără copii; fuseseră evacuaţi, duşi departe de linia de front a Bătăliei pentru Marea Britanie).

— Îmi datorezi patru spaime de-ale tale în plus, a zis Queenie.

Maddie s-a gândit. S-a gândit la cele mai multe dintre temerile pe care le mărturisese Queenie — stafii, întuneric, să nu primească bătaie că nu-i cuminte, portarul de la colegiu. Erau toate spaime copilăreşti, uşor de înăbuşit. Le puteai desfiinţa, sau râde de ele, sau ignora.

— Câinii, zise ea deodată, amintindu-şi dulăii cu spume la gură pe care-i întâlniseră la venire. Şi să nu primesc dreptul de combatant — părul meu e mereu prea lung, n-ai voie să-ţi modifici mantaua, aşa că e mereu prea mare, lucruri dintr-astea. Şi: sudiştii care să râdă de accentul meu.

— Aha, bine, încuviinţă Queenie.

Nu putea fi vreo problemă pe care s-o fi întâmpinat vreodată, cu vocalele ei educate superior, dar fiind scoţiană, simpatiza cu orice neîncredere în blândul grai englezesc din sud.

---

[1] Plăcintă tradiţională englezească, dintr-un strat de carne de miel tocată, acoperit cu un strat de piure de cartofi (opţional un strat de brânză).

— Mai ai o singură frică — vezi să fie una bună.

Maddie scormoni prin minte. Ieși cu sinceritate, șovăind puțin la simplitatea și nuditatea confesiunii, apoi admise:

— Să dezamăgesc oamenii.

Prietena ei nu-și rostogoli ochii în cap, nici nu râse. Asculta, amestecând smântâna caldă în merele coapte. Nu o privi pe Maddie.

— Adică să nu-mi fac bine treaba, completă Maddie. Să nu mă ridic la înălțimea așteptărilor.

— Un pic ca frica mea de a ucide pe cineva, zise Queenie, dar mai puțin specifică.

— Ar putea include și uciderea cuiva, zise Maddie.

— Ar putea, opină Queenie serioasă, acum. Cel puțin dacă nu le faci o favoare omorându-i. Atunci i-ai dezamăgi dacă *nu* i-ai omorî. Dacă n-ai putea s-o faci tu însăți. Unchiul meu a avut un cancer oribil la gât și a fost de două ori în America, să i se scoată tumorile, iar ele se tot refăceau, și până la urmă i-a cerut soției lui să-l omoare, iar ea a făcut-o. N-a fost acuzată de nimic — s-a înregistrat ca un accident cu arma de vânătoare, credeți sau nu, dar ea era sora bunicii mele și cu toții știm adevărul.

— Ce *cumplit*, a zis Maddie, pătimaș. Ce cumplit pentru ea! Dar... da. Trebuie să trăiești cu egoismul ăsta după aceea, dacă n-ai putut să te hotărăști s-o faci tu însăți. Da, mi-e frică de asta.

Nevasta fermierului apăru din nou, cu un petic și o găleată pe care s-o umple cu apă, ca să poată găsi locul unde era camera spartă, iar Maddie a tras repede cortina de camuflaj peste sufletul ei luminos și vulnerabil și s-a apucat să scoată cauciucul. Queenie a stat în bucătărie, netezind gânditoare ultimele picături de smântână caldă cu o lingură de metal.

O jumătate de oră mai târziu, în timp ce străbăteau, mergând pe lângă biciclete, noroioasa ulicioară a fermei, ca să ajungă la drumul mare, Queenie comentă:

— Dumnezeu să ne-ajute dacă germanii invadatori vor apărea cu accent scoţian. Am pus-o să-mi deseneze o hartă. *Cred* că pot găsi taverna, acum.

— Poftim înapoi acul de păr, a zis Maddie şi-i întinse acul subţire de oţel. Poate vrei să scapi de dovezi, data viitoare când mai sabotezi cauciucurile cuiva.

Queenie a lăsat să-i scape un hohot din acela de râs ameţitor, molipsitor, de-al ei.

— M-ai prins! L-am înfipt prea adânc şi n-aveam cum să-l iau înapoi fără să observi. Nu fi supărată! E un *joc*.

— Eşti prea bună, a zis Maddie, aspră.

— Te-ai ales cu o masă din asta, nu? Haide, taverna o să fie deschisă din nou până ajungem noi acolo şi n-o să putem sta prea mult — intru de serviciu la unsprezece şi vreau să trag un pui de somn. Dar meriţi un whisky, mai întâi. Fac cinste.

— Sunt sigură că nu asta beau spionii naziști.

— Ăsta de faţă bea.

Încă mai ploua când ajunseră pe drumul abrupt care coboară şerpuind pe versantul falezei golfului St. Catherine până la mare. Drumul era alunecos, iar ele au mers cu băgare de seamă, ţinând ferm frânele. Doi soldaţi, jalnic de uzi, care stăteau în amplasamentul tunului antiaerian, au făcut cu mâna şi au strigat când fetele pe biciclete au trecut ca vântul pe lângă ei, cu frânele scrâşnind la coborârea abruptă. Taverna Green Man era deschisă. În bovindou stăteau locotenent-comandorul, deşirat şi obosit, al escadrilei RAF de la Maidsend şi un civil miop, bine îmbrăcat, într-un costum de tweed. Toţi ceilalţi erau strânşi în jurul barului.

Queenie s-a dus direct la focul vesel de cărbuni din vatră și a îngenuncheat, frecându-și palmele.

Locotenent-comandorul Creighton a slobozit un salut care nu putea fi ignorat.

— Ce noroc! Veniți la masa noastră, doamnelor.

Se ridică și le făcu o plecăciune ceremonioasă, oferindu-le scaune. Queenie, în largul ei și într-adevăr obișnuită cu astfel de atenții din partea ofițerilor superiori, s-a oprit lângă masă și a așteptat să-i fie luată mantaua. Maddie se ținea mai în spate.

— Această tânără și udă leoarcă persoană, i-a spus locotenent-comandorul civilului, este eroina de care ți-am povestit — vorbitoarea de germană. Cealaltă este sergent Brodatt, care a preluat apelul și a dirijat avionul la aterizare. Veniți cu noi la masă, doamnelor, veniți cu noi!

— Sergent Brodatt e pilot, a zis Queenie.

— Pilot!?

— Nu în acest moment, a zis Maddie, roșind și foindu-se în loc de stinghereală. Mi-ar plăcea să fiu în ATA, unitatea Auxiliară de Transport Aerian, când vor îngădui și femeilor să intre. Am o licență civilă. Instructorul meu s-a înrolat în ianuarie, anul acesta.

— Cu adevărat extraordinar! a zis gentlemanul miop și s-a zgâit la Maddie prin lentilele de un deget grosime.

Era mai în vârstă decât locotenent-comandorul, destul de bătrân cât să fie refuzat, dacă ar fi încercat să se înroleze. Queenie a dat mâna cu el și i-a zis, serioasă:

— Dumneavoastră trebuie să fiți persoana mea de contact.

El și-a ridicat mult sprâncenele.

— Trebuie?

Maddie a intervenit, furioasă:

— Nu-i daţi atenţie, domnule, vorbeşte în dodii. S-a ţinut de jocuri tâmpite toată dimineaţa...

S-au aşezat toţi patru.

— Propunerea ei, a zis Queenie. Jocurile tâmpite.

— A fost propunerea mea, dar numai pentru că ea e catastrofă la orientarea în spaţiu. I-am spus să pretindă c-ar fi...

— „Gura slobodă costă vieţi", a întrerupt-o Queenie.

— ... spioană, continuă Maddie, trecând peste adjectivele injurioase. Trebuia să-şi închipuie că a fost parașutată și să-și găsească drumul până la această tavernă.

— Nu-i un joc oarecare! a exclamat gentlemanul în costum de tweed și cu ochelari groși. Nu un joc oarecare, ci tocmai Marele Joc! Aţi citit *Kim*? Vă place Kipling?

— Nu știu, necuviincios ce eşti, eu nu m-am hâţânat[1] niciodată, i-a răspuns Queenie cu ţâfnă.

Civilul a chicotit încântat. Queenie a continuat, cu falsă modestie:

— Bineînţeles că da, Kipling, bineînţeles că da, *Kim*, când eram mică. Acum prefer Orwell.

— Aţi fost la universitate?

Au descoperit că și Queenie, și soţia gentlemanului fuseseră la același colegiu, deși la douăzeci de ani distanţă, și schimbară între ei citate din literatura germană. Evident erau croiţi din același material ţicnit, al celor foarte citiţi, foarte bine educaţi.

— Care e otrava ta? o întrebă jovial civilul cu o slăbiciune pentru Kipling. Și apa vieţii tale? Oare am simţit o graseiere scoţiană? Alte limbi străine, în afară de germană?

— Deocamdată, numai cafea, căci mai târziu intru de serviciu; da, aţi simţit; *et oui, je suis courante en français aussi*[2]. Bunica

[1] Joc de cuvinte bazat pe asemănarea fonetică dintre Kipling și *kippeln* (germană), care înseamnă a se hâţâna, a se zgâlţâi, a se clătina.

[2] și, da, vorbesc curent și franceza (fr.).

și doica mea sunt din Ormaie, de lângă Poitiers. Și pot să imit destul de bine doricul, dialectul rustic din Aberdeen, și cant[1]-ul tinichigiilor, dar nativii nu se lasă păcăliți.

— Doricul din Aberdeen și cant-ul tinichigiilor!

Bunul domn a râs atât de tare, încât a trebuit să-și scoată ochelarii și să-i șteargă folosindu-se de o batistă de mătase cu buline. Și-i puse din nou pe nas și se uită la Queenie. Lentilele îi făceau irisurile verzi-albăstrii să apară atât de mari încât te șocau.

— Și... cum ai reușit să-ți găsești, până la urmă, drumul până aici, astăzi, agentul meu inamic?

— E povestea lui Maddie, zise agentul inamic cu generozitate. Și îi datorez un whisky.

Așadar, Maddie a povestit unui public care știa să aprecieze cum ea a jucat rolul de Watson pe lângă ameţitoarea ei prietenă Sherlock Holmes — despre sabotajul cauciucului la intrarea în ferma bine aprovizionată, și despre supoziţiile exacte în privinţa dulăilor, a mâncării și a florilor de acolo.

— Și, a încheiat Maddie cu o înfloritură finală, nevasta fermierului i-a desenat o *hartă*.

Așa-zisul agent inamic i-a aruncat lui Maddie o privire pătrunzătoare. Locotenent-comandorul Creighton a întins mâna, cu palma în sus.

— Am ars-o, a zis Queenie cu voce scăzută. Am aruncat-o în foc, primul lucru când am intrat aici. N-o să vă spun care fermă, așa că nu întrebaţi.

---

[1] Cant-ul tinichigiilor din Highland este o combinaţie complexă de scoţiană și galeză, în parte arhaică, și cu un amestec de romani. Vocabularul romani e folosit în paralel cu galeza. Acest lucru le permite tinichigiilor de a comuta prompt de la un grai la altul, în prezenţa străinilor, chiar și a celor vorbitori de galeză, o abilitate care le este utilă atunci când sunt chestionaţi în privinţa suspiciunilor de furt sau braconaj.

— N-ar trebui să-mi fie prea greu să deduc eu însumi care, a spus civilul cu vedere slabă, pe baza descrierii prietenei tale.

— Sunt ofiţer, a spus Queenie cu o voce perfect netulburată. Am făcut-o cu ou și oţet pe femeie după ce mi-a desenat-o și mă îndoiesc că o să aibă nevoie de un al doilea avertisment. Însă, pe de altă parte, nu am minţit-o cu nimic și, dac-aș fi făcut-o, în primul rând, ar fi putut fi mai suspicioasă. N-ar fi potrivit să pedepsiţi pe nimeni — în afară de mine, bineînţeles.

— Nici nu-mi trece prin minte. Sunt uluit de iniţiativa ta.

Omul se uită la tăcutul Creighton și continuă:

— Sunt convins că sugestia ta de mai devreme e exactă.

Apoi a adăugat ceea ce Maddie a presupus că era un citat din Kipling:

— „Numai o dată la o mie de ani se naște un cal atât de potrivit pentru vânătoare precum mânzul nostru."

— Nu uita, a zis Creighton calm, susţinând privirea ochilor măriţi de lentile ai celuilalt, peste turla degetelor unite, ele două lucrează bine împreună.

clk/sd & w/op

Afurisitul și Machiavelicul Ofiţer Englez de Informaţii jucându-se de-a Dumnezeu.

Nu i-am știut niciodată numele. Creighton l-a prezentat sub un pseudonim pe care acesta îl mai folosea, câteodată. La interviul meu, s-a recomandat în glumă printr-un număr, pentru că asta fac spionii Imperiului britanic în *Kim* (deși *noi*, nu; nouă ni s-a spus, la pregătire, că numerele sunt prea periculoase).

Mi-a plăcut omul — nu mă înţelegeţi greșit — ochi frumoși în spatele ochelarilor oribili, foarte amabil și puternic, sub costumul de tweed de erudit. A fost minunat să flirtez cu el, toate tachinările alea literare ascuţite brici, ca Beatrice și Benedict în *Mult zgomot pentru nimic*. Un duel al spiritului și un test, de

asemenea. Dar el se juca de-a Dumnezeu. Am observat-o, am știut-o, și nu mi-a păsat. Era atât de interesant să fii unul dintre arhangheli, îngerii răzbunării, cei puțini aleși.

Von Linden e aproape de aceeași vârstă ca ofițerul de la informații care m-a recrutat. Are și von Linden o soție educată? (Poartă verighetă.) S-ar putea ca soția lui von Linden să fi fost colegă, la universitate, cu preparatorul meu?

Incredibila nebunie de legat absolută a unei asemenea foarte banale posibilități mă face să vreau să-mi pun capul pe masa asta și să plâng.

Totul e *atât de pe dos.*

Nu mai am hârtie.

Oh, Maddie.

Sunt pierdută. Mi-am pierdut firul. M-am complăcut să intru în detalii de parc-ar fi fost pături de lână și alcool, evadând cu totul înapoi, în primele zile, pline de încercări, ale prieteniei noastre. Făceam o echipă *senzațională*.

Eram atât de sigură că va ateriza în siguranţă.

Au trecut patru zile de când am scris ultima oară și asta dintr-un motiv foarte simplu: lipsa hârtiei. Când n-au mai venit să mă ia, în prima zi, am fost suspicioasă și mi-am petrecut întreaga dimineaţă dormind — exact ca într-o vacanţă. Pătura mi-a schimbat viaţa. La sfârșitul celei de-a doua zile mi se făcuse foarte foame și mă cam săturasem să stau în beznă totală. Apoi, fotografiile acelea. Îmi arătaseră deja cabina din spate distrusă a avionului Lysander al lui Maddie, dar astea erau noi — mărite, din cockpitul pilotului.

Oh, Maddie.

Maddie.

Acela a fost ultimul moment liniștit al vacanţei mele. De asemenea, au interogat-o iarăși pe fata franţuzoaică. Stăteam întinsă pe jos, cu nasul lipit de crăpătura de sub ușă — plânsesem și ăla era singurul loc unde aveam puţină lumină — și i-am recunoscut picioarele, când au târât-o prin faţa ușii (are niște tălpi de-a dreptul drăguţe și e întotdeauna desculţă).

N-aș fi dormit oricum după fotografiile acelea, dar am mai zis până acum că am camera alături de suita pe care o folosesc

ei pentru interogatorii și etc? Ar trebui să fii complet surd ca să dormi în timpul acestora, chiar și într-un pat de puf.

În dimineața următoare, un trio de soldați m-a legat în lanțuri — *lanțuri!* — și m-a cărat până la un subsol, unde am fost sigură că urma să fiu disecată. Nu, s-a dovedit a fi bucătăria — literalmente bucătăria acestui hotel profanat, locul unde ne gătesc ei delicioasa noastră supă cenușie de varză (nu coc și pâinea aici — când primim pâine, e mucegăită gata, aruncată din altă parte). Aparent, servitoarea care a frecat oalele, a măturat podelele de rumeguș și a presărat în loc alt rumeguș, mai puțin mucegăit, a adus lemne și cărbuni, a golit toate gălețile de excremente ale prizonierilor, pe care le-a deversat, a curățat cartofii pentru supa ofițerilor Gestapo (îmi place să-mi închipui că a făcut ultimele două treburi fără să se fi spălat pe mâini între una și cealaltă) — etc. — a fost eliminată. Mai precis, a fost arestată și trimisă la închisoare — nu la aceasta de aici, evident —, pentru că a furat două verze. Oricum, alaltăieri și ieri au avut nevoie de altcineva care să îndeplinească toate aceste sarcini ingrate, până să găsească ei altă vită de povară ca s-o înlocuiască.

Cine s-ar fi potrivit cel mai bine pentru o astfel de muncă decât o trândavă femeie locotenent de aviație de la Operațiuni Speciale? Lanțurile au vrut să însemne o aducere-aminte că sunt o prizonieră, nu o angajată. În special, o aducere-aminte pentru bucătar și slugile lui, cred, dar bucătarul era un animal atât de scârbos și de mizerabil, că n-ar fi observat nici dac-aș fi fost în uniforma Führerului însuși, câtă vreme ar fi putut să-mi pipăie sânii.

Și — eu l-am lăsat s-o facă. Pentru mâncare, aș putea bănui, dar nu! (Deși țapul bătrân *chiar* m-a lăsat, foarte generos, să mă ospătez cu cojile, când au terminat de cojit cartofii. Eu, una,

n-am avut de cojit nimic, căci au avut înţelepciunea să nu-mi dea un cuţit.) Ca o opiomană, aş face aproape orice pentru a mai primi hârtie.

Beciul hotelului Château de Bordeaux e un labirint straniu. De-a dreptul fantomatic. Sunt câteva încăperi (cele cu congelatoarele şi cuptoarele de gaz) pe care le folosesc, probabil, la experimente oribile, dar cele mai multe dintre aceste pivniţe sunt goale, pentru că nu sunt securizate şi, în general, sunt mult prea întunecoase pentru o activitate productivă. Tot echipamentul pentru serviciile hotelului se află încă aici, jos — uriaşe ibrice de cafea, tigăi de alamă de mărimea căzilor de baie, bidoane de lapte (goale), sticle de vin goale şi borcane de gem îngrămădite peste tot, chiar şi un şir de şorţuri albastre şi slinoase, acoperite de praf, mai atârnă încă într-un pasaj. Există mai multe lifturi de serviciu, elevatoare pentru tăvi, în afara celui mare, pentru încărcatul lăzilor şi a celorlalte lucruri din strada principală, şi tocmai când exploram unul dintre cele mici (cu gândul de-a scăpa urcând cu el, dacă m-aş fi putut îndesa înăuntru), am descoperit hârtia — teancuri peste teancuri de carneţele nefolosite de reţete, aruncate în elevator pentru a le da la o parte din cale.

M-am gândit la Sara Crewe, în *Mica Prinţesă*, când îşi închipuia că e deţinută la Bastilia ca să-şi facă munca de servitoare mai uşor de suportat. Şi, ştiţi... pur şi simplu n-am putut. Ce rost avea să-mi închipui că sunt la Bastilia? Mi-am petrecut două zile în lanţuri, sub pământ, slugărind pentru un monstru. Ariadna în labirintul Minotaurului? (Mi-ar fi plăcut să-mi fi venit ideea mai devreme.) Dar am fost prea ocupată cu munca pentru a-mi mai închipui ceva, oricum.

Aşadar... am obţinut învoirea să iau carnetele alea de reţete cu mine, în schimbul pipăitului, şi-am reuşit să limitez asaltul

sugerând că eram Bucătica de Distracție Scoțiană a lui von Linden și că Hauptsturmführerului n-avea să-i placă dacă bucătarul mă contamina.

O, Doamne! Cum să alegi între anchetatorul Gestapoului și bucătarul închisorii?

Bineînțeles că nu mi s-a dat voie să iau hârtia cu mine, în camera mea (în caz că aș fi rupt-o fâșii și aș fi împletit-o într-o sfoară cu care să mă spânzur, bănuiesc), așa că a trebuit să mai aștept o vreme în marea încăpere exterioară, în timp ce von Linden era ocupat cu altcineva. Uitați-vă la mine, ghemuită de frică într-un colț, cu cătușe la mâini și la picioare, strângând în brațe un maldăr de carnete de rețete albe și încercând să nu bag de seamă ce îi făceau lui Jacques la degetele de la mâini și de la picioare cu bucăți de metal înroșit în foc și clești.

După o epuizantă oră, sau pe-aproape, din această melodramă, v. L. a luat o pauză și a venit agale să stea puțin de vorbă cu mine. I-am spus, cu cea mai bună intonație a mea de dispreț glacial al unei aristocrate latifundiare, ce plăpând trebuia să fie imperiul celui de-al Treilea Reich, dacă nu-și permitea să aprovizioneze cu hârtie informatorii dubli ca mine, menționând că vita aceea scârnavă din bucătărie și izmenele lui sunt profund demoralizate de cum merge războiul (Italia cedase, orașele și fabricile germane fuseseră făcute una cu pământul de bombardamente, toată lumea aștepta o invazie a Aliaților în maxim un an — ceea ce era, de fapt, adevăratul motiv pentru care eu și Jacques ne aflam aici, prinși pe când încercam să grăbim sus-numita invazie).

Von Linden a vrut să știe dacă citisem *Vagabond prin Paris și Londra*, a lui Orwell.

Mi-ar fi plăcut să nu-i dau din nou satisfacţie rămânând cu gura căscată. Oh! Presupun că am lăsat să-mi scape amănuntul că îmi plăcea Orwell. Unde mi-o fi fost capul?

Astfel, am început atunci o discuţie agreabilă despre socialismul orwellian. El (v. L.) îl dezaprobă (evident, de vreme ce Orwell şi-a petrecut cinci luni luptând contra idioţilor de fasciști în Spania, în 1937). Iar eu (care, la rândul meu, nu totdeauna sunt de acord cu Orwell, dar din alte motive) i-am spus că nu cred că experienţa mea ca ajutor de bucătar se potrivea *exact* cu a lui Orwell, dacă la asta voia să ajungă v. L., deşi ne treziserăm amândoi muncind în subsoluri de hotel franţuzeşti asemănătoare, pentru simbrii asemănătoare (a lui Orwell puţin mai mare decât a mea, căci mi se pare că-mi amintesc că i se dădeau, ca bonificaţie, două sticle de vin, pe lângă cojile de cartofi cruzi). În cele din urmă, von Linden mi-a confiscat carnetele de reţete, a pus să mi se scoată lanţurile şi să fiu aruncată la loc în celula mea.

A fost cu adevărat o seară suprarealistă.

Am visat că eram din nou în primele zile şi că ei începeau din nou procedurile asupra mea, un efect secundar al faptului că fusesem silită să-i văd lucrând pe altcineva. *Anticiparea* a ceea ce or să-ţi facă e absolut la fel de oribilă într-un vis ca şi atunci când urmează să se întâmple de-adevăratelea.

În săptămâna aceea de interogatoriu — după ce m-au înfometat şi m-au ţinut în beznă aproape o lună, când în sfârşit s-au hotărât să purceadă la acţiunea mult mai complicată de a extrage informaţii de la mine — von Linden nu s-a uitat la mine nici măcar o dată. Se plimba în sus şi-n jos, îmi amintesc, dar ca şi când făcea un calcul foarte complex în minte. Erau mai mulţi asistenţi cu mănuşi la îndemână care să se ocupe de treburile murdare. Niciodată n-a părut că le-ar fi

spus ce să facă; presupun că trebuie să fi dat din cap sau să fi arătat prin gesturi. A fost ca și când s-ar fi transformat într-un proiect tehnic. Groaza și umilința nu constaseră în aceea că erai dezbrăcat până la lenjeria intimă și prelucrat încet, piesă cu piesă, ci în aceea că nimănui nu părea să-i pese nici cât negru sub unghie. N-o făceau de amuzament; nu păreau interesați de concupiscență, plăcere sau răzbunare; nu m-au bruscat, cum o face Engel; nu erau mânioși pe mine. Tinerii soldați ai lui von Linden își făceau datoria, cu tot atâta indiferență și precizie de parcă ar fi demontat un aparat de radiotelegrafie, cu von Linden îndeplinindu-și rolul de inginer-șef, conducând operațiunea fără pic de emoție, testând butoanele și tăind curentul.

Numai că aparatul de radiotelegrafie nu tremură și plânge, nu înjură și imploră după apă, nu i se face rău, nu-și șterge nasul cu propriul păr când firele îi sunt scurt-circuitate, tăiate, fripte și înnodate la loc. Doar stă acolo, stoic, ca un aparat de radiotelegrafie ce este. Nu contează dacă încerci să-l lași legat de un scaun trei zile, zăcând în propriile efluvii, cu un drug de fier fixat drept de șira spinării, ca să nu-și poată relaxa spatele.

Von Linden nu a fost *deloc* mai uman interogându-mă despre Orwell, seara trecută, decât atunci când m-a intergoat despre acele blestemate de coduri, în urmă cu două săptămâni. Încă nu sunt nimic mai mult pentru el decât un aparat de radiotrasmisiuni. Dar acum sunt mai degrabă un aparat radio special, unul la care îi face plăcere să mestereasă în timpul liber — unul care se poate acorda în secret la BBC.

Ei bine — au trecut patru zile, trei dintre ele de drenaj mintal și/sau psihic, iar eu am pierdut firul. Nu mi s-au dat rețetele scrise ca să mă uit peste ele, nici măcar Engel nu mi-a adus aminte unde rămăsesem. Presupun că are și alte îndatoriri în

afară de mine și poate chiar să primească o zi liberă, când și când. Fiara de Thibaut e aici, astăzi, cu un alt bărbat, și de aceea scriu ca apucata, orice aiureală, cât să nu atrag atenţia asupra mea. Nu mi-e propriu-zis frică de el, cum mi-e de bucătar sau de Hauptsturmführer, dar să fiu a naibii, îl dispreţuiesc pe Thibaut — la fel cum presupun că și el mă dispreţuiește pe mine — derbedei dezertori ce suntem. E mai crud decât von Linden, cred, îi face mai multă plăcere, dar n-are inteligenţa sau loialitatea lui v. L. Câtă vreme scriu, Thibaut mă lasă în pace. Mi-ar fi plăcut numai să nu-mi fi legat sforile astea în halul ăsta de strâns.

Am uitat unde am ajuns cu raportul și, de asemenea, sunt puţin panicată de Timp. E a noua zi de când am început, iar v. L. a spus că îmi acordă două săptămâni. Nu știu daca asta include sau nu și ultimele patru zile irosite, dar în ritmul ăsta n-o să ajung la un sfârșit (cred că știm cu toţii că n-o să mai am prilejul să mă uit niciodată pe Lista aia idioată).

O să-l rog, în germană, să-mi mai dea o săptămână, diseară. Îi creează o dispoziţie de umor bine-crescut când oamenii sunt oficiali și politicoși. Sunt sigură că o parte din motivul pentru care sunt tratată ca o asemenea ţăcănită periculoasă, în afară de faptul că l-am mușcat pe poliţistul ăla când am fost arestată, e acela că sunt mereu rea de gură și irascibilă. Au mai avut aici, o dată, un ofiţer britanic, un aviator englez, un băiat *civilizat clasa întâi*, cum spun eu, și cu toate că era ţinut sub pază, i se îngăduia tot timpul să umble cu mâinile libere. (Pariez că n-a avut reputaţia mea de artistă amatoare de evadări. Și chiar nu-mi pot stăpâni firea explozivă.)

Nu, chiar o să mă *mai* uit peste lista aceea, totuși. Probabil o să-mi dea o idee de unde să încep povestirea. De asemenea,

Thibaut și tovarășul lui va trebui să caute până o găsesc, ceea ce o să fie distractiv.

AVIOANE LA ÎNTÂMPLARE

Puss Moth, Tiger Moth, Fox Moth
Lysander, Wellington, Spitfire
Heinkel He 111, Messerschmitt
AVRO ANSON!

CHARTER AERIAN LA ATA

Cum am putut să uit de Anson!

Nu știu cum reușiți să mențineți Luftwaffe dotată cu avioane funcționabile. Noi, la unitatea Auxiliară de Transport Aerian, reușim să deservim RAF, transportând avioane și persoane. E un flux continuu și important de avioane, cele avariate se duc înapoi spre atelierele de reparații, cele noi sunt livrate de la uzine la bazele operaționale — toate pilotate de aviatori civili, fără instrumente, fără radio, fără arme. Navighează orientându-se după copaci și râuri, linii de cale ferată și cicatricele lungi și drepte ale drumurilor romane. Fac autostopul înapoi la bază, pentru următoarea sarcină.

Dympna Wythenshawe (o mai țineți minte?) a fost unul dintre acești piloți de charter. Într-o după-amiază zbuciumată de toamnă, când zilele frenetice ale Bătăliei pentru Marea Britanie se stinseseră și mai pâlpâiau doar în nopțile explozive ale Blitz-ului Londrei, Dympna a aterizat la RAF Maidsend cu un avion cu două motoare, aducând trei piloți, care urma să ia trei

avioane Spitfire ca să le ducă la reparat. (Trei băieți. Pe fete nu le-au lăsat să piloteze avioane, nici măcar pe cele avariate, decât puțin mai târziu, în război. Nu foarte târziu.) Dympna a intrat în cantină, pentru o cană caldă de ceva, și acolo era și Maddie.

După ce-au sfârșit cu îmbrățișările, râsul și exclamatul (Dympna știuse unde e Maddie repartizată, dar Maddie nu se așteptase s-o vadă pe Dympna), și au băut ceștile de Cafea de Campanie (extract de cicoare și apă fierbinte, *îhhh*), Dympna a zis:

— Maddie, vino să zbori cu Anson-ul.

— Ce?

— Poți să ocupi locul pilotului. Vreau să văd dacă-ți mai aduci aminte cum se pilotează.

— N-am zburat niciodată cu un Anson!

— Ai zburat cu Rapide-ul meu de zece ori. Și Annie are două motoare, nu-i prea diferit. Bine... un pic mai mare. Și într-adevăr mult mai puternic. Și e un monoplan, cu tren de aterizare retractabil...

Maddie a scos un hohot de râs, nevenindu-i să creadă.

— Nu prea diferit!

— Dar o să am eu grijă de trenul de aterizare. E o manetă dreaptă de ridicat și de coborât, trebuie s-o faci manual, înclini la 150...

— Am făcut asta într-un Wellington, a zis Maddie, cu infatuare.

— Păi, vezi! a exclamat Dympna. Nicio grijă, atunci. Vino cu mine, trebuie să fac o escală scurtă la RAF Branston și să las un alt pilot de charter.

S-a uitat în jur, prin cantină, aprobator.

— E *atât de plăcut* să aterizezi pe un aerodrom unde poți primi pâine prăjită caldă cu unt. Atât de multe aerodromuri sunt strict Exclusiv pentru Băieți, cu o sală de așteptare neîncălzită

pentru doamne, de regulă pustie. Să te ferească sfântul să nu reușești să decolezi de pe aerodrom înainte de stingere — a trebuit să petrec o dată noaptea pe locul din spate al unui Fox Moth. Am murit de frig.

Maddie și-a ferit privirea, cu ochii plini de lacrimi de invidie la gândul unei nopți geroase și solitare, în spatele unui Fox Moth. Ea nu mai atinsese comenzile unui aeroplan de când începuse războiul. Nu pilotase niciodată ceva atât de complicat ca un Avro Anson.

Queenie a venit spre ele, cu ceașca ei aburindă de ulei de motor negru. Dympna s-a ridicat în picioare.

— Trebuie să plec până nu se întunecă, a zis ea, dezinvolt. Să vii, Maddie. O să te las înapoi aici, pe drumul meu de întoarcere. E doar o escală de douăzeci de minute, și la dus, și la întors. Decolezi, zbori drept și lin...

— „A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori", a zis Queenie. Bună! Tu trebuie să fii Dympna Wythenshawe.

— Iar tu trebuie să fii tunarul inspirației de moment al aerodromului Maidsend!

Queenie făcu o mică plecăciune.

— Sunt tunar numai marțea dimineață. În momentul de față, sunt într-o Dispoziție Bombă. Vezi?

Își ridică jumătatea de felie de pâine prăjită.

— Deja s-a terminat untul.

— Eu tocmai o iau pe prietena ta Maddie la o lecție de zbor, zise Dympna. O oră afară din unitate. E loc pentru încă o persoană, dacă ești liberă.

Maddie n-a văzut nicio tresărire sau paloare trecând pe fața ei frumoasă. Queenie a răspuns, calmă, punându-și ceașca pe masă:

— Nu, nu prea cred.

Apoi a repetat, una câte una, obiecțiile lui Maddie.

— N-a mai zburat cu modelul ăsta de avion. Așa a zis ea. Și n-a zburat decât ca pilot civil.

Și a enunțat exact câtă vreme trecuse de când Maddie nu mai pilotase un avion, un fapt cunoscut.

— Acum un an. Mai mult de un an.

Raţiunea nu-i dădea pace lui Maddie cu mustrări de conștiință. Se gândi, trecând rapid în revistă: n-aș putea pleca de la unitate, nu știu ce fac, probabil e ilegal, o să ajung la Curtea marţială și așa mai departe. Dar imediat luă o hotărâre. Amintindu-și de câtă vreme nu mai zburase cu un avion, Maddie se hotărî. Trecuse mult prea multă vreme.

— Ei, zise Maddie. Acum port uniforma Forţelor Aeriene și, anul acesta, deja s-a tras în avionul meu când eram în aer, și am doborât un avion inamic, eu însămi sau pe-aproape. Și Dympna e instructorul meu, și eu sunt pilot, și tu...

Queenie trebuia convinsă. Era încă fermă pe poziţii, ţinând încă strâns felia de pâine prăjită, neatinsă.

— Prefă-te, i-a spus Maddie, inspirată. Prefă-te că ești Jamie. Fratele tău preferat, cel pentru care-ţi faci griji, într-o misiune de antrenament. Ești sigur și plin de tine. Ţi-ai făcut solo-ul într-un Tiger Moth, iar acum vii ca figurant și tot ce ai de făcut este să ridici și să lași în jos trenul de aterizare, ca să-i îngădui instructorului libertatea de a se concentra asupra pilotului începător...

Deodată, Maddie șovăi.

— Nu-i adevărat că ţi-e frică de înălţimi, nu-i așa?

— O Wallace și o Stuart să se teamă de ceva?

Maddie credea că trebuia să fie ca și când ai avea un mic șplint de bronz în minte, ca un întrerupător legat de un bec electric pe un hol, iar când îl apăsai, te transformai instantaneu într-o altă persoană. Atitudinea lui Queenie se schimbase, tălpile

ii erau ușor depărtate și bine lipite pe podea, umerii drepți și încordați. Probabil, părea mai degrabă un sergent de instrucție, decât fratele ei mai mare, educat la Eton, dar cu siguranță arăta mai bărbat decât oricare alt locotenent de aviație de la WAAF. Își dădu șmechereşte pe spate chipiul albastru.

— Era demult timpul să pună RAF-ul în kilturi, remarcă ea, fluturând cu dispreț poalele fustei uniformei sale.

Maddie a spus în minte un mulțumesc lui Adolf Hitler pentru că-i dăduse acest cameleon total scrântit ca prietenă și a condus-o cu binișorul pe Queenie afară, pe aerodrom, în urma lui Dympna.

Cerul era acoperit de nori joși, cenușii și plini de ploaie.

— O să treci, în jurnalul tău de bord, o oră de antrenament ca P1, i-a zis Dympna lui Maddie peste umăr, când se îndreptau spre Anson. Transport, decolare și un zbor complet până la RAF Branston. O să te îndrum eu la aterizare acolo și o să poți încerca singură când ne întoarcem la Maidsend.

Era un băiat (unul adevărat) care-i făcea o ultimă verificare completă avionului când au ajuns ele și discuta cu alți doi membri ai echipei de la sol. Se dovedi a fi celălalt pasager al lui Dympna, celălalt pilot de charter, în cursa ei de taxi. Și-a ridicat privirea spre Dympna, când se apropia, a râs și a exclamat într-un accent clar american:

— Ei, ia te uită ce-avem aici: trei splendide păpuși englezoaice cu care să zburăm!

— Yankeu idiot! a înjurat tânăra pilot de bombardier cu kilt albastru. Eu sunt *scoțiană*.

Maddie a urcat prima. S-a cățărat în față prin fuzelaj (fost avion civil de pasageri, rechiziționat de RAF ca și Puss Moth-ul lui Dympna) și s-a așezat pe scaunul din stânga, locul pilotului.

Apoi a trecut în revistă colecţia de aparate de măsură şi de instrumente de bord. A fost surprinsă cât de multe îi erau foarte cunoscute, cadrane familiare pe care le ştia: indicatorul de turaţie, indicatorul vitezei aerului, altimetrul — iar când a pus mâna pe manetele de pilotaj şi a simţit eleroanele şi elevatorul răspunzând docil la comenzile ei, pentru o clipă a crezut că avea să plângă de-a dreptul. Apoi a aruncat o privire peste umăr şi a văzut pasagerii urcând în spate. Dympna şi-a strecurat corpul zvelt în scaunul din partea dreaptă, lângă Maddie, iar Maddie şi-a venit în fire. Pe partea ei, o pală răzleaţă de vânt a împestriţat geamurile carlingii cu picături mici de ploaie, vreo zece secunde. Apoi ploaia s-a oprit brusc, ca o rafală de mitralieră.

Ce-i trebuie unei fetişcane ca tine o jucărie mare ca asta?

Maddie a râs şi i-a zis lui Dympna:

— Mai prezintă-mi o dată dotările.

— Ce-i de râs?

— E cea mai mare jucărie din viaţa mea.

— O să avem curând unele mai mari, a asigurat-o Dympna.

Maddie se simţea ca în ultima zi de şcoală, ca la începutul vacanţei de vară.

— Două rezervoare de combustibil în fiecare aripă, a zis Dympna. Două aparate de măsură a presiunii uleiului, două manete de reglare a debitului. Dar un singur regulator de amestec — fixat pentru decolare normală. Echipa de la sol se ocupă de amorsarea pompelor... (Aici bat câmpii. Dar aţi prins ideea.)

Maddie rulase pe acest aerodrom familiar şi accelerase de-a lungul pistei denivelate de atâtea ori, în mintea ei, încât acum simţea că mai făcuse asta; sau de parcă abia acum visa. Anson-ul s-a ridicat de la sol într-o răbufnire de vânt frontal. Maddie s-a luptat cu avionul o vreme, a îndreptat cârma, a simţit viteza crescând, în timp ce Dympna ridica anevoie trenul de aterizare,

iar rezistența la înaintare a cedat. Aripile s-au ridicat și au coborât în vântul șuierător ca o barcă cu motor călărind pe valuri. Era o plăcere să zbori cu un avion cu aripi joase, cu vederea neobturată, nelimitată a cerului — sau, cu această ocazie, a norilor atârnând greoi.

— Hei, scoțiano! a ordonat Dympna, strigând peste zgomotul motoarelor. Nu mai scheuna și dă-mi o mână de ajutor!

Scoțiana s-a târât scâncind până la cabina de comandă, ținându-se aproape de podeaua avionului ca să-și ferească ochii de-a privi afară. Maddie s-a uitat la ea, peste umăr; și-a dat seama că prietena ei se lupta bărbătește cu demonii personali.

— Dacă ți-e frică, *fă ceva*, i-a strigat Maddie, nu fără ironie.

Scoțiana, albă la față și dârză, s-a aplecat pe lângă scaunul pilotului și a apucat cu nădejde de manivela trenului de aterizare.

— Adevărata mea teamă, a gâfâit scoțiana, învârtind de manivelă, nu e de înălțimi — încă o învârtitură —, ci de a nu mi se face rău.

— Dacă faci ceva, s-ar putea să te ajute, a răcnit yankeul din spate, bucurându-se de priveliștea din fața sa din motive diferite decât restul.

— Dacă te uiți la orizont, te ajută, a strigat Maddie, ținându-și și ea ochii ageri ațintiți în zare, acolo unde pământul cenușiu și turtit se întâlnea cu pătura cenușie a norilor tumultuoși.

Conversația nu era cu adevărat posibilă. Mare parte din ființa lui Maddie era absorbită în pilotarea nervosului Anson. Dar într-un colț al minții, îi părea rău că primul zbor al prietenei sale nu se făcea pe o seară liniștită de vară, în lumina aurie de deasupra verzilor Pennini.

Maddie a aterizat cu Anson-ul sub vânt, cu o smucitură, iar Dympna și-a ținut mâinile acasă, lăsând-o pe Maddie să se descurce. Yankeul a zis că a fost o aterizare ca de balenă, voind ca

remarca să-i fie luată drept compliment. Mai târziu, scoţiana stătea în picioare, tremurând pe pistă, clănţănind din dinţi, în timp ce avionului i se făcea plinul, iar mecanicii de la sol din Branston vorbeau cu piloţii transbordaţi. Maddie stătea lângă ea, dar nu atât cât să o atingă, nimic atât de copilăresc. Însă oferindu-i simpatie mută.

Mai puţin pilotul yankeu, rămas la sol, echipajul Anson-ului a pornit înapoi spre Maidsend. Lumina sporadică a soarelui, foarte coborât la orizont, sclipea printre norii groși de la apus, iar Maddie, aproape disperată să își îmbunătăţească experienţa pentru pasagera ei suferindă, a reușit să urce un pic, unde vântul era mai tăios, dar nu atât de capricios. (Piloţii de avioane de transport n-au voie să zboare la mai mult de 5 000 de picioare[1]. Engel va trebui să facă conversia metrică — scuze pentru asta.)

Afurisit de vânt transversal, a înjurat Maddie în gând, în timpul drumului spre casă.

— Încă îţi mai e rău? a urlat Dympna spre nefericita scoţiană. Vino să stai în faţă.

Scoţiana, slăbită, era mai ușor de intimidat (după cum știţi). Dympna s-a dat la o parte din scaunul ei, lăsându-i locul scoţienei.

Maddie i-a aruncat o privire prietenei sale, a rânjit și a strâns-o de mâna frumos manicurată, încleștată pe braţul scaunului copilotului. I-a condus apoi mâna spre manșa de zbor.

— Ţine de asta, i-a răcnit ea. Vezi cum ne înclinăm spre soare? Asta pentru că e un monstruos vânt transversal, așa că trebuie să mergem într-o parte, ca un crab. Exact ca la navigatul cu barca. Tu înclini avionul. Ai înţeles?

Scoţiana a dat din cap, albă la faţă, cu maxilarul strâns și ochii strălucitori.

[1] Adică 1 500 de metri.

— Vezi? Maddie și-a întins brațele în lateral. Tu conduci. Tu pilotezi avionul. Scoțiana Zburătoare!

Scoțiana Zburătoare a scâncit din nou.

— Nu te agăța de mansă — doar ține-o, mai ușor — oh, bravo.

Și-au zâmbit una alteia, pentru o clipă. Apoi și-au reîntors ochii la cer.

— Dympna! a strigat Maddie. Uită-te, uită-te la *soare*!

Era verde.

Pe ce-am mai sfânt — discul soarelui care asfințea, atât cât puteau ele vedea din el, se colorase în verde. Era făcut sandviș între un front de ceață joasă și un alt front, mai sus, de nori întunecoși, și chiar deasupra marginii de sus a ceții era această strălucitoare pastilă de un verde înflăcărat, ca lichiorul Chartreuse luminat din spate. Maddie nu mai văzuse niciodată așa ceva.

— Doamne..., Dympna a șoptit ceva la această priveliște, dar nimeni n-a auzit-o.

A pus câte o mână pe umerii fetelor, strângându-le cu putere.

— Pilotează avionul, Maddie, a comandat ea cu asprime, o atenționare de instructor.

— Asta fac.

Maddie a pilotat avionul, dar s-a și uitat lung la discul verde al soarelui, pentru o lungă, triumfală și zgâlțâită de vânt jumătate de minut. Treizeci de secunde a durat lumina verde a soarelui străpungând norii la orizont. Apoi lumina a pâlpâit și s-a stins, în ceața de jos, și toate trei au rămas orbite în întunecimea mohorâtă a unei după-amiezi de toamnă cu ploaie deasă.

— Ce-a fost asta? Dympna, ce-a fost? Un test? O nouă bombă? Ce...

Dympna și-a slăbit strânsoarea pe umerii lor.

— Se numește rază verde, a zis ea. E doar un miraj, un truc de lumină. N-are nicio legătură cu războiul.

Scoase o mică exclamație de încântare.

— Oh! Tata a văzut-o odată, când campa pe Kilimanjaro, cu ani în urmă. Treci la treabă, scoțiano; trebuie coborât trenul de aterizare. Și eu am nevoie de scaunul instructorului înapoi, ca să fiu sigură că Brodatt ne duce la sol în siguranță.

Înapoi pe pământ, Dympna le-a dat jos pe cele două începătoare și a decolat din nou, fără să mai pună și ea piciorul pe pistă la Maidsend, grăbindu-se la baza ei mai înainte să se întunece sau să se strice vremea (piloții ATA au voie să-și autorizeze singuri zborurile).

Queenie, venindu-și iarăși în fire, a luat-o de mână pe Maddie și i-a strâns-o tare. Nu i-a mai dat drumul, cât au traversat aerodromul. Maddie a închis ochii și a zburat din nou în lumina eterică, verde-pal. Știa că nu i-ar da drumul niciodată.

Îmi pare rău. Asta a făcut varză tot ce avea legătură cu charterul aerian.

Dar tocmai acel zbor a fost ca o profeție împlinită pentru Maddie să intre la ATA. A primit autorizație de eliberare din WAAF, nu a fost scoasă din cadrele regulate — o procedură cumva neobișnuită pe atunci, deși aveau s-o facă des mai târziu, în război; neobișnuită, pentru că ATA e o organizație civilă, iar WAAF e militară. Dar Maddie fusese pe lista de așteptare ATA încă de la înființare și, cu Dympna de partea ei, a fost avantajată în fața celorlalte fete înscrise, care ar fi putut avea aceeași calificare. Femeile de pe lista de așteptare erau cu mult mai bine pregătite decât bărbații, pentru că bărbații calificați nu trebuiseră să aștepte. De asemenea, zborurile de noapte făcute de Maddie

la Oakway și aterizările după balizele de ceață o făceau un pic specială (*noapte și ceață*, brrr, chiar și neintenționat, chiar și în engleză, tot îmi dă fiori). Băieții cu experiență pilotau bombardiere, acum. ATA avea nevoie de ea.

Zburau fără radio sau ajutoare de navigare. Aveau hărți, dar nu li se permitea să marcheze pe ele pozițiile baloanelor sau ale noilor aerodromuri, pentru eventualitatea că ar fi pierdut hărțile și le-ați fi găsit voi. Maddie a făcut un curs de instructaj când a venit la ATA, în 1941, și a avut un instructor care i-a spus:

— N-ai nevoie de hartă. Doar zboară pe direcția asta atâta timp cât ți-ar lua ca să fumezi o țigară. Apoi cârmește și zboară pe următoarea direcție, pentru încă o țigară.

Poți zbura cu mâinile libere și să-ți aprinzi o țigară în timpul cursei destul de ușor, dacă avionul e orientat cum trebuie — CDF, Cigarette Detection Finding[1].

Cam în același timp ce Maddie intra în rândurile unităților Auxiliare de Transport Aerian, prietena ei telegrafista era scoasă din cadrele WAAF și trimisă la SOE, direcția de operațiuni speciale. Maddie n-a știut asta. Și-au trimis una alteia scrisori, o vreme, după ce Maddie a plecat de la Maidsend, și apoi, brusc, scrisorile lui Queenie au început să sosească de la o adresă nedezvăluită și să fie pline de tăieturile negre ale cenzurii, de parcă ar fi venit de la un soldat din Africa de Nord. După aceea, Queenie i-a cerut să-i scrie acasă, un loc care avea adresa uimitor de simplă (și palindromică!) Craig Castle, Castle Craig (Aberdeenshire). Dar ea nu era acasă. De acolo îi erau doar retrimise. Prin urmare, nu s-au mai văzut anul acela, decât atunci când:

1) Queenie a apărut pe neașteptate, în timpul unei acalmii în Manchester Blitz, și au petrecut trei zile, ploioase și vijelioase,

[1] Aluzie la RDF, sistemul de detectare și determinare a distanței prin radio.

consumând motorină de pe piaţa neagră, fâţâindu-se în sus şi-n jos prin Pennini, cu motocicleta Silent Superb a lui Maddie.

2) Una dintre Primele Zece frici ale lui Queenie s-a materializat şi fratele ei preferat, Jamie, pilotul pe bombardier (adevăratul Jamie), şi echipajul lui au fost doborâţi. Jamie a petrecut o noapte plutind în Marea Nordului şi după aceea a trebuit să i se amputeze patru degete degerate de la mână şi toate cele de la picioare. Maddie s-a dus să-l viziteze pe când era în spital. De fapt, nu-l întâlnise niciodată înainte şi probabil nu era cel mai bun moment să-l cunoască, dar Queenie i-a trimis lui Maddie o telegramă — a doua telegramă pe care avea s-o primească vreodată — rugând-o să se ducă să-l vadă, iar Maddie se dusese. Probabil nu fusese cel mai bun moment nici acela când o cunoscuse pe Queenie.

3) Queenie a fost trimisă la Oakway pentru instruire la paraşutare. Şi nu li s-a dat voie să stea de vorbă, atunci.

Asta ar trebui să fie o secţiune separată, SOE Salturi cu Paraşuta. Dar n-am ajuns la partea aceea, deocamdată, iar acum von Linden tocmai a sosit şi va trebui să-i traduc eu însămi ce am scris azi, de vreme ce Engel nu e aici.

Sunt singură. O, Doamne. Am încercat să-mi desfac nodurile făcute de Thibaut, dar nu ajung la ele cu amândouă mâinile. Traduceam ce scrisesem azi pentru von Linden, cu coatele pe masă şi capul între palme, neîndrăznind să mă uit la el. Deja îi cerusem mai mult timp, iar el spusese că se va gândi, după ce va auzi materialul de azi. Şi eu ştiu că azi nu i-am dat nimic. Nimic în afară de evenimentele din ultimele două săptămâni, pe care deja le cunoaşte, şi de raza verde. Iisuse Hristoase. După ce am ajuns la episodul cu bucătarul care m-a pipăit — atât de stingheritor, dar dacă aş fi sărit peste el şi v. L. l-ar fi găsit mai târziu, aş fi plătit cu sânge — s-a apropiat şi a stat lângă mine. A

trebuit să-mi ridic privirea. Atunci, mi-a înfipt mâna în păr și mi l-a ţinut ridicat ușor la ceafă, pentru o clipă.

El niciodată nu zâmbește, nu se încruntă sau *ceva*. Mi-am simţit faţa arzând. Oh, de ce a trebuit să pun pe hârtie sarcasmul ăla grosolan, mizerabil, despre alegerea între bucătar și anchetator? Nu mi-am dat seama ce era în mintea lui. Mi-a frecat ușor părul între degete.

Apoi a rostit un cuvânt. Sună la fel și în engleză, și în franceză, și în germană. *Kerosen.*

Și m-a lăsat aici, închizând ușa.

Mi-ar plăcea să scriu ceva eroic și inspirat înainte de a mă transforma în foc de artificii, dar sunt prea prostită și terminată de groază ca să mă gândesc la ceva. Nu-mi vine în minte nici măcar sfidarea memorabilă a altcuiva, ca s-o repet. Mă întreb ce a zis William Wallace când l-au legat de caii ce aveau să-l despice în patru. Singurul lucru de care-mi amintesc este ce a spus Nelson: „Sărută-mă, Hardy".

Mi-au SPĂLAT PĂRUL. Pentru asta a fost kerosenul, de data asta. ARDEREA PĂDUCHILOR. Acum miros exploziv, dar nu mai am lindeni.

Imediat după ce Hauptsturmführerul m-a părăsit, noaptea trecută, a fost un raid aerian și toată lumea s-a grăbit să intre în adăposturi, ca de obicei. Eu am stat plângând și așteptând vreo două ore, la fel cum am mai făcut, câteodată, și în timpul săptămânii aceleia de interogatorii, rugându-mă la Dumnezeu și la RAF pentru o bombă drept la țintă, pe care N-O DAU NICIODATĂ. După ce s-a terminat, n-a venit nimeni înapoi, pentru încă o oră. TREI ORE fără să-mi spună nimeni ce se întâmpla. Cred că v. L. sperase că, în panica mea, aveam să scriu ceva mai productiv, ca ultim resort, numai că eu atâta m-am zbătut să-mi eliberez picioarele, încât scaunul de care eram legată s-a răsturnat. Nu-i nevoie să mai spun că nu puteam scrie în starea aceea (și nici măcar nu mi-a trecut prin minte să strig după ajutor). În cele din urmă, mai multe persoane au intrat și m-au găsit executând o imitație înnebunită a unei țestoase întoarse cu susul în jos.

Reușisem să mă târăsc, cu scaun cu tot, până la ușă și am pregătit o ambuscadă care a trimis doi gardieni de-a rostogolul, când au intrat și s-au împiedicat de mine. Von Linden chiar ar fi trebuit să mă cunoască bine de acum, ca să știe că n-o să-mi primesc execuția fără luptă. Sau fără ceva care să semene, fie și pe departe, a demnitate.

Când m-au readus la viață și m-au așezat din nou la masă, von Linden a intrat și a așezat o singură pastilă albă în fața mea. Ca Alice, am fost suspicioasă. Tot mai credeam că urma să fiu executată, înțelegeți.

— Cianură? am întrebat, cu lacrimi în ochi.

Ar fi fost o soluție atât de umană.

Dar s-a dovedit că nu era o tabletă de sinucidere. Era o aspirină.

Ca și Engel, este atent.

Mi-a mai dat o săptămână. Dar mi-a dublat norma de lucru. Am făcut o înțelegere. Încă una. Pe cinstite, credeam că nu se poate să-mi mai fi rămas ceva din suflet pe care să i-l vând, dar am reușit să încheiem un alt târg. Are o americancă dresată, crainică radio, care face propagandă nazistă în engleză, adresată yankeilor — lucrează din Paris pentru serviciul de radiodifuziune al Berlinului și a tot sâcâit Gestapoul Ormaie pentru un interviu. Vrea să prezinte audienței sale americane de pe navele de război o perspectivă edulcorată din interiorul Franței ocupate: cât de bine sunt tratați prizonierii, cât de prostește și de periculos e faptul că Aliații forțează fete nevinovate ca mine să facă treburi murdare ca ale mele, bla bla bla. În ciuda strălucitoarelor recomandări din partea radioului celui de Al Treilea Reich, Gestapoul Ormaie s-a codit să răspundă, dar von Linden crede că se poate folosi *de mine* ca să facă o impresie bună. „N-aș fi aici, dacă guvernul țării mele n-ar fi atât de fără scrupule de inuman", va trebui să-i spun ei, pentru el. „Spre deosebire de acesta, vedeți cât de uman se poartă germanii cu agenții capturați? Vedeți cum fac muncă de traducere, ocupându-mi timpul, de voie, în timp ce-mi aștept procesul?" (O glumă — nu va fi niciun proces.)

(După cea de-a doua încercare de evadare, în timp ce îl așteptau pe von Linden să vină și să pronunțe pedeapsa, doi dintre subordonații lui stupizi au trăncănit, fără grijă, o mulțime de secrete administrative în fața mea, fără să-și dea seama că înțelegeam germana. Așa că știu mai multe despre planurile lor decât ar trebui să știu. Eu cad sub incidența unei revoltătoare tactici, numite *Nacht und Nebel*, Noapte și Ceață, care le îngăduie să le facă tot ce naiba au ei chef persoanelor bănuite de a fi „pus în pericol siguranța" și-apoi să le facă să dispară — realmente să dispară. Nu le execută aici; le expediază fără să lase nicio urmă, în „noapte și ceață". Oh, Doamne — sunt o prizonieră de Noapte și Ceață. E atât de secretă, încât nici măcar nu o scriu pe hârtii — folosesc doar inițialele, „NN". Dacă manuscrisul îmi va supraviețui, vor șterge probabil tot ce am scris acuma. Nu face parte din tactica *Nacht und Nebel* să aprobe interviuri pentru emisiunile radio, dar acești membri ai Gestapo sunt niște mari oportuniști, ca să zic doar atât. Mă pot oricând ciopârți bucăți-bucățele după aceea, îngropând resturile în pivniță.)

Dacă cooperez cu propagandista pot obține mai mult timp. Dacă spun adevărul gol-goluț — atunci, nu. Și o vor face probabil să dispară și pe reporteriță americancă și-o s-o am și pe asta pe conștiință.

Aspirina și kerosenul fac parte din Operațiunea Cenușăreasa, un program destinat să mă transforme dintr-o prizonieră cu febră, infestată de păduchi și instabilă mintal, într-un ofițer de aviație captiv, cu sânge-rece și siguranță de sine, demn de prezentat unui reporter radio pentru interviu. Ca un plus de credibilitate pentru povestea noastră, mi s-a dat un soi de slujbă de traducere, să copiez propriile însemnări ale Hauptstrumführerului von Linden din ultimul an petrecut aici, cu nume (când le

cunoaște) și date și, uh, unele dintre *metodele* folosite, pe lângă informațiile extrase. Oh, mein Hauptsturmführer, *ești un nemernic de Jerry*[1] *periculos*. Trebuie făcută o copie, în germană, pentru CO-ul său (are un Commanding Officer[2]!) și o alta, în franceză, pentru alte scopuri oficiale. Eu mă ocup de cea în franceză. Fräulein Engel o face pe aceea în germană (s-a întors azi). Lucrăm amândouă și folosim toate carnetele de rețete obținute de mine ilicit. Amândouă suntem supărate pe chestia asta.

Munca asta este deopotrivă oribilă și incredibil de plictisitoare. Și atât de indirect didactică, încât îmi vine să-i scot ochii autorului cu creionul meu. Mi se dă ocazia să privesc într-un mic colț metodic al minții lui von Linden, nimic personal, ci doar *cum lucrează el*. Și, de asemenea, că este bun la asta — doar dacă nu, firește, totul este fabricat cu rolul de a mă intimida pe mine. De fapt, nu cred că are atâta imaginație pentru așa ceva — cel puțin, nu în modul în care-mi folosesc eu imaginația, nu cât pentru a se preface, nu cât pentru a născoci o falsă colecție de jumătate de duzină de caiete, legate în piele de vițel și completate cu portretele miniaturale tragice a o sută cincizeci de spioni condamnați și de luptători din Rezistență.

Dar este creativ, în felul lui științific — ca tehnician, ca inginer, ca analist. (Mi-ar plăcea să știu ce calificări civile are.) Tehnicile sale persuasive sunt croite după individ, pe măsură ce începe să înțeleagă caracterul acestuia. În acele trei săptămâni pe care le-am petrecut făcând foamea în beznă, așteptând să se întâmple ceva — el trebuie să mă fi urmărit ca un șoim, etichetându-mi

[1] Jerry, în Al Doilea Război Mondial, era porecla soldaților germani (formată prin aliterație din German, pronunție englezească) sau a Germaniei naziste în întregime. Alte porecle pentru soldații nemți erau Fritz, Hun, Kraut și Boche. Jerry are analoage, din diferite epoci, Tommy (britanici), Charlie (vietnamezi), Ivan (ruși) și Terry (talibani).

[2] Ofițer-comandant de unitate, însărcinat, indiferent de rangul militar, cu administrarea și organizarea unității.

tăcerile, crizele de nervi, numeroasele încercări semireușite de a mă cățăra pe pervazul ferestrei, pe țeava de încălzire, pe conducta de aerisire, de a șterpeli cheia, de a sugruma și/sau a emascula diverși gardieni etc. Observând cum mă ghemuiesc de frică, și plâng, și implor, ori de câte ori încep țipetele în camera de alături. Observând ce înnebunită încerc să-mi strâng părul, ori de câte ori cineva deschide ușa și mă vede (nu toată lumea e interogată în propria lenjerie mizerabilă de corp — asta e o tortură specială, rezervată pentru cei pudici și pentru cei înfumurați. Eu sunt dintre aceștia din urmă.)

E liniștitor să descopăr că nu sunt, la urma urmelor, singura Iudă închisă în spatele zidurilor acestui hotel dezafectat. Presupun că von Linden ar fi demis dacă rata lui de succes ar fi atât de jalnică. Iar acum bănuiesc, de asemenea, că sunt expusă celor încăpățânați special ca să mă demoralizez, probabil urmărind dublul efect de a-i umili și pe ei, în cele mai vulnerabile momente ale lor, cu o audiență stingheritoare și apreciativă.

Sunt încă destul de prezentabilă. Ei întotdeauna s-au purtat cu menajamente pentru mâinile și fața mea, astfel că, dacă sunt complet îmbrăcată, nu te gândești, când mă vezi, că am fost de curând pusă la proțap — își ambalează aparatul de radiotelegrafie, parțial demontat, într-o carcasă întreagă și plăcută. Probabil asta a fost intenția lui v. L. de la bun început, să mă folosească în micul său exercițiu de propagandă. Și, bineînțeles — eu sunt *dornică să joc*. Cum de a știut? Cum de a știut de la început, mai înainte de a-i fi spus-o eu? Că sunt întotdeauna dornică să joc, sunt dependentă de Marele Joc?

Oh, Mein Hauptsturmführer, Jerry nemernic și periculos, îți sunt recunoscătoare pentru plapuma cu puf de eider[1] pe care mi-au dat-o, în locul păturii cu paraziți. Chiar dacă e doar o parte a

[1] Pasăre marină din regiunile scandinave, înrudită cu rața.

schemei temporare de refacere a mea, e o binecuvântare. Jumătate din umplutură a ieșit din plapumă și miroase ca o pivniță mucegăită, plină de igrasie; și, totuși, o plapumă cu puf de eider — o *plapumă de mătase cu puf de eider*! Are brodată monogramma „C d B", deci trebuie să fie din rezervele acestei clădiri din fosta sa existență de Château de Bordeaux. Uneori chiar mă întreb ce s-a întâmplat cu mobilierul hotelului. Cineva trebuie să fi făcut un considerabil efort ca să golească toate camerele de oaspeți de șifonierele, paturile și măsuțele lor de toaletă, pentru a le bate în cuie peste obloanele ferestrelor. Ce-or fi făcut cu toate celelalte — covoare, draperii, candelabre, becuri? Cu siguranță, cămăruța mea nu are nici urmă de farmec galic care s-o recomande, în afară de parchetul de pe jos, de-a dreptul frumos, pe care nu-l pot vedea, în cea mai mare parte a timpului (la fel ca în toate camerele prizonierilor, și fereastra mea a fost bătută în scânduri), și este foarte friguroasă, greu de dormit în ea.

Mai bine trec la treabă — deși mi-am obținut săptămâna suplimentară, acum am doar jumătate din timpul acordat zilnic pentru scris. Și ziua mea este mai lungă, de asemenea.

Încep să obosesc.

Știu, știu. Dir Op Speciale. Scriu...

PILOT DE CHARTER

Maddie s-a întors la Oakway. Exista acum un stabiliment de charter al unității Auxiliare de Transport Aerian, iar Oakway devenise, de asemenea, cel mai mare centru de antrenament pentru parașutiști din Marea Britanie. Ca pilot ATA, Maddie a fost retrogradată și a devenit din nou civil, dar putea să locuiască acasă *și* i se dădea un bonus în motorină pentru motocicleta ei,

ca să poată ajunge la aerodrom, *și* putea să schimbe o dovadă scrisă că efectuase o zi completă de charter pe un baton de două uncii de ciocolată cu lapte Cadbury.

Maddie era, în sfârșit, în elementul ei. Nu conta că, acum, cerul se schimbase — era o cursă cu obstacole printre cabluri de baloane, restricții de acces, avioane militare și, adesea, vreme mizerabilă. Maddie era în elementul ei și elementul ei era aerul.

Te aruncă în niște probe acrobatice pe care nu le-ai folosit niciodată, te urmăresc când decolezi și aterizezi cu un anume avion și apoi, cât ai clipi, ești calificat să pilotezi un aparat de zbor clasa a 3-a (bimotoare ușoare) și toate tipurile de clasa a 2-a (greoaie și cu un singur motor), fără măcar să le fi văzut vreodată pe cele mai multe dintre ele. Maddie zicea că toţi trebuiau să facă treizeci de zboruri de antrenament de lungă-distanţă, în sus și-n jos prin ţară, ca să li se întipărească în memorie, până când puteau să piloteze fără să se uite pe o hartă, însă ea primise licenţa după numai douăsprezece, pentru că dura prea mult să aștepte pentru o vreme prielnică și ei aveau nevoie ca ea să lucreze. În fiecare săptămână era ucis câte un pilot ATA. Nu fiindcă erau doborâţi de inamic. Zburau fără radio sau asistenţă de navigaţie pe o vreme pe care piloţii de bombardiere și de avioane de vânătoare o numeau „defavorabilă".

Așadar, Maddie, în prima zi de lucru, intră în baraca pe care piloţii ATA de la Oakway o numesc în derâdere „Sala de mese".

— E un Lysander trecut aici, cu numele tău, i-a zis noul ei ofiţer de operaţiuni, arătându-i către tabla de scris, cu lista sa de avioane care trebuiau mutate.

— Chiar e de-adevăratelea?

Toată lumea a râs de ea. Dar nu cu răutate.

— N-ai zburat niciodată cu unul, nu-i așa? a zis olandezul, un fost pilot KLM care cunoștea nordul Angliei aproape la fel

de bine ca și Maddie, fiindcă făcuse curse regulate de charter cu aterizări pe Oakway, de când se deschisese.

— Păi, a zis ofițerul, Tom și Dick duc avioanele Whitley la Newcastle. Iar Harry duce Hurricane. Asta înseamnă că mai rămân Anson-ul și Lysander-ul pentru doamne. Iar Jane a primit Anson-ul.

— Unde trebuie dus Lysander-ul?

— La Elmtree, pentru reparații. Defect la rotița de acționare manuală a eleroanelor. E pilotabil, dar trebuie să ții mânșa pe drept înainte.

— Am s-o fac, a zis Maddie.

O TREABĂ PERICULOASĂ

I-au făcut în prealabil un instructaj complet de navigație, din moment ce defectul avionului însemna că nu se putea baza pe el să zboare fără să țină mâinile pe controale. Nu avea cum să cerceteze hărțile pe drum. A studiat însemnările pilotului cam vreo oră (notele detaliate pe care le dau piloții operaționali care vor zbura numai o dată cu un anumit tip de avion), apoi a intrat în panică să nu rateze vremea bună. Acum sau niciodată.

Echipa mecanicilor de la sol era îngrozită de ideea că o fată va pilota un Lysander defect.

— N-o să aibă destulă forță. Cu eleroanele fixate pentru decolare, zgâtia asta de fată n-o să poată să țină mânșa destul de zdravăn pe poziția înainte, la aterizare. Nici nu știu cine ar putea.

— Cineva a aterizat cu el aici, a replicat Maddie.

Deja i se dăduse autorizația pentru operațiune și voia să plece cât mai putea încă vedea Penninii.

— Uite, o s-o fixez dinainte, manual, în poziția neutră și pe urmă mă urc. Floare la ureche...

Și a împins cu blândețe eleroanele în poziție, apoi s-a dat înapoi și și-a șters mâinile de praf pe pantalonii de salopetă (bleumarin, cu cămașă albastră de la Forțele Aeriene și cu tunică și chipiu bleumarin).

Mecanicii încă erau încruntați, dar nu mai dădeau din cap.

— O să fie un porc zburător, a zis Maddie. O să decolez și-o să aterizez cu grijă, pe distanță lungă, și cât mai aproape de sol. Dacă vin cu viteză, optzeci și cinci de noduri[1], și flapsurile automate vor sta în sus. Nu bate foarte tare vântul. Ar trebui să meargă bine.

În cele din urmă, unul dintre băieți a dat din cap, fără tragere de inimă.

— Așa o să meargă, fato, a zis el. Pot să văd c-o să meargă.

Acel prim zbor la ATA pe care l-a efectuat Maddie a fost muncă grea. Nu înfricoșătoare; doar muncă grea. A fost greu, întâi, să privească peste rama cătării mitralierei și trepiedul ce-i fixa camera de luat vederi, și peste șiruri nenumărate de comutatoare selectoare de bombe, pentru bombe pe care nu le transporta, un manipulator morse pentru un radio care nu era conectat etc.

Pilotează avionul, Maddie.

Cele șase cadrane familiare, prietenoase, pe panoul de comandă îi zâmbeau din spatele mânșei. Unul dintre mecanicii de la sol, îngrijorat, a vrut să se asigure că știa unde să găsească declanșatorul de semnalizare luminoasă pentru aterizare forțată.

Vremea coopera cu ea, dar Lysander-ul i s-a împotrivit aproape două ore. Când a încercat să aterizeze la Elmtree, a apreciat greșit lungimea pistei de care urma să aibă nevoie. Cu mâinile și încheieturile amorțite de durere după efortul de a

[1] Aproximativ 150 km/h.

ține manșa destul de mult împinsă în față, pentru aterizare, Maddie a luat din nou înălțime fără să atingă solul și a trebuit să se întoarcă deasupra pistei de încă două ori până să nimerească distanța optimă. Dar a aterizat cu bine, în cele din urmă.

Par atât de competentă! Trebuie să fie efectul imediat al aspirinei. Imaginați-vă dacă mi-ați fi dat benzedrină! (Și încă mai mor de dorul unei cafele.)

Maddie, de asemenea ducând dorul unei cafele, s-a dus să facă rost de un sandviș de la cantina atelierului de reparații și a găsit acolo o altă tânără pilot de charter în fața ei — înaltă, cu figura pătrățoasă, cu păr șaten-închis mai scurt decât al lui Maddie, în pantaloni de uniformă bleumarin și un veston cu două trese aurii pe epolet, însemnele unui locotenent de aviație. Pentru moment, Maddie a fost derutată, crezând că, la fel ca și Queenie, începuse să vadă stafii.

— *Lyons!* a exclamat Maddie.

Tânăra și-a ridicat privirea, s-a încruntat și a răspuns, ezitant:

— Brodatt?

Atunci Maddie a văzut că nu era fiul vicarului, cu care obișnuia să zboare la Maidsend, înainte ca avionul lui să fie doborât și incinerat în benzină aprinsă deasupra dealurilor South Downs, în septembrie trecut, ci o persoană care în mod clar trebuia să fie sora lui geamănă. Sau o soră bună, oricum. S-au holbat una la cealaltă uluite, pentru o clipă. Nu se întâlniseră niciodată.

Fata a reușit să întrebe prima:

— Dar de unde îmi știi numele?

— Arăți exact ca fratele tău! Eu am fost în WAAF, la Maidsend cu el. Obișnuiam să vorbim despre hărți — n-a vrut niciodată să danseze!

— Așa era Kim, a zis fata, zâmbind.

— L-am plăcut. Îmi pare rău.

— Eu mă numesc Theo, s-a prezentat ea, întinzându-i mâna lui Maddie. Sunt în rezerva de piloți de charter femei de la Stratfield.

— Dar tu de unde știi numele *meu*? a întrebat-o Maddie.

— E scris cu creta pe tabla de sarcini din camera radio, a spus ofițerul pilot Lyons. Noi suntem singurii piloți ATA aici, astăzi. De regulă trimit fete cu Lysander-ii — băieții vor toți ceva mai rapid. Ia un sandviș. Arăți de parcă ți-ar prinde bine unul.

— N-am mai zburat niciodată cu un Lysander până acum, a zis Maddie, și nici c-aș mai vrea să zbor vreodată. Ăsta a fost gata să m-omoare.

— Oh, ai adus avionul cu stabilizatoarele defecte! E foarte nedrept din partea lor că ți-au dat un Lizzie stricat la primul tău zbor cu modelul ăsta. Trebuie să ceri *imediat* încă o cursă, ca să zbori cu unul care funcționează.

Maddie a luat jumătatea de sandviș oferită — carne de vită excelentă, direct din conservă, ca de obicei.

— Păi, ar trebui, bănuiesc, zise ea. Trebuie să duc unul de aici la baza lui normală, în după-amiaza asta. Nu e prioritate maximă, dar e cu unul din avizele cu „S", secret și raport obligatoriu. Și mai e și prima mea zi de lucru.

— Norocoaso, ăsta e de la Servicii Speciale RAF!

— De la Servicii Speciale RAF?

— Intuiția ta e la fel de bună ca și a mea. Cumva au integrat în baza normală RAF la care efectuezi tu zborurile — dar după ce o să aterizezi aici de vreo două sau trei ori, o să începi să te prinzi — o mică flotă de Lysander-uri, camuflate în negru și verde, toate echipate cu rezervoare de combustibil de mare capacitate și cu pista împodobită cu balize electrice. Aterizările de noapte pe piste scurte...

Lăsă fraza să plutească între ele. Franța, Belgia, agenți din Rezistență, refugiați, echipament de radiotelegrafie și explozibili introduse pe furiș în Europa de sub ocupație nazistă — nu prea îndrăzneai să vorbești despre astea. Pur și simplu nu îndrăzneai.

— E o distracție grozavă să aterizezi cu un Lizzie pe terenurile de instrucție. Au o imitație de pistă iluminată, cu steguleţe galbene, și te poți juca prefăcându-te că ești pilot la Servicii Speciale. Lysander-urile sunt maestre la aterizări scurte. Poţi ateriza cu unul și în grădina bunicii tale.

Lui Maddie nu-i venea să creadă, după ce tocmai izbutise să aducă la sol primul ei Lizzie numai folosind fiecare centimetru de pistă disponibil.

Theo a rupt pâinea în bucăţi și a aranjat trei dintre ele în forma unui L inversat, pentru a sugera torţele arzând pe o pajiște franceză.

— Uite ce să faci...

Aruncă iute o privire peste fiecare umăr, ca să se asigure că n-o auzea nimeni.

— Întotdeauna or să fie un pic reticenţi când o fată sare din cabina pilotului, după aceea.

— Au fost un pic reticenți și când m-am urcat, azi-dimineaţă!

— Cum stai cu navigația? N-ai voie să marchezi aerodromul ăsta pe hartă. Mergi și studiază-l puţin, înainte să pleci, ca să-l poţi găsi singură.

— Asta pot să fac, a zis Maddie cu încredere și sinceritate, fiindcă și mai devreme, în ziua aceea, făcuse aproape exact același lucru.

— O să fie amuzant, a repetat Theo cu entuziasm, încurajând-o. N-ai putea căpăta o instrucție mai bună nici dacă ți-ar da o cursă! Să pilotezi cu un avion avariat două ore și apoi să

aterizezi cu unul reparat în douăzeci de metri, în aceeași zi — am putea fi foarte bine *operaționale.*

Bine, aerodromul ăsta, aerodromul Serviciilor Speciale. E același de pe care decolaserăm, Maddie și eu, în urmă cu șase săptămâni. Piloții care îl folosesc sunt numiți Escadrila Lunii — zboară la lumina lunii și numai la lumina lunii. Poziția aerodromului lor e unul dintre cele mai bine păzite secrete și mulțumesc *Domnului* că eu nu știu cum se numește și n-am nicio idee unde se află. Chiar nu știu; deși am fost acolo de cel puțin cinci ori, întotdeauna am ajuns venind de la baza mea, de lângă Oxford, noaptea, uneori cu escală pe alt aerodrom, și nu știu nici măcar în ce direcție am pornit ca să ajungem la destinație. Intenționat au făcut asta.

Avioanele Serviciilor Speciale au nevoie de multă întreținere, căci au tendința să se avarieze foarte repede, bușind trenul de aterizare pe întuneric și alegându-se cu bucăți spulberate din fuzelaj de antiaerienele întâlnite pe drumul spre casă. Mai târziu, Maddie a făcut cursa asta de mai multe ori, aducând pe aerodromul mai mare, care înconjura unitatea Specială, sau ducând de aici în altă parte avioane avariate sau reparate. Mai recent, lucrase pentru ele ca pilot de taxi, ducându-i pe pasagerii lor speciali. Cei vreo zece piloți țicniți sinucigași care staționau acolo se obișnuiseră cu aterizările bruște, pe piste scurte, din ce în ce mai experte ale lui Maddie și, treptat, începuseră să știe când sosise ea mai înainte să se dea jos din avion.

Iar am rămas fără timp — la dracu'. Mi-a făcut plăcere.

Engel crede că traduc însemnările oribile ale lui von Linden, dar eu scriu pe câteva formulare de reţete pentru mine, pentru că i-am luat-o înainte.

Engel poate fi un adevărat izvor de informaţii, când e binedispusă. Pentru că a stat să mă bombănească în timp ce eu trăgeam tare, a rămas în urmă cu treaba. Îmi spune că sunt norocoasă că voi fi trimisă într-un loc numit Ravensbrück, când vor termina cu mine aici. E un lagăr de concentrare exclusiv pentru femei, un lagăr de muncă și o închisoare. Probabil e locul unde a fost trimisă și servitoarea care a furat verzele. Practic, e o sentinţă la moarte — te lasă mai mult sau mai puţin să mori de foame, până ce nu mai poţi munci, iar atunci când ai devenit prea slăbită ca să mai cari pietrele pentru refacerea drumurilor aruncate în aer de bombardierele noastre Aliate, te spânzură. (Sunt ideal de potrivită pentru cărat pietre, având experienţă prealabilă la pista de pe Maidsend.) Dacă nu ești pus la sfărâmat pietre, ajungi la incinerat cadavrele tovarășelor tale, după ce au fost spânzurate.

Dacă *nu* sunt norocoasă — cu alte cuvinte, dacă nu produc un raport satisfăcător în timpul acordat — o să fiu trimisă într-un loc numit Natzweiler-Struthof. Ăsta e un lagăr de concentrare mai mic și mai specializat, destinaţia de dispariţie a prizonierilor din *Nacht und Nebel*, care sunt, în majoritate, bărbaţi. Din când în când sunt trimise aici și femei, ca specimene vii pentru

experimentele medicale. Eu nu sunt bărbat, dar sunt desemnată *Nacht und Nebel.*

Doamne.

Dacă sunt *foarte* norocoasă — adică, dacă sunt deșteaptă în privința asta — o să ajung să fiu împușcată. Nu Engel mi-a spus asta; am dedus eu însămi. Mi-am pierdut speranța că RAF va bombarda locul ăsta și-l va face fărâme.

Vreau să-mi actualizez lista celor „10 lucruri de care îmi e frică".

1) Frigul. (Mi-am înlocuit frica de întuneric cu frica lui Maddie de a-i fi frig. Întunericul nu mă deranjează acum, mai ales dacă e liniștit. Devine plictisitor, uneori.)

2) Să adorm în timp ce lucrez.

3) Să nu cadă bombele pe fratele meu preferat.

4) Kerosen. Numai cuvântul e destul ca să mă facă piftie, ceea ce toți știu și îl folosesc pentru efect sporit.

5) Hauptsturmführerul SS Amadeus von Linden. De fapt, ar trebui să fie în fruntea listei (omul ăsta mă orbește de frică), dar am luat lista în ordinea inițială și el l-a înlocuit pe portarul colegiului.

6) Să-mi pierd puloverul. Presupun că asta poate intra la frig. Dar e un lucru de care mă tem separat.

7) Să fiu trimisă la Natzweiler-Struthof.

8) Să fiu trimisă înapoi în Anglia și să fiu nevoită să scriu un raport despre CE am făcut eu în Franța.

9) Să nu fiu în stare să-mi termin povestirea.

10) De asemenea, s-o termin.

Nu-mi mai e frică să îmbătrânesc. Într-adevăr, nu pot să cred că am spus vreodată ceva atât de prostesc. Atât de copilăros. Atât de jignitor și de *arogant.*

Dar mai ales, atât de prostesc. *Vreau cu disperare să îmbătrânesc.*

Toată lumea e emoţionată de vizita femeii de la radioul american. Interviul meu se va ţine în camera de lucru a lui von Linden, sau birou, sau ce e. Am fost dusă s-o văd, mai devreme, azi, ca să fiu prevenită și să nu cad într-o uluire stupefiată văzând-o pentru prima oară în faţa reporterei cu interviul (să mă prefac că toate „interviurile" mele au avut loc sub candelabrul de sticlă veneţiană, în această plăcută și comfortabilă cămăruţă retrasă, cu lambriuri de lemn. Să mă prefac că am stat și am scris la măsuţa lui frumoasă de lemn cu intarsii din secolul al optsprezecelea în fiecare după-amiază. Să mă prefac că îi întreb papagalul din colivia lui de bambus să-mi aducă-aminte cuvintele germane nefamiliare, ori de câte ori mă încurc).

(Sau probabil nu. Papagalul de ajutor ar putea părea prea forţat.)

Nu scriu acum acolo — sunt în debaraua mea obișnuită și goală, proptită la masa de oţel tubular cu gleznele legate de scaun, cu Scharführerul SS Thibaut și tovarășul lui al cărui nume nu mi s-a spus suflându-mi în ceafă.

O să scriu despre Scoţia. Nici măcar n-am fost cu Maddie vreodată pe acolo, dar e ca și când aș fi fost.

Nu știu ce anume pilota în noaptea în care a fost obligată să rămână la Deeside, lângă Aberdeen. Nu pilota numai Lysander-uri și, în acel prim an al ei, nu făcuse prea multe curse de taxi, așa că probabil nu era nici un Anson. Să zicem că era un Spitfire, pentru distracţie — cel mai spectaculos și mai iubit dintre avioanele de vânătoare —, chiar și piloţii Luftwaffe s-ar lăsa supuși unei extracţii de măsele de minte cu patentul, dacă

așa ar câștiga o oră la panoul de comandă al unui Spitfire. Să zicem că era la sfârșitul lui noiembrie '41, Maddie livra un Spitfire aerodromului scoțian de unde avioanele decolau ca să apere transporturile navale de pe Marea Nordului sau probabil să facă fotografii aerodroamelor ocupate de Luftwaffe în Norvegia.

Avioanele noastre de recunoaștere sunt pavoazate cu un adorabil camuflaj roz-portocaliu cu mov, ca să semene cu norii. Deci hai să zicem că Maddie zbura cu un Spitfire roz, dar nu sus, în tăriile cerului albastru, ca piloții de vânătoare. Zbura cu prudență, înaintând de-a lungul coastei și pe deasupra *strath*-urilor — văile largi ale Scoției, pentru că norii erau joși. Era cam la 900 de metri deasupra nivelului mării, dar între Tay și Dee, Munții Cairngorm se ridică mai mult de atât. Maddie zbura singură, atentă și fericită, la mică înălțime deasupra Highland-urilor cu vârfurile înzăpezite, cu avionul acela cu aripi destul de conice, asurzită de motorul Merlin, navigând după propriile estimări.

Vâlcelele erau pline de gheață și de ceață. Ceața stătea adunată ca pernele în pliurile dealurilor; piscurile munților din depărtare străluceau orbitor, colorate în roz și alb, în razele soarelui foarte jos, care însă nu atingeau și aripile Spitfire-ului. Ceața rece a Mării Nordului, *haar*, se apropia de coastă, închizând orizontul. Era atât de frig, încât umezeala aerului se cristaliza la interiorul calotei de plexiglas, încât părea să ningă ușor în cockpit.

Maddie a aterizat la Deeside chiar înainte de apus. Dar nu a fost un apus de soare; a fost amurg cenușiu care se transforma în vinețiu, și ea ar fi trebuit fie să-și petreacă noaptea într-un pat de rezervă trist, nefăcut, în camera de oaspeți din cazarma ofițerilor, fie să-și găsească o gazdă în Aberdeen. Altminteri, ar fi trebuit să-și petreacă jumătate de noapte într-un tren neîncălzit și neluminat pentru camuflaj și probabil să ajungă înapoi

la Manchester la două dimineaţa. Fiindcă nu voia să se confrunte cu singurătatea cazării spartane a aeroportului sau cu o proprietăreasă din Aberdeen cu faţă dură de granit, care nu i-ar fi acceptat cupoanele de raţii ca plată pentru o masă de seară neprevăzută, Maddie a optat pentru tren.

S-a dus până la gara de pe calea ferată secundară de la Deeside. Nu existau hărţi cu trasee afișate pe pereţi, ci o pancartă ca din Ţara Minunilor pe care scria: „Dacă știi unde te afli, atunci, te rog, spune și celorlalţi". Nu exista nicio lumină în sala de așteptare, pentru că i-ar fi dat de gol, când ai fi deschis ușa. Vânzătorul de la casa de bilete avea o veioză de birou chioară, aprinsă în spatele minusculei sale cabine.

Maddie s-a adunat un pic. Fetelor din ATA li se făcuse o bună publicitate în ziare și se aștepta din partea lor să se ridice la anumite standarde de îngrijire. Dar a descoperit că oamenii nu recunoșteau totdeauna uniforma ei bleumarin, cu aripile aurii de pilot ATA, sau nu știau ce văd, iar Scoţia era o ţară tot atât de străină ca Franţa, pentru Maddie.

— E vreun tren care să vină curând? a întrebat ea.

— Da, este, a încuviinţat omul de la casa de bilete, la fel de criptic ca afișele de pe peron.

— Când?

— Zece minute. Da, zece minute.

— Merge la Aberdeen?

— Oh, nu, nu la Aberdeen. Următorul tren e pe linia secundară spre Castle Craig.

Ca să fie mai ușor, traduc vorbirea omului de la casa de bilete din dialectul doric din Aberdeen. Maddie, cum ea, una, nu vorbea fluent doricul, nu era sigură că a auzit corect.

— *Castelul Craig?*

— Castle Craig, a repetat laconic acea sperietoare de funcţionar feroviar. Dus la Castle Craig, domnișoară?

— Nu — nu! a zis Maddie cu înţelepciune, apoi, dintr-o pornire de pură nebunie, provocată, fără îndoială, de singurătate, foame și oboseală, a adăugat: Nu un dus, trebuie să mă întorc. Un dus-întors, vă rog. Clasa a treia, dus-întors, la Castle Craig.

O jumătate de oră mai târziu: Oh, ce-am făcut! și-a zis Maddie, în gândul ei, în timp ce trenul străvechi, cu două vagoane îngheţate bocnă, care sosise în gară, se hurduca și trecea pe lângă mai multe peroane de gară anonime, cufundate în beznă, purtând-o pe Maddie din ce în ce mai departe, în dealurile bântuite din Highland-urile Scoţiei.

Compartimentul din vagonul trenului era slab luminat de un singur bec albastru, în plafon. Vagonul nu era încălzit. În compartiment nu era alţi călători în afară de Maddie.

— Când e următorul tren înapoi? l-a întrebat ea pe controlorul de bilete.

— Ultimul e peste două ore.

— Mai e vreunul înainte de ăsta?

— *Ultimul* e peste două ore, a repetat el, fără bunăvoinţă.

(Unii dintre noi încă nu i-au iertat pe englezi pentru Bătălia de la Culloden, ultima bătălie purtată pe pământ britanic, din 1746. Închipuiţi-vă ce vom spune despre Adolf Hitler peste două sute de ani.)

Maddie a coborât din tren la Castle Craig. Nu avea alt bagaj în afară de masca de gaze și sacul de zbor, în care era o fustă, pe care ar fi trebuit s-o poarte când nu zbura, dar în care nu avusese cum să se schimbe, hărţile ei, însemnările de pilot și rigla circulară de calcul pentru viteza vântului. În plus, o periuţă de dinţi și batonul de două uncii de ciocolată pentru ultimul ei zbor. Își aduse aminte cum aproape că-i dăduseră lacrimile când

Dympna îi povestise că fusese nevoită să petreacă noaptea în spatele unui Fox Moth și că fusese gata să moară înghețată. Maddie se întreba dacă ea avea să moară înghețată înainte ca trenul din care tocmai coborâse să se întoarcă, în cele din urmă, la Deeside, peste două ore.

Aici cred că ar trebui să vă reamintesc că familia mea este de mult stabilită în rândurile mai degrabă înalte ale aristocrației britanice. Maddie, cum vă amintiți, este nepoata unui negustor imigrant. Ea și cu mine nu ne-am fi întâlnit niciodată pe timp de pace. *Niciodată*, cel puțin dacă eu nu m-aș fi hotărât să cumpăr o motocicletă din Stockport — și probabil m-ar fi servit Maddie. Dar dacă n-ar fi fost un radio-operator atât de bun și n-ar fi fost promovată atât de rapid, e foarte puțin probabil că ne-am fi împrietenit chiar și în vreme de război, pentru că ofițerii britanici nu se amestecă oricum cu gradele inferioare.

(Nu cred nicio clipă — că nu ne-am fi împrietenit noi, cumva — că o bombă neexplodată nu s-ar fi declanșat și ne-ar fi aruncat pe amândouă în același crater sau că Dumnezeu însuși n-ar fi coborât ca să ne dea cap în cap într-o strălucire de rază verde. Dar n-ar fi fost *probabil*.)

În orice caz, îndoielile în creștere ale lui Maddie în privința acestei prost-gândite călătorii cu trenul se bazau în primul rând pe convingerea ei că pur și simplu n-ar fi putut să meargă să bată la ușa castelului unui moșier și să-i ceară găzduire sau măcar o cană de ceai, cât timp aștepta ea întoarcerea trenului. Ea era doar Maddie Brodatt și nu vreo descendentă a lui Mary, Regina scoțienilor, sau a lui Macbeth.

Însă nu luase în calcul și Războiul. Am auzit o mulțime de oameni spunând că războiul a nivelat sistemul claselor britanice. *Nivelat* e probabil un cuvânt prea tare, dar cu siguranță ne-a amestecat puțin, laolaltă.

Maddie a fost singurul pasager care a coborât la Craig Castle și, după ce a dârdâit vreo cinci minute pe peron, șeful de gară a ieșit s-o salute personal.

— Sunteți o colegă a tânărului Jamie, de sus, din Casa Mare, nu-i așa?

Pe moment, Maddie a fost prea surprinsă ca să-i poată răspunde.

— O să se bucure de-o companie plăcută, sigur că da, singur, în castelul ăla, doar cu jigărițiii ăia mici din Glasgow.

— Singur? a repetat răgușit Maddie.

— Da, Lady e plecată la Aberdeen pentru trei zile, cu Serviciul de Voluntariat pentru Femei, ca să facă pachete cu ciorapi și țigări de trimis băieților noștri care luptă în deșert. E numai tânărul Jamie, singur, cu evacuații. Opt la număr, Lady i-a primit, ultimii din coadă — nimeni altcineva nu i-ar fi luat, jegoșii ăia mici, plini de lindeni și cu mucii pân' la brâu. Tații toți la muncă pe vase, bombele căzând noapte și zi, copilandrii n-au ieșit din case în viața lor. Lady a zis că a crescut ea șase odrasle de-ale ei, din care cinci băieți, așa că opt băieți ai altcuiva n-o să fie prea mare deosebire. Dar a plecat și l-a lăsat pe tânărul Jamie să le facă ceaiul cu bietele lui mâini ciungi...

Inima lui Maddie s-a înflăcărat la ideea de a-l ajuta pe Jamie să facă ceai pentru opt evacuați din Glasgow.

— Pot să ajung pe jos până acolo?

— Da, o juma' de milă pe drumul principal pân' la poartă, apoi încă o milă pe aleea mașinilor.

Maddie i-a mulțumit, iar el și-a scos chipiul în fața ei.

— De unde ați știut că sunt o prietenă de-a lui Jamie? a întrebat ea.

— După bocanci, a zis șeful de gară. Voi, toți băieții din RAF, aveți aceiași bocanci. Nu l-am văzut pe tânărul Jamie să și-i scoată vreodată. Mi-ar plăcea și mie o pereche.

Maddie a mers prin întuneric și vânt până la Castelul Craig, fierbând în sinea ei, surâzătoare, având un sentiment de ușurare și de nerăbdare.

Sunt un băiat din RAF! s-a gândit ea și a râs tare, în întuneric.

Castelul Craig e un castel mic — vreau să spun, comparativ cu Castelele Edinburg sau Stirling; sau Balmoral, unde stă regele, vara; sau Glamis, unde locuiește familia reginei. Dar e un castel autentic, bucăți din el au aproape șase sute de ani, cu șanțul lui de apărare în caz de asediu, cu beciuri pe care le poți folosi ca temnițe sau pivnițe de vinuri, și patru scări spiralate diferite, astfel încât nu toate camerele de la fiecare etaj sunt legate. Există o încăpere pierdută în spatele unui perete închis (există și o fereastră lipsă pe zidul exterior și un coș de fum în plus, așa că știm sigur că a fost cândva o cameră acolo). De asemenea, există camere de arme și camere de trofee, o cameră de biliard și un fumoar, două biblioteci, nenumărate camere de repaos și saloane etc. Momentan, cele mai multe dintre acestea sunt sub acoperitoarele de praf, pentru că toată lumea își aduce contribuția la Război, inclusiv servitorimea.

Când a sosit Maddie, părea pustiu — fără nicio lumină, firește —, dar ea a zgâlțâit încrezătoare încuietoarea de la ușa principală și, în cele din urmă, un foarte murdar evacuat din Glasgow, mânjit de ou de la colțul gurii până la urechea stângă, i-a deschis. În mână ținea un sfeșnic de tablă.

— Jack-fii-atent[1], a zis Maddie.

— Pe mine mă cheamă *Jock*, a răspuns evacuatul.

— Te-am deranjat de la ceai?

Jock i-a răspuns cu o șarjă scurtă de silabe de Glasgow. Ar fi putut la fel de bine să vorbească și germana, după cât a priceput Maddie.

---

[1] Vers dintr-o cunoscută poezioară de copii (Jack be nimble,/Jack be quick,/ And Jack jumps over the candle stick); se credea că aduce noroc dacă sari peste sfeșnic fără să stingi lumânarea.

Voia să-i atingă aripile aurii de pe umeri. I le-a arătat cu degetul, ca s-o facă să înţeleagă.

Ea l-a lăsat.

— Hai'năuntru, a zis el ferm, radios, de parcă ea trecuse un test.

Băiatul închise uşa masivă de stejar ferecat cu fier în urma lor şi o conduse pe Maddie prin labirintul în care m-am născut eu.

Au ieşit în bucătăria de la subsol — cu patru chiuvete şi trei cuptoare, şi arzătoare destule cât să facă mâncare pentru cincizeci de oaspeţi, şi o masă de pin destul de mare cât să ia loc la ea toţi servitorii, dacă ar fi fost vreunul. În jurul acestei mese erau şapte băieţi — cu adevărat mici, de şcoală primară, Jock fiind cel mai în vârstă şi de vreo doisprezece ani — toţi purtând ghete cu ţinte şi pantaloni scurţi (ca să se facă economie la stofă), peste care aveau pulovere de şcoală, în diverse stadii de mizerie, toţi cu feţele mânjite de ou, toţi înfulecând batoane de pâine prăjită cu o viteză alarmantă. Şezând pe impozanta sobă neagră victoriană, prezidând peste un cazan de fier în clocot, era Onorabilul fiu mezin al Moşierului de la Castelul Craig — arătând în cele mai mici detalii ca un erou muntean scoţian modern, într-un kilt decolorat din tartan Hunting Stewart, ciorapi de lână tricotaţi manual, şi un pulover de lână de aviator RAF, tricotat la maşină. Bocancii lui erau exact modelul bocancilor lui Maddie.

— Trei minute, cine-i gata? anunţă el, răsturnând o extraordinară clepsidră de bronz aurit şi scoţând la vedere un ou fiert cu o pereche de cleşti de zahăr din argint.

Mâinile lui mutilate, cu numai două degete şi degetul mare rămase la fiecare, erau agile şi rapide. Amuşină aerul.

— Ei, Tam, întoarce pâinea aia înainte să se ardă! se răsti el, apoi se întoarse şi o văzu pe Maddie.

Ea nu l-ar fi recunoscut ca Jamie — în noaptea aceea era întruchiparea sănătății înfloritoare, nici pe departe invalidul deprimat, cu față pământie, pe care-l văzuse ultima oară zăcând bandajat și nerăspunzând nimănui, într-un scaun Bath cu rotile. Însă nu se îndoise nicio clipă că el era fratele celei mai bune prietene a ei. Același păr drept și blond, aceeași statură zveltă, aceleași trăsături instantaneu fermecătoare, cu o ușoară sclipire de sminteală în spatele ochilor vioi.

El o salută. Efectul a fost incredibil. Toți cei șapte băieți (plus Jock) l-au imitat prompt, sărind în picioare și târșâindu-și scaunele.

— Sublocotenent Brodatt de la Auxiliara de Transport Aerian, s-a prezentat ea.

Băieții și-au declinat numele ca un șir de cadeți: Hamish, Angus, Mungo, Rabbie, Tam, Wullie, Ross și Jock.

— Trupele neregulate de la Castelul Craig, a zis Jamie. Ai vrea să stai cu noi la masă, la un ou fiert, sublocotenent Brodatt?

Rația de ouă a lui Maddie se ridica la o bucată pe săptămână. De regulă, îl dona bunicii ei ca să facă vreo prăjitură sau pentru ochiurile de duminică dimineața, la care adesea nu ajungea, oricum.

— Sunt găini pe tot domeniul, i-a spus ei Hamish, când s-a așezat lângă băieți. Putem mânca orice ou găsit.

— Le dă și o ocupație, de asemenea, să le caute, a zis Jamie.

Maddie a decapitat oul cu linguriță. Gălbenușul fierbinte, strălucitor, era ca soarele de vară răzbătând printre nori, ca prima narcisă galbenă în zăpadă, o monedă de aur într-o batistă albă de mătase. Și-a adâncit linguriță în el și a lins-o.

— Voi, băieți, a zis ea încet, uitându-se în jur la fețele murdare, ați fost evacuați la un castel magic.

— E adevărat, domnișoară, a zis Jock, uitând că ea era ofițer.

I-a turuit ceva în dialect de Glasgow.

— Vorbește mai rar, i-a poruncit Jamie.

Jock a repetat la fel, dar mai tare. Maddie a prins esența.

— E o stafie care stă în capul scărilor din turn. Îngheți din cap până-n picioare dacă treci prin ea din întâmplare.

— Eu am văzut-o, a zis Angus, mândru.

— Ei, ba n-ai văzut nimic, l-a zeflemisit Wullie cu dispreț. Și tu dormi cu un ursuleț de pluș. Nu e nicio stafie.

Izbucniră într-o ceartă de neînțeles despre stafie. Jamie s-a așezat vizavi de Maddie și și-au zâmbit unul altuia.

— Mă simt copleșită numeric, zise Maddie.

— Și eu, a încuviințat Jamie.

El își ducea traiul mai mult sau mai puțin în bucătărie și în cea mai mică dintre cele două biblioteci. Trupele neregulate ale Castelului Craig își făceau veacul mai ales pe afară. Dormeau câte trei în pat, în străvechile noastre paturi cu baldachin. Băieții andrii erau fericiți să se îngrămădească în câte unul, așa cum făceau și când erau la ei acasă, economisind astfel cearșafurile, lăsându-i pe Ross și pe Jock să împartă un alt pat (Ross fiind fratele mai mic al lui Jock). Jamie i-a pus să se spele pe corp și pe dinți, în stil militar (sau în stil de internat școlar) la cele patru chiuvete din bucătărie, câte doi băieți la o chiuvetă, foarte eficient. Apoi i-a condus literalmente în marș pe toți la culcare, a instalat-o pe Maddie în biblioteca lui, vizuina lui de vulpe, și s-a întors peste douăzeci de minute, cu un ibric de argint în care aburea cafeaua.

— E cafea de-adevăratelea, a zis el. Din Jamaica. Mama o păstrează pentru ocazii speciale, dar a început să-și piardă aroma.

Se lăsă să cadă pe unul dintre fotoliile cu pielea crăpată din fața vetrei șemineului, cu un oftat.

— Cum ai ajuns totuși până aici, Maddie Brodatt?

— „A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori", a răspuns ea prompt — căci într-adevăr se simțea în Țara de Nicăieri.

— Măi, să fie, e chiar așa evident că eu sunt Peter Pan?

Maddie râse.

— Băieții Pierduți te-au dat de gol.

Jamie își studie mâinile.

— Mama ține ferestrele deschise în toate dormitoarele cât suntem plecați, ca doamna Darling, pentru eventualitatea în care venim în zbor acasă și ea nu ne așteaptă.

Îi turnă lui Maddie o ceașcă de cafea.

— Fereastra mea e închisă, acum. Nu zbor, în momentul de față.

Vorbise fără amărăciune.

Maddie i-a pus o întrebare pe care voise să i-o pună de când îl văzuse prima oară, numai că nu avusese curajul.

— Cum ai făcut de-ai reușit să-ți salvezi mâinile?

— Mi-am vârât degetele în gură, a răspuns Jamie fără ezitări. Schimbam mâinile la fiecare treizeci de secunde sau cam așa. Nu încăpeau mai mult de trei degete odată, așa că m-am gândit că mai bine mă concentram pe cele cărora aveam să le simt cel mai tare lipsa. Frații mei mai mari și sora mea au început să mă numească Omul-care-nu-avea-nici-un-deget-la-picioare, după o poezie foarte caraghioasă de-a lui Edward Lear[1].

Sorbi din cafeaua lui.

— Având ceva la care să mă concentrez, probabil mi-a salvat mai mult decât mâinile. Pilotul navigator, care a fost doborât odată cu mine, s-a dat bătut pur și simplu, la numai vreo oră

[1] Edward Lear (1812—1888) a fost un artist, ilustrator, autor și poet englez, cunoscut mai ales pentru absurdul literar cultivat în proza și poezia sa, mai ales în limerick-urile pe care le-a popularizat.

după ce căzuserăm în apă. Pur și simplu s-a lăsat la fund. N-am vrut să mă gândesc la asta.

— Te mai întorci?

Șovăi puțin, dar când vorbi, o făcu hotărât, de parcă ar fi fost o problemă pe care trebuia s-o rezolve.

— Doctorul meu spune că s-ar putea să nu mai fiu primit într-un echipaj de bombardier. Dar... aveți, în ATA, un tip cu un braț care pilotează, nu-i așa? M-am gândit că poate m-ar primi ei. Aviatori vechi și scoși din uz[1], nu așa vi se spune?

— Eu, nu, zise Maddie. Eu sunt una dintre Aviatoarele întotdeauna îngrozite[2].

Jamie râse.

— Tu, îngrozită? Vezi să nu!

— Nu-mi plac armele, zise Maddie. Într-o bună zi o să se tragă în mine, în aer, și-o să mă prăbușesc în flăcări, numai pentru că sunt prea speriată să pilotez avionul.

Jamie nu mai râse.

— Trebuie să fie cumplit, zise Maddie, liniștit. N-ai mai zburat deloc... de atunci?

El clătină din cap.

— Dar aș putea, totuși.

După cum îl văzuse descurcându-se în seara aceea, ea își zise că probabil ar fi putut.

— Câte ore ai însumat?

— Sute, răspunse el. Mai mult de jumătate au fost zboruri de noapte. Cele mai multe pe Blenheim-uri — pe astea am pilotat tot timpul cât am fost operațional.

— Și pe ce te-ai antrenat? întrebă Maddie.

— Pe Anson-uri. Lysander-uri, la început.

---

[1] În original, joc de cuvinte pentru acronimul ATA — *Ancient and Tattered Airmen.*

[2] Altă semnificație, în glumă, pentru ATA — *Always Terrified Airwomen.*

O privea intens pe deasupra cănii de cafea, de parcă ea condusese un interviu și el aștepta să audă dacă primea slujba. Bineînțeles că nu era deloc treaba ei și nu avea nicio autoritate. Dar și ea aterizase cu Lysander-uri de prea multe ori pe acel aerodrom ciudat al RAF de la Servicii Speciale, știți, ba chiar petrecuse o noapte în baraca privată acoperită cu iederă a celor din Escadrila Lunii, ascunsă într-o pădurice de la marginea aerodromului normal (nu se găsise niciun alt loc s-o cazeze și fusese cu mare grijă separată de ceilalți vizitatori). Avea o oarecare idee despre greutățile pe care escadrila aceea specială le avea în a găsi și a păstra piloții. Se cereau sute de ore de zbor de noapte, franceza fluent și, cu toate că nu puteau lua decât voluntari, erau o unitate operativă atât de secretă încât nu li se permitea să recruteze pe nimeni.

Maddie avea o regulă în privința datului mai departe al favorurilor, pe care o numea Principiul Lăsării la Aerodrom. Dacă cineva avea nevoie să ajungă la un aerodrom și tu puteai să-l duci acolo, cu Anson-ul, cu motocicleta, cu poneiul sau în spinare, întotdeauna trebuia să încerci să-l iei. Pentru că într-o zi se putea să ai tu nevoie de o cursă până la un aerodrom. Și altcineva, diferit, trebuia să te ducă pe tine, așa că favorurile treceau de la unul la altul, nu se răsplăteau.

Acum, vorbind cu Jamie, Maddie s-a gândit la toate lucrurile pe care Dympna Wythenshawe le făcuse sau le spusese pentru Maddie, lucruri care pe Dympna n-o costaseră nimic, dar care lui Maddie îi schimbaseră viața. Maddie știa că n-ar fi putut s-o răsplătească niciodată pe Dympna cu aceeași monedă; dar acum, potrivit Principiului Lăsării la Aerodrom, Maddie avea o șansă de a da mai departe favorurile care schimbau viața.

— Ar trebui să îl întrebi pe comandantul tău despre zborurile de la Servicii Speciale, i-a spus ea lui Jamie. Cred că ai avea o șansă să intri în rândurile lor.

— Serviciile Speciale? a repetat Jamie după ea, la fel cum repetase Maddie după Theo Lyons, cu câteva luni înainte.

— Ei fac zboruri în misiuni ultrasecrete, a zis Maddie. Operaţiuni pe piste scurte, aterizări de noapte. Cu Lysander-uri și uneori cu Hudson-uri. Nu e o escadrilă numeroasă. Voluntari pentru unitatea de Operaţiuni Speciale RAF și, dacă ai nevoie de recomandări, cere să vorbești cu...

Numele pe care i l-a dat lui Jamie era numele de împrumut al ofiţerului de informaţii care m-a recrutat pe mine.

A fost probabil cel mai îndrăzneţ lucru pe care l-a făcut ea vreodată. Maddie nu putea decât ghici cu ce se ocupa ofiţerul. Dar își amintise numele lui — sau, mai degrabă, numele pe care îl folosise el când îi cumpărase un whisky în Green Man — și îl văzuse *de mai multe ori* pe aerodromul secret (și el care crezuse că fusese atât de isteţ!). O grămadă de civili ciudaţi veneau și plecau de pe aerodromul acela, dar Maddie nu văzuse prea mulţi, iar când recunoștea pe cineva pe care *chiar* îl mai văzuse, îi rămânea în minte ca o foarte bizară coincidenţă.

(Afurisitul și Machiavelicul Ofiţer Englez de Informaţii care se juca de-a Dumnezeu.)

Jamie a repetat numele cu voce tare ca să și-l fixeze în minte și s-a aplecat, ca să se uite mai atent la Maddie, la lumina focului din șemineul bibliotecii.

— De unde naiba ai aflat tu genul ăsta de informaţie?

— „Gura slobodă costă vieţi", i-a răspuns Maddie cu fermitate.

Iar Omul-care-nu-avea-nici-un-deget-la-picioare a râs, pentru că vorbise exact ca sora lui mai mică. Adică sora lui mai tânără. (Aică eu).

Cât n-aș fi dat să stau și eu în bibliotecă, la Castelul Craig, cu ei toți, în noaptea aceea! Mai târziu, Maddie a dormit în patul meu (mama întotdeauna ne păstrează paturile pregătite, pentru orice eventualitate). Era frig cu fereastra deschisă, dar, ca și mama și ca doamna Darling, Maddie a lăsat fereastra cum a găsit-o, de asemenea, pentru orice eventualitate. Mi-ar plăcea să-mi pot îngădui să scriu despre dormitorul meu, dar trebuie să mă opresc mai devreme, azi, ca von Linden să mă poată instrui pentru interviul radio de mâine. În orice caz, dormitorul meu de acasă, din Craig Castle, Castelul Craig, n-are nicio legătură cu războiul.

Blestematul ăsta de interviu radio. Numai minciuni, minciuni și iar minciuni.

Ar trebui să folosesc timpul acesta ca să-mi fac propriile însemnări despre interviul radio de ieri — ca un soi de paravan de siguranţă, în caz că emisiunea radiofonică nu se potrivește cu ceea ce își amintește v. L. despre ea. Aș fi scris despre asta oricum, dar SĂ FIU A NAIBII, CÂND O SĂ TERMIN DE SCRIS MAREA MEA DISERTAŢIE DESPRE TRĂDARE?

Chiar s-au străduit să mă facă prezentabilă, de parc-aș fi fost o debutantă ce trebuia prezentată regelui Angliei încă o dată. S-a decis (nu de către mine) că mult iubitul meu pulover mă făcea să arăt prea slabă și palidă, de asemenea că se cam zdrenţuise, așa că mi-au spălat și mi-au călcat bluza și, temporar, mi-au dat înapoi eșarfa de mătase cenușie. Am fost consternată să descopăr că încă o mai aveau — presupun că face parte din dosarul meu și că încă mai caută vreun cod nedezvăluit în imprimeu.

M-au lăsat să-mi strâng părul, dar au făcut mare gălăgie despre cum să-l fixez, pentru că nimeni nu are încredere în mine să-mi dea acele de păr. În cele din urmă, mi s-a îngăduit să folosesc CIOTURI DE CREIOANE. DUMNEZEULE, cât sunt de frumoase. De asemenea, mi s-a îngăduit să-mi fac singură pieptănătura, pentru că A) Engel nu reușea să-l facă să stea și B) nu putea ascunde creioanele la fel de bine cum am făcut-o eu. Și chiar după ce mi-am înmuiat, timp de vreo oră, vârfurile degetelor în kerosen (cine ar fi crezut că are atâtea întrebuinţări?) n-au izbutit să mă scape de petele de cerneală de

sub unghii. Dar asta dă un plus de credibilitate poveștii stenografei, cred eu. De asemenea, pentru că după aceea mâinile mele trăsneau a kerosen, mi s-a îngăduit să mă spăl temeinic cu o încântătoare bucată de săpun cremos american, foarte curios, care *plutea* în lighean când îl lăsai din mână. De unde naiba a apărut *ăsta*? (În afară de răspunsul evident, „America".) Arăta ca săpunul de hotel, dar ambalajul era în engleză și n-ar fi putut să fie de la hotelul de aici.

C d M, le Château des Mystères

Engel mi-a făcut unghiile. Nu mi s-a dat voie să mi le fac singură, ca să nu înjunghii pe careva cu pila. A fost cât de crudă a putut, fără să-mi dea de-a dreptul sângele (a reușit să mă facă să plâng), dar altminteri e o manicură perfectă. Sunt sigură că, în cazul ei, simțul modei zace sub masca de Mädchen[1] teutonă, pe care o afișează pentru Gestapo.

M-au instalat la măsuța marchetată, cu niște documente neimportante la care să lucrez — să găsesc cele mai bune legături între orarul trenurilor franceze și orarul autobuzelor și să fac o listă, în germană. Când au adus-o pe reporteriță, m-am ridicat în picioare cu un zâmbet artificial și am traversat covorul persan vechi ca s-o întâmpin, simțindu-mă exact ca și când aș fi jucat rolul secretarei, în deschiderea spectacolului de noapte al piesei *Alibi*, de Agatha Christie.

— Georgia Penn, s-a prezentat crainica radio, întinzându-mi mâna.

E cam cu vreo treizeci de centimetri mai înaltă decât mine, merge în baston, șchiopătând puternic. De aceeași vârstă cu von Linden, mare, zgomotoasă și prietenoasă — ei bine, *americancă* tipică. A lucrat în Spania în timpul războiului civil, corespondent străin, și a fost foarte urât tratată de republicani, de unde

[1] Fată, fecioară, în lb. germană.

și înclinația ei pro-fascistă. În mod normal, are sediul în Paris, unde se ocupă de o emisiune radio intitulată „Nicăieri nu-i ca acasă", plină de melodii de jazz, rețete de plăcinte și aluzii descurajatoare de tipul: dacă ești înrolat pe o navă de război în Mediterana, iubita ta probabil te înșeală pe la spate, în State. Tâmpeniile astea sunt difuzate la nesfârșit, ca să li se facă dor de casă soldaților americani. Aparent, yankeii ar asculta *orice*, dacă e inclusă și muzică bună. BBC-ul e prea serios pentru gusturile lor.

I-am strâns mâna femeii trădătoare și i-am spus, cu sângerece, *en français pour que l'Hauptsturmführer*, care nu știe engleza, *puisse nous comprendre*[1]:

— „Mă tem că nu vă pot spune numele meu".

Ea și-a întors privirile la von Linden, care stătea, politicos, în picioare, lângă ea.

— *Pourquoi?* l-a întrebat ea.

E chiar mai înaltă decât von Linden, iar franceza ei are aceeași nazalizare lăbărțată americană în vocale ca și engleza ei.

— De ce nu pot să știu cum o cheamă?

Se uită din nou la mine, de la colosala ei înălțime. Eu mi-am aranjat puțin eșarfa și mi-am luat poza degajată a unui sfânt ciuruit cu săgeți, ținându-mi mâinile la spate, un picior în fața celuilalt, puțin întors în afară, cu genunchiul îndoit, și capul înclinat într-o parte.

— Pentru protecția mea, am zis eu. Nu vreau ca numele meu să fie făcut public.

Ce PROSTIE. Presupun că aș fi *putut* spune „Eu trebuie să dispar în Noapte și Ceață[2]..." Nu știu ce-ar fi priceput ea din asta. N-aveam voie să-i spun nici măcar în ce ramură militară servesc.

[1] În franceză, pentru ca Hauptsturmführerul (...) să ne poată înțelege.
[2] Aluzie la *Nacht und Nebel*.

Von Linden mi-a dat și mie un scaun, lângă al domnișoarei Penn, departe de măsuța la care lucrasem. Engel se învârtea pe după el, ca o subordonată. Domnișoara Penn i-a oferit o țigară lui von Linden, care i-a refuzat-o cu un gest dispreţuitor.

— Dar eu pot? a zis ea, iar când von Linden a ridicat din umeri, politicos, ea și-a luat o țigară și mi-a oferit și mie.

Pariez că și Engel ar fi vrut una.

Am răspuns:

— *Merci mille fois*[1].

El n-a spus *nimic. O, mein Hauptsturmführer! Lașule!*

Ea s-a apucat să aprindă țigările și a anunţat, în franceza ei repezită, directă:

— Nu vreau să-mi pierd vremea ascultând propaganda. Asta-i meseria mea și mă pricep. O să fiu sinceră cu dumneata — mă interesează adevărul. *Je cherche la vérité.*

— Accentul dumneavoastră e groaznic, i-am răspuns eu, tot în franceză. N-aţi vrea să repetaţi în engleză?

A repetat — fără să se simtă jignită, foarte serioasă, într-un nor de fum.

— Mă interesează adevărul.

E al naibii de bine că von Linden mi-a dat voie să iau țigara asta, fiindcă altminteri nu știu cum aș fi reușit să ascund faptul că fiecare dintre noi vântura propriul MALDĂR DE MINCIUNI.

— Adevărul, am spus, în cele din urmă, în engleză.

— Adevărul, a încuviinţat ea.

Engel s-a repezit în ajutorul meu cu o farfurioară (nu existau scrumiere), eu am fumat țigara până la filtru, trăgând din ea de cinci ori lung, adunându-mă pentru răspuns.

[1] Mii de mulţumiri (fr.).

— Adevărul, am zis în engleză și am suflat și ultima moleculă de nicotină și oxigen din mine. Apoi, fără suflu, am spus: „Adevărul e zămislirea timpului, nu autoritatea."[1]

M-am bâlbâit puțin, mărturisesc.

— Adevărul! Eu sunt spiritul adevărului.

Și am râs, atât de tare, încât Hauptstrumführerul a fost nevoit să-și dreagă glasul ca să-mi atragă atenția să mă controlez.

— Eu sunt spiritul adevărului, am repetat. *Je suis l'ésprit de vérité.*

În aerul îmbâcsit de fum, Georgia Penn mi-a întins, cu multă bunăvoință, ceea ce rămăsese din țigara ei.

— Ei bine, mă bucur să aud asta,a zis ea, pe un ton matern. Deci pot avea încredere în dumneata c-o să-mi răspunzi cinstit...

Întoarse capul spre von Linden:

— Știți cum i se spune locului acestuia?

Mi-am ridicat sprâncenele, dând din umeri.

— *Le Château des Bourreaux*, a zis ea.

Am izbucnit din nou în râs, mi-am pus picior peste picior și mi-am examinat încheietura mâinii.

(E un joc de cuvinte, înțelegeți? — *Château de Bordeaux, Château des Bourreaux* — Castelul Bordeaux, Castelul Călăilor.)

— Nu, n-auzisem de asta, am spus eu.

Și pe bune că nu auzisem — probabil pentru că sunt atât de izolată, în cea mai mare parte a timpului. Ceea ce arată că sunt atât de distrată, încât nu mă gândesc la mine.

— Ei bine, după cum vedeți, eu sunt încă întreagă.

Ea chiar se uită pătrunzător la mine, pentru o secundă — doar o secundă. Mi-am netezit fusta pe genunchi. Apoi ea a arborat o atitudine profesională și a scos un carnețel și un stilou, în vreme

[1] Citat din Francis Bacon, *Truth is the daughter of time, not authority* — adică adevărul (accesibil omului) e aparent, variabil, depinde de momentul în care e cunoscut, nu este imuabil.

ce un lacheu palid de-al Gestapoului, care arăta de vreo doisprezece ani, a turnat coniac (CONIAC!) pentru noi trei (noi TREI — v. L., G.P. și cu MINE — nu și Engel), dintr-o sticlă de cristal, în niște pahare cât capul meu de mari.

În momentul acesta am devenit atât de profund suspicioasă față de toată lumea din încăpere, încât nu-mi mai puteam aminti ce trebuia să spun. *Alibi, Alibi*, numai asta aveam în minte. Asta e altfel, nu știu ce se întâmplă, el vrea să mă prindă nepregătită, e o nouă șmecherie. Sunt microfoane în cameră, de ce au aprins focul din șemineu și nu candelabrul și ce legătură are papagalul vorbitor cu toată treaba asta?

Stai, stai, stai! Ce informație ar mai fi de scos de la mine? I-AM DAT GESTAPOULUI TOT CE ȘTIAM. Fac asta de săptămâni. Adună-te, fato, ești o Wallace și o Stuart!

În *acest* moment, mi-am lipit dinadins țigara de palmă. Nimeni n-a băgat de seamă.

La dracu' cu adevărul, mi-am spus eu, vehementă. *Vreau încă o săptămână.* Vreau săptămâna mea și am s-o obțin.

Am întrebat dacă puteam vorbi în engleză cu reporteriță; părea mai natural să vorbești cu o americancă în engleză și, cu Engel de față, care să traducă, Hauptsturmführerul n-a avut nimic împotrivă. Așadar, acum depindea numai de mine să pun în scenă un spectacol bun.

El nu voia să-i pomenesc americancei despre codurile pe care i le dădusem — nici, cu siguranță, despre, ăă, *stresantele* circumstanțe în care cedasem și le dezvăluisem — nici despre faptul că toate cele unsprezece aparate de radiotransmisie din Lysander-ul lui Maddie fuseseră distruse de foc, când se prăbușise. (Îmi arătaseră fotografiile alea, în timpul interogatoriului. Pozele mărite din cabina pilotului veniseră mai târziu. Cred că am mai pomenit de ele aici, dar n-am să le descriu.) Nu am

urmărit exact logica lucrurilor pe care i le puteam și nu i le puteam spune reporteriței radio americance, de vreme ce, dacă ar fi interesat-o, ar fi putut afla cu ușurință de la oricine din Ormaie despre acele aparatele de radiotelegrafie distruse, dar probabil nimeni nu le spusese încă și celor de la Serviciile de Informații britanice, iar Gestapoul încă mai juca acest joc de-a radioul — *das Funkspiel* —, încercând să asculte din nou codurile și frecvențele mele compromise pe unul dintre aparatele de radiotelegrafie capturate anterior.

(Presupun că *ar fi trebuit* să scriu despre acele fotografii, numai că n-am putut — literalmente n-am putut — a fost în timpul acelor zile în care rămăseserăm fără hârtie. Dar nici acum nu vreau să scriu.)

Am spus că eram o telegrafistă, parașutată aici în haine civile ca să nu atrag atenția și că fusesem prinsă pentru că făcusem o gafă culturală — am stat puțin de vorbă amândouă despre dificultatea de a fi străin și a încerca să te integrezi vieții franceze de zi cu zi. Engel a dat din cap chibzuit, încuviințând, nu când m-a ascultat pe mine, ci atunci când i-a repetat lui von Linden.

Oh, ce straniu e războiul ăsta, *mirabile dictu* — fragilul aparat de radiotelegrafie scoțian, vreau să spun operatoarea, încă suferind de pe urma micilor scurt-circuite, ascunse, vătămătoare, căpătate în timpul inumanului său interogatoriu —, și care totuși mai poate încă să afișeze un chip netulburat, în vreme ce stă sub candelabrul venețian, cu americanca Penn și nemții Engel și von Linden, bând împreună un coniac și plângându-se despre franceză!

Cu toate acestea a făcut impresia potrivită — faptul că găsisem ceva asupra căruia eram cu toții de acord.

Penn a remarcat apoi că engleza lui Engel trebuie să fi fost învățată în Midwestul american, ceea ce ne-a lăsat pe toți fără

replică pentru câteva momente lungi. Atunci, Engel a mărturisit că fusese studentă la Universitatea din Chicago, pentru un an (unde se pregătise să devină CHIMISTĂ. Nu cred că am întâlnit pe CINEVA cu atât de mult talent irosit). Penn a încercat s-o atragă în jocul Știai-că, dar singura persoană pe care o aveau în comun a fost Henry Ford, pe care Engel îl întâlnise la un dineu de caritate. Contactele americane ale lui Engel erau, toate, foarte respectabile filo-germane. Ale lui Penn, mai puțin. Nu fuseseră în Chicago în aceeași perioadă — Penn se stabilise în Europa încă de la începutul anilor '30.

Fräulein Anna Engel, M. d. M. — Mädchen des Mystères.

Ne-am uitat la orarul autobuzelor tradus de mine și am admirat stiloul Montblanc al lui v. L., pe care îl folosisem. Penn m-a întrebat dacă îmi făceam griji pentru „procesul" care mă aștepta.

— E o formalitate, nu m-am putut eu abține de a i-o reteza brutal. O să fiu împușcată.

Ea ceruse onestitate, la urma urmelor.

— Sunt un emisar militar prins pe teritoriu inamic prefăcându-mă că aș fi civilă. Sunt inclusă la spioni. Convenția de la Geneva nu mă protejează.

Ea rămase tăcută pentru o clipă.

— E război, i-am amintit eu.

— Da.

A scris rapid câteva însemnări pe foile sale.

— Ești foarte curajoasă.

Un *RAHAT!*

— Poți vorbi despre ceilalți prizonieri de aici?

— Nu ne prea vedem unii cu alții.

Trebuia s-o fentez cumva.

— Mai exact, nu ne vorbim.

Fiindcă eu îi văd pe ceilalți, chiar prea des.

— O să faceţi un tur?

Ea dădu din cap.

— Pare foarte drăguţ. Aşternuturi curate în toate camerele. Un pic cam spartan.

— Şi bine încălzite, de asemenea, am adăugat eu, răutăcios. Obişnuia să fie un hotel. Nu sunt celule de temniţă propriu-zise, nu există igrasie, nu suferă nimeni de artrită, *deloc*.

Probabil o plimbaseră prin camerele pe care le foloseau pentru personalul auxiliar — probabil chiar plantaseră câţiva în ele, ca prizonieri figuranţi. Gestapoul foloseşte parterul şi două mezanine pentru cazarea proprie şi birouri, şi toate erau păstrate în condiţii excelente. Adevăraţii prizonieri erau ţinuţi la celelalte trei caturi de deasupra. E mai greu să evadezi când eşti la cel puţin zece metri deasupra solului.

Penn păru satisfăcută. Aruncă un zâmbet forţat în direcţia lui von Linden şi rosti: „Ich danke Ihnen" — vă mulţumesc, foarte grav şi formal, apoi continuă să-i spună în franceză cât de recunoscătoare îi era pentru această oportunitate unică şi neobişnuită. Presupun că o să-i ia şi lui un interviu, separat.

Apoi se aplecă spre mine şi zise, pe un ton confidenţial:

— Pot să-ţi aduc ceva? Să-ţi trimit ceva — mici chestii? Prosoape...?

I-am spus că mi se oprise.

Ei bine — da — şi oricum ei n-ar fi lăsat-o. Nu-i aşa? Nu ştiu. Potrivit Convenţiei de la Geneva, ai voie să trimiţi lucruri folositoare prizonierilor de război — ţigări, periuţe de dinţi, prăjituri cu fructe şi cu pile înăuntru. Dar cum tocmai spusesem, Convenţia de la Geneva nu se aplica şi în cazul meu. *Nacht und Nebel, noapte şi ceaţă*. Bârrr. Din câte ştia Georgia Penn, eu nu aveam niciun nume. Cui i-ar fi adresat ea pachetul?

A insistat:

— Nu ești...?

A fost o conversație extraordinară, dacă stai să te gândești — amândouă vorbeam codat. Dar nu într-un cod militar, nici în cod de Serviciu de Informații sau de Rezistență — doar în cod feminin.

— N-ai fost...?

Sunt sigură că Engel era în stare să completeze punctele de suspensie:

— Pot să-ți trimit prosoape (sanitare)?

— Nu, mulțumesc, mi s-a oprit (ciclul).

— Nu ești (însărcinată)? N-ai fost (violată)?

Violată. Ce-ar fi făcut ea dac-aș fi fost?

Oricum, tehnic vorbind, nu fusesem violată.

Nu, tocmai mi se oprise.

Nu mai avusesem ciclu de când părăsisem Anglia. Cred că trupul meu pur și simplu și-a suspendat activitatea în timpul acelor prime trei săptămâni. Acum îndeplinește numai funcțiile de bază. Știe cât se poate de bine că nu va mai fi niciodată solicitat în scopuri reproductive. Sunt un aparat de telegrafie.

Penn a dat din umeri, cu gura schițând un zâmbet sceptic și cu o sprânceană ridicată. Purtările ei sunt cele pe care le-ai aștepta din partea unei neveste de fermier pionier.

— Știi, nu arăți atât de sănătoasă, mi-a spus ea mie.

Arăt ca tocmai ieșită dintr-un sanatoriu și sunt pe cale să pierd bătălia cu tuberculoza. Înfometarea și privarea de somn lasă urme vizibile, IDIOȚILOR.

— N-am mai văzut soarele de șase săptămâni, am zis eu. Dar uneori vremea e așa și acasă.

— Ei bine, fără îndoială e plăcut, tărăgănă ea. E plăcut să vezi că tratează prizonierii atât de bine, aici.

Deodată, dintr-o singură mișcare, a răsturnat tot coniacul ei — neatins, întreaga cantitate — în paharul meu.

Eu am dat peste cap paharul și-am înghițit coniacul ca un marinar, mai înainte să mi-l poată lua cineva, și tot restul după-amiezii mi-a fost rău.

Știți ce a făcut aseară — von Linden, vreau să spun? A venit și a stat în pragul celulei mele după ce a terminat lucrul și m-a întrebat dacă citisem Goethe. Rumegase îndelung ideea că eu puteam „cumpăra" timp, dând la schimb bucăți din sufletul meu, și se întreba dacă eu mă vedeam asemenea lui Faust. Nimic nu se compară cu o ezoterică dezbatere literară cu stăpânul tău tiranic, în timp ce aștepți să treacă timpul până la execuția ta.

La plecare, i-am spus:

— *Je vous souhaite une bonne nuit* — vă doresc noapte bună.

Nu pentru că îi doream o noapte bună, ci pentru că asta spune ofițerul german către oaspeții lui francezi încăpățânați, pasiv-rezistenți, în fiecare seară, în *Le Silence de la Mer*[1] — acel mic tratat de insubordonare galică, și spiritul literar al Rezistenței franceze. Eu primisem un exemplar de la o franțuzoaică cu care mă instruisem, imediat după ce fusese adusă înapoi de la aerodrom, anul trecut. M-am gândit că și von Linden o citise, fiindcă e așa un gen de Cunoaște-ți Inamicul (de asemenea, e foarte citit). Dar n-a părut să recunoască citatul.

Engel mi-a spus cu ce s-a ocupat el înainte de război. A fost rector la o școală selectă de băieți în Berlin.

Un *director de școală*!

De asemenea, are o fiică.

[1] Tăcerea Mării — roman scris la începutul anului 1942 de Jean Bruller sub pseudonimul Vercors, publicat clandestin în Parisul de sub ocupație nazistă, devenind un simbol al rezistenței mintale împotriva ocupanților germani.

Ea e în siguranţă, la o școală în Elveţia, Elveţia neutră, unde niciun bombardier de-al Aliaţilor nu face raiduri nocturne. Pot să afirm cu destulă convingere că ea nu merge la școala *mea*. Școala mea s-a închis cu puţin înainte de a izbucni războiul, când majoritatea elevilor englezi și francezi au fost retrași, aceasta fiind și motivul pentru care eu mă dusesem la universitate ceva mai devreme.

Von Linden are o fiică doar cu puţin mai mică decât mine. Acum înţeleg de ce abordează munca sa cu o distanţă atât de clinică.

Încă nu sunt sigură dacă are și suflet, totuși. Orice nenorocit de Jerry cu înzestrarea de la căsătorie intactă poate crea o fiică. Și există o mulţime de directori de școală sadici.

Oh, Doamne, de ce-o fac — iar și iar? AM UN CREIER DE POTÂRNICHE. EL O SĂ VADĂ TOT CE SCRIU.

Engel, fie binecuvântată, a sărit peste ultimele câteva paragrafe scrise de mine, ieri, când i-a tradus lui von Linden, aseară. Cred că a fost mai degrabă autoapărare din partea ei decât vreo bunăvoinţă faţă de mine. Cineva o să descopere, în cele din urmă, ce gură-spartă e, dar a devenit mai atentă la eforturile mele de a o vârî în bucluc. (I-a spus lui von Linden, în urmă cu ceva timp, că eu ştiu foarte bine să fac conversiile metrice şi doar mă prefac că habar n-am, ca să-i dau ei bătăi de cap. Dar e adevărat că ea se pricepe mai bine decât mine la asta.)

În plus, pe lângă săptămâna mea suplimentară, acum mi s-a dat şi o rezervă proaspătă de hârtie. Hârtie de portativ, cu siguranţă tot din prada ilicită din Château des Bourreaux — o mulţime de cântece populare din ultimul deceniu şi câteva piese de compozitori francezi, scrise pentru flaut şi pian. Verso-ul părţilor de flaut sunt pagini albe, aşa că am din nou hârtie pe săturate. Începusem să mă îngrijorez cu micile carnete de reţete. Încă le mai folosim, pentru celelalte treburi.

FORMALITĂŢI ADMINISTRATIVE DIN TIMPUL RĂZBOIULUI

Acum condensez. Nu pot să scriu îndeajuns de repede.

Maddie a fost pregătită de SOE cu mult înainte de a-şi da ea seama de asta. Cam în aceeaşi perioadă în care Jamie a început

să zboare din nou, undeva în sudul Angliei, în Manchester, Maddie a fost pusă să facă un curs de zbor nocturn. Ea a înhățat imediat șansa. Era atât de obișnuită să fie singura fată din jur, căci nu erau decât două femei în rezerva de piloți de charter ATA din Manchester, încât nu i s-a părut că se întâmpla ceva neobișnuit.

Toți ceilalți participanți la curs erau piloți de bombardier sau navigatori. Piloții de charter nu zburau noaptea, în general. De fapt, o vreme, nici *Maddie* nu a zburat noaptea, după ce își efectuase orele de curs și își ștampilase jurnalele de bord, și întâmpina mari dificultăți să exerseze mai departe, pentru că era folosită foarte puțin. Din 1940, noi n-am mai trecut la ora de vară, iar, vara, ziua e dublă, ceea ce înseamnă că nu se întunecă decât aproape de miezul nopții. Maddie n-ar fi putut folosi, oricum, priceperea ei de pilotat pe timp de noapte, în vara anului 1942, decât dacă ar fi decolat în toiul nopții, deci nu și-a făcut probleme în privința asta. Era ocupată — treisprezece zile cu transporturile și două zile libere, pe toate tipurile de vreme, și erau atât de multe formalități administrative lipsite de sens, sau chiar gafe, în curs de desfășurare, încât un pic de inutilitate în instruirea pentru zborul de noapte nu se observa.

I-au dat să facă și salturi cu parașuta — o la fel de întâmplătoare și aparent nefolositoare abilitate. Maddie a fost instruită nu ca un adevărat parașutist, ci a învățat să piloteze avionul în timp ce săreau ceilalți. Foloseau bombardiere Whitley pentru instruirea parașutiștilor, un tip de avion cu care Maddie nu mai zburase până atunci și porneau de pe aerodromul ei de acasă — nimic din toate acestea nu i s-a părut ciudat, până când nu a fost chemată să participe ca Pilot 2 când eu îmi făceam primul salt cu parașuta, dintr-un avion deasupra dealurilor joase ale Cheshire-ului (în acest moment nu am de ales și trebuie să tai

„înălțimile" de pe lista cu fricile mele). Maddie cu siguranță nu s-a așteptat să mă vadă pe *mine* și era prea bătător la ochi să fie o simplă coincidență. M-a recunoscut imediat, când am urcat în avion — în pofida faptului că aveam părul altfel decât obișnuiam să mi-l port eu, legat la spate cu o panglică ca un concurent la un club de echitație (altminteri ar fi trebuit să-l vâr pe tot într-una din caschetele alea șarmante, minuscule, care te fac să arăți de parcă ai intrat cu capul într-un tort de Crăciun). Maddie avea atâta minte cât să nu se arate surprinsă, sau că m-ar recunoaște. I se spusese cine era — sau cine *nu era*, mă rog — acel grup de șase parașutiști, dintre care doi erau femei care săreau dintr-un avion pentru prima oară.

Nici noi nu aveam voie să vorbim cu piloții. Eu am făcut trei sărituri săptămâna aceea — femeile fac mai puține salturi de instrucție decât bărbații, ȘI ne-au pus pe noi să sărim primele. Nu știu dacă asta a fost din cauză că eram considerate mai pricepute decât bărbații, sau mai curajoase, sau mai inconștiente, sau doar că era mai puțin probabil să supraviețuim și, prin urmare, că nu meritam consum suplimentar de combustibil și împachetări de parașute. În orice caz, Maddie m-a văzut de două ori în aer și niciodată n-a reușit să mă salute.

Eu am reușit s-o văd pilotând, totuși.

Știți, o invidiam. Îi invidiam simplitatea, curățenia spirituală a îndeletnicirii sale — *Pilotează avionul, Maddie*. Asta era tot ce trebuia ea să facă. Nu exista nicio vinovăție, nicio dilemă morală, niciun conflict sau tortură sufletească — pericol, da, însă ea întotdeauna știa cu ce se confruntă. Și eu invidiam faptul că își alesese singură ce făcea și că făcea ceea ce își dorise ea să facă. Nu cred că eu aveam habar ce anume îmi „doream", așa că eu am fost *aleasă*, nu cea care a ales. Există glorie și onoare în a fi *ales*. Dar nu prea e loc de liber-arbitru.

Treisprezece zile de zbor și două zile libere. Fără să știe niciodată unde își va lua masa următoare sau unde-și va petrece noaptea. Fără viață socială de care să vorbească — ci momente, când și când, neașteptate și neplănuite, de bucurie solitară — singură în văzduh în timpul unei curse, zburând drept și uniform la 1200 de metri deasupra dealurilor Cheviot, sau pe deasupra mlaștinilor Fens, sau pe deasupra hotarelor Marches, sau înclinându-și aripile în semn de salut trecând pe lângă o victimă de Spitfire-uri.

Cu un pilot-asistent drept copilot (ea era superioară datorită sutei de zboruri efectuate) a livrat un Hudson pentru Serviciile Speciale RAF. Trebuie să iei cu tine un pilot-asistent când transporți un Hudson. Escadrila Lunii le folosește pentru parașutările de noapte, Hudson-urile fiind ceva mai mari decât Lizzie-urile și nepotrivite pentru aterizări pe scurtă distanță.

Câteodată le aduc la sol, dacă au mulți pasageri de luat. Maddie zburase cu vreo câteva alte bombardiere cu două motoare și înainte (de pildă, cu Whitley), dar nu cu un Hudson, și a dat puțin cu coada de pământ când a aterizat. După aceea, a stat mult timp să examineze trenul de aterizare, căutând stricăciunile produse, împreună cu trei mecanici de la sol de pe aeroport (care au decis că nu era nimic în neregulă cu el). Când ea și copilotul au venit la Operațiuni ca să li se semneze permisele, băiatul de la radio i-a spus lui Maddie, politicos:

— Trebuie să mergeți până la camera de raportare, la Sediu, pentru câteva minute, dacă nu vă supărați. Or să trimită un șofer. Copilotul dumneavoastră va aștepta aici.

Asta pentru că Sediul e mult în afara aerodromului, chiar și pentru persoanele care aterizează pe aeroportul cel mare cu misiuni legitime. Dar, bineînțeles, Maddie mai fusese acolo și înainte.

Și-a înăbușit un suspin tulburat. Curtea marțială? Nu, fusese doar o aterizare greoaie; copilotul ei o susținuse cu loialitate când vorbiseră despre asta cu echipa mecanicilor, iar Ministerul Aviației ar fi *râs*, dacă ar fi încercat să scrie un raport de accident. Abia atunci ar fi trimis-o în fața Curții marțiale, pentru că îi făcea să piardă vremea. Oh — s-a gândit ea — ce-am mai făcut *acum*?

Fata isteață și fermecătoare de la Asistenți medicali voluntari de prim-ajutor, care se ocupă cu transportul auto al celor de la Escadrila Lunii, nu a întrebat-o pe Maddie nimic. E instruită să nu pună întrebări pasagerilor.

Nicio încăpere de la Sediu nu e atât de austeră și de amenințătoare cum e camera de raportare (știu prea bine). E o fostă spălătorie (de acum vreo două sute de ani), cred, cu pereți din piatră văruită și o mare gură de scurgere în mijlocul podelei, și cu doar un radiator electric de încălzit. Așteptând-o pe Maddie în bârlogul tigrului era dragul nostru prieten, ofițerul englez de informații cu pseudonim. Presupun că ați vrea să extrageți pseudonimul acesta de la mine, dar e mai degrabă inutil — ar putea fi oricare altul, acum.

El nu-l mai folosea când l-a intervievat pe Jamie, la începutul anului 1942, și cu siguranță nu l-a folosit când a încolțit-o pe Maddie, în spălătorie.

Ochelarii erau inconfundabili, iar Maddie l-a recunoscut imediat și tot imediat a fost cuprinsă de bănuieli, încât n-a mai intrat pe ușă. El se sprijinea, nepăsător, de biroul părăginit de brad, singura piesă de mobilier permanent din acea încăpere, perpelindu-și mâinile osoase în fața radiatorului electric.

— Sublocotenent Brodatt!

Omul e fermecător.

— Execrabil să te surprind astfel. Dar nu se pot aranja asemenea întâlniri dinainte, ști.

Maddie a făcut ochii mari. Se simțea ca Scufița Roșie uitându-se la lupul din patul Bunicii. *Ce ochi mari ai!*

— Intră, o invită el. Ia loc, te rog.

Exista un scaun — de fapt, două scaune — așezate în fața radiatorului. Maddie putea vedea că totul fusese aranjat pe cât de neoficial și de confortabil era cu putință în acea încăpere mohorâtă. Înghiți din nou în sec și se așeză, regăsindu-și prezența de spirit cât să zică, în sfârșit, ceva.

— Am probleme?

El n-a râs. S-a așezat alături de ea, aplecându-se peste genunchi cu o cută de îngrijorare între sprâncene. A răspuns ferm:

— Nu. Nu, nicidecum. Am o misiune pentru tine.

Maddie a dat înapoi.

— Numai dacă vrei.

— Eu nu sunt... A tras adânc aer în piept. Eu nu pot face genul acela de misiuni.

De data asta, el a râs, un chicotit scurt, liniștit, înțelegător.

— Ba da, poți. E o misiune de taxi aerian. Nicio intrigă atașată.

Ea s-a uitat lung la el, cu scepticism nerostit.

— Nu înseamnă că se va schimba totul pentru tine, a zis el. Nicio misiune specială pe continent.

Maddie i-a răspuns cu o umbră de zâmbet.

— Va trebui să faci câteva aterizări de noapte și va trebui să fii disponibilă ori de câte ori e nevoie. Zborurile astea n-o să fie anunțate dinainte.

— Pentru *ce* sunt? a întrebat Maddie.

— Unii oameni au nevoie de transport privat rapid și eficient — să călătorească atunci când e nevoie și după cum e necesar, dus și întors într-o singură noapte, fără să se încurce cu

raţia de benzină, sau limitarea de viteză pe drumurile de ţară, sau orare incomode de trenuri. Fără riscul de a fi recunoscut pe un peron de gară sau pe fereastra unui autoturism la semafor. Se înţelege ceva?

Maddie dădu din cap.

— Eşti considerată un pilot de nădejde, un minunat navigator, foarte inteligentă şi extraordinar de discretă. Sunt destui bărbaţi şi femei mai bine pregătiţi decât tine, dar niciunul, cred eu, la fel de potrivit pentru acest serviciu aparte de transport de persoane la destinaţie. Ţi-aduci aminte de numele meu. Eşti conştientă de activitatea noastră de aici şi ai să păstrezi tăcerea despre ea, mai puţin când ne trimiţi vreun recrut. Dacă primeşti însărcinările, or să-ţi fie transmise în cel mai direct mod, prin unitatea ATA de piloţi de rezervă pentru charter din care faci parte. Dispoziţii „S", secrete, cu raport obligatoriu. N-o să spui absolut nimic despre bărbaţii şi femeile pe care o să-i transporţi. Deja cunoşti majoritatea aerodromurilor.

Lui e într-adevăr greu să-i reziști. Sau probabil că Maddie nu putea, pur şi simplu, să lase să-i scape vreodată o ocazie de a zbura.

— Am s-o fac, a răspuns ea, hotărât. Am s-o fac.

— Spune-i pilotului-asistent că ţi-ai lăsat cupoanele pentru raţia de îmbrăcăminte aici, la ultimul tău zbor, şi că noi le-am păstrat pentru tine...

A răsfoit un dosar, a ţinut o foaie la distanţă de un braţ, apoi a pus-o la loc, cu un oftat, împingându-şi ochelarii mai sus pe nas.

— Îmbătrânesc, a zis, scuzându-se. S-a dus şi vederea de la distanţă medie acum! Iată!

A dat din nou paginile dosarului şi a scos *cupoanele pentru raţia de îmbrăcăminte ale lui Maddi*e. Ei i s-a strâns inima. N-a aflat niciodată cum ajunseseră la el.

El i le-a întins.

— Explică-i colegului tău că ai fost chemată astăzi, aici, ca să-ţi putem înapoia astea şi să te mustrăm ca să fii mai atentă cu documentele tale personale.

— Păi, de bună seamă că o să fiu mult mai atentă cu ele, după asta, i-a spus ea, îndârjită.

Doamne, ce dezastru. Trebuie să mă opresc aici, până n-o să mai plâng, altminteri o să fie totul mâzgălit de n-o să se mai poată citi.

îmi pare rău îmi pare rău îmi pare rău

DISPOZIȚII „S" (SECRETE) ATA

La început, a fost exact cum spusese el — foarte puține lucruri s-au schimbat în viața lui Maddie. Timp de șase săptămâni, n-a primit nicio veste. Apoi, de două ori într-o săptămână au venit dispoziții marcate cu „S", purtând propriul ei nume de cod special — doar un avertisment, ca s-o înștiințeze că era „operațională", ca să zicem așa. Dar singurul lucru prin care însărcinarea într-adevăr se deosebea de o cursă normală de taxi era faptul că tipii pe care îi transporta nu erau, în mod evident, piloți.

După aceea, au fost zboruri speciale la intervale regulate, dar nu frecvent. La fiecare șase săptămâni sau cam așa. Toate au fost absolut neinteresante. Pentru misiunile de taxi, Maddie era pusă să piloteze din nou mici avioane de antrenament sau foste civile, cu cocpit deschis, Tiger Moth-uri și unul sau două Puss Moth-uri. În afară de ocazionalele aterizări nocturne, nu erau prea multe în pilotarea propriu-zisă pe care Maddie să le fi găsit solicitante.

A fost un zbor memorabil cu un Lysander, pentru că pasagerul călătorea însoțit de doi paznici. Există un perete blindat care desparte pilotul Lysander-ului de pasageri — poți să-i trimiți bileţele sau cafea sau bezele printr-o vizetă cât o coală de hârtie, pe care ea poate să ți-o închidă în nas, dacă vrea să nu poți s-o împuști. Nu că împușcându-ți pilotul ai ajunge mai

repede undeva, în afară de sol, într-un Lysander, căci n-ai fi în stare să preiei controlul.

Așadar, Maddie era separată în condiții de siguranță de potențialul său asasin, dacă era asasin. Nici după aceea n-a știut niciodată dacă pasagerul călătorise ca prizonier sub pază sau ca persoană cu răspundere sub escortă. În orice caz, trebuie să fi fost foarte aglomerat, cu trei adulți în spatele unui Lysander.

Apoi, în sfârșit, am fost eu.

Maddie a fost întreruptă în mijlocul unei ciocolate calde, înainte de culcare, pe care o bea tihnit, cu bunica și bunicul, în locuința lor din Stockport. Ofițerul ei de Operațiuni a sunat-o și i-a cerut să facă un zbor la un alt aerodrom în noaptea aceea, să ia pe cineva și să-l lase apoi în altă parte, totul trebuind să fie făcut cât mai repede cu putință. Avea să i se spună unde să meargă când ajungea la Oakway, dar nu prin telefon.

Era în septembrie, anul trecut, într-o noapte splendidă, înstelată, senină și fără pic de vânt, o vreme de zbor dintre cele mai bune prinse de Maddie vreodată. Aproape că n-a fost nevoie să zboare cu Puss Moth-ul, doar l-a îndreptat cu botul spre sud, de-a lungul dealurilor întunecate. O lună grozavă, uriașă, minunată, ca un bombardier ceruit, tocmai răsărea când a sosit ea la aerodromul stabilit, iar Maddie a aterizat chiar înainte ca escadrila locală să decoleze. Conducea avionul pe drumurile auxiliare pistei spre sediul Operațiunilor, când Lancaster-urile noi-nouțe au plecat. Puss Moth-ul sfios s-a înfiorat în curentul stârnit de trecerea lor, ca o găinușă-de-baltă într-un stol de stârci cenușii — fiecare având o anvergură de trei ori mai mare decât a aripilor sale, fiecare cu de patru ori mai multe motoare, grele, cu plinul de noapte făcut și încărcate cu explozibil, plecate să provoace o distrugere răzbunătoare uzinelor Essenului și liniilor sale de cale ferată. Maddie și-a dus micul ei aeroplan pe

căile secundare de acces la pistă până în faţa barăcii Operaţiunilor şi a lăsat motorul la ralanti, aşteptând. I se spusese să nu-l oprească.

Lancaster-urile au trecut mugind pe deasupra. Maddie s-a uitat după ele, cu nasul lipit de parbriz şi, pentru o secundă, n-a observat că uşa pasagerului se deschide. Echipa mecanicilor de la sol, cu chipiurile trase mult pe frunţi şi feţele ascunse în umbra aripilor avionului, au ajutat pasagerul să urce şi i-au legat curelele scaunului. Nu avea niciun bagaj, cu excepţia indispensabilei măşti de gaz în raniţa sa şi, ca de obicei, lui Maddie nu i se spusese numele pasagerului ei special. A văzut conturul unei caschete cu margine înaltă de la WAAF şi a simţit că pasagerul era extrem de încordat, cu nervii întinşi, dar nu i-a trecut nicio clipă prin minte că ar fi putut cunoaşte această persoană. Ca şi şoferii SOE, şi ea fusese instruită să nu pună întrebări. Pe deasupra bârâitului motorului, i-a strigat instrucţiunile de ieşire în caz de urgenţă şi locul trusei de prim ajutor.

Odată în aer, Maddie n-a încercat să iniţieze o conversaţie — n-o făcea niciodată cu pasagerii speciali. Nici nu i-a arătat ce splendid era peisajul de dedesubt, negru întretăiat cu argintiu pe alocuri, în lumina lunii, pentru că ştia că, în parte, motivul pentru care persoana aceea era condusă la destinaţia sa pe timp de noapte era acela ca Maddie să nu ghicească unde se ducea. S-a auzit o exclamaţie din partea pasagerului când Maddie, serioasă şi ocupată, a desfăcut pistolul Verey din teaca fixată la marginea scaunului său.

— Nicio grijă, a strigat ea. E doar un pistol de semnalizare! N-am un radio. Semnalul luminos le dă de ştire unde suntem, dacă nu ne aud zumzăitul când ajungem la ei, şi aşa ne vor aprinde luminile ca să aterizăm.

Dar Maddie n-a fost nevoită să recurgă la focul ei de artificii, pentru că, după ce s-au învârtit în cerc vreo două minute, luminile pistei au izbucnit strălucitoare și Maddie și-a aprins, la rândul ei, luminile de aterizare.

A fost o aterizare foarte curată. Și numai atunci când avionul s-a oprit de tot și motorul a fost închis, pasagerul a luat-o pe Maddie prin surprindere, aplecându-se peste ea și dându-i o sărutare grăbită pe obraz.

— Mulţumesc. Ești grozavă!

Echipajul de la sol deja deschisese ușa pasagerului.

— Ar fi trebuit să-mi spui că tu erai! a strigat Maddie, când prietena ei s-a pregătit să dispară în noapte.

— N-am vrut să te surprind în aer!

Queenie și-a verificat automat starea pieptănăturii și, cu un salt de-al ei ca de gazelă, a sărit din avion pe betonul pistei.

— Nu sunt obișnuită cu avionul și n-a trebuit niciodată să zbor undeva, noaptea. Îmi pare rău!

Se aplecă înapoi spre cabină, pentru o clipă — Maddie putea vedea mai multe siluete făcând semne și consultându-se în spatele ei. Era aproape două dimineaţa.

— Urează-mi noroc, a rugat-o Queenie. E prima mea misiune.

— Noroc!

— Te caut când termin. Va trebui să mă duci acasă.

Queenie s-a făcut nevăzută pe aerodrom, înconjurată de însoţitori.

Lui Maddie i s-a dat cămăruţa ei de oaspeţi în din ce în ce mai familiara Cazarmă. Era ciudat să nu știe ce se petrecea. După un timp, a aţipit și aproape imediat a fost trezită de Lysander-urile operaţionale în noaptea aceea, întorcându-se din Franţa cu prada lor de aviatori americani doborâţi, agenţi francezi vânaţi, o ladă de șampanie și șaisprezece sticluţe de Chanel 5.

Maddie n-ar fi știut despre parfum, dacă în dimineața următoare toată lumea n-ar fi fost extraordinar de mahmură, probabil din pricina micului dejun cu șampanie (Maddie, fiind programată să decoleze imediat ce se lumina de ziuă, refuzase să guste din șampanie). Queenie era încrezută ca o pisică și radioasă de succes. Arăta de parcă tocmai ar fi câștigat o medalie de aur la Jocurile Olimpice. Locotenent-comandorul dăruise o sticluță de parfum franțuzesc tuturor femeilor care se nimeriseră să fie pe aerodrom, inclusiv fetei de la ferma unității, care a apărut pe bicicleta ei cu un coș încărcat cu trei duzini de ouă și trei pinte de lapte, special pentru micul dejun Bun-venit-Libertate.

Libertate, oh, libertate. Chiar și cu lipsurile, și camuflajele nocturne, și bombardamentele, și regulile, și viața de zi cu zi atât de tristă și de monotonă, în cea mai mare parte a timpului — odată ce ai trecut Canalul Mânecii, ești liber. Cât de simplu! Și cât de uimitor, într-adevăr, că nimeni din Franța nu trăiește fără frică, fără suspiciune. Nu mă refer la frica nemijlocită a morții implacabile. Mă refer la frica insidioasă, demoralizantă, de înșelare, de trădare, de cruzime, de a fi redus la tăcere. De a nu fi în stare să ai încredere în vecinul tău sau în fata care-ți aduce ouă. La numai treizeci și patru de kilometri de la Dover. Ce ați prefera — o provizie nelimitată de Chanel 5 sau libertatea?

Idioată întrebare, pe cuvânt.

Am ajuns la punctul relatării de față unde, inevitabil, o să fiu nevoită să vorbesc despre mine *de dinainte* de Ormaie. Și nu vreau s-o fac.

Vreau doar să continui să zbor și să tot zbor la lumina lunii. Am visat că zburam cu Maddie, în cele cinci minute sau cât de scurt o fi fost timpul în care s-au domolit lucrurile dincolo de ușa de alături și eu chiar am adormit. În visul meu, luna era

plină, dar verde, strălucitor de verde — eu mă tot gândeam: *Suntem în luminile rampei!* Dar firește că lumina rampei e albă, nu verde de chimicale, nu de citrice[1]. Aceasta era ca lumina ce trece prin lichiorul Chartreuse, ca raza verde, și eu mă tot întrebam: Cum am scăpat? Nu-mi puteam aminti cum ieșisem de la Ormaie. Dar nu conta; eram pe drumul spre casă, în Puss Moth-ul lui Maddie, eram teafără și Maddie era lângă mine, pilotând cu siguranță de sine, iar cerul era liniștit și luminat de frumoasa lună verde.

Doamne, ce obosită sunt. Mi-am făcut-o cu mâna mea și acum sunt silită s-o regret. Am tot fost pusă înapoi la muncă până când au rămas fără oameni care să mă supravegheze. Nu-mi dau seama dacă asta e o veste bună sau rea, cum nu mă deranjează rezerva infinită de hârtie, dar am rămas fără ciorba mea de varză în seara asta și n-am dormit prea mult în ultimele două nopți. (Mi-ar plăcea să RENUNȚE, cu nefericita aceea de tânără franțuzoaică. N-o să le spună *nimic, niciodată.*)

Ce s-a întâmplat a fost că, atunci când m-au adus aici, în dimineața asta, biata Fräulein Engel stătea la masă, cu spatele la ușă, ocupată să-mi numere nenumăratele formulare de rețetă, iar eu am speriat-o de moarte zbierând cu o voce groasă, de stentor, o voce de comandă și disciplină:

— *Achtung, Anna Engel! Heil Hitler!*

S-a catapultat imediat în picioare și s-a repezit să salute aproape dislocându-și umărul. Nu i-am mai văzut niciodată fața atât de palidă. Și-a revenit aproape imediat și m-a pocnit atât de tare că m-a trântit la podea. Când Thibaut m-a ridicat, ea m-a pocnit din nou, doar de-a dracu'. Au, au, au, cum mă doare falca. Presupun că nu au plănuit un alt fals interviu.

[1] Joc de cuvinte între *limelight* (lumina rampei) și *lime* (planta citrică).

Niciodată nu-mi dau seama dacă merită. A fost într-adevăr un moment amuzant, dar se pare că tot ce am reușit să obțin, de data asta, e un total neașteptat conflict între Engel și Thibaut.

I-am numit Laurel și Hardy? Voiam să spun cu desăvârșire Romeo și Julieta. Ăsta e flirt *à la* Gestapo între subalterni:

Ea: Oh, ești atât de puternic și bărbat, M'sieur Thibaut. Nodurile pe care le faci sunt atât de trainice.

El: Asta-i nimic. Uite, le strâng atât de tare, că nu le mai poți desface. Încearcă.

Ea: Adevărat, nu pot! Oh, strânge-le mai tare!

El: *Chérie*, dorința ta e poruncă pentru mine.

Dar sunt gleznele mele, nu ale ei, cele pe care le leagă el atât de strâns și cu un farmec atât de masculin.

Ea: Va trebui să te chem aici și mâine dimineață, ca să faci lucrul ăsta pentru mine.

El: Trebuie să încrucișezi sforile, așa, și să le înnozi la spate...

Eu: *Chiau-chiau!*

Ea: Taci și scrie, răhățel cu ochi plângăcios scoțian.

Ei bine, nu, n-au folosit tocmai cuvintele astea. Dar ați prins ideea.

Ceva se Întâmplă. Au accelerat un pic ritmul — nu doar cu mine. Sunt *necruțători* cu prizonierii din Rezistență. Vreo inspecție, probabil? O vizită din partea misteriosului boss al lui von Linden, temutul Sturmbannführer SS Ferber? (Parcă și văd coarne și o coadă despicată.) Probabil că el face o anchetă despre activitatea de aici a lui von Linden; asta ar explica de ce v. L. s-a apucat să-și pună însemnările alea ale lui în ordine. Ca să încerce să dea bine.

Încerc cu disperare să-mi prezint gândurile în ordinea cronologică a narațiunii. Sunt foarte obosită și (pot să fiu melodramatică?) de-a dreptul „vlăguită de foame" — de fapt, nu știu

dacă de foame sunt vlăguită, dar sunt foarte flămândă și mă simt chiar ameţită (nu mi s-a mai dat aspirină după episodul cu coniacul). Poate că Engel mi-a provocat o comoţie. O să fac niște liste, să încerc să descriu partea care urmează.

Zboruri cu Maddie

	Data	*Plecare*	*Destinaţie*	*Întoarcere*
(noapte)	Sept.'42	Aerodromul Buscot, Oxford	Servicii Speciale?	Buscot (ziua următoare)
	Sept.	Buscot	Branston	Buscot
	Oct.	Buscot	? (nord-est)	Newcastle, apoi cu trenul la Oxford
	Oct.	"	Ipswich	cu trenul la Oxford
	Nov.'42	"	? (nord-est)	la fel
(noapte)	Ian.'43	"	? (Serv. Spec.)	Buscot
	Ian.	Oakway	Glasgow	Newcastle apoi cu trenul la Manchester
	Ian.	Oakway	Glasgow	cu trenul la Oxford

Vremea la Glasgow era atât de rea, că în ziua aceea nimeni nu putea decola și toată lumea era blocată acolo. Eu am luat trenul înapoi, dar Maddie a trebuit să aștepte o spărtură în nori. Și blestematul de Glasgow *încă* nu terminase cu mine, așa că a trebuit să mă întorc în

	Feb.'43	Oakway	Glasgow	Cui îi pasă?

Martie — 5 zboruri, toate în sudul Angliei, la 2 noaptea
Aprilie —
Oh —

SERVICII SPECIALE RAF, SURVOLARE OPERAȚIONALĂ

Am luat și trenul ca să-mi îndeplinesc misiunile, mai des decât am zburat. Iar Maddie a dus și alte persoane în afară de mine, care după toate probabilitățile nu aveau aceleași însărcinări ca și mine. Dar acele zboruri pe care tocmai le-am trecut pe listă sunt zborurile care *contează*. Cincisprezece zboruri în șase luni. Maddie a luat povestea cu secretul mult mai în serios decât mine — n-am fost niciodată sigură cât ghicea. (S-a dovedit că nu prea mult. Pur și simplu a luat-o sincer în serios. La urma urmei, ea a început ca tehnician/Servicii Speciale.)

În noaptea aceea, din aprilie trecut, a trebuit să ne întoarcem la Acel Aerodrom, cel secret, pe care Escadrila Lunii îl folosește pentru zboruri în Franța. Jamie era repartizat acolo, în momentul acela. Maddie era la curent cu activitățile lor și încă de ceva vreme — aveau încredere în ea, era acceptată, fusese invitată să ia masa cu ei, în noaptea aceea, de fapt. Pentru biata Queenie n-a fost nicio cină, totuși, căci a fost instantaneu luată pe sus de mulțimea obișnuită (în realitate, comitetul meu de primire consta în numai trei persoane, inclusiv admiratorul meu, sergentul de poliție RAF care îndeplinește dubla funcție de Paznic și de Șef Cârnați Fripți pentru Sediu, dar ai senzația că sunt o mulțime când toți sunt mai mari decât tine și tu habar n-ai unde te duc). Queenie avea o trusă de voiaj, pe care o lăsase la Maddie, iar din experiență Maddie știa că nu avea să-și vadă prietena până cel puțin în dimineața următoare. Maddie s-a dus să cineze cu piloții.

Nu i se întâmpla prea des, știți — o dată pe anotimp, probabil — și acela era un moment special pentru că se afla și Jamie acolo. De fapt, el se pregătea să plece într-o misiune de lăsat pe cineva și de luat pe altcineva, în noaptea aceea, o „operațiune

dublu Lysander", după cum o numeau ei, cu doi piloţi zburând cu două avioane la acelaşi aerodrom. Odată cu ei avea să decoleze şi un al treilea avion, folosindu-se de prilej că era lună plină, însă acesta nu participa direct la operaţiune — un membru nou al escadrilei îşi făcea primul zbor de pregătire survolând teritoriul Franţei. Urma să se despartă de celelalte avioane deasupra Canalului Mânecii. Avea să zboare în Franţa pe cont propriu, nu prea departe, şi apoi să se întoarcă, fără escală.

Acest tânăr camarad — hai să-i spunem Michael (după cel mai mic dintre băieţii Darling, din *Peter Pan*) — era chiar agitat, făcându-şi griji pentru capacităţile sale de navigaţie. Ca şi Jamie, fusese înainte pilot de bombardier şi întotdeauna avusese un navigator alături, care-i spunea încotro s-o ia, şi, de asemenea, nu zburase cu primul său Lysander decât cu o lună în urmă. Tovarăşii lui erau plini de îngăduinţă, pentru că toţi trecuseră prin asta. Maddie, nu.

— Te-ai antrenat pe Lizzie-uri timp de *o lună*! a zis ea cu dispreţ. Fir-ar, dar cât timp îţi ia? Instrumentele sunt aceleaşi, fie că zbori cu un bombardier Barracuda, fie cu un Tiger Moth rablagit, iar flapsurile sunt automate! Floare la ureche!

Toţi s-au uitat chiondorâş la ea.

— Du-te şi zboară tu în Franţa, atunci, a zis Michael.

— M-aş duce, dacă m-aţi lăsa, a zis ea, cu invidie (fără să-şi amintească despre tunurile antiaeriene şi avioanele de vânătoare de noapte).

— Ah, uite ce poţi face, a zis Jamie tărăgănat, Omul-care-nu-avea-nici-un-deget-la-picioare lungind vocalele ca să le facă exagerat de scoţiene. Ia-o şi pe fată cu tine.

Maddie s-a simţit ca trăsnită. Şi-a ridicat privirea spre el şi a văzut licărul familiar, de uşoară sminteală în ochii lui Jamie.

Avea destulă minte cât să nu mai zică nimic — fie Fără-degete va avea câștig de cauză în favoarea ei, fie nu va putea să plece și ea.

Ceilalți au râs și s-au contrazis puțin. Agentul SOE englez, care fusese adus cu avionul în noaptea aceea, dezaproba ideea. Piloții din Escadrila Lunii, din necesitate o ceată de smintiți aiuriți, s-au adresat șefului lor, expunându-i lucrurile ca pe o propunere. Omul avea clar inima îndoită, dar mai ales pentru că Michael ar fi trebuit să zboare singur în noaptea aceea.

— N-o să-l ajute ea să piloteze avionul, din spatele unui Lysander, ce naiba!

— I-ar putea spune ce să facă. Să-l mențină pe direcția bună, dacă deviază!

Jamie și-a dat farfuria goală deoparte și s-a lăsat pe spate, în scaun, cu mâinile pe după cap, fluierând încetișor.

— Hopaaa! Vreți să spuneți că ea e un pilot mai bun decât Michael al nostru?

Cu toții s-au uitat la Maddie, care stătea liniștită, în uniforma ei specială, arătând foarte îngrijită și oficială, cu aripile și tresele sale aurii (era locotenent, acum). Singura persoană ai cărei ochi a îndrăznit ea să-i înfrunte a fost agentul care urma să fie dus în altă parte în noaptea aceea. El clătina din cap, cu dezaprobare resemnată, parcă spunând *Dacă ții neapărat, o să tac mâlc.*

— N-am nicio îndoială că e un pilot mai bun, a zis liderul escadrilei.

— Bine, și atunci ce mama naibii caută la plimbat Tiger Moth-uri rablagite, în cazul ăsta? Dați-i un telefon Afurisitului și Machiavelicului Ofițer Englez de Informații și obțineți aprobarea, a sugerat Jamie.

Michael a sugerat, foarte surescitat:

— N-o socotiți survolarea mea operațională. Am nevoie de exercițiu.

— Dacă nu e un zbor operaţional, a spus liderul escadrilei, atunci nu e nevoie să mai sun Informaţiile. O să-mi asum eu responsabilitatea.

Maddie câştigase. Nici nu-i venea să creadă ce noroc avusese.

— Nu vreau să se scurgă tărăşenia afară din *camera* asta, a zis şeful escadrilei şi toată lumea s-a uitat în gol, ridicând din umeri cu nevinovăţie şi indiferenţă.

Maddie a mers umăr la umăr cu agentul SOE, când a fost să urce în avionul care-i aştepta. Mecanicii de la sol i-au aruncat priviri nedumerite.

— Michael are iar nevoie de ajutor la navigaţie? a întrebat blând unul dintre ei, oferindu-i ajutor să pună piciorul pe scară şi să se urce în spatele avionului.

În secret, Maddie credea că Michael era un băiat norocos cu caş la gură, cu harta lui pe care erau însemnate cu grijă toate cuiburile de antiaeriene şi repere de navigaţie precis marcate pe toată ruta, până în mijlocul Franţei şi înapoi.

Ea nu avea o hartă proprie, stând în spate, dar avea o vedere absolut fabuloasă, în ambele părţi şi înapoi, o vedere de care nu se bucura de obicei, căci nici n-avea timp să se bucure. Avea totuşi şi ea o misiune, să ţină ochii în patru după avioanele de vânătoare nocturne. N-a trecut mult, zburând peste satele cufundate în beznă din sudul Angliei, şi au ajuns la coastă. Marea lună aurie făcea luminiţele albastre din vârful aripilor Lysander-urilor operaţionale din faţa lor greu de distins de stele — săltau şi licăreau, ba apărând, ba dispărând din raza vizuală a lui Maddie, dar ea ştia unde se află. Fluviul acela, cariera aceea de piatră, estuarul acela în noaptea sclipitoare — erau repere familiare. Apoi, frumuseţea de necrezut a Canalului Mânecii, o ţesătură cu puzderie de sclipiri argintii şi albastre. Maddie putea

vedea siluetele negre ale unui convoi de vase, dedesubt. Se întrebă cât avea să le ia avioanelor Luftwaffe până să le găsească.

— Hei, Michael, vorbi Maddie în staţia intercom. Nu trebuie să te ţii după convoiul ăla până în Franţa! Ar trebui să-ţi schimbi direcţia aici şi să continui să mergi spre sud, de unul singur, nu-i aşa?

Auzi un potop de înjurături din faţă, înainte ca pilotul să se calmeze şi să schimbe direcţia. Apoi auzi un timid:

— Mersi, colega.

Mersi, colega. Maddie se înfoie în pene de mândrie şi de plăcere. *Sunt una de-a lor*, se gândi ea. Sunt în drum spre Franţa. Aş putea fi foarte bine *operaţională.*

În capul pieptului avea două reţineri, două spaime care nu-i dădeau pace: 1) că ar putea să se tragă în ei şi 2) că ar putea fi trimişi la Curtea marţială. Dar ştia că ruta lui Michael fusese cu grijă proiectată cât să evite tunurile şi aerodromurile, iar momentul lor cel mai periculos fusese, probabil, când trecuseră pe deasupra convoiului de vase. Dacă ajungeau acasă în siguranţă, nu mai era nevoie să se teamă de Curtea marţială. Dacă *nu* ajungeau acasă în siguranţă, ei bine, presupunea că nici în cazul acesta Curtea marţială nu avea să fie o prea mare problemă.

Acum se aflau deasupra fantomaticelor faleze albe din Normandia răsăriteană. Meandrele Senei luceau ca sârma unei mari bobine argintii desfăşurată în bucle din vârful aripilor. Lui Maddie i s-a tăiat răsuflarea la frumuseţea neverosimilă a fluviului şi dintr-odată s-a trezit că lăcrimează copilăreşte, nu doar pentru insula ei asediată, ci pentru toată Europa. Cum de putuse deveni totul atât de înfricoşător şi de complet dezmembrat?

Nu exista nicio lumină deasupra Franţei; era la fel de camuflată ca şi Britania. Lămpile Europei se stinseseră.

— *Ce-i asta?* a exclamat ea în intercom.

Michael l-a văzut în același timp și a înclinat avionul brusc, evitându-l. Apoi, a început să se învârtă în cerc, un pic prea abrupt, la început, apoi ținând mai bine cârma sub control. Dedesubtul și înaintea lor, iluminat ca un fantomatic parc de distracții, era un dreptunghi de lumină albă, puternică, sfidătoare, profanând un peisaj altminteri complet camuflat.

— Acolo ar trebui să fie ultimul reper! i-a spus Michael.

— Halal reper! E un aerodrom? E grozav de operațional, dacă e așa!

— Nu, a zis pilotul încet, efectuând încă un cerc ca să mai arunce o privire. Nu, cred că e un lagăr de prizonieri. Uite... luminile sunt în jurul gardului. Ca să prindă pe oricine ar încerca să iasă.

— Ești unde ar trebui să fii? întrebă Maddie, cu îndoială.

— Tu să-mi spui.

Dar a zis-o cu încredere. A îndesat harta prin deschizătura peretelui despărțitor din spate, însoțită de o lanternă de buzunar.

— Ține aia acoperită, a zis el. Ar trebui să fie un aerodrom la vreo treizeci de kilometri spre est. Am încercat să mă țin departe de el. Să fiu al naibii dacă am nevoie de escortă.

Maddie a cercetat harta sub un cort făcut din tunica ei. Michael era foarte la țintă, din câte își putea ea da seama. Orbitorul gard al închisorii era aproape de un pod feroviar peste un râu, care ar fi trebuit să fie punctul unde trebuiau să se întoarcă. Maddie a închis lanterna și s-a uitat pe fereastră, vederea ei de noapte fiind tulburată după încercarea de a citi harta. Dar își putea da seama că făcuseră cale-ntoarsă.

— N-ai avut nevoie de ajutorul meu, până la urmă, a zis ea și i-a înapoiat lanterna și harta.

— Aș fi jucat urmărește-liderul după Jamie tot drumul până la Paris, dacă nu mi-ai fi amintit tu să cârmesc.

— Dar ce, el se duce la Paris?

Michael zise, cu invidie:

— N-o să ajungă să bâzâie Turnul Eiffel, dar preia doi agenţi parizieni. O să aterizeze mult în afara oraşului.

După care Michael adăugă, pe un ton mult mai grav:

— Eu tot sunt grozav de bucuros că ai venit cu mine. Închisoarea aia m-a dat peste cap. Eram atât de sigur că mă aflu în locul potrivit, după care...

— Păi, erai, a zis Maddie.

— Sunt foarte bucuros că ai venit, repetă Michael.

A spus-o şi a treia oară, când au aterizat acasă, în Anglia, două ore mai târziu. Liderul escadrilei, uşurat, a rânjit şi a dat din cap îngăduitor, când i-a salutat de bun venit.

— Ţi-ai găsit drumul fără probleme?

— A fost foarte uşor, în afară de un moment de ezitare la sfârşit, unde reperul s-a dovedit a fi lângă o mare închisoare dată naibii!

Liderul escadrilei a râs.

— Am zis eu că ţi-ai găsit *sigur* drumul. Asta întotdeauna pare o surpriză, prima oară. Dovedeşte că ai fost acolo, totuşi. Sau ai avut ajutor?

— Şi l-a găsit singur, a zis Maddie, cu sinceritate. Nu ştiu cum să vă mulţumesc pentru că m-aţi lăsat să mă duc şi eu.

— *Aprilie la Paris*[1], ei?

— Aproape la fel de frumos.

Maddie tânjea după Paris — prizonier, inaccesibil, îndepărtat.

— Nu anul ăsta. Poate la anu'!

Michael a plecat la culcare fluierând. Maddie şi-a găsit drumul prin Cazarma întunecată cu melodia lui fixată în minte.

[1] Melodie foarte cunoscută, compusă în 1932 de Vernon Duke şi E. Y. Harburg.

După un moment, a recunoscut-o: *Ultima oară când am văzut Parisul*[1].

RAPORTUL

Era aproape patru dimineaţa când, debordând de euforie, Maddie s-a strecurat în camera pe care o împărţea cu Queenie. A verificat că jaluzelele de camuflaj sunt trase până jos şi apoi a aprins o lumânare, fiindcă nu voia să-şi trezească prietena. Dar patul lui Queenie era gol şi nedesfăcut, cuvertura întinsă şi bine aliniată. Micuţa servietă de călătorie a lui Queenie stătea, neatinsă, la capul patului unde o pusese Maddie însăşi, mai devreme în noaptea aceea. Pentru orice ar fi venit Queenie să facă aici, nu terminase încă de făcut.

Maddie şi-a îmbrăcat pijamalele şi şi-a tras pătura până sub bărbie, cu mintea plină de văzduh, lumina lunii şi Sena argintie. N-avea somn.

Queenie a apărut la cinci şi jumătate. Nu s-a gândit dacă avea s-o trezească sau nu pe Maddie; nici măcar n-a verificat dacă jaluzelele de camuflaj erau trase. A aprins brusc lumina electrică din plafon, şi-a urcat servieta de voiaj pe biroul gol şi-a scos dinăuntru regulamentul WAAF, pijamalele şi o perie de păr. Apoi s-a aşezat în faţa oglinzii şi s-a studiat îndelung.

Maddie a studiat-o şi ea.

Queenie era schimbată. Părul îi era strâns, ca de obicei, dar nu în tipicul ei colac franţuzesc pe care îl avea când se despărţise Maddie de ea, noaptea trecută. Părul lui Queenie era dat sever

[1] Melodie compusă de Jerome Kern, pe versuri de Oscar Hammerstein II, difuzată în 1940. A câştigat Oscarul pentru cel mai bun cântec original, în 1941 şi a inspirat titlul şi personajele principale din filmul cu acelaşi nume (1954).

la o parte de pe frunte și lipit de cap, strâns puternic într-un coc mic la ceafă. Nu-i stătea bine. O făcea să pară mai ștearsă, iar fața ei era machiată în culori pale, care nici acelea nu-i veneau bine. Exista o duritate în expresia gurii pe care Maddie nu i-o mai văzuse până atunci.

Maddie a continuat s-o privească. Queenie a pus jos peria de păr și, fără grabă, și-a scos tunica albastră de la WAAF. După un moment, Maddie și-a dat seama că se mișca prudent, nu leneș — cu grijă, de parcă ar fi fost dureros să-și întindă umerii. Și-a scos și bluza.

Un braț era plin de vânătăi, roșul bătând în violet, semne clare, brutale, ale unei mâini mari care o strânsese tare și nu-i dăduse drumul, o vreme. Gâtul și umerii purtau aceleași semne urâte, de jur împrejur. Cineva încercase s-o sugrume, în urmă cu câteva ore.

Ea și-a atins gâtul cu delicateţe și și-a întins grumazul, examinând stricăciunile în micuţa oglindă a dulapului. Camera nu era prea bine încălzită și, după un minut sau două, Queenie a oftat și s-a strecurat în bluza de bumbac a pijamalei sale bărbătești, mișcându-se tot cu precauţie. Apoi s-a ridicat în picioare, fără băgare de seamă, de data asta, și și-a smuls acele de oţel din părul ei foarte strâns. Cu o mișcare încrâncenată și-a șters cu dosul mâinii rujul bej de pe buze. Deodată, a arătat mult mai ea însăși, doar un pic în dezordine, ca și când își scosese o mască. Se întoarse și o văzu pe Maddie uitându-se la ea.

— Bună, a zis Queenie cu un zâmbet strâmb. N-am vrut să te trezesc.

— Nu m-ai trezit tu.

Maddie a așteptat. Avea destul bun-simţ să nu întrebe ce se întâmplase.

— Ai văzut?

Maddie a dat din cap.

— Nu doare, a zis Queenie cu dârzenie. Nu prea tare. Doar... a fost muncă grea, noaptea asta. A trebuit să improvizez mai mult decât de obicei, să joc mai pe muchie de cuţit...

A început să scotocească brusc în tunica ei după ţigări. Maddie a urmărit-o în tăcere. Queenie s-a așezat la capul patului lui Maddie și și-a aprins o ţigară, cu mâini care tremurau puţin.

— Ghici unde am fost în noaptea asta, a zis Maddie.

— În crâșmă?

— În Franţa.

Queenie s-a răsucit să se uite mai bine la ea și a văzut cerul și luna încă luminându-i ochii lui Maddie.

— Franţa!

Maddie și-a strâns genunchii la piept, legănându-se sub influenţa magiei și pericolului acelui zbor furat.

— N-ar trebui să-mi spui mie, a zis Queenie.

— N-ar trebui, încuviinţă Maddie. Nici măcar n-ar fi trebuit să plec. Dar nici nu am aterizat.

Queenie a dat din cap, examinându-și ţigara. Maddie nu-și mai văzuse niciodată prietena atât de răvășită.

— Știi a ce semănai adineauri, a zis Maddie, când ai intrat, cu părul strâns așa la spate, ca o guvernantă victoriană, arătai ca...

— *Eine Agentin der Nazis*, a completat Queenie fraza, trăgând prelung și tremurător din ţigară.

— Ce? Oh. Da. Ca o spioană germană. Sau cum credem noi în general că ar arăta un spion german, oricum, ordonată și înfricoșătoare.

— Cred că sunt un pic cam scundă pentru idealul arian, a zis Queenie, cercetându-se cu ochi critic.

Își întinse din nou gâtul, își pipăi cu grijă braţul învineţit și își ridică ţigara la buze, cu mai multă siguranţă, de data asta.

Maddie n-a întrebat ce se întâmplase. Niciodată nu era atât de îngustă la minte. Nu le dădea atenţie plevuştilor de la suprafaţă, când erau somoni de peste zece kilograme înotând la fund.

— Ce *faci* tu, de fapt? a întrebat Maddie, liniştit.

— „Gura slobodă costă vieţi", i-a replicat Queenie.

— Eu n-am gură slobodă, a zis Maddie. *Ce faci?*

— Vorbesc germană. *Ich bin eine...*

— *Fii serioasă*, a zis Maddie. Traduci... ce? Pentru cine traduci?

Queenie s-a întors din nou spre ea, privind-o cu ochi îngustaţi, de rozătoare încolţită.

— Traduci pentru prizonierii de război? Lucrezi pentru Informaţii — traduci interogatorii?

Queenie se ascunse într-un nor de fum.

— Nu sunt translator, a zis ea.

— Dar ai spus...

— Nu.

Și Queenie vorbea liniștit.

— Tu ai spus asta. Eu ţi-am zis că vorbesc germana. Dar nu sunt translator. Sunt anchetator.

E ridicol că n-ai ghicit încă natura muncii mele la Serviciul de Informaţii, Amadeus von Linden. Ca și tine, sunt operator de radiotelegrafie.

Ca și tine, sunt *al naibii de bună la asta.*

Diferă metodele noastre.

„La muncă", să zicem așa, sunt numită Eva Seiler. Ăsta a fost numele pe care l-au folosit pentru mine tot timpul cât a durat instrucţia mea — am fost obligaţi să trăim și să respirăm alter-egourile noastre, iar eu m-am obișnuit cu el — Seiler e numele școlii mele și mi-a fost ușor să-l ţin minte. A trebuit să-i disciplinăm pe cei care mă numeau scoţiană, din greșeală. În

engleză, îmi pot lua un accent din Orkney mai bun decât unul german, așa că pe asta mergeam, când eram operațională — obscur și dificil de identificat.

În acea primă zi — prima misiune, chiar cea dintâi — vă mai amintiți cum toată lumea era amețită, în dimineața următoare, după ce împărțiseră toată șampania și parfumul la Cazarmă? Eu prinsesem un agent dublu. Un agent nazist care se dădea curier din partea Rezistenței franceze. Ei l-au mirosit și m-au adus și pe mine, să fiu acolo, când l-au debarcat în Anglia — l-am prins cu garda jos, la cote scăzute de putere și adrenalină (avusese o noapte grea, până fusese scos din Franța; toți avuseseră o noapte grea). Era cunoscut ca afemeiat; n-a avut tupeul să admită că nu mă recunoaște, când m-am aruncat în brațele lui în acea cămăruță înghețată de interogatoriu, râzând și plângând și exclamând în germană. Camera avea microfoane și ei au auzit tot ce-am spus.

N-a fost întotdeauna la fel de ușor, dar asta mi-a deschis drumul. În cea mai mare parte, oamenii aceștia erau atât de disperați sau confuzi, în momentul în care apăream eu, cu germana mea cu accent neutru ca Elveția și cu lista oficială de verificare, încât adesea erau cooperanți cu recunoștință, dacă nu total fermecați. Dar nu și în noaptea aceea, nu și în noaptea din aprilie trecut, când Maddie a zburat în Franța. Omul pe care l-am interogat în noaptea aceea n-a crezut în mine. M-a acuzat de trădare. Trădare față de patria-mamă — ce treabă aveam eu să lucrez pentru inamicul englez? M-a numit o colaboraționistă, o trădătoare, o mizerabilă târfă englezoaică.

Știți... marea greșeală a prostului a fost să mă numească englezoaică. Asta a făcut ca furia mea să pară cu totul convingătoare. Târfă — poate aș fi acceptat, în disperare de cauză;

mizerabilă, asta se subînţelege; dar indiferent ce altceva aș mai fi, naibii, NU SUNT ENGLEZOAICĂ:

— Tu ești cel care ai dezamăgit patria-mamă, *tu* ești cel care a fost prins, am mârâit eu la el. Și *tu* ești cel care o să fii judecat, când o să te întorci la Stuttgart.

I-am recunoscut accentul, o coincidenţă și o lovitură directă.

— Eu sunt aici doar ca să-mi fac slujba ca interpretă de legătură a Berlinului — oh, da, i-am spus asta — și cum ÎNDRĂZNEȘTI să mă faci pe mine ENGLEZOAICĂ?

La care el s-a repezit la mine — de regulă nu-i legăm pe oamenii ăștia — și mi-a prins capul cu braţul, într-o strânsoare de fier.

— Cheamă ajutor, a poruncit el.

Aș fi putut să scap. Fusesem antrenată să mă apăr împotriva unui atac ca acesta și cred că am dovedit-o, în timpul încăierării de stradă când am fost arestată.

— De ce?

Încă rânjeam dispreţuitor la el.

— Cheamă ajutor. Vreau să vină stăpânii tăi englezi în ajutorul tău sau îţi rup gâtul.

— Să chem englezii în ajutor *ar fi* colaborare, am gâfâit eu, cu răceală. Eu nu depind de englezi cu *nimic*. Dă-i drumul, rupe-mi gâtul.

Ei ne urmăreau — știţi, e o fereastră cu fante în bucătărie, prin care se pot uita — și dacă aș fi strigat ajutor sau ar fi părut altfel decât că deţin controlul, ei *ar fi venit* în ajutorul meu. Dar au văzut ce făceam, pe ce sârmă îngustă mergeam, și au stat deoparte, rozându-și unghiile și lăsându-mă să-mi câștig singură bătălia.

Și am câștigat. S-a terminat ceva mai târziu, cu el prăbușit în lacrimi la podea, agățându-se de piciorul meu și implorându-mă să-l iert.

— Spune-mi mie ce misiune aveai, i-am poruncit eu. Spune-mi mie care îți erau contactele și o să filtrez ce să transmit englezilor. Spune-mi mie și, astfel, te vei confesa unei compatrioate și fără să dezvălui nimic inamicului. (Sunt nerușinată.) Spune-mi mie și poate o să te iert pentru că m-ai amenințat că mă omori.

Comportamentul lui atunci a fost de-a dreptul jenant și eu chiar l-am sărutat pe creștetul capului, în chip de binecuvântare, când a încheiat. Mizerabil, josnic individ.

Atunci am chemat, în sfârșit, ajutoare. Dar cu dispreț și repulsie, nu cu frică.

Bun spectacol, draga mea. Drace, ai nervi de oțel, nu glumă! Grozav de bun spectacol, clasa întâi!

N-am lăsat să se vadă cât de tare mă rănise, iar lor nu le-a dat prin minte să verifice. Din pricina nervilor de oțel din noaptea aceea am ajuns să aterizez în Franța, acum șase săptămâni.

Am uitat să-mi schimb pieptănătura la loc, când m-am schimbat de haine — nu port uniforma de ofițer WAAF la interogatorii. Părul a fost o mică greșeală. Ei au ținut cont de nervii de oțel, dar nu și de mica greșeală. N-au observat că el mă rănise și n-au observat că eu mai fac și mici greșeli, din când în când.

Dar Maddie a observat și una și cealaltă.

— Vino să te încălzești, a zis ea.

Queenie și-a stins țigara și a închis lumina. Nu s-a vârât în patul ei, totuși, ci s-a suit lângă Maddie. Maddie și-a petrecut cu grijă brațele pe după umerii învinețiți, pentru că prietena ei tremura nestăpânit, acum. Înainte nu tremurase.

— Nu e o îndeletnicire plăcută, a șoptit Queenie. Nu e ca a ta — fără reproș.

— Nu sunt fără reproș, a zis Maddie. Fiecare bombardier pe care îl livrez devine operațional și ucide oameni. Civili. Oameni ca bunica și bunicul meu. Copii. Doar pentru că n-o fac chiar eu, nu înseamnă că nu sunt responsabilă. Eu te transport *pe tine.*

— Bomba blondă, a zis Queenie și-a izbucnit în râs la propria-i glumă.

Apoi a început să plângă.

Maddie a ținut-o strâns, gândindu-se că o să-i dea drumul când prietena ei se va opri din plâns. Dar a plâns atât de multă vreme, încât Maddie a adormit înaintea ei. Așa că nu i-a mai dat drumul.

Inima mi-e 'ndurerată, nici să spun n-aș putea,
Inima mi-e 'ndurerată pentru cineva
O, aș putea o noapte de iarnă întreagă veghea
Numai pentru ea

Voi, Îngeri ce iubirii virtuoase îi zâmbiți
O, dulce și ei să-i zâmbiți
De toate necazurile să o păziți
Și teafără să mi-o trimiteți

Noi doi am vâslit într-o zi însorită
de dimineață pân' la cină;
dar mări întinse între noi s-au ridicat,
de atunci, din vremile de al'dat'

Pentru zilele bune de al'dat', prietene
pentru zilele bune de al'dat'
să închinăm încă o cupă de plăcere
pentru zilele bune de al'dat'[1]

[1] Poem (*For The Sake o'Somebody*) de Robert Burns (1759—1796), precursor de seamă al romantismului, considerat poetul național al Scoției.

Oh, Doamne, sunt atât de *obosită*. M-au ţinut aici toată noaptea. E a treia noapte în care nu dorm. Sau prea puţin, în orice caz. Nu recunosc pe niciunul dintre cei care mă păzesc; Thibaut și Engel sunt pitiți în pensiunile lor, iar von Linden e ocupat cu torturatul franţuzoaicei care ţipă.

Îmi place să scriu despre Maddie. Îmi place să-mi aduc aminte. Îmi place să construiesc, să focalizez, să prelucrez povestea, punând cap la cap amintirile. Dar sunt atât de obosită. Nu mai pot lucra nimic în seara asta. Ori de câte ori dau să mă opresc, să-mi dezmorţesc oasele, să mă întind după o altă foaie de hârtie, să mă frec la ochi, jigodia asta nenorocită care mă păzește îmi arde ceafa cu ţigara lui. Scriu acum, pentru că așa nu mă mai arde. El nu poate citi în engleză (sau scoţiană) și, câtă vreme continui să acopăr pagină după pagină cu versuri din *Tam o'Shanter*, nu-mi face rău. Nu pot s-o ţin așa la nesfârșit, dar știu o groază de poeme de Robert Burns pe de rost.

Burns, ha-ha, Burns[1] ca să oprească arsurile.

Tăiați-mi capul sau spânzurați-mă, asta n-o să mă sperie —
O SĂ ARD AUCHINDOON-ul și de-ar fi să-mi pierd viața[2]

Arsură arsură arsură arsură

Oh, Doamne, fotografiile alea.

arsură

Maddie.

Maddie

---

[1] Burns (eng.) înseamnă arsuri.

[2] Din balada scoţiană *Willie Macintosh*, care face referire la un episod sângeros din istoria Scoţiei: drept răzbunare pentru uciderea contelui Murray, clanul Macintosh a prădat un castel și a ucis mai mulți oameni ai contelui Huntley.

Von Linden însuși a pus capăt chinului, noaptea trecută — a intrat valvârtej ca Șarja Brigadei Ușoare[1] și mi-a smuls toate paginile, în timp ce eu zăceam cu capul căzut pe masă și cu ochii închiși, într-o baltă de cerneală.

— Dumnezeule mare, Weiser, ești idiot? N-o să producă nimic care să merite citit când e în starea asta. Uite — astea sunt *versuri*. Versuri englezești de duzină. Pagini peste pagini de versuri!

Friţul filistin s-a repezit să mototolească tot ce-mi putusem aminti din *Tom o'Shanter*, în ghemotoace de hârtie bune de aruncat. Cred că înţelege mai multă engleză decât lasă să se vadă, dacă îl recunoaște pe Burns ca fiind englez.

— Arde gunoaiele astea. Primesc destule aberaţii irelevante de la ea și fără s-o încurajezi tu! Dă-i apă și du-o înapoi în camera ei. Și aruncă mizeria aia de ţigară. O să vorbim despre asta, mâine.

Și asta a fost cea mai intens emoţională izbucnire pe care am auzit-o vreodată de la el, dar cred că și el e extrem de obosit.

Oh, da, și ENGEL A PLÂNS. Ochii ei sunt foarte roșii, iar ea se tot șterge la nas, care e și el roșu. Mă întreb ce a putut s-o facă pe Gardiana-Femeie-La datorie Fräulein Engel să bocească la serviciu

---

[1] Șarjă a cavaleriei ușoare britanice, condusă de Lordul Cardigan împotriva forţelor rusești în Bătălia de la Balaclava (1854), din Războiul Crimeii. Este mai bine cunoscută ca subiect al poemului omonim al Lordului Alfred Tennyson.

INSTRUCȚIE LA OPERAȚIUNI SPECIALE

După acel dezastruos interogatoriu din aprilie trecut (n-a fost dezastruos pentru Informații, bănuiesc, dar a lăsat-o pe Eva Seiler un pic zdruncinată), interpretei de legătură a Berlinului i-a fost dată o săptămână liber *ca să se gândească la sarcina ei* și dacă mai voia să continue. Cu alte cuvinte, lui Queenie i se dăduse ocazia *de a se retrage, elegant, cu o plecăciune.* Ea și-a petrecut săptămâna la Castelul Craig, cu doamna mama ei, îndelung suferinda Doamna Darling (cum s-ar spune) — biata Doamnă Darling niciodată n-a avut nici cea mai mică idee cu ce se ocupa, de fapt, oricare dintre cei șase copii ai săi, sau când veneau și plecau, și n-a fost deloc încântată de urmele vinete de pe pielea albă a fiicei sale celte cu conformație fragilă.

— Piraţii, a zis Queenie. Am fost legată de catarg de Căpitanul Cârlig.

— Când războiul ăsta îngrozitor o să se termine, a zis mama ei, o să vreau să știu absolut toate detaliile, până și cel mai mic.

— Absolut toate detaliile îndeletnicirii mele cad sub incidenţa Legii Secretelor Oficiale și-o să fiu azvârlită în temniţă pentru tot restul vieţii dacă o să-ţi povestesc vreodată ceva despre ele, i-a răspuns Queenie mamei sale. Așa că nu mai întreba.

Ross, cel mai mic dintre evacuaţii din Glasgow, a auzit discuţia — nu conta că tânăra Queenie *nu* îi dăduse doamnei mamei sale niciun detaliu (gura slobodă costă vieţi, etc.) —, iar frumoasa operatoare de radiotelegrafie, cu înfăţișare oficială, a devenit o zeiţă foarte venerată printre Trupele neregulate din Castelul Craig, după episodul ăsta — *fusese ținută prizonieră de piraţi.*

(Îmi plac băieţașii ăștia, pe cuvânt îmi plac. Cu lindeni cu tot.)

În timpul săptămânii aceleia, eleganta doică franţuzoaică mult iubită a lui Queenie, companioana constantă a doamnei mamei sale, dintr-un acces de compasiune a început să-i împletească lui Queenie un pulover. Dispunând de materiale limitate, din cauza lipsurilor şi a raţionalizării, a folosit o lână de culoarea unui apus de soare splendid, pe care o destrămase dintr-un costum croit pentru ea de una dintre cele mai scumpe modiste din Ormaie, în 1912. Menţionez aici apariţia puloverului meu pentru că mă gândesc la el ca o parte din sfârşitul jocului — cu toate că biata mea doică iubitoare e un soi de Mme. Defarge[1], împletindu-mi destinul inexorabil în ochiurile acestui veşmânt de lână nobil, testat şi probat. Nu arată a efect militar, dar şi-a făcut serviciul activ şi are şi pete de sânge ca s-o dovedească. De asemenea, e călduros şi modern — cel puţin păstrează amintirea modei. Încă e călduros.

La sfârşitul săptămânii mele de cugetare, am decis că, aidoma dubitativului meu strămoş Macbeth, eram figurativ afundată în sânge atât de mult, încât nu mai era cale de întoarcere; şi, în plus, îmi *plăcea* să fiu Eva Seiler. Îmi plăcea jocul de teatru, prefăcătoria şi secretul întregii poveşti, şi mă măguleam în privinţa importanţei mele. Din când în când, scoteam Informaţii Foarte Utile de la „clienţii" mei. Localizarea aerodromurilor. Tipuri de avioane. Coduri. Chestii din-astea.

În orice caz, după interogatoriul acela din aprilie, toată lumea, inclusiv Eva, a fost de acord că ea avea nevoie de o schimbare de decor. Probabil câteva săptămâni pe continent, unde ar fi putut să-şi pună sângele-rece, multitudinea limbilor cunoscute şi abilităţile de telegrafistă în folosul atât de necesar Franţei de sub ocupaţie nazistă.

Părea o idee bună, la momentul acela.

---

[1] Personaj din romanul *Povestea celor două oraşe* de Charles Dickens.

Ştiţi — da, probabil voi *chiar* ştiţi — că pe teritoriul inamic speranţa de viaţă a unei w/op sau operator W/T, cum spun cei de la SOE, e de numai şase săptămâni? Atât îţi ia de regulă să depistezi cu echipamentul tău de detecţie poziţia unei staţii de telegrafie. Restul oamenilor din circuitul Rezistenţei, reţeaua contactelor şi a curierilor, se ţine în umbră, ascunzând explozibilul ca veveriţele şi ducând mesaje ce nu pot fi încredinţate unui poştaş, mutându-se în fiecare zi, neîntâlnindu-se niciodată în acelaşi loc de două ori. În axul roţii, neclintit şi vulnerabil, telegrafistul stă în mijlocul unei grămezi de echipament greu de manevrat şi mai greu de ascuns, prins într-o reţea fixă de statuturi şi coduri, emiţând semnale electrice zgomotoase care îi atrag pe urmăritorii tăi ca nişte firme de neon.

Azi se împlinesc şase săptămâni de când am aterizat aici. Presupun că e chiar o perioadă bună pentru o operatoare radio, deşi succesul meu în a rămâne în viaţă atâta vreme ar fi avut mai multă greutate, dacă aş fi reuşit într-adevăr să pun un radio în funcţiune mai înainte să fiu prinsă. Acum trăiesc de fapt pe timp împrumutat. Nu-s prea multe de povestit.

Totuşi, Fräulein Engel va aprecia probabil închiderea audierii despre zborul operaţional al lui Maddie în Franţa. Presupun că, în cele din urmă, cineva va fi trimis la Curtea marţială pentru asta. Nu sunt sigură cine.

Comandantul escadrilei de Servicii Speciale ar fi trebuit să mă ia. Escadrila Lunii suferise puţin la sfârşitul lui septembrie — avuseseră o vară de succes fantastic, cu douăsprezece zboruri pe lună, de două ori pe atât agenţi paraşutaţi şi zeci de refugiaţi culeşi — dar avariile şi incidentele au secerat piloţii de Lysander până la patru, în momentul despre care vorbim, iar unul dintre aceştia fusese atât de lovit de gripă încât nu mai putea sta în picioare (cu toţii erau epuizaţi). V-aţi prins unde duce asta.

Pentru mine, pregătirea a durat luni — alt curs de parașutări, apoi un complicat antrenament pe teren, în care a trebuit să mă furișez printr-un oraș real (unul necunoscut, m-au trimis la Birmingham ca s-o fac), lăsând mesaje codate pentru persoane de contact pe care nu le-am întâlnit niciodată și aranjând clandestine preluări de colete fictive. Principalul pericol era ca poliția să observe activitățile tale suspecte și să te aresteze — caz în care era foarte dificil să-ți convingi propriile autorități că nu lucrai pentru inamic.

Apoi erau adaptările specifice în cadrul misiunilor mele — să iei piesă cu piesă și să pui la un loc fiecare dintre acele aparate radio demontabile de zeci de ori; să fiu sigură că hainele mele nu pot fi detectate ca fiind din Anglia, să scot etichetele de pe toate desuurile (înțelegeți de ce puloverul e un obiect de îmbrăcăminte ideal — perfect anonim și făcut din materiale obținute local). Să învăț metri în șir de coduri — știți (și încă prea bine) că multe coduri de radiotelegrafie au cheile legate de poezii, ca să fie mai ușor de reținut, iar eu chiar sperasem că von Linden o să-și pună spărgătorii de cifruri să încerce să descâlcească *Tam o'Shanter*, ca să pot să râd de ei. Dar știe ce-mi poate pielea.

Apoi a trebuit să trec prin cele mai neplăcute probe, ca să fim siguri că povestea mea ține. Au descoperit că e greu să simuleze un interogatoriu cu mine. Majoritatea persoanelor găsesc că e deconcertant să fii trezit în crucea nopții și târât la interogatoriu, dar eu pur și simplu *nu puteam* să iau asta în serios. Cunoșteam rutina prea bine. După vreo cinci minute, ne ciondăneam pe vreun detaliu din protocol sau altceva, care mă făcea să izbucnesc în hohote de râs. În ultimă instanță, m-au legat la ochi și mi-au pus la ceafă un pistol încărcat pentru aproape șase ore — a fost sinistru și epuizant, și într-adevăr am devenit un pic nesigură, în cele din urmă. (Toți am devenit. N-a fost

amuzant.) Dar chiar și așa, niciodată nu mi-a fost *frică*. *Știai* — știai că o să fii bine, la sfârșit. Erau mulți implicați în instrucția de genul ăsta, pentru că trebuiau să tot schimbe gardienii, iar comandantul meu refuza să-mi spună cine fuseseră, ca să-i protejeze, știți? Două săptămâni mai târziu, m-am prezentat la el cu o listă cu suspecți care s-a dovedit a fi cam 90 la sută exactă. Am făcut ochii mici de rozătoare *la toată lumea*, pentru câteva zile, și, până săptămâna următoare, fiecare dintre bărbații care fuseseră de serviciu în noaptea aceea îmi cumpărase ceva de băut. Femeile erau mai greu de identificat, dar aș fi putut deschide o tarabă la colț cu marfă la negru, cu ciocolata și țigările pe care mi le strecuraseră. Vinovăția e o armă minunată.

Așadar, pregătită mintal, a urmat apoi făcutul bagajelor — țigări (pentru cadouri și mituire), cupoane de haine (falsificate și/sau furate), cartele de rații, două milioane de franci în bancnote mici (acum confiscate — chiar mi se face rău să mă gândesc la asta), pistol, busolă, creier. Și apoi doar am așteptat luna.

Într-adevăr, eram foarte bună când era vorba de convocat la acțiune fără notificare prealabilă. Eram obișnuită cu asta (de asemenea, și să învăț poezii pe de rost) —, dar treaba asta cu așteptat, așteptat, așteptat să fie lună, rozându-ți unghiile și urmărind luna șovăind să apară pe cer, te pune rău la încercare. Stai lângă telefon toată dimineața și-ți sare inima din piept când sună; apoi când se dovedește că e prea multă ceață deasupra Canalului, sau că armata germană a pus sub pază fermierul care deține terenul pe care ar fi trebuit să aterizezi tu, ești din nou lăsat liber pentru restul zilei. Atunci n-ai nimic de făcut, în afară de a umbla brambura, întrebându-te dacă ai avea răbdare să stai într-o sală de cinema îmbâcsită de fum de țigară și să te uiți la *Viața și moartea colonelului Blimp* pentru a șasea oară și dacă ai intra în prea mare bucluc în caz c-o faci, pentru că prim-ministrul

nu e de acord cu asta și, în secret, tu îl vezi pe Anton Walbrook[1] ca fiind nobilul ofițer german și ești aproape sigură că și comandantul tău știe. Tocmai când te-ai hotărât „Dă-l încolo pe prim-ministru!" și te pregătești să petreci o altă după-amiază de vis cu Anton Walbrook, sună din nou telefonul și Ești Operațională.

M-am încălțat oare cum trebuie, te întrebi tu înnebunită, și, *fir-ar să fie*, unde mi-am lăsat cele două milioane de franci?

UN IMPREVIZIBIL ZBOR DE TRANSPORT

Maddie, făptură norocoasă, n-a trebuit să îndure nimic din toate astea. Maddie doar și-a ridicat autorizația de zbor ca de obicei, de la sediul Operațiunilor din Oakway, a rânjit la „S" și la destinația „RAF Buscot", pentru că asta însemna că avea să poată bea o cană de ceai cu prietena ei cea mai bună, la un moment dat în următoarele douăzeci și patru de ore, și s-a îndreptat spre Puss Moth, cu masca ei de gaze și tașca de zbor. *Era rutină*. Incredibil, când te gândești ce zi obișnuită era pentru ea, la început.

Era încă lumină când am aterizat la Servicii Speciale RAF. Luna răsărise devreme, la șase jumătate sau cam așa, și din cauza Orei Dublate de Vară, trebuia să așteptăm să se întunece. Jamie — indicativ de apel John — avea un zbor în noaptea aceea, la fel și Michael. Indicativele de apel sunt toate din Peter Pan, firește. Această aventură de noapte anume s-a numit Operațiunea Steaua Câinelui, care pare un nume potrivit. „A doua la dreapta și apoi drept înainte până în zori."

[1] Adolf Wilhelm Wohlbrück, actor austriac (1896—1967), stabilit în Marea Britanie, care în *Viața și moartea colonelului Blimp* (1943) interpretează rolul unui ofițer german curajos și prin excelență bun.

E groaznic, s-o povestesc astfel, nu-i așa? De parcă n-am fi știut sfârșitul. De parcă ar fi putut fi un alt sfârșit. E ca și când te-ai uita la Romeo bând otravă. De fiecare dată când vezi scena, te lași păcălit să te gândești că iubita lui s-ar putea trezi și l-ar opri. De fiecare dată când vezi scena îți vine să strigi, „Tâmpitule, *așteaptă* doar un minut, și ea o să-și deschidă ochii!" „Hei, *tu*, păpușică, deschide ochii, trezește-te! *Nu muriți*, chiar acum!" Dar ei întotdeauna o fac.

OPERAȚIUNEA STEAUA CÂINELUI

Mă întreb câte teancuri de hârtie ca ale mele zac prin Europa, singurul testament al vocilor noastre reduse la tăcere, îngropate în fișete, și-n cufere, și-n cutii de carton când noi dispărem — când ne topim în noapte și ceață?

Presupunând că nu veți incinera toate înregistrările despre mine când veți termina, ce mi-ar plăcea să captez, să prind aici pentru eternitate în chihlimbar, e cât de entuziasmată am fost să vin aici. Cum lunecam pe betonul pistei când am ieșit din Puss Moth, în aerul rece de octombrie mirosind a fum de frunze și a gaze de eșapament, gândind *Franța, Franța! Ormaie din nou, în sfârșit!* Tot Castelul Craig plânsese pentru Ormaie când armata germană intrase mărșăluind, în urmă cu trei ani — cu toții am fost aici înainte, vizitând *la famille de ma grande-mère* — acum, toți ulmii au fost tăiați pentru lemne de foc și baricade, toate fântânile sunt secate, mai puțin una, pe care o folosesc să-și adape caii și să stingă incendiile, iar grădina de trandafiri în memoria fratelui bunicii mele din Place des Hirondelles a fost scurmată de cazmale, iar piața e plină de vehicule blindate. Când am ajuns aici, era un șir de morți putrezind, spânzurați de

balcon la Hôtel de Ville, primăria orașului. Nenorocirea vieții de zi cu zi de aici e *indescriptibilă* și, dacă asta e civilizație, atunci e mai presus de puterea creierului meu redus să-mi închipui nenorocirea unui loc ca Natzweiler-Struthof.

Știți, eu vorbesc germana pentru că *iubesc* germana. La ce era să-mi folosească o licență în literatură germană? O citisem pentru că îmi *plăcuse. Deutschland, das Land der Dichter und Denker*, țara poeților și a gânditorilor. Iar acum, nici măcar n-am să mai văd vreodată Germania, cel puțin dacă nu mă trimit la Ravensbrück — n-am să văd niciodată Berlinul, sau Kölnul, sau Dresda — sau Pădurea Neagră, Valea Rinului, Dunărea albastră. Te urăsc, Adolf Hitler, bestie mică și egoistă, fiindcă ții Germania numai pentru tine. STRICI TOTUL.

La naiba. N-am vrut să deviez așa. Vreau să-mi aduc aminte...

Cum după cină, admiratorul meu, polițist-sergent-bucătarul a adus cafea adevărată pentru noi. Cum Jamie și Maddie s-au așezat pe covorașul din fața focului, în salon, sub privirile fixe ale ochilor de sticlă ai vulpilor și potârnichilor împăiate de pe polița căminului, capul mic și blond al lui Jamie și buclele negre rebele ale lui Maddie aplecate împreună, conspirativ, peste harta lui Jamie, cu totul împotriva regulamentului, discutând despre ruta spre Ormaie. Cum ne-am strâns toți în jurul radioului ca să ne auzim codul anunțat la BBC — „*Tous les enfants, sauf un, grandissent*" — mesajul aleator care le spunea comitetului nostru de primire din Franța pe cine să aștepte în noaptea aceea. E primul rând din Peter Pan: „Toți copiii, mai puțin unul, cresc mari." Să aștepte băieții obișnuiți, cu o excepție — în noaptea aceea, avea să vină și o fată.

Cum am stat cu toții, tremurând, pe scaunele de pe terasă în grădina Sediului, urmărind asfințitul soarelui.

Cum am sărit toți când a sunat telefonul.

Era soţia liderului escadrilei. Peter — nu e numele lui adevărat, Engel, prostănaco. Peter își întâlnise soţia la masa de prânz, apoi o condusese la gară și aproape imediat după ce o lăsase pe ea fusese implicat într-un accident rutier urât, în care își rupsese jumătate dintre coaste și rămăsese complet lipsit de cunoștinţă pentru cea mai mare parte a după-amiezii. Soţia lui nu aflase despre accident mai devreme, pentru că era într-un tren care avusese trei ore întârziere, după ce fusese tras pe o linie secundară ca să dea prioritate trenului armatei. În orice caz, Peter nu avea să zboare în Franţa, în noaptea aceea.

Mărturisesc că a fost ideea mea să găsim un înlocuitor.

După ce sergentul a închis, a fost o mare agitaţie, căci toată lumea exclama, înspăimântată, și îngrijorată, și dezamăgită. Cu toţii ţâţâisem de enervare, la răstimpuri, toată seara din cauza lui Peter care întârzia să sosească, dar *nimănui* nu-i trecuse prin cap că nu avea să apară, totuși, cu mult înainte de decolare. Iar acum era întuneric, iar anunţul BBC-ului fusese făcut, iar comitetul de primire din Franţa aștepta, iar Lysander-urile erau pe pistă, cu rezervoarele pline de benzină, pentru drumul lung, și cu partea din spate a cabinelor pline de arme și radiouri. Și sărind pe loc, zbârnâind de cafea, de nervi și coduri, era Eva Seiler, interpreta de legătură a Berlinului cu Londra, ce avea să se infiltreze curând în lumea de dincolo, vorbitoare de germană, din Ormaie.

— Poate pilota Maddie avionul.

Are *presence*, Eva Seiler sau cine își închipuia ea că este în noaptea aceea, iar oamenii îi dau atenţie. Nu sunt totdeauna de acord cu ea, dar le impune atenţia.

Jamie a râs. Jamie, dragul de Jamie — iubitul frate Om-fără-degete-la-picioare al interpretei de legătură, a râs și a spus cu tărie:

— Nu.

— De ce nu?

— Pur și simplu — nu! Lăsând la o parte că ar fi o încălcare de regulament, ea n-a fost nici măcar verificată...

— Pe un *Lysander*? a zis „legătura" cu dispreț.

— Într-un zbor de noapte...

— O face fără radio sau hartă!

— Eu nu zbor fără o hartă, a corectat-o Maddie, prudentă, jucându-și cărțile aproape de inimă. E împotriva regulilor.

— Ei bine, nu ai destinația sau obstacolele marcate în cele mai multe cazuri, care e cam același lucru.

— N-a zburat în *Franța* pe timp de noapte, a protestat Jamie și și-a mușcat buza.

— Tu ai făcut-o să zboare în Franța, a zis sora lui.

Jamie s-a uitat la Maddie. Michael, femeia ofițer de la Operațiuni Speciale aidoma unei zeițe, care era acolo ca să supervizeze bagajele lui Queenie, și sergentul de poliție RAF, și ceilalți agenți care urmau să zboare în noaptea aceea îi urmăreau cu interes.

Jamie și-a jucat asul.

— N-are cine să-i autorizeze zborul.

— Sună-l pe Afurisitul și Machiavelicul Ofițer Englez de Informații.

— El n-are nicio autoritate în Ministerul Aviației.

Locotenentul ATA Brodatt și-a făcut atunci mutarea, în sfârșit, și l-a tăiat cu atu-ul:

— Dacă e un zbor de charter, a zis ea, pot să mă autorizez singură. Dați-mi voie să folosesc telefonul.

Și l-a sunat pe comandantul ei, ca să-l anunțe că i se ceruse să conducă pe unul dintre pasagerii ei obișnuiți de la Servicii Speciale RAF până la o „Destinație neprecizată". Iar el i-a dat ermisiunea să lece.

El știe acum.

Nacht und Nebel, noapte și ceață. Eva Seiler o să ajungă să ardă în iad. Oh, mi-aș dori să am vreun indiciu dacă am făcut ceea ce trebuia. Dar nu văd cum aș putea să-mi termin povestirea asta și să păstrez secretul Evei. I-am promis lui c-o să-i dau toate detaliile. Și, în fond, nu pot crede că dezvăluindu-i identitatea Evei o să mi se schimbe prea mult soarta, oricare ar fi.

Pentru că am scris atât de mult alaltăieri, i-a luat ceva vreme Hauptsturmführerului von Linden să se pună la curent cu traducerea, iar el și Engel (sau altcineva) trebuie să fi continuat fără mine, după ce am fost închisă din nou în celula mea, noaptea trecută. Încă nu dormisem cât să-mi revin după excesele zilei aceleia. La trei dimineaţa, sau cât o fi fost ceasul când a intrat el, dormeam buștean — dar m-am trezit brusc când lacătele și zăvoarele de la ușa mea și-au început suita oficială de bufnituri și clinchete, căci mă umplu întotdeauna cu cea mai ciudată amestecătură de speranţă nebunească și groază paralizantă când îmi descuie ușa. Am dormit în timpul raidurilor aeriene nu o dată, însă când ușa mea e descuiată sunt instantaneu În Alertă.

M-am ridicat. N-are niciun rost să mă lipesc cu spatele de perete și am încetat să mă mai preocupe cum îmi stă părul. Dar Wallace din mine încă mă face să vreau să-mi înfrunt inamicul în picioare.

Era von Linden, bineînţeles — aproape că-mi vine să zic „ca de obicei", fiindcă descinde adesea acum, să stea de vorbă cu mine despre literatura germană, când termină de lucru. Cred că e singurul răsfăţ în programul lui zilnic strict — *Parzival*[1] în chip de scufie de noapte, ca să-şi cureţe mintea de sângele care-i împestriţează bumbii de argint de pe petliţele gulerului negru. Când stă în pragul uşii mele şi îmi cere părerea despre Hegel sau Schlegel, nu îndrăznesc să-i acord mai puţin de întreaga mea atenţie (deşi i-am sugerat c-ar fi cazul să ia mai în serios scriitorii moderni ca Hesse şi Mann. Cum le-ar mai fi plăcut băieţilor lui de şcoală, de acasă, din Berlin, *Narziß und Goldmund*[2]!).

Deci, o vizită nu cu totul neaşteptată, numai că noaptea trecută nu a fost „ca de obicei" — el a fost *înflăcărat*. Însufleţirea şi culoarea din obrajii lui, mâinile ţinute la spate, ca să nu văd eu că tremurau (probabil şi ca să nu-i observ inelul — dar sunt perspicace la tactici din acestea evazive). A deschis uşa larg, astfel încât celula mea s-a luminat de la puternicele becuri aprinse în camera de interogatorii, şi a întrebat, incredul:

— *Eva Seiler?*

Tocmai ce aflase.

— Minţi, mă acuză el.

De ce naiba aş minţi despre *asta*? Sunt Eva Seiler. Ha-ha, nu chiar.

Înţelegeţi, am fost *uluită* de faptul că el auzise despre mine, că părea să ştie cine e Eva Seiler. Pariez că imbecilul ăla de Kurt Kiefer a divulgat secretul despre ea, după ce s-a întors la Paris şi

---

[1] Poem epic de Wolfram von Eschenbach (1170—1220), cu o temă larg răspândită în Evul Mediu: căutarea Graalului de către cavalerii Mesei Rotunde şi în special povestea cavalerului Percival/Perceval/Perzival/Peredur.

[2] Roman de Herman Hesse (tradus cu titlul *Narcis şi Gură-de-Aur*), în spiritul lui Nietzsche (apolinic versus dionisiac), în care personajul Narziß, călugăr cu personalitate puternică, echilibrată, şi constanţă în gândire, e descris în contrast, dar armonios complementar, cu Goldmund, un artist rătăcitor, pasionat şi zelos.

a trăncănit despre cuceririle lui. Eu am avertizat Informațiile că nu era destul de deștept ca să fie agent dublu.

Presupun că Eva a avut într-adevăr succes la extragerea informațiilor pe care, altfel, nemțoteii nu le-ar fi lăsat să se scurgă la urechile britanicilor, și probabil că a devenit una dintre multele sule în coastele Führerului. Dar nu mă gândisem că von Linden ar avea cunoștință despre ce vorbeam (aș fi putut să pomenesc de ea mai devreme, dacă aș fi bănuit). În orice caz, n-am pierdut nicio clipă — așa operez eu. De aceea sunt *atât de bună la ceea ce fac*. Dă-mi un pont, doar un pont, și am să improvizez. E vârful subțire al icului pentru tine, băiete.

Mi-am dat părul la o parte de pe față, în modul sever de directoare de școală în care obișnuiau să mi-l strângă ei, și l-am ținut cu o mână, mi-am îndreptat umerii și am pocnit din călcâie. Dacă nu stai prea aproape de cineva care e mai înalt decât tine, poți să pari că-l privești de sus și-i rânjești în nas. Am zis, cu răceală, în germană:

— Ce *motiv* aș putea avea *să pretind* că sunt interpreta de legătură a Berlinului cu Londra?

— Ce dovadă ai? Nu ai acte valabile, a zis el, cu răsuflarea tăiată. Ai fost prinsă cu actele lui Margaret Brodatt asupra ta, dar nu ești Margaret Brodatt, prin urmare de ce ai fi Eva Seiler?

Nu cred că mai știa nici el dacă vorbea cu mine sau cu Eva, în momentul ăla. (Suferă și el într-o anumită măsură de privare de somn, din pricina naturii muncii sale.)

— Actele Evei Seiler sunt toate falsificate, în orice caz, i-am atras eu atenția. N-ar dovedi nimic.

Am făcut o pauză — am numărat până la trei — și m-am apropiat de el. Doi pași mici ca de copil care învață să meargă, doar cât să-l fac să perceapă înaintarea. Păstrând încă destulă distanță între noi, probabil un metru, ca să nu poată profita de

avantajul înălțimii lui. Apoi încă un pas, ca să-i îngădui acest avantaj. Mi-am dat drumul la păr și m-am uitat în sus la el, despletită și feminină, toată numai ochi de căprioară și vulnerabilitate. Am întrebat în germană, pe un ton de mirare și îndurerare, de parcă tocmai ce-mi dăduse prin gând:

— Cum o cheamă pe fiica ta?

— Isolda, a răspuns el blând, cu garda jos, și s-a făcut *roșu ca sfecla*.

Îl prinsesem la faza asta și el o știa. Îmi venea să râd, simțindu-mă dintr-odată în elementul meu.

— Nu am nevoie de acte! am strigat. Nu am nevoie de dovezi! Nu am nevoie de ace cu electricitate, de apă rece ca gheața, de acid de baterie și de amenințări cu kerosen! Nu fac decât să pun o întrebare și tu răspunzi! Ce dovadă mai perfectă decât un cuvânt minunat scos de la tine — *Isolda*? Sunt operator de radiotelegrafie!

— Stai jos, a poruncit el.

— Ce părere are Isolda despre activitatea ta de război? am întrebat.

A făcut și ultimul pas spre mine, folosindu-și din plin înălțimea:

— *Jos*.

Este intimidant, iar eu sunt *atât de sătulă* să tot fiu pedepsită pentru legiunea mea de mici acte de sfidare. M-am așezat, supusă, tremurând, așteptându-mă la violență (nu că el personal m-ar fi atins vreodată cu un deget). Mi-am tras plapuma de puf de eider până la gât, o armură iluzorie.

— Isolda nu știe nimic despre activitatea mea de război, a zis el.

Apoi deodată a fredonat, încet:

— *Isolde noch*

Im Reich der Sonne

Im Tagesschimer
Noch Isolde...
Sie zu Sehen,
Welch Verlangen!

Isolda încă în tărâmul soarelui, încă în lumina zilei sclipitoare, Isolda — ce mult aș vrea s-o văd!

(E din Wagner, una dintre ariile lui Tristan pe moarte. Nu-mi pot aminti chiar totul.)

Are o voce de tenor, subțire, nazală — *atât de frumoasă.* A durut mai tare decât dac-aș fi fost pălmuită să-mi arate ironia vieții sale. Și a mea, a mea — A MEA — Isolda vie în lumina zilei și în soare, când eu mă sufoc în Noapte și Ceață, nedreptatea asta, nedreptatea haotică *a tuturor lucrurilor*, a faptului că eu eram aici și Isolda era în Elveția, că Engel nu primea niciun pic de coniac și că Jamie își pierduse degetele de la picioare. Și Maddie, Oh, drăguța de Maddie,

MADDIE

Mi-am tras plapuma peste cap, plângând la picioarele lui.

Atunci s-a oprit brusc. S-a aplecat și mi-a descoperit capul cu blândețe, fără să mă atingă.

— Eva Seiler, a șoptit el. Te-ai fi scutit de o grămadă de suferințe, dacă ai fi mărturisit asta mai devreme.

— Dar n-aș mai fi avut ocazia să scriu totul, dacă aș fi spus asta, m-am smiorcăit eu. Așa că a meritat.

— Și pentru mine.

(Presupun că Eva Seiler trebuie să fie o captură uriașă! El crezuse că avea să fie scuturat de încă un păstrăv oarecare și reieșise că prinsese un somon de cincisprezece kile, care se zbătea să se smulgă din cârligul lui de undiță. Probabil trage nădejde de o promovare.)

— M-ai răsplătit.

S-a îndreptat și și-a plecat capul, curtenitor. Aproape un salut. În cele din urmă, a spus politicos noapte bună, în franceză:

— *Je vous souhaite une bonne nuit.*

Și l-am răsplătit din nou, rămânând cu gura căscată.

A trântit ușa în urma lui.

Citise Vercors — citise *Le Silence de la Mer*, *Tăcerea Mării* — micul tratat al Rezistenţei franceze, *la recomandarea mea*! Altfel cum...?

Ar putea să aibă necazuri din pricina asta. Mă derutează. Presupun că e reciproc.

De data asta știu unde am rămas, știu exact unde m-am oprit. Știu exact unde eram. Unde era Maddie.

Pentru a *n*-a oară, patru oameni diferiţi au verificat carnetele de cupoane de raţie, parașutele și documentele. Au pus-o scurt la curent pe Maddie, anunțând-o pe cine trebuia să ia în călătoria de întoarcere, uitându-se împreună peste hărţi și peste rute, dându-i un indicativ de apel pe care să-l folosească la radio până când ajungea în Franţa („Wendy", firește). Sergentul de poliţie a încercat să-i dea și un revolver. Toţi piloţii din Servicii Speciale au la ei pistoale când zboară în Franţa, a zis el, pentru orice eventualitate. Dar ea nu l-a vrut.

— Eu nu sunt din RAF, a zis Maddie. Sunt civil. E o încălcare a acordurilor internaţionale să înarmezi civili.

Așa că el i-a dat în schimb un *stilou* — se numește Eterpen[1], un obiect cu adevărat minunat, fără să te murdărești ca să-l umpli iar cu cerneală și se usucă imediat.

A spus că făcuse comandă de 30.000 de bucăţi pentru a fi folosite de RAF în aer (pentru calculele de navigaţie) și un ofiţer RAF recunoscător, recent scos pe furiș din Franţa, îi dăduse

[1] Marcă de pixuri (v. postfaţa „Raportul autorului").

o mostră lui Peter, care i-l dăduse sergentului, care i-l dădea lui Maddie. Sergentul i-a spus să îl dea și ea mai departe, după ce își va fi încheiat cu succes misiunea. Îi place de noi foarte mult.

Maddie a fost ridicol de încântată de stiloul ei. (Eu n-am înțeles atunci de ce o încânta atât de tare rezerva infinită de cerneală cu uscare instant, dar acum înțeleg.) De asemenea, i-a plăcut și ideea de a-l da mai departe, ca dar după o operațiune reușită — o variantă a Principiului Lăsării la Aerodrom. I-a mărturisit în șoaptă pasagerei sale:

— Oricum n-aș fi știut ce să fac cu un revolver.

Ceea ce nu era în întregime adevărat, de vreme ce la a doua și la a treia vizită a sa la Castelul Craig, Jamie o luase la vânătoare, iar ea chiar nimerise nu unul, ci doi fazani cu pușca lui Queenie. Dar Maddie era — este? Era, bine, era. Maddie era o persoană modestă.

— Gata să exersezi niște aterizări? a întrebat-o în treacăt Maddie pe pasagera ei, de parcă Ormaie era o destinație la fel de obișnuită ca Oakway. Au aprins balizele de simulare pe terenul de antrenament. Nu am aterizat prea des pe pista luminată noaptea, așa că o să trecem un pic pe acolo, înainte să ridicăm pânzele.

— Bine, a încuviințat pasagera ei.

Era imposibil, pentru amândouă, să fie altfel decât entuziasmate — una dintre ele fiindcă pleca în Franța, cealaltă pentru că urma să piloteze avionul.

Totul era încărcat, mai puțin Queenie — sergentul îi oferi o mână de ajutor să urce pe scara ce ducea în spatele cockpitului.

— Stați, Stați!

Se aruncă în brațele lui Maddie. Maddie rămase stupefiată. Pentru o clipă, se ținură una de alta ca supraviețuitorii unui naufragiu.

— Haide! zise Maddie. *Vive la France!*

O invazie a Aliaţilor în doi.

Maddie a efectuat trei aterizări perfecte la rasul ierbii pe pista luminată și apoi începu să se frământe din pricina gândului că pierdea luna, la fel cum uneori se frământa că pierdea vremea bună de zburat deasupra Penninilor. Stabili cap compas Franţa.

Baloanele barajului de la Southampton pluteau sclipind în lumina lunii ca niște fantomatici elefanţi și hipopotami. Maddie a traversat Solentul argintiu și Isle of Wight. Apoi ajunse deasupra Canalului Mânecii sfâșiat de război. Bâzâitul motorului se împletea cu fredonatul pasagerului în intercom:

— Ultima oară când am văzut Parisul.

— Ești mult prea veselă, a mustrat-o Maddie, cu fermitate. Fii serioasă!

— Ni s-a spus să zâmbim tot timpul, a zis Queenie. E în manualul instructorului SOE. Oamenii care zâmbesc și cântă nu bat la ochi că ar complota vreun contraatac. Dacă privești în jur cu îngrijorare, cineva o să înceapă să-și pună întrebări pentru ce anume te îngrijorezi.

Maddie nu i-a răspuns și, după o jumătate de oră de zbor deasupra liniștitei, netedei, argintiu cu negru eternităţi a Canalului Mânecii, Queenie a întrebat brusc:

— Tu *de ce* îţi faci griji?

— E înnorat deasupra Caenului, a zis Maddie, și sunt lumini în nori.

— Cum adică *lumini*?

— Licăriri. Rozalii. Ar putea fi fulgere. Ar putea fi tunuri. Ar putea fi o escadrilă de bombardiere care a luat foc. O să schimb puţin cursul și o să-l ocolesc.

Era o glumă. Lumini în nori, cui îi pasă? Să schimbe, atunci, direcţia. Noi suntem *turiste*. Ruta alternativă a lui Maddie peste coasta Normandiei trecea direct peste Mont St. Michel, citadela insulei apărând măreaţă în lumina lunii, aruncând umbre lungi peste valurile agitate într-un golf care sclipea ca mercurul risipit. Luminile reflectoarelor măturau cerul, dar l-au scăpat pe Lysander-ul cu burtă cenușie. Maddie și-a fixat un nou curs spre Angers.

— Mai facem aproape o oră, în ritmul ăsta, i-a spus Maddie pasagerei sale. Încă mai zâmbești?

— Ca o idioată.

După asta — greu de crezut, dar a urmat un zbor mohorât, o vreme, după asta. Zona rurală franceză nu era la fel de spectaculoasă în lumina lunii precum Canalul Mânecii și, după multă vreme de uitat în întunericul nedesluşit, Queenie a adormit încrezătoare, ghemuită printre cutiile de carton și colacii de sârme de pe podea, în partea din spate a cockpitului, cu capul pe parașuta ei. Semăna puţin cu somnul în camera motoarelor de la Filatura Ladderal — incredibil de zgomotos, dar amorţitor de ritmic. Fusese intens solicitată, aproape de delir, în ultimele câteva săptămâni, iar acum era trecut bine de miezul nopţii.

Se trezi când corpul ei relaxat a fost izbit brusc de capătul dinspre coadă al fuzelajului, laolaltă cu toate cele unsprezece lăzi. N-a fost rănită, nici măcar speriată, ci extrem de dezorientată. Subconștientul ei păstra ecoul reverberat al unei bubuituri grozave, care fusese, de fapt, ceea ce o trezise, mai degrabă decât rostogolitul prin avion. O lumină portocalie orbitoare tivea ferestrele din spate ale cockpitului. Tocmai când pricepu că Lysander-ul cobora într-un picaj ameţitor spre pământ, gravitaţia crescută o lăsă din nou fără cunoștinţă. Iar când s-a trezit a doua oară, câteva clipe mai târziu, era beznă și motorul încă

mai duduia, demn de încredere, iar ea era căzută incomod în grămada lucrurilor răsturnate.

— *Mă auzi? Ești teafără?* striga Maddie, înnebunită, prin intercom. Oh, *fir-ar*, uite încă una...

O minunată bilă albă de foc se arcui grațios peste cupola de plexiglas. Nu făcu niciun zgomot și lumină frumos cockpitul. *Luminile rampei, luminile rampei.* Maddie a fost instantaneu orbită, din nou.

— Pilotează avionul, Maddie, murmură ea pentru sine. Pilotează avionul.

Gândiți-vă la ea, cum era în urmă cu trei ani, plângând și tremurând ca piftia de frică, sub bombe. Gândiți-vă la ea acum, conducând un avion lovit prin focul neobișnuit și bezna unei zone de luptă. Prietena ei cea mai bună, descâlcindu-se dintre bagaje în spatele avionului, tremurând de groază și dragoste. Știa că Maddie avea să aterizeze și s-o ducă în siguranță la sol sau va muri încercând.

Maddie se lupta cu mansa de parcă era vie. În scurtele fulgere fosforescente încheieturile ei oțelite erau albe de efort. A răsuflat ușurată când a simțit mâna mică a pasagerei strângând-o de umăr prin ferestruica din peretele despărțitor blindat.

— Ce se întâmplă? a întrebat Queenie.

— Blestemata artilerie antiaeriană din Angers. Coada a fost lovită. Cred că a fost un tun de antiaeriană, nu un avion de luptă, altminteri ne-am ars. N-avem nicio șansă împotriva unui Messerschmitt 110.

— Mi s-a părut că ne prăbușim.

— Aia am fost eu, am coborât avionul rapid ca să scap de foc, a zis Maddie, îndârjită. Trebuie să plonjezi cât de repede poți, până îl stinge vântul. Cum ai sufla într-o lumânare! Dar cârma cozii avionului s-a rupt sau ceva de genul ăsta. E...

A scrâșnit din dinți.

— Suntem pe rută. Suntem încă întregi. Am pierdut cam multă altitudine în picajul ăla, dar tot ce vrea acum blestematul de avion e să urce, deci, asta nu-i o problemă. Numai că, dacă urcăm mai mult, Jerry or să fie în stare să ne depisteze pe radare. Avionul încă mai răspunde la comenzi, totuși, și am scos un timp atât de bun, că nici măcar n-am depășit cu nimic programul. Numai că, părerea mea e că ar trebui să știi că o să fie... ăăă... un pic mai greu pentru mine să aterizez. Așa că tu s-ar putea să faci încă un salt cu parașuta.

— Și *tu*?

— Ei bine, s-ar putea s-o fac și eu, presupun.

Maddie nu exersase niciodată saltul dintr-un avion, dar exersase aterizarea cu avioane avariate de nici nu le mai ţinea minte numărul — într-adevăr aterizase cu avioane avariate de foarte multe ori — și ambele fete știau că, dacă s-ar fi întâmplat și de o mie de ori, Maddie ar fi murit de fiecare dată cu mâinile strânse pe manșele avionului, decât să se încreadă într-un salt orbesc în întuneric.

Mai ales că, aidoma majorităţii aviatorilor britanici doborâți, ea vorbea doar franceza la cel mai primar nivel, din orele de clasă de la școală, și nu avea nicio identitate falsificată deștept pe care să se bizuie, în caz de nevoie, în Franţa de sub ocupaţie nazistă.

— Aș putea să te las pe tine și apoi să încerc să zbor până acasă, a zis Maddie liniștită, rostind cuvintele pline de speranţă printre dinţii strânși.

— Lasă-mă să te ajut! Spune-mi ce să fac!

— Uită-te după locul de aterizare. La mai puţin de o jumătate de oră distanţă. Or să ne semnalizeze, când or să ne audă — semnalul morse pentru Q. Asta înseamnă lung-lung-scurt-lung.

Mâna mică nu voia să-i dea drumul.

— Mai bine îţi pui parașuta în spinare, i-a reamintit Maddie pasagerei. Și asigură-te că ţi-ai luat tot echipamentul.

O vreme, s-au auzit numai bufnituri și înjurături în partea din spate a cockpitului. După câteva minute, Maddie a întrebat, cu glasul întretăiat de râs înfricoșat:

— Ce *faci*?

— Ancorez toate lucrurile. Răspund de marfa asta chiar dacă n-o mai văd mâine-dimineaţă. Dacă o să ne hurducăm, nu vreau să fiu ștrangulată de un cablu electric. Iar dacă va trebui să sar înainte să încerci tu să aterizezi, de bună seamă că nu vreau să le târăsc după mine afară și să-mi pice în cap.

Maddie n-a zis nimic. Se forţa să vadă în întuneric și să piloteze avionul. Queenie a strâns-o din nou de umăr.

— Ar trebui să fim aproape, zise Maddie, în cele din urmă.

Vocea ei, ușor distorsionată de intercomul cu pârâituri, suna neutră. Nu era nici ușurare, nici teamă în intonaţia sa.

— Cobor la 200 de metri acum, bine? Uită-te după semnalizările alea.

Acele ultime cincisprezece minute au fost cele mai lungi. Pe Maddie o dureau braţele și mâinile îi erau amorţite. Era ca și când ar fi ţinut în loc o avalanșă. Nu se mai uitase pe hartă în ultima jumătate de oră și naviga exclusiv din memorie, după busolă și după stele.

— Ura, suntem în locul care trebuia! a zis ea deodată. Vezi confluenţa râurilor ălora? Aterizăm drept între ele.

Se înfioră de nerăbdare. Mâna mică, încurajatoare, care-o ţinea de umăr îi dădu drumul brusc.

— Uite.

Queenie îi arătă cu mâna. Cum le zărise ea prin deschiderea cât o coală de hârtie din peretele despărţitor e un mister, dar

văzuse semnalizările, un pic mai la stânga de ele. Semnale luminoase, clare și strălucitoare, în serii fixe — *Q* de la *Queen*, lung-lung-scurt-lung.

— E corect? întrebă Queenie, neliniștită.

— Da. Da!

Amândouă scoaseră câte un strigăt spontan.

— Nu pot să dau drumul la manșă ca să le răspund! a exclamat Maddie. Ai vreo lanternă?

— În trusa mea. Stai puțin.... cu ce literă trebuie să le răspundem?

— *L* de la *Love*. Punct-linie-punc-punct, scurt-lung-scurt-scurt. Trebuie să-l semnalizezi corect, altminteri n-or să aprindă luminile pentru noi...

— O să-l fac corect, bleago, i-a reamintit Queenie, drăgăstos. Pot să dau semnale în Morse și când dorm. Mai știi? Sunt telegrafistă.

Hauptsturmführerul von Linden zice că n-a cunoscut în viaţa lui o persoană educată cu gură atât de spurcată ca a mea. Fără îndoială a fost o prostie extraordinară din partea mea să aduc numele fiicei lui în disputa de noaptea trecută. În dimineaţa asta, o să am gura spălată cu carbol — nu cu SĂPUN cu carbol, care se foloseşte în şcoală, ci ACID carbolic veritabil — fenol — care e aceeaşi substanţă pe care o folosesc pentru injecţiile letale în Natzweiler-Struthof (potrivit spuselor lui Engel, sursa mea inepuizabilă de detalii precise naziste). Ea îl diluase cu alcool — a purtat mănuşi când a făcut amestecul, căci e incredibil de caustic. Dar nu s-a apropiat de mine, pentru că ştie că m-aş fi bătut cu ea şi s-ar fi risipit peste tot. Chiar şi cu mâinile legate la spate (deşi nu sunt, evident) m-aş fi străduit din răsputeri să-l împrăştii peste tot. Sper ca toată treaba să se evaporeze, dacă amânăm destul timp, şi cred că şi ea speră acelaşi lucru.

Disputa a început din pricina tinerei franţuzoaice care-mi sfâşie inima (cred că e singura prizonieră femeie de aici în afară de mine), pe care ei au interogat-o cu încăpăţânare şi stăruinţă zi şi noapte, toată săptămâna, şi ea, la fel de încăpăţânată şi stăruitoare ca şi ei, a refuzat să le răspundă la întrebări. Noaptea trecută a plâns zgomotos ore în şir, între ţipete de veritabilă suferinţă mortală — eu practic *mi-am smuls* părul din cap (într-atât de fragil a ajuns) în timp ce încercam să-i suport ţipetele. La un moment dat, în miezul nopţii, eu am cedat — ea nu, dar eu am cedat.

Am sărit în picioare și am început să răcnesc cât mă țineau plămânii (*en français pour que la résistante malheureuse puisse me comprendre*[1]):

— *MINTE! Minte-i*, dobitoaco! Spune orice! Încetează să mai fii așa o idioată de martiră și *MINTE*!

Și am început să mă lupt ca ieșită din minți cu ciotul de fier unde obișnuia să fie clanța de porțelan a ușii (înainte s-o dezurubez eu și s-o arunc în capul lui Thibaut), ceea ce era zadarnic, pentru că bineînțeles că și clanța și suportul de metal sunt pur decorative și toate zăvoarele și drugii sunt fixate pe partea din afară.

— MINTE! MINTE-I!

Oh — am obținut un rezultat la care nu mă așteptam. Cineva a venit și a tras zăvoarele atât de brusc, încât am căzut grămadă dincolo de ușă, apoi m-au ridicat și m-au ținut clipind des în lumina brusc orbitoare, în timp ce eu încercam să nu mă uit la nenorocita de fată.

Și în încăpere era von Linden, în haine civile, rece și calm ca un lac proaspăt înghețat, stând într-un nor de fum înțepător ca însuși Lucifer (nu fumează nimeni când el e prin preajmă — nu știu și nici nu vreau să știu ce arseseră). N-a spus nimic, doar a făcut semn, iar ei m-au târât până la el și m-au aruncat în genunchi.

El m-a lăsat să mă înjosesc așa câteva minute.

Apoi:

— I-ai dat sfaturi tovarășei tale prizoniere? Nu sunt sigur că și-a dat seama că ei îi vorbeai. Mai spune-i o dată.

Am clătinat din cap, fără să înțeleg propriu-zis ce naiba juca de data asta.

[1] În franceză, pentru ca nefericita rezistentă să mă poată înțelege (fr.)

— Du-te lângă ea, privește-o în față, vorbește cu ea. Vorbește clar, ca să te putem auzi cu toții.

Am intrat în joc. Întotdeauna intru în joc. Ăsta-i cusurul meu, punctul slab din armura mea.

Mi-am apropiat fața pe lângă a ei, ca și când ne-am fi șoptit ceva. Atât de aproape, încât trebuie să fi părut intim, dar totuși prea aproape ca să ne putem uita într-adevăr una la cealaltă. Am înghițit nodul din gât, apoi am repetat, clar:

— Salvează-te. Minte-i.

Ea e cea care obișnuia să fluiere *Scoția cea Viteză*, când am ajuns eu aici. N-a putut fluiera și noaptea trecută — e de mirare că ei au crezut c-ar mai putea vorbi, după ce i-au făcut la gură. Dar a încercat să mă scuipe, oricum.

— Nu are o părere prea bună despre sfatul tău, a zis von Linden. Mai spune-i o dată.

— *MINTE!* am zbierat eu la ea.

După o clipă, a reușit să-mi răspundă. Răgușită și gâjâită, vocea ei a scrâșnit de durere, astfel că toată lumea a putut s-o audă:

— Să-i mint? Asta faci tu?

Am încremenit, prinsă la mijloc. Probabil era o capcană pe care el o întinsese dinadins pentru mine. Totul a rămas cufundat în tăcere, multă vreme (probabil nu atât de mult cum mi s-a părut mie), iar în final von Linden a poruncit, nepăsător:

— Răspunde la întrebare.

În clipa aceea mi-am pierdut mințile.

— *Ipocritul dracului*, am mârâit eu la von Linden, nechibzuit (poate că nu știe ce înseamnă cuvântul acela în franceză, dar chiar și așa, n-a fost un lucru deștept de spus). Tu nu minți niciodată? Dar ce dracu' faci? Ce îi spui fiicei tale? Când te întreabă despre munca ta, ce *adevăr* află frumoasa Isolda de la *tine*?

El era alb ca hârtia. Calm, totuși.

— *Fenol.*

Toată lumea s-a uitat la el, șovăind.

— Ea are cea mai spurcată gură dintre toate femeile din Franța. Ardeți-i gura și curățați-i-o.

M-am zbătut. Ei m-au ținut la podea, cât s-au consultat despre doza corectă, pentru că el nu specificase dacă voia sau nu să mă omoare cu soluția aia. Fata franțuzoaică și-a închis ochii și s-a odihnit, profitând de devierea atenției de la ea. Ei au scos sticlele și mănușile — camera a devenit deodată clinică. Lucrul cu adevărat înspăimântător era că niciunul dintre ei nu părea să știe ce făcea.

— Uită-te la mine! am țipat eu. *Uită-te la mine*, Amadeus von Linden, ipocrit sadic ce ești, și *privește, de data asta*! Tu nu mă interoghezi acum, asta nu e munca ta, eu nu sunt un agent inamic care dezvăluie coduri de transmisiuni! Eu sunt doar o scursoare dezgustătoare scoțiană care urlă insulte la adresa fiicei tale! Așa că bucură-te și privește! Gândește-te la Isolda! *Gândește-te la Isolda și privește*!

El i-a oprit.

N-a putut s-o facă.

M-am sufocat de ușurare, gâfâind.

— Mâine, a zis el. După ce mănâncă. Fräulein Engel știe cum să prepare fenolul.

— Lașule! *Lașule*! am hohotit eu, în delir isteric. Fă-o *acum*! Fă-o *tu însuți*!

— Scoateți-o de aici.

Erau hârtia și creionul așezate pentru mine, ca întotdeauna, în dimineața asta, și apa de băut, care mă aștepta împreună cu fenolul și alcoolul, iar Fräulein Engel bătea darabana pe masă

cu nerăbdare, cum face de fiecare dată când mă așteaptă să-i dau ceva să citească. Abia așteaptă să vadă ce am să scriu în dimineața asta, știu, căci nu i s-a explicat și ei ce am făcut, de fapt, noaptea trecută să merit așa o pedeapsă crudă. Von Linden probabil doarme (o fi inuman, dar nu e suprauman). Oh, Doamne. Nu mi-a mai rămas prea mult de scris. Cu ce se așteaptă el să termin? Nu e sfârșitul poveștii mai degrabă evident? Vreau să închei, dar urăsc să mă gândesc la asta.

Domnișoara E. a reușit să șterpelească niște gheață pentru apa mea. O să se topească până ce o să ajungem să curățăm cea mai spurcată gură din Franța, dar a fost o atenție drăguță.

Acum suntem din nou în aer, suspendate deasupra câmpurilor și a râurilor de la nord de Ormaie, iar sub o lună senină, dar nu chiar plină, în înălțimea ei de argint splendidă, într-un avion cu care nu se poate ateriza. Telegrafista semnalizează cu lanterna semnalul corect către sol și, după niciun minut, apare pista luminată. E absolut familiară, trei puncte de lumină pâlpâitoare alcătuind un L cu susul în jos, exact ca pista improvizată pe care Maddie și-a efectuat cu succes aterizările ei experimentale, în urmă cu patru ore, în Anglia.

Maddie a dat o dată roată terenului. Nu știa cât avea să stea pista luminată și nu voia să piardă lumina. A început să coboare oblic, cum făcuse și mai devreme. Peste umăr, prin deschizătura din peretele despărțitor, prietena ei urmărea cadranul slab luminat de pe panoul de bord care indica altitudinea — nu pierduseră prea mult din înălțime.

— *Nu* pot s-o fac, a exclamat Maddie, iar Lysander-ul a luat-o rapid în sus ca un balon cu heliu.

Nici măcar nu turase motoarele.

— Pur și simplu nu pot s-o fac! Ți-aduci aminte ce ți-am spus despre primul Lysander cu care am aterizat în viața mea, cum roata de reglare a suspensiilor cozii era ruptă, iar echipa mecanicilor de la sol a crezut că n-o să am destulă putere să țin mansa drept înainte fără s-o înclin? Numai că atunci a fost posibil s-o fixez pe poziția neutră înainte de a mă urca în avion. Ei bine, acum nu e pe poziția neutră, e blocată pe urcare — de-o oră încoace mă lupt din răsputeri să nu mai urcăm — și pur și simplu nu am atâta forță să țin mansa destul de împinsă înainte ca să putem ateriza. Am încercat să reduc și motorul, tot degeaba. Dacă îl opresc definitiv și încerc să duc blestematul de avion jos, planând la rece, el *tot* o să încerce să urce. Și atunci o să intre în vrie și o să ne omoare. În caz că aș putea să planez, adică. E imposibil să planezi cu un Lysander.

Quennie n-a răspuns.

— Mă învârt în cerc, a bombănit Maddie. O să mai fac o roată, oricum, să încerc o coborâre de la mai mică înălțime. Încă mai am destul combustibil, nu țin neapărat să mă prăbușesc și să iau foc.

Se ridicaseră până la vreo șapte sute de metri în timpul cât îi luase lui Maddie să explice toate acestea. Ea și-a flexat încheieturile și s-a căznit să împingă din nou mansa în poziția înainte.

— Fir-ar. La dracu'. *De două ori la dracu'*. ("De două ori la dracu'" e cea mai cruntă dintre înjurăturile lui Maddie.)

Obosise. Nu reușise să coboare tot atât cât prima oară și a depășit pista. S-a întors abrupt, n-a pierdut deloc din înălțime și a înjurat iar, când avionul s-a zguduit din toate încheieturile, flapsurile automate clămpănind alarmant, în vreme ce avionul părea să încerce să se hotărască la ce viteză să zboare.

— Probabil nu-i imposibil să planezi! a gâfâit Maddie. De bună seamă nu vreau să planez de la o sută cincizeci de metri, c-o să murim. Stai să mă gândesc...

Queenie a lăsat-o să se gândească, privind altimetrul. Câștigaseră din nou înălțime.

— Urc intenționat acum, a zis Maddie îndârjită. O să te duc la o mie de metri. Să nu vrei mai sus că altfel n-o să mai cobor niciodată. O să poți să sari în siguranță.

Groaznicul trio de gardieni tocmai a venit să mă ducă undeva — Engel sporovăia cu ei pe tonuri plictisite, la exact atâta distanță cât să nu aud eu, dincolo de ușă. N-au apărut cu mănuși, așa că probabil nu sunt aici ca să-mi administreze fenolul. Doamne, te rog. Oh, de ce sunt atât de necioplită și nechibzuită? Indiferent despre ce e vorba, mă îngrozește că n-o să fiu în stare să termin, aproape mai tare decât...

Am cincisprezece minute.

Franţuzoaica torturată și cu mine am fost duse jos, amândouă, prin pivniță și afară, într-o curte mică, pavată, care trebuie să fi fost înainte spălătoria hotelului. Ea, mândră și șchiopătând, cu picioarele ei frumoase desculţe și deformate hidos de răni deschise, cu faţa ei palidă umflată și plină de vânătăi, nebăgându-mă în seamă. Am fost legate una de alta, încheietură de încheietură. În spaţiul acela de piatră, deschis către cer, ridicaseră o ghilotină. E modalitatea obișnuită prin care o spioană e executată la Berlin.

A trebuit să aștептăm cât au pregătit ei ba una, ba alta — au deschis o poartă spre drumeagul din spate, ca să-i șocheze și să-i distreze pe trecători, au ridicat lama cu sfori și au fixat-o etc. Nu știu cum funcţionează, din punct de vedere mecanic. Fusese recent folosită, fiindcă pe lamă se mai vedea încă sânge. Noi stăteam în picioare, legate împreună, mute, și eu am gândit: Or să mă facă să privesc. Or s-o omoare mai întâi pe ea și or să mă oblige să privesc. Apoi or să mă omoare și pe mine.

Știam că și ea știa asta, dar bineînţeles că nu se uita la mine și nu-mi vorbea, deși ni se atingeau dosurile palmelor.

Cinci minute.

I-am spus cum mă cheamă. Nu mi-a răspuns.

Ne-au tăiat sforile care ne ţineau legate. Pe ea au împins-o înainte și eu chiar m-am uitat — nu mi-am dezlipit privirea de la faţa ei. Atât puteam face.

Ea a strigat spre mine, exact înainte s-o îmbrâncească ei să stea în genunchi, acolo.

— Pe mine mă cheamă Marie.

Nu pot să cred că mai sunt încă în viaţă; am fost adusă aici, înapoi, la aceeași masă și obligată să ridic din nou creionul. Numai că acum von Linden e cel care stă vizavi, la masă, nu E. sau T. Se uită la mine, așa cum i-am cerut eu.

Când m-am frecat la ochi, mâna mi s-a mânjit de sângele lui Marie, încă roșu și proaspăt pe încheieturile degetelor mele.

L-am întrebat pe v. L. dacă aș putea să scriu asta, înainte să continui tema zilei. El a zis că insist prea mult pe detalii despre ce mi se întâmplă mie aici — o descriere interesantă, dar pe lângă subiect. Mi-a acordat numai 15 min. pentru asta — și cronometrează.

Mai am 1 min. Mi-ar fi plăcut să-i fi spus fetei mai mult, s-o fi apreciat cum se cuvine, să-i fi dat ceva mai semnificativ decât numele meu fără valoare.

După fiasco-ul meu de noaptea trecută, cred că ei au ucis-o fără *niciun motiv*, decât acela să mă sperie pe mine ca să mărturisesc că i-am minţit. E vina mea că ea a murit — una dintre cele mai mari frici ale mele s-a împlinit.

Dar nu am minţit.

Von Linden îmi spune acum: „Stop!"

Se lasă pe spate, urmărindu-mă imperturbabil. Fenolul mai stă încă în locul unde l-a lăsat Engel, dar nu cred că au de gând să-l folosească. Eu i-am spus lui să privească, iar el privește.

— Scrie, mică Șeherezadă, zice el.

E un ordin.

— Povestește ultimele voastre minute în aer. Sfârșește-ţi povestea.

Sângele lui Marie îmi pătează mâinile, figurat și literal. Trebuie să termin acum.

— Să-mi spui când să sar, a zis Queenie. Să-mi spui când ești gata.

— Bine.

Mica mână de pe umărul lui Maddie nu i-a dat drumul, tot timpul cât au urcat. Maddie a aruncat o privire în jos, la pista luminată, departe, trei gămălii de ac de lumină făcându-i semn, urându-i bun venit, chemând-o — și ea s-a hotărât să încerce să aterizeze. Dar nu cu pasager, nu cu viaţa altcuiva în mâinile ei — nu cu altcineva când ar fi putut da greș.

— În regulă, a zis Maddie. O să fii bine, aici. Bate cam tare vântul, așa că ţine ochii pe lumini și încearcă să aterizezi pe pista luminată! Ei te așteaptă. Știi cum să ieși?

Queenie i-a strâns tare umărul lui Maddie.

— Mai bine te grăbești, a zis Maddie. Înainte ca nenorocitul de avion să urce mai mult.

— Sărută-mă, Hardy, a zis Queenie.

Maddie a izbucnit într-un hohot înecat de râs. Și-a aplecat capul spre mâna rece de pe umărul ei și a sărutat-o, apăsat. Degetele mici i-au mângâiat obrazul, au mai strâns-o o dată de umăr, și s-au retras prin peretele despărţitor.

Maddie a auzit ușa glisantă a cabinei din spate deschizându-se. A simţit ușoara dezechilibrare a avionului, când greutatea s-a schimbat. Apoi a rămas singură.

Știți că Mary, Regina scoțienilor (a cărei bunică, din întâmplare, era franțuzoaică, la fel ca și a mea; la fel ca și mama ei) — Mary, Regina scoțienilor, avea un cățeluș, un terrier Skye, care îi era foarte devotat. La câteva minute după ce Mary a fost decapitată, lumea care privea i-au văzut fustele mișcându-se și au crezut că trupul ei fără cap încerca să se ridice în picioare. Dar mișcările s-au dovedit a fi ale câinelui său, pe care îl adusese la eșafod cu ea, ascuns în fustele ei. Se zice că Mary Stuart și-a înfruntat execuția cu grație și curaj (a purtat o cămașă stacojie, ca să sugereze că era martirizată), dar eu nu cred că ar fi putut fi atât de curajoasă, dacă, în secret, nu l-ar fi ținut strâns pe terrierul ei, simțindu-i blănița caldă și mătăsoasă pe pielea ei tremurătoare.

Mi s-a dat voie să folosesc aceste trei zile din urmă pentru a reciti tot ce am scris și a revizui. Are înțeles și este aproape o poveste bună.

Fräulein Engel o să fie dezamăgită, totuși, fiindcă nu are un final potrivit. Îmi pare rău. A văzut și ea fotografiile; n-are niciun rost să inventez ceva plin de speranță și sfidător, dacă e să spun adevărul. Dar fii sinceră, Anna Engel, n-ai vrea mai degrabă ca Maddie să fi fugit mâncând pământul, cum zic yankeii, și să fi ajuns, în siguranță, înapoi în Anglia? Pentru că acesta ar fi finalul fericit, finalul potrivit pentru povestea aventurilor fetelor vesele.

Teancul de hârtii nu se așază foarte ordonat — pagini și pagini de diferite lățimi și lungimi, diferite grosimi. Îmi place

portativul de flaut pe care am ajuns să scriu la sfârșit. Bineînțeles, a trebuit să folosesc ambele părți și să scriu și peste notele muzicale, dar am scris apăsând cu creionul foarte ușor, printre note, pentru că poate o să vrea cineva să-l mai cânte vreodată, într-o bună zi. Nu Esther Lévi, ale cărei caiete de portative au fost, Esther Lévi al cărei nume evreiesc biblic clasic e scris frumos în capul fiecărei foi; nu sunt atât de stupidă încât să cred că ea o să mai vadă vreodată muzica asta, indiferent cine ar fi ea. Dar poate altcineva. Când se vor opri bombardamentele.

Când se va schimba roata. Și se va schimba.

Am observat, citind din povestea asta, un lucru pe care nici măcar Hauptsturmführerul von Linden nu l-a remarcat: că eu nu mi-am scris numele pe nimic din ce am scris în ultimele trei săptămâni. Toți știți cum mă cheamă, dar nu-mi știți, cred, adevăratul nume, așa că o să-l aștern acum pe hârtie, în toată gloria lui pretențioasă. Obișnuia să-mi placă să-mi scriu numele complet când eram mică — după cum veți vedea, asta era chiar o realizare pentru cineva mic:

Julia Lindsay MacKenzie Wallace Beaufort-Stuart

Așa cel puțin e scris în actele mele reale, pe care voi nu le aveți. Numele meu e un pic el însuși o sfidare pentru Führer, un nume mult mai eroic decât merit, și încă îmi face plăcere să-l scriu, așa că o să-l mai înșir o dată, așa cum mi-l trec pe carnețelul de bal:

Lady Julia Lindsay MacKenzie Wallace Beaufort-Stuart

Dar nici măcar nu mă gândesc la mine ca Lady Julia. Eu mă gândesc la mine ca Julie.

Nu sunt „scoţiana". Nu sunt Eva. Nu sunt Queenie. Am răspuns la toate aceste trei apelative, dar niciodată nu m-am prezentat sub vreunul dintre ele. Și cât de mult mi-a displăcut să fiu „Locotenent de aviaţie Beaufort-Stuart", în aceste ultime șapte săptămâni! Așa mă numește de obicei Hauptsturmführerul von Linden, atât de politicos și formal — „Acum, locotenent de aviaţie Beaufort-Stuart, ai fost foarte cooperantă astăzi, deci, dacă ai băut destul, hai să începem cu cel de-al treilea set de coduri. Te rog să fii precisă, locotenent de aviaţie Beaufort-Stuart, nimeni n-ar vrea să fie obligat să-ţi înfigă în ochi vătraiul ăsta înroșit în foc. Ar putea careva, vă rog, să spele cu furtunul chiloţii murdari ai locotenentului de aviaţie Beaufort-Stuart, înainte de a fi dusă înapoi în camera ei?"

Deci, cu toate că e numele meu, eu nu mă gândesc la mine nici ca locotenent de aviaţie Beaufort-Stuart, cum nu mă gândesc că sunt Șeherezada, celălalt nume cu care mi se adresează el.

Eu sunt Julie.

Așa îmi spun fraţii mei, așa mi-a spus întotdeauna Maddie și așa îmi spun și eu. Numele ăsta i l-am spus și lui Marie.

Oh, Doamne — dacă mă opresc acum din scris, ei or să-mi ia hârtia, toată, și carnetele de reţete îngălbenite și reţetele volante și hârtia în relief din dotarea Château de Bordeaux, și portativele pentru flaut, și n-o să-mi mai rămână nimic de făcut, decât să aștept judecata lui von Linden. Mary Stuart l-a avut pe terrierul ei Skye — eu ce mângâiere o să iau cu mine la execuţie? Ce mângâiere să fie pentru oricare dintre noi — Marie, Maddie, servitoarea care a furat varza, fata cu flautul, doctorul evreu — singuri la ghilotină, sau în văzduh, sau în sufocantele vagoane de vite?

Ah, de ce? *De ce?*

Tot ce am făcut a fost să-mi cumpăr un pic de timp, timp ca să scriu asta. N-am spus, de fapt, nimănui ceva de folos. Am spus doar o poveste.

Dar am spus adevărul. Nu-i o ironie? M-au trimis în misiune pentru că sunt atât de bună la spus minciuni. Însă eu am spus adevărul.

Mi-am amintit chiar niște faimoase și însufleţitoare ultime cuvinte, pe care le păstrez, ca să sfârșesc cu ele. Sunt ale britanicei Edith Cavell, asistenta medicală care a scos clandestin două sute de soldaţi Aliaţi din Belgia, în Ultima Ispravă, războiul din 1914—1918, și care a fost prinsă și împușcată pentru trădare. Monumentul ei, foarte urât, se află nu departe de Trafalgar Square, și eu l-am observat, nu bombardat, dar îngropat sub saci de nisip, când am fost ultima oară în Londra („Ultima oară când am văzut Londra"). O parte din ultimele sale cuvinte sunt săpate în soclul statuii.

„Patriotismul nu e de ajuns — eu nu trebuie să simt nici ură, nici ranchiună pentru nimeni."

Ea are ÎNTOTDEAUNA un porumbel pe cap, chiar și sub sacii de nisip, și cred că singurul motiv pentru care reușește să nu simtă niciun pic de ură pentru acei dăunători zburători e acela că a murit de douăzeci și cinci de ani și habar n-are de prezenţa lor.

Cred că, de fapt, ultimele ei cuvinte au fost „Mă bucur că mor pentru ţara mea". N-aș putea zice că eu cred cu adevărat în asemenea palavre care vor să pară evlavioase. Sărută-mă, Hardy. Adevărul e că îmi place mai mult „Sărută-mă, Hardy". Acestea sunt niște ultime cuvinte frumoase. Nelson *chiar* le-a spus din inimă. Edith Cavell se minţea pe ea însăși. Nelson era sincer.

La fel sunt și eu.

Am terminat acum, așa că o să stau pur și simplu aici, scriind asta încă și încă o dată, până când n-o să-mi mai pot ține ochii deschiși sau până descoperă cineva ce fac și îmi ia creionul. Am spus adevărul.

Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul.

Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus adevărul. Am spus

O.HdV.A. 1872 B. Nr 4 CdB

[Notă către Amadeus von Linden de la Nikolaus Ferber, tradusă din germană:]

Sturmbannführer SS N. J. Ferber
Ormaie ϟϟ

30 noiembrie 1943

Hauptsturmführerului SS von Linden —

Aceasta este ultima atenţionare pentru dumneavoastră că locotenentul de aviaţie Beaufort-Stuart este desemnată o prizonieră NN. A fost văzută de două ori în custodia dumneavoastră și voi fi silit să iau măsuri oficiale împotriva dumneavoastră dacă se mai întâmplă.

Vă recomand s-o trimiteţi imediat la Natzweiler-Struthof ca specimen, cu ordinul să fie executată cu injecţie letală după șase săptămâni, dacă supravieţuiește experimentului.

Dacă îi arătaţi acestei mici mincinoase diabolice chiar și cea mai mică fărâmă de compasiune, voi pune să fiţi împușcat.

Heil Hitler!

Partea a 2-a

kittyhawk

Am la mine actele de identitate ale lui Julie.
Am la mine actele de identitate ale lui Julie.
Am la mine actele de identitate ale lui Julie.
LA DRACU'DE DOUĂ ORI LA DRACU'ȘI MII DE DRACI AM LA MINE ACTELE DE IDENTITATE ALE LUI JULIE.
CE-O SĂ FACĂ EA FĂRĂ DOCUMENTE?
Ce-o să se facă?

Nu pot să-mi dau seama când s-a întâmplat. Ea și-a verificat actele, eu mi-am verificat actele, sergentul Silvey ni le-a verificat pe ale amândurora, tipa aia — ofițer de la Operațiuni Speciale, cu aer de directoare de școală, care făcea pe bona ei — le-a verificat, toată lumea le-a verificat. Oricine le-ar fi putut încurca.

La dracu'. De două ori la dracu'. Ea trebuie să le aibă pe ale mele.

Nu e un loc foarte potrivit să scriu chestii — o să-mi distrugă Jurnalul de Pilot ATA și probabil că n-ar trebui să consemnez asta în niciun caz, dar e singurul lucru pe care îl am de citit sau de scris pe el, și nici n-am altceva de făcut până când se întoarce vreunul din rețeaua Rezistenței. Nu pot să cred că n-am verificat mai devreme. Au trecut două zile de când am ajuns aici. Am căutat și am tot căutat, aveam Carnetul de Autorizație ATA, dar permisul și cartea de identitate de la Registrele Naționale dispăruseră și în locul lor aveam cupoanele de rație ale lui Julie și falsa *carte d'identité* — fotografia nu seamănă prea bine cu ea, fiindcă are fața aia ștearsă și înspăimântătoare de spioană nazistă. Katharina Habicht. Nu mă pot gândi deloc la ea ca fiind

Katharina, deși a încercat să mă facă să-i zic Käthe toată vara — când tocmai mă obișnuisem să mă gândesc la ea ca Eva.

Nu că actele mele sau lipsa lor ar schimba ceva în situaţia mea, căci N-AR TREBUI SĂ FIU ÎN FRANŢA. Dar Julie, care trebuia să fie aici, NU ARE NICIUN ACT. DOCUMENTELE EI DE IDENTITATE FALSIFICATE sunt la mine.

Cum — cum? Ca atunci când Informaţiile mi-au luat cupoanele de haine, dar atunci a fost intenţionat. Și am jurat să fiu mai atentă.

Nu știu ce să fac.

Dacă sunt prinsă scriind asta, dau de necaz, indiferent cine mă prinde — neamţ, francez, britanic. Chiar și american. N-ar trebui să scriu nimic. CURTEA MARŢIALĂ. Dar nu am absolut nimic altceva de făcut și am cel mai minunat stilou din lume — un Eterpen, care are o biluţă mică în vârf și e plin cu cerneală care se usucă instant. Cerneala alunecă pe biluţa care se rostogolește. Poţi scrie cu stiloul ăsta și la altitudine, căci nu murdărește și rezerva de cerneală durează un an. RAF a comandat 30.000 de stilouri din acestea de la ziaristul ungar exilat care le-a inventat, iar eu am unul dintre eșantioane, un dar de la sergentul Silvey, care e drăguţ cu piloţii femei și cu agentele duble minione și frumoase.

Știu că n-ar trebui să scriu, dar trebuie să fac ceva — orice. Ultimul zbor de charter ar fi fost un zbor cu autorizaţie „S", deci asta înseamnă că va trebui să fac un raport. De asemenea, un Raport de Accident. Îhh. Va trebui s-o fac oricum. O să lucrez la asta.

ÎNSEMNĂRI DE ACCIDENT

Prăbușire la aterizare pe câmpul Damask, lângă Ormaie, 11 oct. 1943 — Aparat de zbor Lysander R 3892

Permisiunea de zbor a fost obținută de la comandant și am făcut 4 aterizări de noapte reușite, 3 pe piste simulate luminate, imed. înainte de plecare. Zborul deasupra Canalului fără incident, deși deviat de la ruta stabilită deasupra Caenului pentru a evita atacul antiaerienei. Noua rută ne-a dus de la Mont St. Michel la Angers, unde avionul a fost luat la țintă de tunuri de la sol și coada a fost lovită. Am acționat ca să controlez focul, dar n-am putut să realizez un zbor drept, căci coada avionului era complet distrusă, avionul rămăsese fixat pe urcare abruptă și abia de era manevrabil în coborâre.

Acum, că mă gândesc la asta, cablul de reglare a cozii avionului trebuie să se fi rupt în timpul urcării de după picaj — altminteri n-aș fi putut să fac picajul.

Gândul ăsta îmi dă fiori, c-așa a fost.

Bine. Unde eram? Blocate pe urcare și, de asemenea, lipsite de orice control al cârmei. Nivelurile de presiune/timp & combustibil ale motorului erau acceptabile, așa că am continuat spre destinație, pe care (cu asistența pasagerei) nu am avut nicio problemă s-o localizez — cu toate acestea la sosire am găsit coborârea f. dificilă și mi-am făcut griji pentru aterizare și am convenit că pasagera ar trebui să sară deasupra terenului luminat, întrucât avea pregătirea potrivită și era mult mai probabil să supraviețuiască unui salt cu parașuta decât unei prăbușiri la aterizare cu rezervoarele pe jumătate cu combustibil și încărcătura de 225 kg Explozibil 808 și cablu detonator.

Deja încercasem în două rânduri aterizarea, rotindu-mă deasupra terenului, înainte de plecarea pasagerei, și am descoperit că era crunt de obositor, așa că am rămas în aer pentru încă o jumătate de oră, ca să mai ard combustibil înainte de o ultimă

încercare. Pista luminată a rămas aprinsă, așa că am presupus și am avut încredere că eram încă așteptată — probabil pasagera mea ajunsese la sol în siguranță și informase echipa de recepție despre avarierea avionului. Menținerea zborului la orizontală continua să se dovedească extrem de dificilă și, în cele din urmă, am încercat o aterizare.

Nu sunt sigură cum am reușit să aduc blestemăția aia la sol. Curată încăpățânare, bănuiesc. Cârma nu mă lăsa să lunec într-o parte și, chiar și la viteză mică și cu flapsurile coborâte, cu motorul oprit, afurisitul tot voia să-și ridice nasul. N-am putut să dau drumul la manșă ca să aprind lumina de aterizare, avionul a atins solul întâi cu coada și a ricoșat imediat în sus — mi-ar fi plăcut să văd asta de la sol — și-a frânt toată coada și bietul Lizzie s-a înfipt cu partea din spate a fuzelajului în pământul moale din chiar capătul terenului, aproape de locul de joncțiune al râurilor, rămânând cu botul îndreptat spre cer ca un menhir. M-a făcut să mă gândesc la prăbușirea lui Dympna cu Puss Moth-ul, acasă, în Highdown Rise, numai că invers. Eu n-am știut ce s-a întâmplat decât mai târziu, căci manșa m-a izbit în burtă și m-a lăsat fără respirație, în același timp am dat puternic cu partea din spate a capului de peretele despărțitor blindat. M-am trezit atârnând răsturnată în cockpit, uitându-mă la stele și întrebându-mă cât va mai dura până la Explozie.

Nu izbutesc să-l fac să sune a raport de accident — să-l ia naiba. Cel puțin să notez cât mai țin minte.

A trebuit să închid igniția și alimentarea înainte să aterizez, cum scrie în Instrucțiunile Pilotului și în Regulile de Procedură pentru aterizări forțate, așa că totul era foarte liniștit, câteva pârâituri și scârțâituri, dar nimic altceva. Apoi trei oameni din comitetul de primire, dintre care unul englez (un agent SOE, organizatorul acestei rețele, cu nume de cod Paul), au deschis

carlinga și m-au scos afară, cu capul în jos. Toţi patru am căzut la pământ claie peste grămadă. Primele mele cuvinte pe pământ francez au fost următoarele:

— Scuze, îmi pare rău, îmi pare atât de rău!

Repetam asta fără încetare, gândindu-mă la nefericita pereche de refugiaţi care ar fi trebuit dusă înapoi în Anglia, în călătoria mea de întoarcere. Și, în plus, mi-am amintit să spun în franceză:

— *Je suis désolée!*

Oh, ce încurcătură.

Ei m-au ridicat să stau în capul oaselor și au încercat să mă cureţe de noroi.

— Ea trebuie să fie Verity a noastră, a zis organizatorul Paul în engleză.

— Nu sunt Verity!

N-a fost deloc o informaţie de ajutor, dar asta mi-a ieșit din gură la repezeală.

Confuzie și haos și o armă ţinută la capul meu. Îmi pare rău să spun că arma a fost mult prea mult pentru mine, după prima mea prăbușire raportabilă, cu un avion pe care n-ar fi trebuit probabil să-l pilotez eu, și am izbucnit în plâns.

— Nu ești Verity! Dar cine dracu' ești?

— Kittyhawk, am spus eu printre suspine. Nume de cod Kittyhawk. Locotenent la Auxiliara de Transport a Aviaţiei.

— Kittyhawk! Dumnezeule! a exclamat agentul englez. Tu m-ai condus la Servicii Speciale RAF, în noaptea în care am venit în Franţa!

Paul a explicat însoţitorilor săi, în franceză, cine eram, apoi s-a întors spre mine și a zis:

— Noi îl așteptam pe Peter!

— A avut un accident cu automobilul în după-amiaza asta. Eu n-ar fi trebuit...

Mi-a acoperit gura cu o mână mare și plină de noroi și mi-a ordonat:

— Nu spune nimic care ar putea să te compromită.

Am început din nou să bocesc.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el.

— Focuri de antiaeriană deasupra Angersului, am hohotit eu.

Asta era reacția mea normală la arme-și-bombe, declanșată mai târziu cu o oră și jumătate decât de obicei.

— Mi-a luat foc coada și s-a deconectat cablul de reglaj de direcție, cred că și unul dintre cablurile cârmei. A trebuit să mă las în picaj ca să sting focul, făcând-o pe Ju... pe Verity, din spate, să se lovească și să-și piardă cunoștința, apoi a trebuit să mă lupt cu avionul din răsputeri pe ultima porțiune de drum, încât nu m-am putut uita la hartă...

Și dă-i și plângi și iar plângi, groaznic de stingheritor.

— *Ai fost lovită?*

Erau toți uluiți. Nu pentru că fusesem lovită, cum am descoperit eu mai târziu, ci pentru că izbutisem cu succes să nu mă prăbușesc în flăcări deasupra Angersului și le livrasem, în siguranță, cele 225 de kg de Explozibil 808. De atunci s-au purtat jenant de drăguț cu mine, toți. La drept vorbind, nu merit. Există un singur motiv pentru care nu m-am prăbușit în flăcări deasupra Angersului și anume pentru că știam că o am pe Julie în spate. N-aș fi avut niciodată prezența de spirit să sting focul ăla, dacă n-aș fi încercat să-i salvez ei viața.

— Mă tem că va trebui să-ți distrugem avionul, a zis Paul, după aceea.

La început, n-am înțeles ce vrea să spună, căci mă gândeam că făcusem o absolut și splendidă treabă de a-l distruge eu însămi.

— N-o să mai putem să folosim terenul ăsta, a zis el. Păcat. Cu toate acestea...

Împușcaseră o santinelă germană.

Chiar n-ar trebui să scriu asta.

Nu-mi pasă. O să ard foile mai încolo. Nu pot gândi coerent decât dacă scriu.

Împușcaseră o santinelă germană. Trecea pe acolo, pe bicicleta lui, la momentul nepotrivit, când ei puneau luminile de semnalizare pe pistă. Stătuse o clipă uitându-se și, după cum s-a dovedit, luând notițe — iar când ei l-au zărit, a făcut cale întoarsă, pedalând cât de repede putea, și cum nu-l puteau urmări pe jos, și-au luat și ei bicicletele, la timp ca să-l prindă din urmă, așa că agentul englez îl împușcase. Pur și simplu. Au fost mulțumiți că se aleseseră cu o bicicletă, dar îngroziți că aveau un cadavru de care trebuia să scape.

Epava Lizzie, cu pilot în viață, era ca un dar providențial al zeilor. Oricum ar fi trebuit să distrugă avionul, ca să facă să pară că a fost o prăbușire și nu o aterizare. Prin urmare, au instalat soldatul mort din patrulă în cockpitul pilotului, îmbrăcat cu tunica și pantalonii mei ATA, credeți sau nu. A trebuit să spintece pantalonii pe cusătura de pe vipușcă pentru a încăpea pe bietul băiat și chiar și așa n-au putut să-l încheie la brăcinar, căci era mult mai gras decât mine. Toate acestea au durat o vreme, iar eu nu le-am putut fi de prea mare ajutor, ci am stat amețită rău la marginea terenului, îmbrăcată doar într-o camizolă și chiloți, pe sub un pulover împrumutat și un palton. Mitraillette, care-mi dăduse puloverul ei, probabil a înghețat, numai în bluza aceea dantelată pe sub haină. De asemenea, mi-au luat și bocancii, mă doare sufletul după bocancii mei! Dar în afară de tașca de zbor, tot echipamentul meu de pilot britanic a trebuit distrus, și cascheta, și parașuta, și tot. Chiar și masca de gaze. Ăsteia n-am

să-i duc dorul. Tot ce-a făcut vreodată a fost să ocupe spaţiu, bălăngănindu-se inutilă de umărul meu în raniţă, ca un albatros kaki fără aripi, în ultimii patru ani. Nu cred că mi-am pus-o vreodată, decât la instrucţii.

Mi-ar fi plăcut acum să fi urmat cursul ăla de dactilografie — mi-ar fi prins bine să ştiu stenografie. Am reuşit să îndes toate astea în 3 pagini din Jurnalul Pilotului meu, cu cel mai mărunt scris din viaţa mea. Nu-i rău, dacă e imposibil de citit.

Aranjarea avionului pentru a exploda în flăcări a luat multă vreme — şi multă alergătură în jurul lui, la lumina lunii. Presupun că ei sunt organizaţi, dar eu nu ghiceam ce se întâmpla şi nu eram nici folositoare, nici necesară la momentul acela. De asemenea mă durea capul de crăpam, eram îngrijorată pentru Julie, şi mă întrebam de ce nu-i dădeau foc pur şi simplu nenorocitului de Lizzie ca să termine odată cu el. S-a dovedit că ei aveau chiar o grămadă de echipament de care voiau să scape, în plus de pacostea de cadavru — jumătate de duzină de aparate de telegrafie nefolositoare, din care luaseră piese, plus vreo două mai vechi, pe care nu le mai voia nimeni — au trimis pe cineva să le aducă din ascunzătoare; au plecat pe biciclete şi s-au întors cu roabele. Hambarul pe care îl folosiseră ca să ascundă lucrurile astea e cel în care mă ascund eu acum. Fermierul proprietar a pus la bătaie un gramofon vechi, căruia îi lipsea pâlnia, o maşină de scris defectă, într-o valiză de carton, şi un incubator de pui plin cu bucăţi de sârmă prea scurte ca să se conecteze la ceva, ca să facă să pară să avionul era încărcat cu aparate de radiotelegrafie! Mitraillette, fata mai mare a fermierului, care era singura fată de acolo, în afară de mine, a fost foarte bucuroasă să umple avionul cu vechituri.

— *Onze radios!* murmura ea mereu şi chicotea. *Onze radios!*

Adică unsprezece aparate de radiotelegrafie. E o glumă, pentru că e improbabil ca noi să fi trimis unsprezece aparate odată. Fiecărui aparat îi corespunde un operator, iar fiecare operator e echipat cu coduri distincte, cristale[1] și frecvențe.

O să-i zăpăcească pe nemți, când or să examineze resturile.

Cele 225 de kilograme de Explozibil 808 au fost cărate cu o căruță trasă de cal. A luat timp ca să-l găsească pe tot, fiindcă mai multe cutii căzuseră din fuzelajul spart și din cabina din spate, pe care Julie o lăsase deschisă, bineînțeles. Făcuse o treabă excelentă când ancorase încărcătura.

Totul a fost făcut la lumina lunii, pentru că nimeni n-a îndrăznit să folosească vreo lumină — aici se dă stingerea devreme, așa că toată lumea devenea extrem de nervoasă — eu aterizasem după ora 1,00 a.m. și durase aproape o oră ca să fie organizată distrugerea lui Lizzie.

Nu pot spune că mă simt în deplină siguranță în mâinile Rezistenței, dar fără îndoială au resurse. Odată ce radiourile și pseudoradiourile au fost strânse într-o grămadă și neamțul mort fixat pe locul lui, au deschis pur și simplu rezervoarele de combustibil — bineînțeles, avionul era aproape vertical și benzina a curs imediat — și au folosit puțin din explozibilul și din sârma detonatoare ca să-l aprindă. Floare la ureche. S-a transformat într-un strașnic foc de tabără.

Era cam vreo trei dimineața când am plecat în fugă de la terenul pe care aterizasem și când Lysander-ul lui Peter a fost cuprins de flăcări. A trebuit să fiu dusă într-una dintre roabe, căci nu mai aveam nici pantaloni, nici bocanci — și m-au ascuns sub aceiași saci pe care-i folosiseră să ascundă radiourile și care trăsneau a ceapă și a vaci. M-au ajutat să urc pe o serie de scări improvizate, până în podul hambarului în care mă aflu

[1] Detectoarele de unde radio erau făcute pe bază de cristale de cuarț.

acum. E un spaţiu tainic, chiar sub coama acoperișului. Pot să stau drept în picioare numai dacă mă așez chiar sub vârf. N-am început încă să sufăr de claustrofobie. Aș zice că oricum îmi petrec cea mai mare parte din viaţă legată în curele, în spaţii mici și aglomerate. Am destul loc să-mi întind oasele, dacă stau pe jos. Îmi închipui că e spatele unui Fox Moth — e la fel de frig. Cel mai peste mână e cu spălatul și necesităţile, toată apa și vasele murdare trebuind să fie cărate în sus și-n jos pe scările improvizate.

Nu-mi dau seama ce altceva ar mai fi de povestit despre prăbușire. Am primit haine, mâncare și adăpost cu foarte multă generozitate, având în vedere că, dacă sunt descoperită, vor fi cu toţii împușcaţi. Sunt un risc uriaș — un pericol pentru mine însămi și pentru toată lumea din jurul meu, probabil singura femeie aviator din trupele Aliate doborâtă în afara Rusiei. Am văzut circularele. Zece mii de franci recompensă pentru capturarea oricărui membru al echipajelor de zbor Aliate sau parașutiști, și „mai mult, în anumite circumstanţe". „Anumitele circumstanţe" de bună seamă că includ o fată care ar putea indica precis celor din Luftwaffe unde se află Escadrila Lunii RAF.

Și asta mă îngrozește și, dacă n-am să spun nimănui numele meu adevărat, probabil n-o să observe nimeni, dar în plus de asta, *sunt evreică*. E adevărat că am fost la o școală elementară a Bisericii Anglicane și că dieta noastră nu e cătușă de puţin cușer, nici măcar de sărbători, iar bunicul e singurul dintre noi care intră vreodată în sinagogă. Dar tot sunt o Brodatt. Nu cred că Hitler mi-ar da drumul să plec pentru că sunt atee.

Mai bine nu mă gândesc la asta.

Nu m-am gândit la aproape nimic în prima zi și jumătate. Am dormit mai mult de 24 de ore, lată, ceea ce a fost foarte bine pentru că aceea a fost ziua în care ferma a fost pur și simplu

năpădită de soldaţii nemţi. Locul prăbuşirii a fost înconjurat de un cordon timp de două zile, cât au făcut fotografii din toate unghiurile cu putinţă, inclusiv din aer, şi au scormonit prin rămăşiţele avionului. Şi acum e închis cu cordon, dar se pare că au mari bătăi de cap să ţină la distanţă vulturii obişnuiţi — băieţaşii vânând suveniruri RAF! Un hobby mult mai periculos în Franţa decât acasă.

Încă mă doare, incredibil de tare, tot corpul — nu de la prăbuşire, ci de la ţinut blestematul de avion la orizontală, în ora aceea finală. Fiecare muşchi îmi trimite săgeţi până sus, în braţe, din vârful degetelor până în umeri şi chiar pe tot spatele. Mă simt de parcă m-am luptat corp la corp cu nişte tigri. Aşa că nu mă deranjează că mă pot odihni, de fapt. Niciodată n-am putut să mă simt complet odihnită, nici măcar când aveam permisie. Aş putea dormi şi-o săptămână.

Tocmai am început să picotesc. Lumina pătrunde printre şindrilele acoperite cu plasă de sârmă, ca să nu intre porumbeii. Platforma spaţiului ăstuia din pod e la jumătatea pantelor acoperişului — dacă ai fi suspicios şi le-ai număra, ai vedea că sunt mai multe şiruri de şindrilă pe afară decât pe dinăuntru. E o ascunzătoare deşteaptă, dar nu cu totul sigură. Înainte de a adormi din nou, o să inventez un cotlon să ascund însemnările astea stupide. Dacă le citeşte careva, Curtea marţială va fi cea mai mică dintre grijile mele.

Mi-ar plăcea să apară Julie.

Am petrecut după-amiaza asta (joi, 14 oct.) pe platforma de treierat a hambarului ăstuia, învăţând să trag cu un pistol Colt 32. Ce distracţie. Mitraillette şi câţiva dintre amicii ei au ţinut de şase, Paul mi-a dat lecţii şi arma. Arma face parte din trusa lui SOE, dar şi-a luat unul mai mare, un Colt 38, când au dezarmat pe cineva, şi toţi s-au gândit că aş avea nevoie de unul, cum nu am altceva după care să mă ascund — nu acte şi foarte puţină franceză. Din punctul de vedere al lui Paul, eu sunt doar un alt agent SOE care trebuie antrenat rapid — nu ştiu sigur cum o să se petreacă asta, dar în orice caz învăţ să fiu eficientă în sistemul „Dublu Cep" al SOE. Tragi de două ori, rapid, de fiecare dată când ţinteşti, ca să nu fii niciodată obligat să iei vreun prizonier. Sunt o ţintaşă decentă. Cred că aş considera-o o îndeletnicire chiar mulţumitoare, de n-ar fi zgomotul — şi mâinile umblăreţe ale lui Paul. Îmi aduc aminte de el acum, din zborul acela de charter din Anglia. De mâna lui pe coapsa mea ÎN AER. Uhh. Mitraillette zice că nu doar cu mine face aşa, ci cu orice femeie sub 40 care se apropie de el destul cât s-o poată atinge. Nu ştiu cum se descurcă Julie cu treburile astea, ba chiar le încurajează, ca parte a muncii ei. Presupun că e doar mai îndrăzneaţă decât mine, şi în asta ca şi în toate.

Mitraillette, am înţeles eu, nu este adevăratul nume al fetei din Rezistenţă. A râs de prostia mea când l-am luat de bun — e numele ei de cod. Mi le-a spus pe amândouă, căci a fost ciudat că tatăl ei o striga pe numele adevărat chiar sub ferestruica mea de ventilaţie, când trebuia să vină să dea mâncare la găini — e o

fermă de păsări. N-o să-i scriu aici numele adevărat. Mitraillette înseamnă „pistol-mitralieră". I se potrivește.

Maman — mama ei — e din Alsacia și toți copiii vorbesc fluent germana. Are o soră mai mică pe care ei o strigă La Cadette — cred că înseamnă „mezina". Fratele, cel mai mare, e ofițer de Gestapo — un francez adevărat care a fost convins să se transforme în lacheu la cartierul general Gestapo din Ormaie. Familia, inclusiv Maman, e dezgustată de colaborarea băiatului cu naziștii, dar se agită și îl cocoloșesc toți cu atenții când vine în vizită pe acasă. Aparent, colaboraționiștii sunt atât de violent disprețuiți în Ormaie, încât toată lumea i-ar împușca, până și cetățenii obișnuiți care n-au nicio legătură cu Rezistența, iar el trebuie să țină capul jos. Etienne, cred c-așa îl cheamă, pe numele lui adevărat. N-o știe, dar e chiar în siguranță. Este acoperirea ideală pentru implicarea familiei sale în Rezistență și s-au dat dispoziții clare să fie ținut în viață.

Mitraillette a petrecut mai bine de două ceasuri stând la taclale cu mine, noaptea trecută, aici, sus, în pod, pe întuneric. Engleza ei e la fel de slabă ca și franceza mea, dar deși stăruim să mutilăm definitiv ambele limbi, ne înțelegem una pe cealaltă foarte bine. Am supravegheat drumul, în timp ce ei transportau clandestin o parte din explozibil — ea avea un fluier ca o pasăre de lemn, cu care să prevină oamenii de dedesubt dacă vedea faruri coborând pe deal. De când am sosit eu, explozibilul a fost ascuns nu în foarte mare siguranță sub baloții de fân de pe podeaua hambarului. Clădirea are pe puțin 300 de ani vechime, probabil mai mult, cu schelet de lemn și pereți din chirpici ca Wythenshawe Hall, și dacă cineva ar arunca un chibrit sau o țigară, totul ar exploda ca Vezuviul. Eu n-aș avea nicio șansă să mai ies. Încerc să nu mă gândesc la asta.

De asemenea, încerc să nu mă mai frământ pentru Julie. Se zice că alaltăieri s-a întâlnit cu prima persoană de contact. Nu știu unde sau cu cine — informațiile mele sunt la a treia mână — dar ce imensă ușurare să știu că a aterizat cu bine! Din câte am înțeles, comitetul de primire, care a pregătit terenul de aterizare, nu are legături cu contactele prestabilite ale lui Julie din Ormaie — mai precis, ei sunt membri diferiți ai aceleiași rețele. E concepută să funcționeze ca o cursă cu ștafete, în care Julie e ștafeta, dar ea a ratat prima etapă a cursei, legătura de la capătul acesta — probabil din cauză că a ajuns la sol în alt loc decât trebuia, pe întuneric.

Trebuie să mă obișnuiesc să-i spun Verity. Toți ceilalți o fac. Rețeaua ei se numește Damask, după cel mai venerabil membru al ei, care are 83 de ani și cultivă trandafiri — în general denumesc rețelele după o anumită meserie. Nu mi s-a spus numele cultivatorului de trandafiri. Nimeni nu e numit sau nici măcar cunoscut după numele adevărat. N-aș vrea să-i deconspir numele lui Julie din greșeală.

Misiunea ei e atât de strict secretă încât primul ei contact n-a aflat că ea și bunurile ei ajunseseră, decât atunci când i-a spus ea însăși, prin urmare, deși auzise că se prăbușise un Lysander în împrejurimile orașului Ormaie, nu știuse că ea supraviețuise decât atunci când o întâlnise — iar când a vorbit ea cu el, niciunul dintre ei nu știa că și explozibilul aterizase în siguranță. Dar prin rețea s-a răspândit vestea că atât ~~Julie~~ Verity, *cât și* explozibilul sunt aici. Următoarea oprire, primăria orașului. Ea ar trebui să obțină acces la arhivele orașului și să caute planurile arhitecturale originale pentru clădirea vechiului hotel pe care o folosește Gestapoul din Ormaie drept cartier general. N-o să poată face asta până nu rezolvăm cu actele de ientitate, totuși.

Ne muncim creierii cum s-o facem. Mitraillette nu are voie să vorbească direct cu persoana de contact a lui ~~Julie~~ Verity, așa că trebuie să găsească pe altcineva ca să-i ducă mesajul. Au mare grijă să țină sarcinile și numele separate. Și noi nu vrem să dăm actele de „Katharina Habicht" ale lui Verity altcuiva decât lui Verity, respectiv „Katharinei" înseși. Mitraillette o să încerce să aranjeze ca V să le ridice de la una dintre *„cachettes"* — cutiile poștale secrete — ale Rezistenței. Asta înseamnă că va trebui să trimitem vorbă cumva.

Spun „noi" de parcă m-aș pregăti și eu să fac ceva spectaculos ca să ajut, altceva decât să stau aici, suflându-mi în degete ca să le încălzesc și sperând că nu mă găsește nimeni!

Operațiunea decurge așa cum a fost stabilit — au echipamentul, o au și pe Verity, contactele sunt toate pe poziții. Cu un pic de atenție și plănuind bine, cartierul general al Gestapoului din Ormaie o să fie cel care-o să sară în aer ca Vezuviul și nu hambarul ăsta. Numai dacă Käthe Habicht n-ar opera „în spatele liniilor inamice", cum s-ar zice, cu actele de identitate ale britanicei Kittyhawk!

Încep să cred că a fost una dintre cele mai puțin deștepte idei ale ei să-și ia numele de Kitty Hawk[1] în germană. Foarte drăguț, dar nu foarte practic. Deși, ca să fim drepți, nu se așteptase să vin și eu cu ea.

Am demontat revolverul lui Paul și l-am montat la loc de șapte ori. Nu e la fel de interesant ca un motor radial.

[1] Atât *Hawk* în engleză, cât și *Habicht* în germană, înseamnă uliu, pasăre de pradă. Practic, Käthe Habicht e traducerea germană a numelui Kitty Hawk.

A mai căzut un Lysander.

Incredibil, dar adevărat. Acesta a reușit să treacă de tunurile antiaerienei și a sosit exact cum fusese stabilit, floare la ureche, la vreo sută de kilometri nord de aici, luni, 18 oct. Din nefericire, terenul de aterizare devenise o mare de noroi, pentru că pe aici numai a plouat, a plouat și iar a plouat, în ultima săptămână, în toată Franța, cred. Comitetul de recepție de pe teren a petrecut cinci ore încercând să scoată avionul din noroi — au adus o pereche de boi, căci era prea mare noroiul și să intri cu un tractor pe câmpul ăla, dar în cele din urmă au renunțat, căci se crăpase de ziuă. Așa că au distrus încă un avion și încă un pilot de la Servicii Speciale a rămas blocat aici.

Am spus încă unul, dar firește că eu nu sunt chiar de la Servicii Speciale. E o oarecare mângâiere că nu sunt singura — meschin și nesimțit din partea mea, știu, dar nu mă pot abține.

Vorbiseră să încerce să mă scoată pe mine de aici cu avionul ăla. Urma să încerce să mă înghesuie în el, împreună cu cele două persoane pe care ar fi trebuit să le duc eu înapoi, în Anglia, în primul rând — ar fi trebuit să stau cumva pe podea, dar SOE și ATA sunt aproape înnebunite pentru soarta mea, acasă, și vor neapărat să mă scoată de aici. N-a fost să fie. A trebuit ca multe lucruri să fie aranjate, apoi aranjate din nou, apoi au ieșit prost, în ultima clipă. Toate mesajele spre Londra trebuie să fie laborios codate și trimise cu bicicleta la un radiotelegraf ascuns, la vreo 16 kilometri de aici. Mesajul probabil n-a putut fi transmis imediat, întrucât cineva a mișcat frunza din gaura cheii sau geana împăturită în biletul pentru curier și au fost nevoiți să aștepte

trei zile, ca să se asigure că n-au fost urmăriți. Ploaia a fost îngrozitoare, cu nori la 300 de metri și vizibilitate aproape zero în văile râurilor, unde ceața adăsta — oricum nimeni n-ar fi putut ateriza acolo. Nu e niciun teren mai aproape de cel de la Tours, la 80 de kilometri de aici, ca să-l înlocuiască pe cel pe care l-am compromis eu.

Ei numesc un teren distrus *brûlé* — ars. Și al meu e chiar așa.

Va trebui să trimită un Hudson ca să ne ia pe toți, căci pur și simplu într-un Lysander nu e atâta loc. Și asta va însemna să așteptăm să se usuce noroiul.

Uhh! Nu m-am mai simțit niciodată murată și abătută atât de multă vreme — e ca și când aș sta într-un cort, fără lumină, fără căldură. Mi-au adus un maldăr de plăpumi cu puf de gâscă și piei de oaie, dar ploaia e constantă — ploaie cenușie, grea, de toamnă, care te împiedică să faci orice, chiar dacă n-ai fi închis într-un spațiu îngust, sub doliile acoperișului. Am fost pe jos de vreo câteva ori — ei încearcă să-mi dea o masă în casa fermei în fiecare zi, ca să mă mai încălzesc și să-mi mai rupă monotonia. N-am mai scris aici de o săptămână, căci degetele mele încep să-mi degere — mereu îngrozitor de amorțite de frig. Am nevoie de mitene din acelea pe care le-am făcut eu după cartea cu modele pe care mi-a dat-o bunica, cu clapete care se pot întoarce pe spate, ca să-ți poți folosi degetele. *Esențiale pentru armată*, zicea în carte. Dacă aș fi știut *cât* de esențiale ar fi fost mitenele alea acum, nu mi le-aș fi scos niciodată din sacul de pilot — decât ca să le port. Nu ca pe nesuferita de mască de gaz.

Mi-ar plăcea să fiu scriitor — mi-ar plăcea să am cuvinte ca să descriu complicatul amestec de frică și plictiseală în care am trăit în ultimele 10 zile și care se întinde leneș, nedefinit, înaintea mea. Trebuie să fie un pic ca la închisoare. Așteptându-ți

sentința — nu să-ți aștepți execuția, căci nu sunt chiar în situația asta. Dar posibilitatea să sfârșesc prin moarte există. Și e reală.

Totodată, zilele mele sunt mai monotone decât o viață întreagă ca țesătoare, încărcând la nesfârșit suveici — n-am ce să fac decât să-mi sug degetele înghețate, ca Jamie în Marea Nordului, și să-mi fac griji. Nu sunt obișnuită cu asta. Întotdeauna fac câte ceva, întotdeauna sunt la muncă sau ceva. Nu știu să-mi ocup mintea fără să fiu ocupată cu toată ființa mea. Celelalte fete de la Maidsend stăteau ba sforăind, ba tricotând, ba făcându-și unghiile, când ploua și vizibilitatea era atât de redusă că nimeni nu putea zbura. Tricotatul nu mi-a fost niciodată de ajuns. Mă plictisește atât de tare, încât nu mă pot angaja la nimic mai mare decât ciorapi sau mănuși. Întotdeauna sfârșeam șutind câte o bicicletă și plecând în explorare.

Îmi aduc aminte Aventura pe Biciclete, când i-am spus eu lui Julie toate fricile mele — mi se par atât de neînsemnate acum. Groaza instantanee, din cauza bombelor care explodează subit nu se compară cu frica ce pătrunde, până în măduva oaselor, constantă, c-o să fii descoperit și prins. Nu trece niciodată. Nu simți vreo ușurare sau vreo posibilitate de a auzi sirena „Pericolul a trecut!". Întotdeauna trăiești cu senzația unei dureri surde pe dinăuntru, știind că în orice clipă s-ar putea întâmpla ce-i mai rău.

Am spus că mi-e frică de frig. E adevărat, frigul e neplăcut, dar... nu e ceva de care să-ți fie într-adevăr frică, nu? Care sunt cele 10 lucruri de care mi-e frică acum?

1) FOCUL.

Nu frigul sau întunericul. Există încă o mare grămadă de Explozibil 808 ascunsă sub baloturile de paie de pe podeaua hambarului ăstuia. Mirosul e copleșitor, uneori. E ca de marțipan. Pur și simplu nu poți uita că e aici. Dacă vreo santinelă germană își vâră nasul aici, nu știu cum nu l-ar remarca.

Mă face să visez că amestec la nesfârșit în glazură pentru tarte cu fructe, dacă mă credeți.

2) Să nu cadă bombe pe bunica și bunicul. Asta nu s-a schimbat.

3) Să nu cadă bombe pe Jamie. De fapt, îmi fac mai multe griji pentru Jamie acum, când am trecut un pic și eu prin ce-a avut el de îndurat.

4) Noutate pe lista asta: lagărele de concentrare naziste. Nu știu nici măcar unul după nume, nu știu unde sunt — probabil pentru că n-am fost atentă. În mintea mea n-au fost niciodată sută la sută reale. Faptul că bunicul făcea tamtam pe marginea poveștilor sumbre din *Guardian,* nu însemna că neapărat erau și reale. Dar să știu că aș putea cu ușurință să sfârșesc în vreunul din ele e mai înspăimântător decât orice știre de jurnal. Dacă mă prind și nu mă împușcă imediat, or să-mi trântească o stea galbenă pe mine și-or să mă expedieze în vreunul dintre acele locuri groaznice și nimeni n-o să mai știe vreodată ce s-a întâmplat cu mine.

5) CURTEA MARȚIALĂ.

Încerc să-mi amintesc ce altceva i-am spus lui Julie că mă sperie. Cele mai multe din acele „frici" despre care am vorbit în prima noastră zi, la cantină, erau atât de prostești. Să îmbătrânești! Mi se face jenă când mă gândesc. Lucrurile pe care i le-am spus ei, în aventura noastră pe biciclete, erau mai serioase. Câinii. Hah — asta mi-aduce aminte:

6) Paul. A trebuit să-l gonesc de aici cu arma — a fost, firește, propriul lui pistol, cel pe care mi l-a dat el și m-a învățat să-l folosesc. Probabil a fost exagerat de teatral să îndrept pistolul spre el. Dar el a urcat pur și simplu în pod la mine, de unul singur, ziua în amiaza mare, fără ca niciunul dintre membrii familiei să știe că el era aici, lucru foarte alarmant în sine. Ei au mare grijă să țină socoteala cui vine și pleacă și au nevoie să aibă

încredere în el. Presupun că tot ce voia era un sărut și o îmbrățișare. S-a retras, arătând profund insultat, și m-a lăsat simțindu-mă vinovată, și murdară, și mironosiță, toate deodată.

Episodul ăsta m-a speriat teribil, și mai mult după aceea, când m-am gândit la el, decât la momentul respectiv. Dacă el — sau oricine — încerca să mă forțeze, eu n-aș fi putut să fug. N-aș fi putut striga după ajutor. Ar fi trebuit să suport fără luptă, și în tăcere, altminteri riscând să mă dau de gol naziștilor.

Am stat trează, grozav de speriată, toată noaptea, cu nenorocitul de pistol al lui Paul în mână, cu urechea lipită de trapa de acces, ascultând, așteptându-mă să vină înapoi și să încerce din nou, la adăpostul întunericului. De parcă n-ar fi avut lucruri mai bune de făcut la adăpostul întunericului! În cele din urmă, am adormit și am visat că era un soldat german care bătea violent în trapă. Când a spart-o și a intrat, eu l-am împușcat în față. M-am trezit gâfâind îngrozită — apoi am adormit iarăși și am visat același lucru, și apoi iar, de cel puțin trei ori la rând. De fiecare dată, mă gândeam: A fost un vis, mai devreme, dar DE DATA ASTA e real.

Când Mitraillette a urcat ca să-mi aducă rația de la micul dejun, de pâine, ceapă și grețosul lor surogat de cafea, i-am dezvăluit imediat toată povestea sordidă. În engleză, firește. Am sfârșit prin a izbucni în lacrimi. Ea s-a înduioșat, dar era nedumerită. Nu sunt sigură cât a înțeles ea și nu cred că ar putea face oricum ceva.

„În engleză, firește" mă conduce la Frica Numărul 7 — să fiu englezoaică. Cred că i-am spus lui Julie că îmi era frică să nu-mi îmbrac cum trebuie uniforma și oamenii să râdă de accentul meu, și bănuiesc că încă mai sunt preocupată de lucrurile astea — dar dintr-un motiv mai serios. Hainele mele! Nu mă potrivesc cu Mitraillette în talie și șolduri. A trebuit să port o

rochie de-a mamei sale — demodată și severă, cu care nicio fată care se respectă din generația mea nu s-ar îmbrăca nici moartă. Puloverul lui Mitraillette mi se potrivește și am și o jachetă de lână, peticită și răspeticită, care i-a aparținut odinioară fratelui ei, dar combinația dintre aceste veșminte călduroase și rochia urâtă arată mai mult decât ciudat. Toaleta este completată cu *saboți de lemn* — exact cum poartă grădinarul bunicii, acasă. Nu e nicio speranță să mă echipez mai bine, cel puțin dacă nu folosesc cupoanele pentru haine ale lui Julie. Nu mă interesează să fiu elegantă, dar evident port o colecție bizară de vechituri și, dacă sunt văzută, o să stârnesc întrebări.

Și „accentul" meu! Bine.

Mitraillette zice că ea poate să spună și DUPĂ CUM MERG că nu sunt din Ormaie. Dacă mă duc până la magazinul din colț, îmbrăcată după ultima modă și nu scot un cuvânt, nu vorbesc cu nimeni, tot o să mă trădez, pe mine și pe toți cei din jurul meu. Mi-e atât de frică să-i dezamăgesc.

Oh, da, să-i dezamăgesc pe ceilalți. E următoarea frică sau e vinovăție? Pare un gogoloi de granit blocat în mecanismele creierului meu și sfâșiindu-le dureros. Să-i dezamăgesc pe ceilalți. O mare listă circulară de eșecuri și necazuri. Și dacă sunt prinsă și divulg locația Escadrilei Lunii RAF? Deja i-am dezamăgit pe toți ceilalți piloți de Lysander — care m-au plăcut și m-au încurajat atât de mult, încât au fost destul de nechibzuiți să mă lase să iau unul din avioanele lor în Franța. Direcția de Operațiuni Speciale a avut încredere în mine, de asemenea, ca să nu mai spun de refugiații pe care ar fi trebuit să-i iau de aici. Sunt un eșec colosal, în ceea ce privește piloții din rezerva de charter ATA, am dat bir cu fugiții pe termen nedeterminat, și mi-e groază că o să-mi trădez gazdele din greșeală — fiind găsită pe proprietatea lor — sau fiind prinsă și dându-i de gol, sub presiune.

Nu prea cred că aș putea să țin ceva ascuns de Gestapo, dacă mă torturează. Oh, ajutor — iar am ajuns la asta, înapoi la locația Escadrilei Lunii și la Gestapo.

Totul duce la Gestapoul din Ormaie. Ei bine, pot fi ei Frica Numărul 9. Poliția secretă nazistă, alt lucru la care mi se face rău când mă gândesc. Sunt absolut sigură că la cartierul general al Gestapoului din Ormaie o să fac prima escală pe drumul meu spre nu știu care închisoare în care va fi să sfârșesc.

Cel puțin dacă n-o să sară mai întâi în aer cartierul general al Gestapoului din Ormaie. Dar nu pare probabil să se întâmple prea curând. Sunt 10 zile de când am ajuns noi aici. O parte a motivului pentru care nu am scris până săptămâna trecută este acela că nu vreau să pun pe hârtie ce urmează să scriu, nu vreau să dau niciun fel de realitate acestui hidos „probabil". De asemenea, dacă mi-am îngăduit să scriu săptămâna asta, tocmai mi-am irosit jumătate din hârtie înșirând posibilități și întrebându-mă.

A trecut prea mult. E chin, cazna curată, să aștepți vești — orice.

Julie a dispărut.

E adevărat că a fost la prima întâlnire — marți, 12 oct., la o zi după ce am ajuns noi aici, dar apoi pur și simplu a dispărut de parcă n-ar fi fost niciodată în Franța. Azi e 21. Lipsește de peste o săptămână.

Înțeleg acum de ce mama ei joacă rolul Doamnei Darling și lasă ferestrele deschise în dormitoarele copiilor ei când aceștia sunt plecați. Câtă vreme poți să-ți închipui că ei vor veni înapoi, există speranță. Nu cred că poate fi ceva mai rău pe lume decât să nu știi ce li s-a întâmplat copiilor tăi — să nu știi niciodată.

Aici, se întâmplă tot timpul. Se întâmplă tot timpul — oamenii dispar pur și simplu, uneori familii întregi. Nimeni nu mai aude vreodată ceva despre ei. Se evaporează. Piloți doborâți,

bineînțeles, marinari torpilați, bineînțeles, la asta te aștepți. Dar aici, în Franța, li se întâmplă și oamenilor obișnuiți. Cum ar fi ca, peste noapte, casa de alături să devină pustie sau poștașul să nu mai apară la lucru, sau prietena sau profesoara ta să nu mai vină la școală? Presupun că a fost o vreme, în urmă cu vreo doi ani, când exista o șansă să poți fugi în Spania sau în Elveția. Însă chiar și acum, există o foarte firavă speranță ca Julia să fi reușit să se ascundă de vreun pericol pe care nici măcar nu-l bănuim. Cu toate că e mult mai probabil să fi fost absorbită în motoarele mașinăriei morții naziste, ca un nagât ghinionist nimerind în elicea unui bombardier Lancaster — în cazul ăsta nu rămâne nimic, decât pene care zboară în urma avionului, de parcă aripile alea calde și inima aceea care bătea nici n-ar fi existat vreodată.

Nu există nicio înregistrare publică a arestaților. Sunt arestări în fiecare zi. Adesea oamenii întorc capul dacă e vreo bătaie în stradă, ca să evite de-a intra în bucluc ei înșiși.

Julie a dispărut.

Mă șochează s-o scriu, să văd aici, în marginea Jurnalului meu de Pilot, lângă „De Havilland Mosquito — Defecțiune a motorului după decolare". Dar e adevărat. A dispărut. Ar putea fi deja moartă.

Mă tem că voi fi prinsă. Mă tem că Julie a murit. Dar dintre toate lucrurile de care mi-e frică, nimic nu mă înspăimântă mai mult ca faptul că se pare — aproape sigur — că Julie e prizonieră a Gestapoului din Ormaie.

Mă trec fiori pe șira spinării când scriu asta și mă înfiorez din nou când citesc cuvintele pe care tocmai le-am scris.

Trebuie să mă opresc. Cerneala e uluitoare, chiar nu se întinde nici când plângi peste ea.

Verity, Verity, trebuie să ţin minte s-o numesc Verity. Fir-ar.

Operațiunea nu poate avansa — n-au încă niciun contact în interior. Cu Julie afară din peisaj, totul stagnează. Ea ar fi trebuit să fie pionul principal în operaţiunea asta, informatoarea, translatorul vorbitor de germană, care trebuia să facă legătura între primăria orașului și cartierul general al Gestapoului. Mitraillette n-o poate face — e de-a locului, prea ar da de bănuit. Acum întreaga reţea Damask e pe muchie de cuţit, și toți se tem că prinderea lui Julie îi va trăda.

Adică Julie îi va trăda ea însăși. Ea îi va deconspira cedând presiunii. Cu cât mai mult durează tăcerea, cu atât e mai ca sigur că ea a fost prinsă.

Între timp, ei tot mai încearcă să facă ceva pentru mine. Au trecut două săptămâni — nimic nu s-a schimbat.

Mi-au făcut o fotografie. O să dureze o vreme până când va fi developat clișeul. A fost greu să-mi facă rost de un fotograf de încredere, care e ocupat pe mai multe fronturi. Majoritatea negocierilor nu m-au inclus și pe mine. Din nou, au făcut un mare efort pentru a mă proteja — pot să spun cât de neliniștită a fost Maman a lui Mitraillette să ne aibă, pe mine, pe Paul și pe fotograf, în salonul ei.

Ideea e să se lucreze pe falsa *carte d'identité* a lui Verity ca să transforme Kittyhawk — adică pe mine — în Käthe, respectiv Katharina Habicht. Aș deveni verișoara taciturnă și nu prea isteaţă din Alsacia, a cărei casă a fost bombardată și care a venit aici ca să fie în grija lor și să ajute la fermă. E un risc din nenumărate motive, cel mai rău fiindcă există deschisă o posibilitate

ca, dacă Julie a fost prinsă, să fi compromis deja numele. Am discutat și răsdiscutat despre asta — Mitrailletee, Maman și Papa, cu mine ca principal consultant și cu Paul ca translator. Dacă naziștii au pus mâna pe Verity, trebuie să presupunem 1) că au pus mâna implicit pe licența de pilot a lui Margaret Brodatt și pe cartea de identitate de la Registrele Naționale și că deja știu numele MEU adevărat, și 2) că Julie le-a spus *propriul nume* adevărat, pentru că în calitate de ofițer înrolat sub prevederile Convenției de la Geneva asta ar trebui să facă și așa ar avea cea mai mare șansă de a fi tratată decent ca prizonier de război. Noi nu credem că ea le va spune numele de pe falsa *carte d'identité* Katharina Habicht. Paul nu crede că ar fi posibil s-o întrebe și, chiar dacă o fac, ea le-ar putea spune *orice*, căci ei n-ar avea cum să-și dea seama. Ar putea inventa un nume — sigur ar face-o. Sau probabil să-l dea pe cel de Eva Seiler.

Dar motivul real pentru care ea nu va divulga numele de Käthe Habicht e acela că știe că, dacă eu am aterizat în siguranță, e singura identitate pe care o am.

Fotograful lucrează și „pentru inamic". Aviatorii britanici adevărați care zboară deasupra continentului european duc cu ei niște fotografii în trusa lor de urgență, pentru eventualitatea în care ar fi doborâți și ar avea nevoie de acte de identitate false. Dar fotografiile mele au fost făcute de un fotograf francez, angajat oficial al Gestapoului! Una dintre celelalte îndeletniciri ale lui e să developeze poze mărite ale prăbușirii mele — a adus câteva copii, să ni le arate. Imposibil de descris dublul sentiment de entuziasm și de groază privindu-l desfăcând sfoara ce lega copertele dosarului de carton, apoi scoțând dinăuntru hârtia lucioasă — hârtie destinată pentru birourile căpitanului Gestapo din Ormaie. Ca atunci când simți ghiontul primelor degete fantomatice de aer rece atingându-ți aripile, când norul

de furtună pe care ai încercat s-o întreci începe să te prindă din urmă. Atât de aproape sunt eu de Gestapoul din Ormaie — fotograful nu mi-a putut da fotografiile.

M-a prevenit, în engleză:

— Nu sunt plăcute la vedere.

Cel mai tulburător lucru era să știu că ar fi trebuit să fiu eu. Cadavrul acela groaznic carbonizat purta hainele mele, oase și piele topite în carlinga zdrobită în locul meu. Aripile ATA încă mai trasau un palid contur pe coșul pieptului său coșcovit. Era o fotografie mărită a aripilor abia vizibile, numai aripile — n-ai fi putut spune că era un însemn ATA, cu siguranță.

Nu mi-a plăcut asta. De ce să se concentreze pe însemnele pilotului — pur și simplu... De ce?

— Asta pentru ce e? am întrebat eu, și aș fi putut s-o spun și în franceză. Ce vor face cu toate aceste fotografii?

— E un aviator englez ţinut prizonier la Ormaie, mi-a explicat fotograful. Vor să-i arate fotografiile astea și să-l interogheze despre ele.

Au doborât un bombardier englez săptămâna asta. Pe vreme rezonabilă, avem roiuri de avioane Aliate zburând pe deasupra în fiecare noapte, unele și ziua. Cred că ne-am oprit să mai bombardăm Italia după invazia Aliaţilor de luna trecută, dar acum, când Italia a declarat război Germaniei, lucrurile s-au încins rău. Suntem prea departe de Ormaie ca să auzim sirenele, doar dacă vântul bate din direcţia potrivită. Dar se poate vedea fulgerul pe cer când artileriștii de la sol trag în avioanele care trec.

Spuneam că eu ţineam strâns de fotografiile mărite ale aripilor mele arse, încercând să-mi dau seama de ce. E cea mai puţin îngrozitoare fotografie a falsului pilot, dar e cea care m-a tulburat cel mai mult. În cele din urmă, mi-am ridicat ochii la Paul.

— Ce-o să știe cineva capturat dintr-un echipaj de bombardier despre un avion de recunoaștere distrus?

El ridică din umeri.

— Tu știi mai bine. Tu ești pilotul.

Foaia lucioasă de hârtie tremura în mâinile mele.

M-am oprit imediat. Pilotează avionul, Maddie.

— Crezi că aviatorul englez capturat ar putea fi Verity?

Paul a ridicat din nou din umeri.

— Ea nu e aviator.

— Nici englezoaică, am adăugat.

— Dar probabil avea licenţa ta de pilot englez și cartea de identitate de la Registrele Naţionale, a conchis Paul, liniștit. Nu există nicio fotografie pe actele tale britanice, nu? Ești civil. Deci chiar dacă îți cunosc numele, n-or să știe cum arăţi. Spune-mi, Kittyhawk, cât de convingătoare consideri tu fotografiile astea? Tu te-ai recunoaște? Dar altcineva?

Cadavrul ăla topit ar fi fost greu de recunoscut și ca om. Dar aripile acelea ATA... Oh, nu vreau ca Julie să vadă fotografiile astea și să i se spună că se uită la mine.

Pentru că ea știe avionul. Nu se poate tăgădui că e același avion — marcajele sunt vizibile, R 3892. Numai... nu mă pot gândi la asta, Julie în închisoare, pusă să se uite la fotografiile astea.

I-am spus lui Paul:

— Întreabă-l pe fotograf cât poate trage de timp până să dea astea.

Fotograful m-a înţeles fără să aibă nevoie de traducere.

— O să aștept, a zis el. Căpitanul Gestapoului o să aștepte. Fotografiile n-au fost bune când le-am scos, probabil, nu destul de clare, și trebuie să le mai fac o dată. O să ia mult timp. Englezul trebuie să-i spună căpitanului și despre alte lucruri.

N-o să vadă încă fotografiile cu pilotul. Le putem da pe celelalte, ca să înceapă cu ele...

Scoase mai multe foi lucioase din dosar și mi le întinse. Erau cu interiorul părții din spate a cockpitului, încărcat cu rămășițele carbonizate ale celor *„onze radios"* — unsprezece „aparate de radiotelegrafie".

Am pufnit în râs. Oribil din partea mea, știu, dar e o fotografie EXCELENTĂ — absolut convingătoare. Este cel mai bun lucru pe care l-am văzut în ultimele două săptămâni. Dacă au prins-o pe Julie și i-au arătat fotografia asta, or să fie păcăliți. Ea o să inventeze un operator și o destinație pentru fiecare dintre aceste false radiouri, și frecvențe, și seturi de coduri. O să-i vrăjească.

— *Oui, mais oui*, oh, da! m-am bâlbâit eu, un pic prea isteric, și toată lumea s-a încruntat la mine.

Am întins ambele fotografii înapoi — cea care avea s-o frângă pe Julie și cea care ar putea s-o salveze.

— Dă-le pe astea.

— Bine..., a zis fotograful, rece și neutru. Bine, o să fie mult mai puțină bătaie de cap pentru mine, dacă măcar câteva dintre ele vor fi livrate la timp.

Sunt atât de... profund umilită de riscurile pe care și le asumă toți, de viețile duble pe care le duc toți, de cum ridică ei din umeri și continuă să muncească.

— Acum să-ți facem dumitale fotografia, Mademoiselle Kittyhawk.

Maman s-a agitat în jurul meu și a încercat să-mi aranjeze părul, ca să arate frumos. Zadarnic. Fotograful a făcut trei fotografii și a început să râdă.

— Zâmbetul dumitale e prea larg, mam'selle, a zis el. În Franța, nouă nu ne plac cărțile astea de identitate. Fața dumitale trebuie să fie... neutră, *oui*? Neutră. Ca Elveția!

Atunci am râs cu toţii, un pic încordaţi, și cred că am sfârșit prin a mă uita mânioasă. Chiar am încercat să zâmbesc la toată lumea — e unul dintre singurele lucruri pe care le știu din ce trebuie să faci când ești sub acoperire în teritoriul inamic. Ăsta și cum să tragi cu un revolver folosind metoda „Dublu Cep".

Nici nu pot să spun cât de mult îl urăsc pe Paul.

Fotograful mi-a adus, de asemenea, și o pereche de pantaloni de lână, căptușiţi, de alpinist, de-ai soţiei sale, niște pantaloni buni, bine făcuţi și nu foarte uzaţi, pe care mi i-a dat după ce și-a scos echipamentul. Am fost atât de surprinsă și de recunoscătoare, că am început să mă smiorcăi iar. Bietul om a înţeles greșit reacţia mea și și-a cerut iertare că n-a adus niște haine mai frumoase! Maman s-a apropiat de mine, ștergându-mi lacrimile cu șorţul, cu o mână, și arătându-mi cu cealaltă mână cât de călduroși și groși erau pantalonii aceia. Își face foarte multe griji pentru mine.

Paul s-a întors spre fotograf și a făcut o remarcă pe un ton amical, de parcă beau împreună o sticlă de vin într-o crâșmă. Dar a vorbit în engleză, ca să înţelegem eu și fotograful, și nimeni altcineva.

— Kittyhawk nu e supărată pentru pantaloni. Ce are între picioare nu-i folosește la nimic oricum.

Îl urăsc.

Știu că e organizatorul, piatra de temelie a reţelei de Rezistenţă. Știu că viaţa mea depinde de el. Știu că pot avea încredere în el ca să mă scoată de aici. Dar tot îl urăsc.

Fotograful i-a răspuns lui Paul printr-un chicotit stingherit — de la bărbat la bărbat, o glumă foarte suculentă — și mi-a aruncat o privire într-o parte, ca să vadă dacă eu m-am prins — dar

firește că eu hohoteam de plâns mai departe, în îmbrățișarea largă, ca de la fermă, franțuzească, a lui Maman, și am arătat ca și când n-aș fi auzit. Și m-am prefăcut că nu auzisem, pentru că era mai important să-i mulțumesc cum se cuvenea fotografului decât să-l atac pe Paul.

ÎL URĂSC.

După ce a plecat fotograful, a trebuit să mă duc la o altă ședință de tir, împreună cu Paul. El TOT nu-și ținea mâinile acasă — nici măcar după ce fusese amenințat cu arma, nici măcar cu Mitraillete de față — nu le-a lăsat să umble, ci doar le ținea pe brațul meu sau pe umăr un exagerat de mult timp. Trebuie să fi știut cât de tare mi-ar fi plăcut să-i zbor creierii cu propriul revolver. Dar evident că primejdia îi face plăcere și, în pofida viselor mele violente, n-am așa ceva în mine. Bănuiesc că și el știe asta.

În ultimul weekend din fiecare lună, lui Maman i se permite să taie un pui special autorizat, ca să poată pregăti masa de duminică pentru o jumătate de duzină de ofiţeri Gestapo. Din cauză că Etienne e de-al locului, familia lui trebuie să-i întreţină superiorii cu regularitate și, bineînţeles că naziștii știu că mâncarea e mai bună la fermă decât în oraș. Mi-am petrecut toate cele trei ore ale ultimei lor vizite strângând în mâini Coltul 32, atât de tare, că, patru zile mai târziu, mâna încă îmi e amorţită. Uitându-mă printr-o parte a șindrilelor hambarului am deslușit doar capota luciosului lor Mercesed-Benz, pe care îl parcaseră în curte, și am zărit tivul lungii haine de piele a căpitanului, care i s-a prins de apărătoarea roţii, când a suit din nou în mașină.

De vizită mi-a spus La Cadette, sora cea mică. Numele adevărat al lui La Cadette este Amélie. Pare un pic stupid să nu le scriu acum numele celor din familie, de vreme ce naziștii sunt oricum foarte familiari cu ei. Dar am ajuns să mă gândesc la cei doi Thibaut pur și simplu ca la Maman și Papa, și nu mă pot gândi la Mitraillette ca la Gabrielle-Thérèse, cum nu mă pot gândi la Julie ca la Katharina. Familia a lăsat-o pe Amélie să ducă greul conversaţiei, când naziștii le-au ocupat bucătăria — aparent n-are decât tărâţe în cap, dar i-a încântat cu desăvârșire pe vizitatori cu germana ei alsaciană fluentă. Toată lumea o place.

Au încercat să facă vizita aceasta lunară neceremonios — toată lumea avea haine civile, deși cu toţii se poartă faţă de căpitanul Gestapo cu un respect de parc-ar fi regele Angliei. Atât Mitraillette cât și sora ei spun că el le inspiră o frică mortală —

calm și vorbind fără să ridice tonul — niciodată nu rostește ceva nechibzuit. E cam de aceeași vârstă cu Papa Thibaut, fermierul. Subordonații lui trăiesc într-o continuă teroare față de el. Căpitanul nu favorizează pe nimeni, dar îi place să stea de vorbă cu Amélie și îi aduce câte un mic dar ori de câte ori vine. De data asta, i-a adus o cutie de chibrituri, pe care e imprimat în relief blazonul hotelului pe care l-au ocupat ei pentru birourile lor — C d B, Chateaux de Bordeaux. Amélie mi l-a dat mie. Drăguț din partea ei, dar nu vreau deloc să dau foc la ceva pe aici!

Au început cu băuturile. Toți bărbații au stat în picioare, în bucătărie, sorbindu-și coniacele. La Cadette servea la masă, Mitraillette stătea stingherită într-un colț, împreună cu posaca nemțoaică pe care căpitanul o târa peste tot, ca secretara/camerista/sclava lui — tot ea e și șoferul lui. Ea nu obișnuia să bea coniac cu bărbații; avea mâinile pline cu dosarul căpitanului, cascheta și mănușile lui.

Astăzi, fratele, Etienne, avea un cucui mare și urât pe frunte, deasupra ochiului stâng — destul de proaspăt, o vânătaie violetă cu o julitură sângerie în mijloc, încă umflată. La Cadette îi dădea târcoale, plină de compasiune, Mitraillette și Maman, ceva mai reținute. N-au îndrăznit să-l întrebe de unde o avea — ei bine, sora lui mai mică a îndrăznit, dar nu i-a răspuns el. De asemenea, era extrem de stingherit de atenția și de agitația din jurul lui, în fața șefului, a celor doi colegi ai lui și a celeilalte fete.

Atunci, La Cadette s-a întors spre căpitan și l-a întrebat:

— Asta face Etienne toată ziua la serviciu, se bate cu lumea? Nu-i nicio deosebire, ar putea fi din nou la școală!

— Fratele tău e foarte bine-crescut, a răspuns căpitanul. Dar uneori, câte un prizonier rău ne aduce aminte cât de periculoasă poate fi munca unui polițist.

— Și munca dumneavoastră e periculoasă?

— Nu, i-a zis el cu blândeţe. Eu am o muncă de birou. Tot ce fac e să stau de vorbă cu oamenii.

— Cu prizonieri răi, i-a atras ea atenţia.

— De aceea îl am pe fratele tău să mă apere.

La acest moment, sclava secretară a chicotit pe înfundate, foarte, foarte încet, pe sub palma ei — prefăcându-se că-şi drege glasul şi schiţând un gest spre capul lovit al lui Etienne — şi i-a murmurat lui Mitraillette, de alături:

— O femeie i-a făcut asta.

— Şi el a meritat? a întrebat-o, tot în şoaptă, Mitraillette.

Secretara a ridicat din umeri.

E un IAD să nu ştiu ce s-a întâmplat sau ce i se întâmplă lui Julie. Au trecut mai bine de trei săptămâni, acum, deja suntem în noiembrie. Tăcere completă — ar putea fi la fel de bine şi pe partea întunecată a lunii. E incredibil de ce fire subţiri de aţă începi să-ţi agăţi speranţele.

Nu interoghează multe femei la Ormaie — de regulă, le trimit direct la închisorile din Paris, cred. Sunt sigură că mi s-a oprit inima a doua oară când am auzit asta şi încă o dată acum, când o scriu.

„*O femeie i-a făcut asta.*"

Nu știu dacă sunt dezamăgită sau ușurată — am petrecut cea mai mare parte din ziua de ieri (duminică, 7 noiembrie) încercând să ies din Franța, iar acum sunt înapoi aici, în același hambar vechi — epuizată, dar în viață, în stare să scriu pentru că deja s-a luminat de ziuă și Paul mi-a dat o pastilă de benzedrină[1], aseară, ca să continui să merg.

Mă bucur că am din nou însemnările astea. Le lăsasem aici, ca să nu fie găsite asupra mea, dacă aș fi fost prinsă în timpul călătoriei de 80 de kilometri până la terenul de aterizare. Bineînțeles, cum mi-am spus de un milion de ori, în primul rând că n-ar fi trebuit să fac nenorocitele astea de însemnări, dar cred că o să le iau cu mine, data următoare. Am simțit cumva că las o parte din mine însămi aici și e o ofensă cu caracter de trădare să-mi pierd Jurnalul de Pilot.

Am călătorit în portbagajul unei mașini micuțe, aparținând unui bun prieten de-al lui Papa Thibaut, un Citroën Rosalie — motor cu 4 cilindri, pe puțin 10 ani vechime, mergând — exact asta! — cu un amestec grețos de gudron de huilă și alcool etilic din sfeclă de zahăr. Bietului motor nu-i plăcea deloc — a tușit și a bolborosit tot drumul — presupun că sunt norocoasă că nu m-am asfixiat cu gazele de eșapament. Papa Thibaut avea o dubă pentru livrările fermei, dar aceasta și șoferul ei sunt cu atâta grijă verificați și programați, încât nu îndrăznește nimeni să îi folosească pentru activitățile Rezistenței. În călătoria de ieri, o după-amiază de duminică, au fost nu mai puțin de șase puncte de control prin care a trebuit să trecem, mai mult de

[1] Denumire comercială pentru amfetamină.

unul la fiecare 15 kilometri. Oamenii nu știu întotdeauna unde va fi următorul punct de control și, astfel, pentru noi a fost un mijloc bun să le aflăm ca să le putem evita la întoarcere, după ora de stingere. Eu eram în spate, cu un coș de nuiele de picnic ca accesoriu și vreo două găini — găini ouătoare — care erau duse legal la altă fermă. Tămbălăul și agitația declanșate de găini la punctele de control au fost de necrezut. Spre deosebire de mine, ele au propriile acte.

Un mijloc de distragere a atenției extraordinar de deștept, totuși. De îndată ce deschidea careva portbagajul, ceea ce s-a întâmplat la jumătate dintre punctele de control, găinile începeau să se agite ca — păi, ca găinile! Pentru mine, ce-a fost mai greu, ghemuită în spatele portbagajului pe sub sacii goi de nutreț, n-a fost să nu fac stop cardiac de fiecare dată când se uita cineva înăuntru, la noi, ci să izbutesc să nu mă dau de gol râzând isteric.

A luat secole până să ajungem la terenul de aterizare — se întunecase când am sosit, mai puțin găinile, care fuseseră lăsate la destinația lor. A trebuit să aștept în ascunzătoarea mea aproape un ceas până când tranzacția cu găinile să se încheie, dar băieții au pus deoparte un sandviș și un strop de coniac și pentru mine. Apoi ne-am continuat drumul până la teren, pe o pantă puțin cam abruptă, dar nu foarte rău, din nefericire cu niște cabluri de înaltă tensiune în apropiere, a căror prezență nu-mi plăcea deloc și, în cele din urmă, nu i-au plăcut nici pilotului, care n-a aterizat acolo — o să ajung și la asta...

În plus, față de mine și de găini, în mașină mai erau prietenul lui Papa Thibaut, șoferul, Papa Thibaut, pentru autenticitatea vânzării găinilor, Amélie și Mitraillette, pentru autenticitatea picnicului de duminică, și Paul, pentru cunoștințele generale și execuția planului. Paul a stat între fete, și tot drumul Amélie i-a

tors pe umăr. E o actriţă magiciană, La Cadette. Sub bancheta din spate, aveau ascunse două Stenuri — pistoale mitralieră, omonimele lui Mitraillette — şi un aparat de radiotelegrafie. Terenul se afla sus, la capătul unui drum noroios, cu trei porţi de lemn de deschis şi de închis până acolo — cu „paznici" de-ai noştri deja postaţi la fiecare dintre porţi. Toţi veniseră pe biciclete, ascunse acum în tufele de la marginea drumului — câţiva bicicliști urcaseră şi cu o persoană în spate, astfel încât, după ce pleca avionul cu pasagerii, să nu rămână biciclete în plus pe care să le ia înapoi cu ei. „Echipajul de la sol" local ne-a montat radioul la bateria bietei Rosalie, înfigând antena sus, într-un copac, care, pe deasupra, ascundea lejer maşina pentru a nu fi văzută din aer. Recepţia a fost bună, la început, deşi când vântul s-a înteţit, ceva mai târziu, a devenit din ce în ce mai dificil să auzi ceva.

Ne-am strâns în jurul căştilor, când s-a auzit BBC-ul în emisie, câte doi sau trei la un difuzor de cască.

— ICI LONDRES —

AICI, LONDRA! Ce emoţie, niciun alt cuvânt nu s-ar potrivi, EMOŢIE, să auzi BBC-ul — pur şi simplu incredibil! Cât de uimitor, de *uluitor* e faptul că avem tehnologia asta, legătura asta — toate sutele de kilometri dintre noi, câmp şi pădure şi râu şi mare, toate gărzile şi tunurile, evitate cât ai clipi. Şi apoi vocea moderată, vorbind atât de clar în franceză că până şi eu am putut înţelege, de parcă tipul stătea chiar lângă tine, spunându-ţi tainic pe terenul de aterizare european camuflat că planul tău de salvare este Pe Drum!

Paul a prezentat toţi băieţii comitetului de primire — nu cu numele lor reale, bineînţeles. Trebuia să dai mâna cu *fiecare.*

Greu să-i ţii minte pe toţi, după o singură întâlnire, în întuneric. Era o fată care trebuia să fie scoasă din ţară odată cu noi, o radiotelegrafistă, pe care ardeau de nerăbdare s-o trimită înapoi în Anglia, fiindcă, aparent, avea jumătate din Gestapoul din Paris pe urmele ei.

— Nu știu ce-o să ne facem fără tine, Prinţesă, a zis Paul, strângând-o cu un braţ pe după mijloc.

— O să mă întorc, a zis ea, liniștită.

Nici pe departe ca Julie, dimpotrivă — timidă și vorbind blând. Deși trebuia să fie absolut la fel de curajoasă. Nu-mi pot imagina ce fel de nervi au fiinţele astea.

Apoi, Paul mi-a atras atenţia:

— Tânărul acela care tocmai a venit, cu ultima bicicletă, e celălalt pilot, cel care s-a împotmolit în noroi, la vest de aici. Probabil vă cunoașteţi?

Mi-am ridicat privirile. Era Jamie, JAMIE BEAUFORT-STUART. Chiar și în umbrele dese și sub o lună palidă, l-am recunoscut, iar el a dat cu ochii de mine în același timp. Și-a lăsat bicicleta jos și am sărit unul spre celălalt ca doi canguri. El a izbucnit:

— MA...

Și a fost cât pe-aci să-mi rostească numele. S-a oprit și s-a bâlbâit puţin, apoi a strigat, fără ezitare:

— MA CHÉRIE!

Și m-a aplecat pe spate într-un sărut cu leșin de Hollywood.

Amândoi am gâfâit după aer, la sfârșit.

— Scuze, scuze! mi-a șoptit el la ureche. Primul lucru la care m-am gândit... n-am vrut să-ţi stric acoperirea, Kittyhawk! N-o să mai fac, promit...

Apoi am rămas amândoi ca prostiţi, chicotind ca idioţii. L-am sărutat și eu, foarte rapid, ca să știe că nu mă supărasem.

M-a ridicat din nou în picioare, dar și-a păstrat un braţ peste umărul meu — toţi sunt așa, acești Beaufort-Stuart, afectuoși ca niște căţeluși, absolut dezinvolţi cu asta. Nu e deloc britanic! Nu englezesc, în orice caz, dar nu cred că e nici foarte scoţian. Pentru o clipă, l-am văzut pe Paul privindu-ne, el însuși cu un braţ încă agăţat de mijlocul celeilalte fete — apoi s-a întors și i-a zis ceva unuia din echipa de teren.

— Vreo veste de la Verity? a întrebat Jamie grăbit.

Am clătinat din cap, neavând încredere în mine ca să pot răspunde.

— Fir-ar să fie, a murmurat el.

— O să-ţi spun planul general al lui Paul...

Ne-am dus și ne-am așezat în mașină, cu Amélie, care din fericire adormise, pe bancheta din spate. Mitraillette era cocoţată pe capotă, cu unul dintre Stenuri pe genunchi, ţinând de șase cu ochii în patru, ca de obicei. Aveau să mai treacă vreo două ore până să sosească avionul — comitetul de primire așeza luminile pe pistă — lanterne legate de ţăruși. Noi nu aveam ce să facem, decât să așteptăm și să ne uităm până când venea timpul să aprindem luminile.

— Și care era planul? m-a întrebat Jamie.

— E o femeie la Paris care prezintă un program radio destinat yankeilor, i-am spus eu lui Jamie. Paul a întrebat-o dacă poate lua interviuri Gestapoului din Ormaie, eventual să includă niște propagandă pentru susţinerea lor, în emisiunea ei — să-i lase pe băieţii americani de pe navele de luptă să știe cât de lipsit de inimă e din partea noastră să folosim fete nevinovate ca spioane, și cât de bine le tratează nemţii, când le prind. Crainica se numește Georgia Penn...

— Doamne, nu prezintă ea greţoasa „Nicăieri nu-i ca acasă", pentru Radioul celui de-al Treilea Reich sau cum naiba se numește? Am crezut că e o nazistă!

— E...

Nu-mi venea în minte cuvântul potrivit — în afară de „agent dublu", ceea ce nu era ce voiam eu să spun, deși presupun că asta este de fapt.

— Nu e curier, nu duce mesaje... Cum se numește cel pe care îl trimite regele înaintea armatei lui și se așteaptă să nu fie ucis?

— Herald?

— Exact!

Ar fi trebuit să-mi amintesc. E numele ziarului american la care obișnuia ea să lucreze.

— Și ce-o să facă ea pentru noi, în timp ce-și realizează în Ormaie campania clar pronazistă?

— O să încerce s-o găsească pe Verity, am zis eu, șoptit.

Asta e ceea ce face femeia aceasta, această smintită crainică americancă, deși simbria ei e plătită de Ministerul nazist al Propagandei de la Berlin — intră cu un tupeu nerușinat în închisori și în lagărele de prizonieri și găsește persoane. Uneori. Alteori, i se refuză accesul. Alteori, ajunge prea târziu. Foarte adesea oamenii pe care-i caută ea pur și simplu nu pot fi găsiţi. Dar ea încearcă. Obţine permisiunea de a intra ca un divertisment pentru soldaţii prizonieri și iese cu informaţii. Și încă n-a fost prinsă.

Blestemat de vânt. Încă urlă peste toată Franţa — altminteri, o zi senină, în sfârșit.

Ei bine — avionul a ajuns acolo, în sfârșit, un Lizzie din Escadrila Lunii — minunat de familiarul fuzelaj, atrăgător, cu aripi delicate ca de șoim — urma să fie încărcat la maximum

cu noi trei în spate, dar am fi scos-o la capăt, căci niciunul dintre noi nu era prea gras — oricum, n-a aterizat. Vântul trebuie să fi bătut cu vreo 40 de noduri[1], suflând transversal peste fâșia de teren de aterizare, stâlpii de tensiune, în care s-ar fi putut încurca, erau prea aproape, bateriile lanternelor pe care le folosiserăm ca să luminăm pista abia mai pâlpâiau — până la urmă, Paul, Jamie și cu mine a trebuit să stăm să stingem lanternele ori de câte ori pilotul se înălța din nou, îndepărtându-se, și aprinzându-le la loc când începea iarăși să dea roată terenului. Omul s-a învârtiti deasupra capetelor noastre vreo trei sferturi de oră și a încercat să coboare de vreo șase ori, înainte s-o șteargă. Presupun că e un pic nedrept să spun că „a șters-o", oricine cu un dram de minte în creier ar fi făcut același lucru și nu cred că eu aș fi rămas atâta timp în preajmă cât stătuse el. Luna a asfințit pe la vreo 4 dimineața, azi, și probabil tot cam atunci a ajuns și el în Anglia.

Jamie și cu mine înțeleseserăm că n-avea cum să reușească. Totuși — am fost deznădăjduită când a luat din nou înălțime și s-a îndreptat înapoi spre vest. Am stat privindu-l lung, cu fețele îndreptate spre cer, pe întuneric, și degetele strângând tare întrerupătoarele lanternelor, numai vreo câteva secunde, după care n-am mai putut vedea nimic, firește — dar am mai putut auzi bâzâitul familiar al motorului pentru încă vreo două minute, apoi stingându-se în depărtare.

Ca finalul din *Vrăjitorul din Oz*, când balonul zboară fără Dorothy. N-am vrut, nu m-am putut abține să nu izbucnesc într-un copilăresc plâns în hohote, în timp ce ne târam picioarele înapoi, peste zona de aterizare. Îmi venea să urlu la *orice*. Când am ajuns la mașină, Jamie m-a apucat de ceafă și mi-a îngropat fața în umărul lui, ca să mă facă să tac.

[1] Aproximativ 75 km/h.

— Ssst.

M-am oprit, mai mult de rușine, pentru că telegrafista vânată suporta atât de stoic eșecul.

A trebuit să împachetăm totul și să ne întoarcem de unde veniserăm — noi, refugiații, spre diversele noastre ascunzători, iar acum bineînțeles că trecuse mult de ora de stingere și nu mai aveam găinile cu care să blufăm, de data asta. Am început să bocesc *din nou* când a trebuit să-i spun la revedere lui Jamie.

— Ei, încetează. O să te duci înapoi în Ormaie și o să ai grijă de Verity.

Știu că și el era bolnav de îngrijorare pentru ea și că se arăta curajos ca să-mi dea și mie curaj, așa că am dat din cap. El mi-a șters obrajii cu degetele mari.

— Bravo. Capul sus, Kittyhawk! Nu-ți stă în fire să plângi.

— Numai că mă simt atât de inutilă, am suspinat. Mă ascund toată ziua, toată lumea aleargă pe lângă mine riscându-și viața, servindu-mă tot timpul, împărțindu-și mâncarea cu mine când trebuie să dea socoteală pentru fiecare firimitură care lipsește, nu pot nici măcar să-mi spăl singură chiloții — și ce-o să se întâmple când ajung acasă? Or să mă trimită la închisoare, oricum, pentru că l-am păcălit pe comandantul meu, furând un avion RAF și prăbușindu-l în Franța...

— Pot să ne prăjească pe toți, fiindcă toți o să te apărăm. N-au oprit pe niciunul dintre noi să zboare — sunt disperați după piloții Lunii. Tu n-ai făcut decât ce ți s-a spus.

— Știu eu ce-or să zică. Fată proastă, fără minte, prea molâie, nu poți să lași o treabă de bărbat pe mâna unei femei. Nu ne lasă să pilotăm avioane operaționale decât atunci când sunt disperați. Și sunt întotdeauna mai severi cu noi când stricăm ceva.

Totul e foarte adevărat, și ceea ce am zis mai departe e adevărat, dar un pic cam neînsemnat:

— Tu măcar ai reușit să-ţi păstrezi BOCANCII, dar ai mei sunt ARȘI.

Jamie a izbucnit în râs.

— Dar nu pentru că sunt bărbat m-au lăsat să-mi păstrez bocancii, a zis el, cu tot atâta indignare în glas cât trebuie să fi fost în al meu. Ci doar pentru că n-am nici măcar un deget la picioare!

Asta m-a făcut, în sfârșit, să râd și eu puţin.

Jamie m-a sărutat ușor pe frunte.

— Trebuie s-o cauţi pe Julie, mi-a șoptit el. Știi că pe tine contează.

Apoi, a strigat încet:

— Ei, Paul! Aș vrea să-ţi spun o vorbă!

Jamie și-a ţinut mai departe un braţ drăgăstos pe după mijlocul meu — exact ca sora lui. Paul s-a apropiat de noi prin întuneric.

— Aţi mai folosit terenul ăsta și înainte? a întrebat Jamie.

— Pentru parașutiști.

— Stâlpii întotdeauna or să fie o problemă pentru aterizări, chiar și fără vânt transversal. Ascultă, prietene, dacă ai putea risca s-o scoţi pe Kittyhawk la lumina zilei ceva mai des, ea e cea mai potrivită alegere de pilot de prin Ormaie. E un pilot-navigator al naibii de bun și, în plus, un mecanic acceptabil.

Paul rămase tăcut, un moment.

— Mecanic de avioane? a întrebat, în cele din urmă.

— Și motociclete, am adăugat.

Un alt moment de tăcere.

Apoi, Paul a întrebat, ca din întâmplare:

— Explozibili?

Nici nu-mi trecuse o clipă prin cap așa ceva. Dar... ei bine, de ce nu? E o chestie genială pentru a-mi pune mintea trândavă la muncă: să fac o bombă.

— Nu încă, am răspuns eu, prudentă.

— Muncă grea pentru o zgâtie de fată — te bagi, Kittyhawk?

Am dat din cap ca un cățeluș nerăbdător.

— Hai să-ți facem actele alea și să-ți mai dăm un pic drumul din lesă, cât aștepți următorul zbor.

I-a întors spatele lui Jamie și a vorbit din nou pe tonul acela de glumă între amici, de parcă eu n-aș fi putut auzi, de parc-aș fi fost surdă.

— Un cal cu aptitudini nebănuite, Kittyhawk a noastră, este? Credeam că nu-i plac bărbații. Însă, cu tine, e gata să sară ca o nevăstuică.

Jamie mi-a dat drumul.

— *Tacă-ți fleoanca aia murdară, omule.*

După care se apropie de neînfricatul nostru lider pe întuneric, îl apucă de guler și, pe o voce liniștită, care înseamnă primejdie mare la scoțieni, adaugă amenințându-l înfierbântat:

—Mai vorbește tu o dată așa de față cu fetele astea curajoase și-o să-ți smulg limba aia de englez spurcat din cap, *să n-am parte c-o fac.*

— E-n regulă, băiete, a zis Paul calm, dându-i încet mâinile la o parte lui Jamie. Las-o mai moale. Suntem toți un pic zbuciumați...

Ce mai rămăsese din mâna subțire a lui Jamie părea atât de firavă și mică în strânsoarea fermă a lui Paul, iar Jamie, în general, nu era nicicum la fel de mare cât Paul — cam ca un copoi luându-se de un labrador. În momentul acela, aerul începu să zbârnâie. Un alt avion se strecurase, cât de jos putea el zbura, cu două puternice fascicule de proiectoare întinzându-se și repezindu-se pe pământ, una înaintea și una în urma lui.

Paul a reacționat cel dintâi și-a tras-o pe operatoarea telegrafistă sub tufele în care erau ascunse bicicletele. Noi, ceilalți,

ne-am aruncat în șanțul care marca hotarele terenului. Nicio parte din noaptea trecută n-a părut să dureze atât de mult ca acele cinci minute în care am zăcut pe burtă, captivi și lipsiți de apărare, în noroiul înghețat și iarba uscată, așteptând mitralierele Luftwaffe să ne sfredelească țintuindu-ne de pământul bocnă sau să treacă peste noi.

Evident, avionul a trecut mai departe. N-a zăbovit peste terenul nostru de aterizare în mod deosebit — trebuie să fi fost un soi de patrulă de rutină — nu-mi place să mă gândesc la ce s-ar fi întâmplat dacă și-ar fi făcut rondul când ne suiam noi într-un Lysander.

Ne-a trezit pe toți la realitate.

Am condus refugiații și pe toți cei care au mai încăput, cu mașina, până la vreo doi sau trei kilometri de casa lor de refugiu, unde erau în siguranță, cu 3 biciclete legate de scările automobilului și pe acoperișul Rosaliei, și cu interiorul absolut ticsit cu 3 dintre noi pe scaunul din față, 4 în spate, 2 în portbagaj, eu și telegrafista cocoțate pe bara din spate și ținându-ne de acoperiș ca puii de maimuță agățați de mama lor — ideea fiind că, dacă am fi fost opriți, ea și cu mine am fi putut măcar sări și încerca să fugim. Niciunul dintre ceilalți n-ar fi avut vreo șansă. E o minune, la modul disperat, să alegi viteza și nu discreția — la fel ca plonjatul în viteză ca să stingi focul când avionul tău e în flăcări.

De fiecare dată când ajungeam la o poartă, noi două săream jos ca s-o deschidem și s-o închidem la loc și săream din mers pe bara de protecție din spate, în timp ce Rosalie pornea din nou la drum.

— Ce noroc ai să fii în Damask, mi-a strigat telegrafista, în timp ce ne zdruncinam prin beznă — fără niciun far, nici măcar

cu luminiţele alea ca niște fante nefolositoare ale stopurilor mașinii. Nu aveam nevoie de ele, totuși, cu luna aproape plină.

— Paul o să aibă mare grijă de tine. Și o să facă orice ca să găsească agentul vostru dispărut — e o chestie de mândrie pentru el. N-a pierdut pe nimeni vreodată în reţeaua asta.

Engleză elegantă din sud, cu un slab accent franţuzesc.

— Reţeaua mea a căzut — 14 arestări făcute săptămâna trecută. Organizator, curieri, localnici — cineva a turnat numele. A fost iad curat. Eu i-am fost trimisă lui Paul să mă ţină la adăpost — păcat că e așa un fustangiu, dar câtă vreme *știi*...

— Nu pot să-l sufăr! i-am mărturisit eu.

— Nu trebuie să-l iei în seamă. Nu vrea să facă niciun rău. Închide ochii și gândește-te la Anglia!

Am râs amândouă. Presupun că eram un pic drogate — stimulate de benzedrină, hodorogind pe drumuri de ţară prin Franţa la lumina lunii, cu oameni la care ţineam și cu care lucram dispărând în jurul nostru ca artificiile. Greu de imaginat cum și noi am fi fost moarte dacă ne-am fi întâlnit cu cineva — ne simţeam vii și imbatabile.

Nu vreau să mă gândesc că ea este vânată. Sper că va reuși să iasă din Franţa.

Acum sunt Katharina Habicht. Nu e nici pe jumătate cât de înfricoșător crezusem c-o să fie — acest lucru a adus niște schimbări atât de uriașe în viața zilnică încât pericolul suplimentar nu înseamnă nimic. Cui îi pasă? N-aș fi putut deveni un pachet de nervi mai amorsat decât sunt deja.

Acum dorm în camera lui Etienne — „ascunzătoare în fața ochilor" dusă la extrem. De asemenea, i-am șutit câteva lucruri. Am golit un sertar ca să facem loc pentru lenjeria de corp a lui Käthe și o fustă în plus — ilegal obținută din cupoanele lui Julie. În fundul sertarului erau un minunat briceag elvețian, inclusiv cu un deschizător de conserve și o șurubelniță, și caietul acesta — un maculator de școală, de acum cincisprezece ani. Etienne a scris o listă cu păsările din partea locului, pe primele trei pagini. Pentru o săptămână, în 1928, Etienne Thibaut se hotărâse să devină un naturalist entuziast. Genul de lucruri care te-apucă pe la zece ani, cam la aceeași vârstă demontasem și eu gramofonul bunicii, piesă cu piesă.

Lista păsărilor m-a întristat. Ce l-a putut schimba pe băieţelul preocupat de păsări într-un anchetator Gestapo?

Camera asta nu e un loc potrivit pentru mine ca să ascund lucruri — Etienne știe unde sunt toate ascunzătorile de aici. Două scânduri din dușumea desprinse din cuie, o nișă de sub pervaz și o gaură în tencuială sunt toate ticsite cu Lucrurile Lui de când era Mic — nu l-a atins pe niciunul de ani buni, toate sunt pline de praf, dar sunt sigură că știe de ele. Carnetul ăsta și Jurnalul Pilotului le ţin ÎN saltea — pe care am despicat-o chiar cu briceagul lui Etienne.

L-am întâlnit. Probă de foc pentru Käthe. Am ieșit cu Amélie și Mitraillette cu bicicletele, prima mea ieșire să caut terenuri de aterizare — trei fete pe biciclete, știți, petrecând împreună o după-amiază veselă pe afară, ce ar putea fi mai normal? Bicicleta mea e aceea care a aparținut santinelei împușcate de Paul când am aterizat eu aici. A fost „refăcută". La întoarcere, pe drumul principal, ne-am întâlnit cu Etienne venind din partea cealaltă și firește că el s-a oprit să-și tachineze surorile și să afle cine sunt eu.

Acțiunea mea evazivă constă în a zâmbi ca idioata, ascunzându-mi fața în umăr, de parcă aș fi prea timidă ca să merit să trăiesc, chicotind nițel și mormăind. Franceza mea nu s-a îmbunătățit, dar m-au învățat ele câteva răspunsuri și saluturi, pe care am voie să le rostesc când mi se adresează cineva direct — apoi le-am lăsat pe Mitraillette și pe sora ei *cadette* să susțină restul conversației din partea mea.

— E fiica verișoarei mamei din Alsacia. Casa lor a fost bombardată și mama ei a fost ucisă. Stă pe la noi o vreme, până când tatăl ei îi găsește o nouă casă unde să locuiască — e un pic zdruncinată, acum, nu-i place să vorbească despre asta, știi?

În caz de urgență, ar fi trebuit să spună o parolă, MAMAN, și să vorbească direct cu mine, în germană. Acela e semnalul pentru mine ca să izbucnesc zgomotos în plâns, la care fetele să răspundă cu egal de zgomotoase mângâieri și alintări — toate în germană. Spectacolul ăsta e menit să șocheze și să stingherească pe oricine și-ar vârî nasul prea sâcâitor, astfel încât să ne dea repede actele înapoi fără să se uite la mine prea îndeaproape, și să fugă unde vede cu ochii, ca să scape de noi.

Am practicat sceneta asta și am făcut o operă de artă din ea. Și în fiecare dimineață de când m-am mutat în casă, La Cadette — Amélie — vine, sare în patul meu și strigă:

— Trezirea, Käthe, hai să dai mâncare la găini!

Presupun că lor le e foarte ușor să-și aducă aminte „numele" meu, căci oricum ele m-au cunoscut numai ca Kittyhawk.

Deci... ne-am întâlnit cu Etienne. Și bineînțeles că toată conversația s-a purtat în germană, pentru că nu doar că ei o vorbesc acasă, cu mama lor, dar e de așteptat ca și verișoara lor s-o înțeleagă. Mi-a trebuit toată puterea mea de concentrare să ascult după parolă în conversația lor, care ar fi putut fi purtată și în dialect de Glasgow în ceea ce mă privește! Roșeața mea feciorelnică nu era prefăcută — am simțit că-mi ia foc fața de frică și de rușine. A trebuit să le las pe fetele Thibaut să poarte greul și să mă acopere, prezentându-mă fratelui lor ca o verișoară de care el nu mai auzise niciodată până atunci.

Dar Etienne și Amélie s-au luat la ceartă, Amélie devenind din ce în ce mai palidă, pe măsură ce vorbea el — cred că și eu am făcut la fel, după o vreme — până când am avut impresia că ea într-adevăr o să verse, moment în care Mitraillette a mârâit niște înjurături la fratele ei colaboraționist și l-a amenințat că-l pocnește. El a încremenit pur și simplu, i-a zis ceva urât lui Mitraillette și a plecat cu bicicleta, îndepărtându-se de noi. Dar nu după mult timp s-a oprit și a dat din cap spre mine, un salut foarte politicos și formal, apoi și-a văzut de drum.

Când n-a mai fost pe lângă noi să ne audă, Mitraillette a izbucnit, în engleză:

— Fratele meu e un SHIT[1].

Nu știu de unde a învățat cuvântul ăsta — nu de la mine!

— E un SHIT, a repetat ea și a dat-o pe franceză, în care era mai greu pentru mine s-o înțeleg, dar mai ușor pentru ea să înjure.

Etienne asistase la un interogatoriu. Și asta îl marcase, încât se răzbunase pe Amélie, care *din nou* îl împusese în zeflemea pe

[1] Rahat.

seama vânătăii mai șterse acum de pe fruntea lui. Atunci el îi povestise, cu amănunte oribile, ce-ar fi păţit ea dacă ar fi fost o prizonieră care ar fi refuzat să răspundă când Gestapoul ar fi interogat-o.

Nu-mi mai iese din minte, acum, odată ce știu.

Continui s-o aud, mereu și mereu, în frânturi neregulate de la Amélie însăși, care crede despre mine că știu să ascult, cu toate că eu nu înţeleg nici jumătate din ce zice ea. E în parte supărată și pe implicarea căpitanului Gestapo, pe care ea îl așezase, în mintea ei, în aceeași categorie cu preotul sau cu directorul școlii ei — cineva cu autoritate, puţin cam distant, de regulă binevoitor cu ea, dar mai presus de toate cineva care juca strict după reguli. Cineva care *trăia* după reguli.

Și să înfigă ace pe sub unghiile oamenilor numai pentru că nu voiau să-i vorbească, nu se potrivea cu nicio idee de reguli de care să fi auzit cineva vreodată.

— Nu cred că i-ar face asta unei femei, i-a zis Amélie fratelui ei, când stăteam în drum, cu bicicletele.

— Acele ţi se înfig în sâni, dacă ești femeie.

Acela a fost momentul când Amélie a înghiţit în sec și s-a făcut verde la faţă, iar Mitraillette s-a înfuriat.

— Închide-ţi pliscul, Etienne, nătărăule. O să-i faci pe copii să viseze urât! Doamne! De ce naiba mai stai acolo dacă e atât de oribil? Te excită să te uiţi cum oamenii înfig ace în sânii unei femei?

Acela a fost momentul în care Etienne a devenit rece și oficial.

— Stau pentru că asta e slujba mea. Nu, nu e excitant. Nicio femeie nu mai e atrăgătoare când îi torni apă îngheţată în cap ca s-o readuci în simţiri și ea reușește să borască în părul ei.

*

I-am spus lui Amélie să nu se mai gândească la asta. Apoi mi-am spus mie să nu mă mai gândesc la asta. Apoi mi-am spus că *trebuie* să mă gândesc la asta. E REAL. Se întâmplă ACUM.

Ceea ce mi-a spus Jamie îmi dă coșmaruri. Dacă Julie nu e deja moartă — dacă nu e deja moartă, contează pe mine. Mă cheamă, șoptindu-mi numele când e singură, în întuneric. Ce pot să fac — nici nu pot să dorm. Mă învârt în cerc toată noaptea, încercând să mă gândesc ce pot să fac. CE pot să fac?

Am găsit un teren minunat — cam departe de aici, totuși — am mers cu bicicleta toată ziua, vineri 12 noiembrie, împreună cu M. Incredibil ce greu e să găsești un teren de aterizare cumsecade pentru SOE. Toate sunt la fel, fermă după fermă, troiţe la fiecare răspântie de drumuri și câte o brutărie în fiecare sat. Câmpurile sunt atât de netede că ai putea ateriza oriunde. Dar nu sunt deloc bune ca să le luminezi noaptea sau ca să ofere vreo acoperire pentru o echipă de recepţie. Trebuie să fie minunat să le survolezi pe timp de pace.

Sunt în Franţa de cinci săptămâni.

Picioarele mele sunt mai puternice ca niciodată — am mers cu bicicleta vreo sută de kilometri, de două ori, săptămâna asta, o dată când am găsit terenul și altă dată, două zile mai târziu, ca să-l duc și pe Paul să-l vadă. Trebuie s-o pună pe w/op să ceară ca să trimită RAF un avion să facă fotografii pentru aprobarea celor din Escadrila Lunii. Între maratonurile cu bicicleta am petrecut majoritatea timpului îngrijind de găini, învăţând cum să leg sârmele pentru mici dispozitive explozive și căznindu-mă din răsputeri să nu ţip de să înnebunesc de nervi.

Crainica radio Georgia Penn a obţinut un „nu" hotărât de la mai-marele Gestapo pe regiunea asta — un om cu multă putere și cumplit, numit Ferber, cred, șeful căpitanului din Ormaie. Penn ne-a informat că are de gând să-i ignore refuzul și să încerce din nou, ducându-se direct la căpitan — o să schimbe data cererii, o să-i încurce în propria birocraţie, mâna dreaptă neștiind ce face mâna stângă. O femeie uimitoare, dar absolut ţicnită, dacă mă întrebaţi pe mine — sper că mâna ei dreaptă știe ce face mâna stângă.

O altă îmbarcare într-un Lysander e plănuită pentru mâine-noapte, marţi 16 noiembrie, pe același teren infestat cu stâlpi de înaltă tensiune de lângă Tours. Vremea e impredictibilă, dar e ultima șansă înainte de a pierde luna plină din noiembrie. Aș putea să mă întorc acasă cu priceperea la muniţia de război netestată.

Nu, sunt încă aici. S-o ia naiba pe Rosalie.

Nu pot da vina pe biata mașină, bănuiesc, dar nu vreau să-l învinuiesc pe prostănacul de șofer, bine intenţionat.

Oh, sunt obosită. Răsărit de lună la 10 p.m., noaptea trecută, așa că avionul nu avea să vină decât la două dimineaţa — Paul a venit să mă ia după ce s-a dat stingerea și am mers cu bicicleta ca să ne întâlnim cu mașina, el pedalând și eu în spatele lui, stând pe o rangă înfiptă prin cadru. A trebuit să mă ţin strâns de el, cu disperare, vreo șapte kilometri. Pariez că i-a plăcut. Mașina a întârziat la locul de întâlnire — șoferul a trebuit să evite o patrulă neașteptată — Paul și cu mine am stat vreo jumătate de oră tremurând și tropăind pe loc în șanţul de asanare unde ne ascunseserăm bicicleta. Nu știu *când* mi-au mai degerat atât de tare degetele de la picioare, stând în noroi înghețat, la mijlocul lui noiembrie, încălţată cu saboţi de lemn — m-am gândit tot timpul la Jamie plutind în Marea Nordului. Eram gata să plâng când a venit mașina.

N-am fost decât trei în această călătorie — periculoasă în ambele direcţii, nu voisem să-l târâm și pe Papa Thibaut după noi. Prietenul lui care are mașina a pornit la viteză maximă, ambalând și scoţând un zgomot ca de pârâitoare, fără lumini, ca de obicei, numai cu luna gheboasă în descreștere abia răsărită. Rosalie chiar nu voia să meargă ca o pârâitoare și a făcut obișnuitele sale scene de bolnavă de tuberculoză de fiecare dată când urcam câte o pantă, tușind și horcăind ca o eroină pe moarte de-a lui Dickens, ca în final să se oprească pur și simplu — motorul încă mai șuiera puţin, dar mașina *s-a oprit*. Pur și simplu

n-a mai vrut să urce dealul. Cu șocul tras până la capăt, cilindrii însă pocneau jalnic, de parcă am fi încercat să facem bietul motor să funcţioneze numai cu aer.

— Șocul nu funcţionează, am zis eu, de pe bancheta din spate.

Bineînţeles că șoferul nu m-a înţeles, iar eu nu știam cum se spune în franceză „șoc", nici Paul nu știa — *le starter,* am aflat pe urmă, ceea ce nu e același lucru cu starterul care ar putea să-ţi pornească motorul englezesc. A ieșit o confuzie de necrezut. Paul a încercat disperat să traducă, iar șoferul s-a încăpăţânat să nu primească sfaturi de la o Zgâtie de Fată sau cum naiba se spune în franceză la „zgâtie de fată" — sunt sigură că traducerea directă în orice limbă e mai mult sau mai puţin „gâsculiţă", cum sunt numită eu ori de câte ori se așteaptă lumea să nu reușesc câte ceva — să pilotez un avion, să încarc un tun, să fac o bombă — să repar o mașină — așa că am pierdut un sfert de oră certându-ne.

În cele din urmă, cum era foarte clar că șocul *nu* funcţiona, șoferul l-a zgâlţâit destul de violent pentru ca un ceva să alunece în sfârșit la locul lui și, după câteva tușituri mai sănătoase, Rosalie să se urnească din nou, fără niciun chef.

Toată rutina asta a fost repetată, detaliu cu detaliu, de încă trei ori. DE PATRU ORI ÎN TOTAL. Mașina se oprea, eu spuneam că șocul nu merge, Paul încerca să traducă fără succes, toţi ne certam un sfert de oră, prietenul lui Papa Thibaut zgâlţâia maneta șocului o vreme și, în sfârșit, Rosalie strănuta și revenea la viaţă, rostogolindu-se iar mai departe.

Pierdusem astfel o oră, o oră întreagă, și eu *turbam.* La fel și șoferul francez, care se săturase să audă ţipând la el în engleză o Zgâtie de Fată mai tânără decât fie-sa. De fiecare dată când ne porneam din nou, Paul întindea mâna în spate și mă strângea de genunchi, liniștitor, până când în cele din urmă l-am plesnit

și i-am spus să-și țină mâinile libidinoase acasă, astfel că și atunci când mașina mergea, tot mârâiam unii la alții ca motanii.

Nu-mi mai era teamă c-o să ne prindă naziștii, nici nu mai eram îngrijorată că o să ajungem prea târziu ca să mai urc în Lysander — ambele variante fiind din ce în ce mai probabile, cu cât mai mult stăteam pe drum. Eram pur și simplu furioasă ca o viespe, pentru că eu știam ce era în neregulă cu mașina, iar ei nu mă lăsau să fac nimic în privința asta.

Când mașina s-a oprit pentru a cincea oară, am sărit peste Paul și m-am dat jos.

— Nu fi idioată, Kittyhawk, a zis el printre dinți.

— O să mă duc PE JOS până la terenul ăla, am zis eu. Știu coordonatele și am busolă. O să mă duc PE JOS până acolo și, dacă ajung prea târziu ca să prind avionul, o să mă întorc PE JOS până în Ormaie, dar dacă mai vrei VREODATĂ să mă urc în mașina asta franțuzească, O SINGURĂ DATĂ, va trebui să-l faci pe dobitocul ăla de francez care conduce să deschidă capota motorului ca să pot repara șocul ÎN CLIPA ASTA.

— Dumnezeule, n-avem timp pentru asta — suntem deja cu o oră și jumătate în întârziere...

— DESCHIDE CAPOTA SAU O DESCHID EU CU PISTOLUL.

Nu vorbeam serios. Dar a fost o amenințare inspirată, fiindcă mi-a dat ideea de a-mi îndrepta Coltul 32 spre capul șoferului și a-l da jos din mașină.

El nici măcar n-a întors cheia în contact — motorul încă horcăia când am ridicat panoul lateral al capotei cu desfăcătorul de conserve din briceagul elvețian al lui Etienne. Dedesubt, totul era negru ca smoala. Șoferul a înjurat și s-a tânguit, dar Paul i-a murmurat în franceză niște cuvinte liniștitoare, căci nu mă mai putea opri de acum. L-am pus pe unul dintre ei să-mi țină

aprinsă o lanternă, iar celălalt să-și țină haina deschisă ca o pavăză ca să ascundă lumina. Oh — șurubul care ținea cablul legat de valva șocului se desfăcuse — probabil de la nenorocitele alea de zgâlțâituri — clapa care ar fi trebuit să se închidă peste admisia de aer a carburatorului nu se închidea cum trebuie, și tot ce-a trebuit să fac a fost să strâng șurubul cu șurubelnița mea de buzunar șterpelită de la nazist.

Am trântit capota la loc, m-am aplecat pe ușa șoferului și am tras șocul, iar motorul a mugit înviorat ca o grădină zoologică plină de lei fericiți.

Apoi m-am urcat din nou pe locul fecioarelor, bancheta din spate, și n-am mai zis nimic până am ajuns la teren, la o jumătate de oră după ce avionul plecase. Majoritatea celor din comitetul de primire se risipise, de asemenea, și numai doi rămăseseră să ne mai aștepte, în eventualitatea că ni s-ar fi întâmplat ceva groaznic.

Eu eram prea furioasă de data asta ca să mă gândesc la Dorothy din finalul Vrăjitorului din Oz. I-am ars bietei Rosalie un asemenea șut în aripa din față că i-am făcut o ditamai adâncitură cu sabotul meu de lemn. Toată lumea a rămas perplexă. Aparent, îmi făcusem o reputație de a fi tăcută și plângăcioasă — într-un cuvânt, credeau că sunt nătângă.

Paul, din nou, a explicat:

— N-au putut să aștepte — e foarte târziu acum și o să se facă ziuă până ajung înapoi în Anglia. Nu puteau risca să fie prinși deasupra Franței la lumina zilei.

Atunci m-am simțit foarte egoistă, și despotică, și rea, și am încercat să-mi cer iertare prietenului lui Papa Thibaut, în franceza mea fără căpătâi, pentru că îi turtisem aripa.

— Nu, nu, eu trebuie să vă mulțumesc, mademoiselle — a zis el, în franceză — pentru că mi-ați reparat șocul!

Şi mi-a ţinut, galant, uşa deschisă ca să urc. Nicio aluzie că el îşi pierduse încă o noapte riscându-şi viaţa pentru o străină nerecunoscătoare, care nu va fi niciodată în stare să-l răsplătească — Principiul Lăsării la Aerodrom dus la extrem.

— *Merci beaucoup, je suis désolée* — vă mulţumesc mult, îmi pare rău.

Îmi pare rău — se pare că eu tot timpul spun „Mulţumesc, îmi pare rău".

Unul din echipa de primire şi-a vârât capul în maşină, după mine.

— Pilotul scoţian a zis să vă dau astea.

Jamie mi-a lăsat mie bocancii lui.

În conformitate cu reputaţia mea de nătângă, am plâns aproape tot drumul până la Ormaie. Dar cel puţin îmi era cald la picioare.

Penn a găsit-o. Georgia Penn A GĂSIT-O! Julie a dispărut la 13 octombrie și Penn a vorbit cu ea ieri, 19 noiembrie APROAPE ȘASE SĂPTĂMÂNI.

Nu-mi mai recunosc nici eu emoțiile. Nu e nici pe departe bucurie simplă sau mâhnire. E groază, și ușurare, și panică, și recunoștință, toate claie peste grămadă. Julie trăiește — e încă în Ormaie — e încă întreagă, în echipamentul ei obișnuit de luptă, cu fiecare fir de păr la locul lui, elegant strâns la două degete deasupra gulerului, ba chiar a reușit cumva să-și facă și blestematele de unghii.

Însă *este* prizonieră. Au prins-o aproape imediat. S-a uitat în direcția greșită când a traversat. Tipic pentru Julie. Oh — nu știu dacă să râd sau să plâng. Sunt atât de sătulă să mai plâng, dar prea supărată ca să râd. Dacă ar fi avut actele corecte, când au luat-o prima oară la întrebări, ar fi scăpat. Dar, fără acte, n-a avut nicio șansă.

Domnișoara Penn a întrebat dacă putea lua interviu unui vorbitor de engleză și așa au ajuns față în față, sub pază, iar Penn a verificat-o pe Julie după numele ei de cod. Nu i se spusese numele adevărat al lui Julie. Nu știu ce pretext au invocat. Penn a plecat foarte convinsă că tot interviul fusese o simulare de la început până la sfârșit, până și Julie fusese cumva strânsă bine în frâu. Invizibil, dar palpabil. Presupun că Julie știa că dacă depășește limita, ei or s-o reducă la tăcere și pe Georgia Penn — știu că Julie n-ar fi riscat niciodată asta. Nici măcar n-a încălcat ordinele cât să-și spună numele. Toată informația s-a schimbat în aluzii și cuvinte-cod. Căpitanul și fata sclavă fuseseră

amândoi de faţă, împreună cu alţi vreo doi, şi s-au aşezat cu toţii să bea un coniac — mai puţin sclava, firește! — în biroul foarte luxos al căpitanului, unde Julie fusese instalată temporar să muncească la o traducere. Deci, de fapt, ea chiar face lucrul pe care a fost trimisă să-l facă!

Fără să dea vreun nume, fără să menţioneze niciun rang militar — i s-a prezentat lui Penn ca operatoare de radiotelegrafie. Le spusese naziștilor că e operatoare de radiotelegrafie. NEBUNIE — nu de asta se află ea aici; din cauza asta ei au depus mare efort să scoată codurile de la ea — Penn nu are nicio îndoială că au scos codurile de la ea, trebuie să fie unele vechi sau inventate, dar cu siguranţă ceva cu care ei pot încerca să lucreze. Penn crede că tocmai de aceea le-a spus ea că e operatoare w/op — în SOE se numește W/T, radiotelegrafistă — ca să le poată da coduri. E mai comun pentru o fată în SOE să vină în Franţa în calitate de curier, dar dacă Julie le-ar fi spus că era curier, ar fi torturat-o ca să spună persoanele de contact din reţea — codurile vechi sunt mai sigure de trădat, presupun, decât oameni vii adevăraţi. Și e perfect adevărat, din punct de vedere al pregătirii de bază a lui Julie și al brevetului ei WAAF, și se potrivește și cu fotografiile pe care le-au făcut la locul prăbușirii avionului, pe care cu siguranţă i le-au arătat până acum. Câtă vreme ei se concentrează asupra inexistentelor ei activităţi de radiotelegrafie, n-or să-i pună întrebări despre *Operaţiunea aruncarea în aer a cartierului general al Gestapoului din Ormaie* sau cum or fi denumit-o.

Lui Penn i s-au arătat doar câteva dintre birourile administrative și un dormitor gol, cu patru paturi aranjate frumos — niciun contact cu alţi prizonieri și niciun semn despre condiţiile în care erau ţinuţi. Julie îi dăduse niște indicii. A zis

Ea

Julie era

— LA DRACU'. PILOTEAZĂ AVIONUL, MADDIE.

N-O SĂ PLÂNG.

Am fost să vorbesc cu domnișoara Penn eu însămi. Mitraillette și cu mine am întâlnit-o pe malul unui mic lac, într-o zonă rezidențială selectă din Ormaie, și am stat pe o bancă, făcând gheme de lână în timp ce vorbeam, noi, fetele, de o parte și de alta a domnișoarei Penn, ea cu o sacoșă de pânză în poală, plină de ciorapi de lână de deșirat. Trebuie să fi arătat ca doica noastră. E aproape cu o jumătate de metru mai înaltă decât fiecare dintre noi. Ea vorbea și noi tot vâram mâna în sacoșă, în timp ce ascultam. Deodată, la mijlocul raportului, când am întins mâna după un alt ciorap, domnișoara Penn m-a luat de mână și mi-a ținut-o strâns. Numai pe-a mea, nu și pe-a lui Mitraillette. Nu știu cum a ghicit că eu eram cea căreia îi era mai greu. Un pic interogatoare și ea, acum, că mă gândesc — aceeași slujbă ca și a lor, să scoți povești senzaționale de la surse îndărătnice. O fac diferit, dar e aceeași slujbă. Iar Julie, și ea o expertă, a făcut-o să fie ușoară, oferind voluntar informația pe care Penn nu i-a cerut-o.

— Ești tare, Kittyhawk? m-a întrebat Penn, ținându-mi mâna strâns.

I-am răspuns cu o grimasă de zâmbet:

— Bănuiesc că da.

— Nu există o cale blândă de a-ți spune asta, a zis Penn, iar vocea ei clară, de americancă pragmatică și serioasă era mânioasă.

Am așteptat.

Penn ne-a spus, liniștit:

— A fost torturată.

N-am putut răspunde timp de un minut. N-am putut face nimic.

Probabil am părut chiar posacă — nu surprinsă, pe cuvânt, dar Penn fusese atât de francă încât parcă primisem un pumn în faţă. În cele din urmă, am cârâit, prostește:

— Ești sigură?

— Mi-a arătat, a zis Penn. A fost foarte explicită. Și-a aranjat eșarfa de îndată ce ne-am dat mâna — și s-a uitat la mine cu înţeles. Un șir de arsuri triunghiulare urâte în jurul gâtului și pe claviculă, care tocmai începuseră să se vindece. Arătau ca și când fuseseră făcute cu un ciocan de lipit. Mai multe arsuri asemănătoare la interiorul încheieturilor. A fost foarte iscusită în a mi le arăta, nepăsătoare cât cuprinde, fără să facă o dramă din asta. A smucit puţin de fustă, când și-a pus picior peste picior, sau și-a lăsat mâneca să i se ridice pe braţ când a luat o ţigară, de fiecare dată făcând mișcarea numai când căpitanul se uita în altă parte. Urme de vânătăi pe picioare. Dar toate erau în curs de vindecare, trebuie să-i fi fost făcute în urmă cu două sau trei săptămâni. Au lăsat-o mai moale. Nu știu de ce — a făcut un soi de înţelegere cu ei, asta-i sigur, altminteri n-ar mai fi încă aici. Trebuie să te fi gândit până acum că, la Ormaie, or obţin ceea ce vor, ori renunţă.

— A făcut o înţelegere cu ei! m-am înecat.

— Ei bine, unii dintre noi reușesc să scoată asta.

Domnișoara Penn mi-a condus cu blândeţe mâna înapoi spre sacoșa cu ciorapi. Apoi, a mărturisit:

— E greu de spus ce crede prietena ta că face, totuși. Era... era *concentrată*. Nu se așteptase să-și audă propriul nume de cod pomenit în conversaţie și asta a șocat-o, dar nu a... știi, n-a făcut aluzie la salvare... cred că e încă foarte hotărâtă să-și ducă misiunea la îndeplinire și are motive să creadă că o poate face din interior.

Domnișoara Penn mi-a aruncat o privire precaută:

— Știi cumva ce misiune avea?

— Nu, am minţit eu.

— Ei bine, a zis domnișoara Penn, asta e ce mi-a spus. Poate deduci tu ceva.

Dar nu pot. Nu știu ce să fac cu niciuna dintre ele. E ca — trebuie să fie ca în paleontologie. Să încerci să refaci un dinozaur pornind de la câteva oase la întâmplare și nici măcar nu știi dacă sunt toate de la același animal.

O să notez ceea ce ne-a transmis Julie — poate va înţelege Paul ceva din ele:

1) Clădirea pe care o folosește Gestapoul în Ormaie are generator propriu. Penn s-a plâns de penele de curent și de cât de enervant e să nu poţi conta pe electricitate când lucrezi la radio, iar Julie a zis „Ei bine, aici ne-o producem singuri. Cât de tipic pentru ea să vorbească de parcă și ea ar fi unul dintre ei. Ca atunci când m-a luat să vedem *Colonelul Blimp* și a plâns tot timpul scenei în care ofiţerii germani prizonieri ascultă Mendelssohn.

2) Panoul de siguranţă e sub scara principală. Domnișoara Penn n-a spus cum a reușit Julie să-i comunice asta. Dar a mai menţionat:

3) E știut că naziștii au un birou de radiotelegrafie vizavi de cartierul general al Gestapoului, în aceeași piaţă, în clădirea primăriei, și, potrivit lui Julie, asta trebuie să fie pentru că nu există o instalaţie de transmisie în clădirea Château de Bordeaux — Penn crede că din pricină că pereţii sunt prea groși pentru o bună receptare, dar eu mă gândesc că generatorul interferează cu recepţia mai mult decât pereţii. Informaţia asta i-a fost trecută cu nonșalanţă perfectă — SOE numește radiotransmisiile „artrite", floare la ureche. Mi-o pot imagina pe Julie. Studiindu-și unghiile. „Din fericire, eu nu sufăr de artrită. Nimeni de aici nu suferă. Cum ar mai profita naziștii ăștia!"

4) Penn a descoperit multe lucruri despre fata-sclavă secretară. Julie crede că e pe cale să aibă o criză de conștiință, de care am putea profita noi — sugerează s-o ținem sub observație și să-i ușurăm întâlnirea cu un membru din Rezistență, când e gata.

Îmi muncesc creierii să înțeleg cum a reușit Julie să comunice toate acestea, în timp ce căpitanul Gestapo *asculta*. Aparent, ele au vorbit în engleză, iar fata sclavă a trebuit să traducă pentru căpitan, așa că fie nu s-a prins ea, fie le-a acoperit în traducere, ceea ce întărește bănuiala lui Julie. Julie o numește „îngerul ei" — „l'ange" — teribil de stingheritor, dacă mă întrebați pe mine. Nu-i de mirare că biata fată tace mâlc. Pe deasupra, e masculin, în franceză, nu doar un substantiv comun cum e în engleză. E o traducere directă a prenumelui ei, Engel, din germană.

Uneori, Julie obișnuia să mă facă geloasă — cu istețimea ei, cu ușurința de a trata cu bărbații, cu cât de elegantă e — cu vânătoarea de potârnichi, cu școala elvețiană, cu faptul că vorbește trei limbi, și că i-a fost prezentată regelui într-o rochie de bal de mătase albastră — chiar și cu MBE-ul primit după ce a prins spionii aceia, ca și când ar fi fost făcută cavaler, și *mai ales* cu semestrul ei de la Oxford — și mă urăsc pentru că m-am gândit vreodată la vreuna dintre aceste calități ca fiind demne de invidiat.

Acum, nu mă pot gândi decât unde e ea și cât de mult o iubesc. Și am început să plâng din nou.

Am visat că zburam cu Julie. O duceam acasă, zburând peste Scoţia în Puss Moth-ul lui Dympna. Urcam de-a lungul coastei, spre Marea Nordului, cu soarele mult coborât spre apus — cer și mare și nisip numai aur, lumină aurie în jurul nostru. Niciun baraj de baloane sau ceva, doar cer deschis, ca pe timp de pace. Dar nu era timp de pace, era sfârșit de noiembrie 1943, cu prima zăpadă pe Cheviot Hills, la vest.

Zburam aproape de sol, pe deasupra lungii plaje de la Holy Island, și era frumos, dar avionul tot dădea să urce și eu mă luptam din răsputeri să-l ţin jos. Exact ca Lysander-ul. Eram speriată, îngrijorată și obosită, toate deodată, mânioasă pe cer pentru că era atât de frumos când noi eram în pericol de a ne prăbuși. Atunci, Julie, care stătea lângă mine, a zis:

— Lasă-mă să te ajut.

În vis, Puss Moth-ul avea două manșe de control, una lângă alta, ca un Tipsy[1], iar Julie a apucat de mansa ei și a împins-o încet înainte și deodată pilotam avionul amândouă.

Toată încordarea s-a dus. Nu era nimic de care să-mi fie teamă, nimic cu care să mă lupt, doar noi două zburând împreună, pilotând avionul împreună, una lângă alta, în cerul auriu.

— Floare la ureche, a zis ea și a râs, și asta a fost.

---

[1] Avions Fairey Tipsy M, model de avion cu un motor și două manșe, produs pe la sfârșitul anilor 1940, ca avion-școală, pentru pregătirea viitorilor piloţi.

Oh, Julie, n-aș *ști* eu dacă ai muri? N-aș simți-o întâmplându-se, ca pe un șoc electric în inima mea?

Amélie tocmai a văzut o execuție la Château de Bordeaux. Château de Bourreaux, așa îi spune toată lumea acum — Castelul Călăilor. Copiii de aici au joia liberă la școală, în loc de sâmbătă, iar Amélie s-a dus în Ormaie cu două prietene de-ale ei la o cofetărie ieftină care le place lor și care se întâmplă să fie la capătul străduței din spatele clădirii Gestapoului. Amélie și prietenele ei stăteau lângă geamul cofetăriei și au observat oamenii strângându-se pe stradă — fiind copii, s-au vârât și ele în mulțime, ca să vadă ce se întâmpla — a reieșit că nenorociții ăia aveau o ghilotină ridicată în curtea lor din spate și executau oameni...

Copiii *au văzut*. Nu știuseră ce urma să se întâmple, altminteri nu s-ar fi dus niciodată să se uite, a zis Amélie, dar au ajuns exact când se întâmpla și au văzut. AU VĂZUT CÂND S-A ÎNTÂMPLAT. Amélie a plâns sfâșietor toată seara, n-a fost cu putință s-o împăcăm. Au văzut o fată omorâtă și Amélie *a recunoscut-o* de la școală, deși fata era cu vreo câțiva ani mai mare decât Amélie și deja terminase — dacă ar fi fost vechea mea prietenă, Beryl? Sau sora lui Beryl? Pentru că așa ar putea fi, atunci când colegii de școală sunt ghilotinați ca spioni. N-am înțeles asta înainte — chiar n-am înțeles. Să fii copil și să-ți faci griji că o bombă te-ar putea ucide e groaznic. Dar să fii copil și să-ți faci griji că poliția ți-ar putea tăia capul e cu totul altceva. N-am cuvinte pentru asta. Până să vin aici, n-am putut să-mi închipui că pot exista atâtea orori.

Când aveam opt ani, înainte de Marea Recesiune, am făcut o excursie la Paris — îmi amintesc fragmente din ea, că am luat vaporașul pe Sena și că am văzut *Mona Lisa*. Dar lucrul pe care mi-l amintesc cel mai bine a fost când bunicul și cu mine ne-am urcat în vârful Turnului Eiffel. Am luat liftul până sus, dar am coborât pe scări și, pe drum până jos ne-am oprit la prima platformă și am putut s-o vedem pe bunica, stând în parcul de dedesubt, purtând noua ei pălărie mare, cumpărată în dimineaţa aceea, și i-am făcut cu mâna — arăta atât de elegantă, singură în Champ de Mars, că n-ai fi crezut că nu era o franţuzoaică. Ea ne-a făcut o fotografie și, cu toate că eram atât de departe și mici, de nici nu ne deslușești în fotografie, eu știu că noi suntem acolo. Și îmi amintesc, de asemenea, că era un magazin, sus, la prima platformă, și bunicul mi-a cumpărat un Turn Eiffel mic de aur, pe un lănţișor de aur, ca suvenir, și încă îl mai am, acasă, în Stockport.

N-a fost cu foarte mult timp în urmă. Ce s-a *întâmplat* cu noi?

Maman Thibaut a tratat-o pe Amélie cu *café au lait* la masa mare din bucătărie. Mitraillette și cu mine am făcut cu rândul s-o strângem tare în braţe, schimbând priviri îngrozite peste capul ei. Nu se mai oprește din vorbit. Eu nu prind decât un cuvânt din trei, sau cam așa. Mitraillette șoptește o traducere la repezeală —

— *Il y en avait une autre* — mai era una. *Il y avait deux filles* — erau două fete — *La Cadette et ses amies n'ont rien vu quand on a tué l'autre...*

N-au văzut când a fost executată a doua fată. A fost tulburător pentru noi *toţi* să aflăm informaţia asta de la micuţă. Au fost *două* fete aduse acolo, împreună, legate una de cealaltă. Cea de-a doua a trebuit să stea și să se uite când au decapitat-o pe prima — atât de aproape, au pus-o să stea *atât de aproape*, încât

Amélie zicea că sângele a împroşcat-o pe faţă. Apoi au închis porţile. Pe deasupra zidului curţii, Amélie şi prietenele ei i-au văzut ridicând din nou lama şi atunci au plecat.

Cea de-a doua fată era Julie. Cu siguranţă. Nu poate fi o altă blondă minionă într-un pulover de culoarea frunzelor de toamnă ţinută prizonieră în cartierul general al Gestapoului din Ormaie. Amélie *a văzut-o.*

Dar nu cred că au ucis-o şi pe ea. Pur şi simplu nu cred. Mă tot gândesc la pozele acelea cu pilotul. Trebuie să i le fi arătat, între timp, şi lui Julie şi probabil ea crede că sunt moartă. Dar nu sunt. Şi la fel e şi pentru ea, sunt sigură. Poate părea că ea e moartă, dar nu e. Au avut un motiv să-i însceneze moartea acum, după ce Georgia Penn a vorbit cu ea, săptămâna asta, şi au nevoie să-şi restabilească supremaţia sau, mă rog — controlul asupra a ceea ce toată lumea ştie sau nu ştie. Acel căpitan/comandant trebuie să fie în încurcătură — a acţionat în spatele superiorului său lăsând-o pe Penn să intre. Probabil i s-a spus s-o omoare pe Julie. Dar eu cred că e la fel de probabil să i se fi spus să-i însceneze moartea şi astfel ea să dispară din nou. Să bei un coniac cu ea şi apoi s-o trimiţi la ghilotină, în aceeaşi săptămână? Pur şi simplu nu cred.

VREAU SĂ ARUNC LOCUL ĂLA ÎN AER.

Avioanele trec pe deasupra aproape în fiecare noapte — sunt câteva fabrici de muniţie care lucrează pentru nemţi şi nişte locuri de lansare în Franţa pe care ei vor cu disperare să le scoată din funcţiune. N-or să arunce o bombă în mijlocul oraşului Ormaie, nu intenţionat, de teamă să nu ucidă civili. Au lovit nodul de cale ferată de aici şi au dat un atac asupra fabricilor din nordul oraşului, deşi nu cred că Ormaie are vreo manufactură importantă în afară de cea de umbrele. Dar RAF n-o să bombardeze centrul oraşului. De aceea Julie a fost trimisă aici, ca să

putem ajunge la cartierul lor general de la sol. Nu multă lume știe că RAF încearcă să se ferească de a-i lovi pe ei — nimeni nu se simte în siguranţă.

Americanii au aruncat câteva bombe în Rouen în plină zi. Oamenii intră în panică atunci când aud sirenele de raid aerian și aleargă în adăposturi exact cum am făcut și noi, în Manchester Blitz. Dar nimic nu lovește vreodată centrul orașului Ormaie.

Uneori, îmi doresc să se întâmple — o singură mare explozie care să șteargă de pe faţa pământului Castelul Călăilor. Vreau să văd locul ăla drăcesc cuprins de flăcări. Vreau atât de mult, încât *sufăr*. Apoi îmi amintesc că Julie e încă înăuntru.

Nu cred că e moartă, nu cred în niciuna dintre cacialmalele lor, și minciunile lor, și ameninţările lor lăudăroase. Nu cred că ea e moartă și nu VOI crede că e moartă până când nu aud eu ÎNSĂMI împușcătura și n-o văd căzând.

O altă masă de duminică nazistă la familia Thibaut, 28 noiembrie. A trebuit să stau cât mai ferit. Îmi pot doar imagina cum La Cadette le-a servit replica:

— Käthe și-a găsit un bărbat *mai bătrân*! Nici n-aţi crede ce repede lucrează. E un prieten de-al șoferului lui Papa. L-a întâlnit când am încărcat noi găini, acum vreo două săptămâni. Ies împreună în fiecare duminică. Și în unele seri din săptămână, de asemenea!

Și Maman dându-și ochii peste cap:

— Nu-i drept, nu-i drept pentru o fată așa de tânără, el e de două ori mai bătrân ca ea. Dar ce pot face eu s-o opresc? Nu e copila mea — o punem la treabă zdravăn și nu primește nicio simbrie, așa că trebuie să-i dau liber duminica după-amiaza — și e majoră. Nădăjduiesc doar că va avea grijă, că nu intră *în încurcătură*...

„În încurcătură" cu Paul, îîîhhh.

El și cu mine am ieșit împreună cu bicicletele până la casa altcuiva ca să-mi perfecţionez arta de a face bombe și priceperea de a trage cu arma. E așa o ușurare să te concentrezi la niște lucruri neutre — de cât plastic[1] ai nevoie ca să arunci în aer o mașină, cum să legi contactele, cum să folosești un magnet ca să atașezi un detonator, cum să lovești o ţintă mobilă cu un pistol de buzunar — unul împrumutat, întrucât Käthe nu poartă în mod normal o armă, de vreme ce ar fi arestată dacă ar fi prinsă cu ea. Mulţumesc, Jamie și Julie Beaufort-Stuart, pentru primele

[1] Masă de exploziv fabricat cu un amestec de cauciuc sintetic și un plastifiant.

lecţii de tragere. Azi, ţinta mobilă n-a fost un Me-109 sau un fazan, ci o cutie goală de conserve într-un băţ, legănat deasupra capului de un suflet foarte curajos în capătul celălalt al grădinii. Zgomotul e acoperit de gaterul de lângă casă. Nu știu dacă în mod normal lucrează duminica după-amiaza sau dacă zgomotul a fost programat special pentru noi.

— Ce păcat că nu te putem păstra, Kittyhawk, a spus proprietarul casei. Eşti născută să devii soldat.

Îhm. M-a făcut chiar să mă umflu în pene și totodată m-a umplut de dispreţ — ce prostie! Nu sunt născută să devin soldat. E război, așa că livrez avioane. Dar nu caut aventura sau senzaţiile tari și de bună seamă nu umblu să mă iau la bătaie cu oamenii. Îmi place să fac lucrurile să meargă. Îmi *place* să zbor.

Trebuie să-mi aduc aminte că sunt încă Maddie — nu mi-am mai auzit numele de șapte săptămâni. Iar cascadoarea Käthe care mă dublează o să fie solicitată la maximum, în următoarele zile.

Ea — eu — trebuie să transmită mesajul — invitaţia? — recrutului lui Julie, fata-sclavă secretară nemţoaică, Engel. De ce eu? Pentru că nu sunt din partea locului și, cu puţin noroc, n-o să mai fiu aici după următoarea lună plină. Engel nu-mi cunoaște faţa. Foarte puţini oameni o cunosc. Dar nici eu n-o văzusem vreodată până azi, așa că am aranjat lucrurile să mă pot uita bine la ea, înainte s-o abordez pe stradă, mâine. Paul și cu mine ne-am întors la ferma Thibaut înainte să plece vizitatorii naziști și am așteptat — am așteptat — am așteptat să-i vedem ieșind.

Închiseserăm poarta. Prin urmare, Mercedesul Gestapoului a trebuit să oprească, iar Engel, care este șoferul lor, a trebuit să se dea jos să deschidă poarta.

Și acolo eram eu, stând la marginea drumului cu bicicleta omului ucis, așteptând la ceva distanță de Merţan, cu capul jos

și purtând una dintre basmalele înflorate ale lui Maman Thibaut. Și acolo era Paul, pipăind-o pe fata nemţoaică cu tupeu nerușinat — sunt sigură că nimeni nu s-a uitat mai bine la mine din cauza spectacolului pe care l-a oferit el. A lăsat-o pe biata fată să deschidă poarta aproape o jumătate de metru, apoi și-a pus una dintre mâinile lui mari peste a ei, ca s-o ajute, desigur, dar a reușit să-și lipească cealaltă mână, cu palma desfăcută, pe fundul ei, în timp ce împingeau împreună poarta. Cred că nu mă înșel spunând că acum și ea îl urăște la fel de mult ca și mine. S-a grăbit să se întoarcă la mașină, strângându-și haina și fusta mai bine pe lângă picioare, iar Etienne, pe bancheta din spate, râdea.

Dar toată prosteala lui Paul mi-a dat ocazia să mă uit bine la ea. E înaltă, aproape de vârsta mea, cu păr șaten-închis, tuns rotund și sever ondulat, un pic demodat. Ochi uluitori, verde-pal. Nu frumoasă, dar interesantă — ar fi probabil mortală într-o rochie roșie scurtă, de ocazie, dar arată foarte încruntată și ștearsă în pantofii modești și haina de culoarea prafului.

Oh, am vorbit ca Julie. „Ascultă, Fată Sclavă Nazi, ai arăta *super* dacă m-ai lăsa să mă ocup puţin de sprâncenele tale."

Așadar Engel s-a întors valvârtej la mașină și a oprit motorul, încercând s-o calce — într-atât de furioasă era. A pornit imediat din nou, totuși, și s-a îndepărtat lin — nici nu s-a uitat la Paul când a trecut pe lângă el, lăsându-l să închidă singur poarta.

Nu cred că m-a observat vreunul dintre ei. Erau mult prea captivaţi să se holbeze la comedia romantică a lui Paul și Engel.

Am aruncat o privire și la căpitan.

Știu că ar fi trebuit să-mi ţin capul jos. Dar nu m-am putut abţine să nu casc puţin gura. Omul acesta care a interogat-o pe Julie, omul care va ordona execuţia ei — sau care a făcut-o deja.

Nu știu la ce mă așteptam, dar arăta ca *oricine* — genul de individ care ar veni în magazin și ar cumpăra o motocicletă pentru cea de-a șaisprezecea aniversare a fiului său — ca directorul școlii voastre. Dar deopotrivă — arăta de parcă ar fi îngenuncheat. Obosit mort, absolut răvășit de epuizare. Arăta ca și când nu mai dormise de o săptămână. Piloții arătau așa toți în septembrie '40, în timpul celor mai rele zile din Bătălia pentru Britania — băiatul vicarului arăta așa, alergând spre avionul lui, în ziua în care a fost ucis.

N-am știut atunci — vreau să spun, n-am știut ceva mai devreme, azi, când i-am văzut fața căpitanului și m-am gândit cât de obosit și de muncit părea — dar acum știu că Gestapoul Ormaie e în fierbere nu doar deoarece căpitanul a făcut greșeala să-i acorde interviul lui Penn, dar și din cauză că au fost *jefuiți*. Mitraillette a aflat asta de la fata-sclavă Engel, în timpul coniaculului ritual de la Thibaut. Un set de chei n-a fost de găsit timp de o oră, săptămâna trecută, și apoi le-au găsit într-un loc în care nu trebuia să fie și nimeni nu poate spune cât timp au lipsit. Absolut toți oamenii din serviciu au fost interogați nemilos de căpitan, iar mâine căpitanul însuși va fi luat la întrebări de comandantul său, temutul Nikolaus Ferber.

Dacă eu aș fi căpitanul, i-aș pune căluș lui Engel — mai mult ca sigur n-ar trebui să lase informația să se scurgă așa. Ei bine — dacă nu va veni la noi de bunăvoie, probabil o vom putea șantaja — acum e șansa noastră —

Și depinde de mine s-o atrag. Nu pot să cred că i-am spus ofițerului aceluia de la Informații că eu nu aș putea face genul ăsta de misiuni! Nici n-aș putea să fiu mai neliniștită decât sunt, oricum — atât de *ușurată* că fac ceva util. Nu cred c-o să dorm prea mult în noaptea asta, totuși. Mă tot gândesc la ce a spus

Theo, după primul meu zbor de charter cu un Lysander — „Am putea fi foarte bine și operativi..."

PILOTEAZĂ AVIONUL, MADDIE.

Vise oribile despre ghilotine. Toate în franceză, probabil o franceză foarte proastă — niciodată nu mi-am închipuit că aș putea visa în franceză! Foloseam briceagul lui Etienne ca să strâng șuruburile ce prindeau un cablu care ridica lama ghilotinei, ca să fiu sigură că avea să cadă curat. Dezgustător — dacă avea să fie o moarte urâtă, ar fi fost numai vina mea. Mă tot gândeam: Funcţionează exact ca un șoc — *C'est comme un starter...*

Da, bine, dom'șoară, cum ar zice scoţianul.

Dacă nu sfârșesc în scârboștenia aia de curte a hotelului cu capul într-o copaie de tablă, o să fie un mare miracol...

Am stat în cofetăria favorită a lui Amélie o oră ca să-l aștept pe un bătrân, al cărui nume nu-l știu, să vină să-mi spună: „*L'ange descend in dix minutes*" — îngerul coboară peste zece minute. Asta însemna că Engel se dusese să scoată mașina din garaj, ca să-l poată duce pe căpitanul Gestapo la întâlnirea cu temutul comandant. Tot ce aveam de făcut era să mă plimb prin faţa hotelului, tocmai când îi ţinea ea ușa să intre în mașină, și să-i dau un ruj cu un bilet ascuns în tub, care îi spune unde i-am aranjat o *cachette*[1] pentru ea, personal — dacă vrea să ia contact cu Rezistenţa, putea lăsa un bilet în cofetărie, împăturit într-o batistă de pânză care e vârâtă sub piciorul unei mese, ca s-o împiedice să se mai clatine.

Bineînţeles, ea poate să-mi întindă acum o cursă, de vreme ce trebuie să recuperez biletul și ea știe de asta.

Dar știţi ceva? Dacă e să mă trădeze, n-are nevoie să-mi întindă o cursă. Dacă e să mă trădeze, sunt deja moartă.

[1] Loc secret (fr.)

Când am ajuns lângă ea, în după-amiaza asta, am îngenuncheat repede la picioarele ei, ca și când i-ar fi scăpat ceva pe jos, când de fapt eu îi plantam ceva acolo. Apoi m-am ridicat și i-am întins tubul strălucitor. Am zâmbit ca o idioată și i-am spus o jumătate din cele câteva cuvinte pe care le știu în germană:

— *Verzeihung, aber Sie haben Ihnen Lippenstift fallengelassen* — scuzați-mă, v-a căzut rujul.

Căpitanul era deja în mașină și Engel încă nu-și deschisese ușa ei. El nu ne-a putut auzi. N-aș fi fost în stare să înțeleg nimic din ce mi-ar fi răspuns, așa că ar fi trebuit doar să-i zâmbesc dulce și, dacă ea nu lua rujul, să-i fi zis: „*Es tut mir leid, daß es doch nicht Ihr Lippenstift war*" — mă iertați, nu era rujul dumneavoastră, de fapt.

Ea s-a uitat în jos la tubul auriu, s-a încruntat, apoi și-a ridicat privirea din nou la rânjetul meu senin, stupid.

A întrebat curioasă, și în engleză:

— Tu ești Maddie Brodatt?

A fost un lucru bun că rânjeam deja. N-am făcut decât să las rânjetul să-mi înghețe pe față. L-am simțit cu desăvârșire fals, de parcă aveam o mască — de parcă aș fi purtat fața altcuiva. Dar nu m-am oprit din zâmbit. Am clătinat din cap.

— Käthe Habicht, am zis eu.

Ea a dat din cap o dată — ca o plecăciune. A luat rujul, a deschis portiera șoferului și s-a urcat în Mercedes.

— Danke, Käthe, a zis, înainte să închidă portiera.

Mulțumesc, Käthe. Absolut normal. Familiar și tupeist, de parcă aș fi fost o copilă.

În timp ce se îndepărta, mi-am amintit că biata Käthe n-ar trebui să înțeleagă engleza.

Pilotează avionul.

Mi-ar plăcea să pot, mi-ar plăcea SĂ MĂ STĂPÂNESC.

Încă nu sunt moartă și am primit răspunsul lui Engel. L-am preluat eu însămi, devenind chiar degajată în privinţa mersului cu bicicleta în oraș, căci Mitraillette folosește întotdeauna același punct de control — gărzile mă cunosc deja și îmi fac semn să trec fără să se mai ostenească să-mi verifice actele. Engel ne-a lăsat eșarfa lui Julie. La început, n-am recunoscut-o. Era sub masă, în cofetărie, iar băiatul care mătură podelele mi-a întins-o mie.

— *C'est à vous?* — E a dumneavoastră?

La început n-am știut ce era — un cocoloș de pânză cenușie — dar când am atins-o mi-am dat seama că era mătase, așa că am luat-o, în caz că era importantă. Mi-am înnodat-o la gât, zâmbind cu zâmbetul meu idiot:

— *Merci.*

Am stat acolo încă zece minute, cu stomacul întors pe dos de frică și surescitare, silindu-mă să termin o cană de cel mai dezgustător înlocuitor de cafea fiert vreodată, ca să nu dau de bănuit plecând în grabă.

Am pedalat înapoi acasă ca un demon, mi-am smuls mătasea mototolită de la gât și am întins-o cât era de mare pe patul din camera lui Etienne. Atunci mi-am dat seama că era eșarfa de mătase pariziană a lui Julie...

Eram mică atunci când a murit tata, dar îmi amintesc cum obișnuiam să deschid sertarul unde își păstra el cravatele, înainte să le ia bunicul de acolo, și să inspir adânc, mirosindu-le.

Cravatele miroseau ca tata, încă — a tutun cu aromă de cireș și colonie, și vag a ulei de motor. Adoram mirosul cravatelor acelora. Îl aducea înapoi.

Eșarfa lui Julie nu mai miroase ca Julie. Deși mi-am îngropat nasul în ea. Miroase a săpun carbolic. A școală. Sau a închisoare, presupun. Sunt pete de cerneală peste tot, într-un colț, iar mătasea e destrămată la mijloc, de parcă Julie și Engel s-ar fi jucat odgonul[1] cu ea.

Mirosul acela chimic, dulceag și ca de catran, nu se potrivea deloc cu Julie. Mi-am amintit că Penn ne spusese că Engel era chimistă.

Am alergat pe scări.

— *Tu cherches Gabrielle-Thérèse* — o cauți pe sora mea? a întrebat La Cadette, ridicându-și capul din cărțile de școală de pe masa din bucătărie.

— *Oui — toute de suite* — imediat. Am nevoie de un fier... un fier de călcat... oh, fir-ar...

Frustrată, habar n-aveam cum să-i spun asta. Am mimat călcatul rufelor. Copila asta e atât de ageră de minte — s-a prins numaidecât, a pus fierul de călcat al lui Maman pe soba din bucătărie să se încingă, mi-a făcut semn spre masa de călcat și a dat fuga după sora ei.

Mitraillette, Amélie și cu mine am stat ca vrăjitoarele din Macbeth deasupra mesei de călcat, ținându-ne respirația — am fost atât de îngrijorată că am s-o stric, c-am să ard eșarfa, dar, nu — după vreun minut sau cam așa, mesajul lui Engel a început să apară, cu cerneală maronie, printre carourile cenușii, în colțul opus față de pata de cerneală.

---

[1] Joc de măsurare a forțelor: se trasează o linie pe pământ și peste ea, de o parte și de alta, jucătorii trag de capetele „odgonului" (orice înlocuitor) până când adversarul (sau primul din șirul adversarilor) e întrecut în forță și silit să calce linia.

Nu trebuie să fii instruit de Direcţia de Operaţiuni Speciale ca să ştii să foloseşti cerneală invizibilă. Nu-i nevoie nici măcar să fii chimist. Beryl şi cu mine învăţaserăm cum s-o facem din Ghidul Fetelor. Obişnuiam să ne scriem mesaje secrete cu lapte. E uşor.

Nu ştiu ce folosise Engel, dar scrisese în franceză, aşa că nu-mi amintesc exact cuvintele ei. Fie ne-a vândut un pont, fie ne-a trădat. Nu urmează s-o ştim decât la noapte. Mitraillette a trimis după Paul — folosesc curierul lui ca să comunice unul cu altul — nu ştim exact unde locuieşte.

În seara asta, 19 prizonieri din Poitiers vor fi transportaţi către un lagăr de concentrare, undeva în nord-estul Franţei. Autobuzul va trece prin Ormaie şi va mai lua 5 prizonieri de aici. Julie va fi printre ei.

Dacă îl fac ca pe un raport de accident...

Nu cred că voi fi în stare să-l fac să sune ca un raport de accident, dar trebuie să scriu ceva — va trebui să-mi amintesc — s-ar putea să fie un proces. Nu-mi pasă nicidecum dacă mă judecă. Eu vreau să îl scriu corect, cât îl mai ţin minte.

Mitraillette a încercat să mă trateze cu încă o doză năucitoare de drog, acum câteva minute — 30 de minute de uitare. Dar de data asta am păcălit-o şi vreau să scriu. Probabil o să-l iau mai târziu.

Cred c-o să-l iau. Când o să termin, n-o să vreau să mă mai gândesc vreodată.

RAPORT DE INCIDENT

Tentativă sabotaj la Podul Poitou, pe drumul Tours-Poitiers, cu intenţia de a opri autobuzul militar german transportând 24 de prizonieri francezi şi Aliaţi — mierc. 1 dec. 1943

Ei bine, i-am oprit.

Am făcut şi ditamai gaura în pod, care o să-i împiedice să mai deporteze pe cineva via gara din Tours, pentru o vreme

ÎI URĂSC

ÎI URĂSC

Trebuie să-mi amintesc de Paul — Paul, pe care de asemenea l-am urât.

A fost minunat. Trebuie s-o spun. A plănuit totul din zbor, s-a gândit în timp ce mergeam. Măcelul n-a fost vina lui. A adunat o armată de o duzină de bărbaţi şi două femei în aproape o oră. Am lăsat toţi bicicletele şi maşina ascunse — e acelaşi Citroën Rosalie, nu ştiu cum face proprietarul ca să nu fie descoperit sau cel puţin să nu-i fie maşina sechestrată, iar eu cred că e oricum prea bătrân pentru genul ăsta de activitate. Am ascuns maşina într-un garaj, credeţi sau nu, aparţinând unei încântătoare şi eroice bătrâne care locuieşte singură, într-o vilă de la malul râului Poitou, pe partea dinspre Tours. Ea este cultivatoarea de trandafiri după care este numită reţeaua. Ne-am lăsat maşina parcată în spatele maşinii ei, care e, de fapt, un model mai nou şi mai încăpător de Rosalie, aşa că se pare că maşina noastră a fost înainte a ei, şi am ascuns-o sub o prelată prăfuită. Bicicletele au fost ascunse în grajdurile ei abandonate, sub fân vechi de douăzeci de ani.

Apoi i-am împrumutat bărcile. O barcă cu vâsle, din lemn de tec, din secolul al nouăsprezecelea, şi două canoe canadiene din castan. Mult prea bune pentru noi. Podul e mai sus pe râu de casa ei — mai întrerupseseră traficul aici, cu ceva vreme în urmă, şi pentru un timp doamna fusese sub strictă supraveghere. Sper să nu intre din nou în prea mari necazuri, acum — deşi se pare că a scăpat, de data asta. Am fost grijulii.

Atee cum sunt, mă rog să scape. E ca atunci când stârneşti unde într-un iaz, nu-i aşa? Nu se opresc într-un loc.

În orice caz, ne-am încărcat focurile de artificii în bărci — nu cred că pot să dau vreun detaliu despre explozibile, căci n-am fost responsabilă cu ele şi n-am fost atentă, şi am vâslit pe râu în amonte, pe întuneric. Ne-a luat aproape o oră, cu vâslele învelite, ca să nu facă zgomot. Aţi citit despre vâslele învelite în poveştile cu piraţi — sunt sigur că e o parte şi în *Peter Pan* unde se folosesc vâslele învelite. Probabil au fost şi în *Rândunele şi Amazoane*. Vara englezească şi vacanţele şcolare par îngrozitor

de departe acum. Era greu să vezi ceva — râul era plin de ceaţă. Dar am reuşit. Am montat explozibilul pe pod şi am aşteptat.

Ce n-a mers?

Nu ştiu, pe cinstite nu ştiu. N-a fost o capcană. N-am fost depăşiţi numeric, nu la început. Bănuiesc că am jucat pur şi simplu pentru o miză mai mare decât nemţii. N-ar fi trebuit să ghicim că vor fi mai nemiloşi decât noi? Cum am fi putut ghici? Şi noi eram destul de nemiloşi.

Ce n-a mers — probabil a fost prea întuneric, şi noapte şi ceaţă totodată. Ceaţa era şi bună şi rea, pentru că ne ascundea, dar făcea atât de greu să vezi ceva. Ar fi trebuit să fie o lună în primul pătrar, dacă asta are vreo importanţă, dar cerul era acoperit şi noi eram ca orbii, până când a apărut autobuzul închisorii, cu farurile luminând puternic.

Partea asta a mers bine — în mai puţin de un minut, l-am scos cu desăvârşite din acţiune. Eram foarte bine camuflaţi în lăstărişul de pe malul râului — un hăţiş de sălcii, arini şi plopi, năpădiţi de vâsc. O grămadă de bălării înalte, uscate, ne ascundeau, başca şi ceaţa. Mica noastră explozie n-a rănit pe nimeni, în afară de pod şi de autobuz. Masca radiatorului a sărit cât colo, explozia a ratat farurile şi probabil bateria a rămas întreagă, fiindcă a fost destulă lumină ca Paul şi proprietarul lui Rosalie să izbutească să tragă în trei dintre roţi.

Şoferul s-a dat jos. Apoi un gardian s-a dat jos. Aveau lanterne — amândoi au mers în sus şi-n jos pe lângă autobuz, inspectând stricăciunile şi înjurând.

Paul i-a doborât ca pe raţe la bâlci cu pistolul-mitralieră Sten. În timp ce el s-a ocupat cu asta eu mă ghemuisem cu braţele deasupra capului şi cu dinţii încleştaţi, aşa că am pierdut un pic din filmul acţiunii. Născută să fiu soldat pe naiba. Un raid seamănă, de fapt, foarte tare cu o bătălie. E război. E un război în miniatură, dar e totuşi RĂZBOI.

Alţi doi paznici au ieşit din autobuz şi au tras la întâmplare în tufişuri, spre noi, în întuneric. Mitraillette a trebuit să se aşeze peste mine ca să mă ţină să nu ne dăm de gol acoperirea, într-atât de zăpăcită eram. În cele din urmă, Paul mi-a tras o scatoalcă peste cap.

— Adună-te, Kittyhawk, a şuierat el. Avem nevoie de tine. Eşti o ţintaşă extraordinară, dar nimeni nu se aşteaptă de la tine să ucizi pe cineva. Ochește echipamentul, bine? Or să înceapă să repare lucrurile dintr-o clipă într-alta. Încearcă să le scoţi din uz echipamentul.

Am înghiţit în sec şi am dat din cap. Nu ştiu dacă el m-a văzut dând din cap, dar s-a strecurat înapoi la postul lui, pe sub răchitele foşnitoare şi cucută, lângă şoferul lui Rosalie, şi amândoi au doborât încă un paznic.

Paznicul rămas a sărit înapoi în autobuz. A urmat o liniște rău-prevestitoare — nu s-a întâmplat nimic, timp de un minut sau două. Apoi, cei patru soldaţi rămaşi i-au coborât pe toţi prizonierii din autobuz şi i-au pus să stea jos, faţă în faţă, în mijlocul drumului. Totul s-a petrecut la lumina lanternelor şi noi n-am mai îndrăznit să tragem în nimeni, de teamă să nu rănim pe vreunul dintr-ai noştri.

Nu puteam deslușI niciun individ anume — nu puteam spune nimic despre captivi, nici vârsta lor, nici sexul sau cum erau îmbrăcaţi, dar îţi dădeai seama după cum mergeau că unii erau speriaţi, alţii erau sfidători, iar câţiva erau legaţi împreună cu lanţuri de picioare. Cei înlănţuiţi au avut mari greutăţi să ajungă la drum, împiedicându-se unul de altul până s-au dat jos din autobuz. Când toată lumea a fost aliniată cu feţele în noroi, ca sardinele, unul dintre paznici a împuşcat şase dintre ei în cap.

S-a întâmplat ATÂT DE REPEDE.

Omul ăsta îngrozitor a strigat la noi în franceză. Mitraillette a şoptit toate cuvintele englezeşti de care şi-a putut aminti la urechea mea:

— Răzbunare... doi pentru unul... propria lor moarte. Dacă noi ucidem...

— Știu, știu, i-am șoptit înapoi. *Je sais.*

Pentru fiecare dintre cei pe care îi omorâserăm noi, ei aveau să omoare doi dintre ai noștri. Ostatici de care se putea dispune.

Trei paznici și-au ținut armele îndreptate spre prizonieri, în vreme ce al patrulea a pornit în fugă pe drum — să caute un telefon, cred.

Apoi am așteptat. Impas. Era groaznic de frig.

Paul și alți doi oameni s-au sfătuit rapid în șoaptă și au hotărât să-și croiască drum pe sub pod și să încerce să atace paznicii din spate. Rămăseseră într-adevăr doar trei paznici, plus cel care plecase după ajutoare — părea imposibil să nu fim în stare să-i înfrângem.

Dar aveau 18 ostatici zăcând neajutorați și înlănțuiți la picioarele lor.

Iar unul dintre ostaticii lor era Julie.

Sau probabil, m-am speriat eu atunci, probabil deja o împușcaseră. Imposibil să-ți dai seama. Dar paznicii au aprins un proiector portabil, legat de bateria autobuzului, și i-au fixat lumina asupra prizonierilor, iar acum puteai vedea că numai câțiva erau femei și că toți arătau pe jumătate morți de foame. Iar printre ei, chiar în mijlocul lor, era cea pe care o căutam eu — un gogoloi de păr blond și un pulover de culoarea flăcării. Brațele îi erau legate strâns la spate, aparent cu sârmă, așa că zăcea pur și simplu întinsă pe burtă, mai lipită de sol decât ceilalți, care se sprijineau pe antebrațe. Dar nu era nici la capătul șirului, nu era niciuna dintre cele șase persoane care tocmai fuseseră împușcate. Respira liniștit, așteptând. Tremurând de frig ca noi toți.

Și am așteptat, cred, aproape o oră.

Paznicii și-au luat măsuri să fie greu de ochit. Își mișcau încontinuu lanternele spre noi — unde credeau ei că am fi noi — orbindu-ne, uneori. Am descoperit, mai târziu, că îmi rosesem

unghia degetului mare până la sânge, așteptând asaltul lui Paul din spate. N-a mai venit niciodată. Cei trei soldați germani s-au organizat astfel încât erau întotdeauna cu fața în direcții diferite, iar unul dintre ei avea întotdeauna o armă îndreptată spre prizonieri. Pur și simplu nu puteam ajunge la ei. Una dintre femeile întinse pe drum a început să plângă — cred că pentru că era atât de frig — iar când bărbatul de lângă ea a încercat să pună un braț pe după ea, un paznic l-a împușcat în mână.

Atunci mi-am dat seama că nu aveam să câștigăm bătălia asta — că nu puteam să învingem.

Cred că și Mitraillette a înțeles tot atunci. M-a strâns ușor de umăr. Și ea plângea. Dar în tăcere.

Al patrulea paznic s-a întors și a început să vorbească nepăsător cu tovarășii lui. Am așteptat. Nu mai era liniște, pentru că în timp ce soldații vorbeau și femeia plângea, bărbatul cu mâna rănită gemea și gâfâia. Alte zgomote nu se mai auzeau — doar sunete discrete venite de pe malul râului, vântul printre crengi, șipotul adânc al apei de sub podul de piatră deteriorat.

Atunci Julie a ridicat capul și a zis ceva spre soldați care *i-a făcut să râdă*. Cred — jur, noi nu o puteam auzi, dar jur că ea sporovăia cu ei. Sau ceva asemănător. Unul dintre ei s-a apropiat și a împuns-o din loc în loc cu țeava automatului, de parcă ar fi testat o bucată de carne. Apoi s-a lăsat pe vine lângă capul ei și i-a luat bărbia în mână. A întrebat-o ceva.

Ea l-a mușcat.

El i-a trântit fața de drum și s-a ridicat în picioare, dar când a coborât arma spre ea, unul dintre ceilalți paznici a râs și l-a oprit.

— Zice să n-o ucidă, mi-a șoptit Mitraillette. Dacă o ucid aici n-o să fie nicio... distracție.

— E nebună? am șoptit eu. De ce mama naibii l-a mușcat? O să fie împușcată.

— *Exactement*, a încuviinţat Mitraillette. *C'est rapide.* Nicio distracţie pentru naziști.

Au sosit întăririle. Două camioane militare cu acoperitoare din prelată, cu jumătate de duzină de soldaţi înarmaţi în fiecare. Chiar și în momentul acela, tot nu eram cu mult depășiţi numeric. Au început să descarce saci de nisip și scânduri și au reușit să ridice autobuzul din groapa în care aterizase, l-au dat înapoi și au așezat scânduri peste porţiunea deteriorată din drum ca să poată trece cu camioanele dincolo.

Dar când au fost gata să încarce ostaticii în camioane, au întâmpinat rezistenţă. Nu de la noi. Câţiva dintre prizonieri au revenit la viaţă — o mână de bărbaţi care nu erau legaţi cu lanţuri pur și simplu au luat-o la fugă, aruncându-se în șanţul din partea celaltă a drumului și, spre norocul lor, după cum s-a dovedit, au nimerit drept în braţele lui Paul și a oamenilor săi, care i-au băgat repede sub pod și i-au condus înapoi la bărci, pe firul apei. Iar împușcături și vreo doi soldaţi s-au luat după ei, dar oamenii lui Paul i-au pus la pământ. Ţintește în echipament, îmi ordonase Paul, și pentru un minut schimbul de focuri a fost atât de îndârjit, încât știam că două focuri de la micul meu revolver aveau să treacă neobservate. Am ochit lanţurile. Dublu Cep, două focuri rapide în aceeași ţintă. Lanţurile pe care le ochisem au explodat ca un balon de jucărie — nu mi-a venit să cred ce noroc am avut. Iar cei doi bărbaţi pe care am reușit să-i eliberez au fugit, de asemenea.

Când un alt bărbat a încercat să fugă, soldaţii l-au secerat ca spărgătorii de bănci dintr-un film american cu gangsteri.

Când primii prizonieri fugiseră, paznicul pe care Julie îl atacase a ţintuit-o la pământ, înfigându-și călcâiul în ceafa ei — nu-i dădea nicio șansă. Ea s-a zbătut din răsputeri și a fost lovită cu piciorul de cel care spusese să n-o ucidă. Așadar, acum, cu vreo câţiva ostatici morţi, alţi câţiva urcaţi în camioane și alţi câţiva evadaţi, nu mai erau decât șapte oameni vii rămași întinși

pe pământ — Julie, cu cizma pazniculuí apăsată pe ceafă și alte două femei. Doi dintre bărbații rămași erau legați cu lanțuri gleznă de gleznă. Iar acum caporalul neamț sau ce-o fi fost, cel cu comanda care sosise cu întăririle, a hotărât să-i învețe pe toți o lecție categorică — pe noi, pentru că încercaserăm să-i eliberăm pe prizonieri, și pe prizonieri, pentru că voiseră să fie eliberați...

S-a luat de bărbați, mai întâi, de cei doi care nu erau înlănțuiți, și i-a săltat în picioare. Văzând că Julie primea un tratament special de la soldatul care o ținea în loc sub bocanc, a ridicat-o și pe ea în picioare și a îmbrâncit-o lângă ceilalți doi prizonieri — unul dintre ei, un muncitor voinic, iar celălalt un băiat chipeș, cam de vârsta mea, amândoi zdrențuroși și bătuți.

Și Julie era în zdrențe. Încă purta exact aceleași haine pe care le avusese când se parașutase în Franța, fustă cenușie de flanelă și un pulover parizian șic, de culoarea luminii stacojiu-oranj a lanternelor chinezești, cu găuri în coate, acum. Părul ei strălucea arămiu-auriu în lumina artificială, căzându-i despletit și ciufulit pe spate. Fața îi era piele și os. De parcă — de parcă îmbătrânise cincizeci de ani în opt săptămâni — trasă, lividă, fragilă. Copie la indigo a lui Jamie când îl văzusem prima oară, la spital. Dar mai pirpirie. Arăta a copil, cu un cap mai scundă decât cel mai scund dintre bărbații care stăteau în jurul ei. Oricare dintre acei soldați ar fi putu s-o înșface și s-o arunce cât colo.

Trei prizonieri în șir. Soldatul care avea comanda a dat un ordin și paznicul care o ținuse pe Julie la pământ și-a îndreptat arma spre cel mai tânăr dintre bărbații captivi și cu un glonț l-a mutilat între picioare.

Băiatul a țipat și s-a prăbușit, iar ei au tras din nou în el, mai întâi spulberându-i un cot, apoi și pe celălalt, și l-au ridicat din nou în picioare, încă țipând, și l-au mânat spre camion, silindu-l să urce, după care s-au întors spre următorul bărbat și l-au împușcat de asemenea în vintre.

Mitraillete și cu mine am căzut amândouă în genunchi, gâfâind îngrozite, una lângă alta, la adăpostul lăstărișului și al întunericului. Julie a stat chircită, albă ca hârtia, în bătaia crudă a proiectorului, privind drept înaintea ei, în gol. Ea urma. O știa. Cu toții o știam. Dar încă nu terminaseră cu a doua lor victimă.

Când l-au împușcat în cot și apoi, rapid, în același loc ca să i-l zdrobească, stăpânirea mea, oricum fragilă, s-a dus și am izbucnit în plâns. Nu m-am putut abține, ceva a plesnit, ca atunci când ne-am dus să-l ajutăm pe tunar la Maidsend și am găsit băieții morți. Am izbucnit în hohote puternice, înecându-mă în suspine, zbierând ca un copil mic.

Fața ei — fața lui Julie — fața ei s-a luminat deodată ca un răsărit de soare. De bucurie, de ușurare, de speranță, toate deodată, și instantaneu a fost din nou atrăgătoare, ea însăși, *frumoasă*. M-a auzit. Mi-a recunoscut plânsul de frica tunurilor. N-a îndrăznit să mă strige, n-a îndrăznit să mă dea de gol, pe mine, cea mai disperată fugară din Ormaie.

Nemții au tras din nou în cel de-al doilea prizonier, distrugându-i și celălalt braț, iar el și-a pierdut cunoștința. Au trebuit să-l târască până la camion.

Julie era următoarea.

Dintr-odată, a început să râdă nebunește și a scos un cutremurător strigăt, cu vocea înaltă și disperată.

— SĂRUTĂ-MĂ, HARDY! Sărută-mă, REPEDE!

Și-a întors fața spre mine, ca să-mi fie mai ușor.

Și am împușcat-o.

I-am văzut corpul tresăltând — glonțul i-a smucit capul într-o parte, de parcă primise un pumn în față. Apoi a pierit.

S-a dus. În clipa asta, zbura în lumina verde a soarelui, în clipa următoare cerul era brusc cenușiu și întunecat. S-a stins ca o lumânare. Era aici, apoi n-a mai fost.

O să continui să scriu, da? Pentru că nu acela a fost sfârșitul. N-a fost nici măcar o pauză.

Ofițerul a tras o altă femeie de la pământ, ca să-i ia locul lui Julie. Fata condamnată a strigat la noi, în franceză:

— *ALLEZ! ALLEZ! Résistance idiots sales, vous nous MASSACREZ TOUS!*

Plecați, plecați! Idioți mizerabili din Rezistență, ne ucideți pe toți!

Am înțeles ce-a zis chiar și cu franceza mea de două parale din școala generală. Și avea dreptate.

Am fugit. Ei au tras în urma noastră și au venit după noi. Paul și oamenii lui au tras în spatele LOR, apărând pe după parapetul podului și atunci ei s-au întors să înfrunte acest atac din ariergardă. Măcel. MĂCEL. Jumătate dintre noi, Paul printre ei, au fost sfârtecați în bucăți pe pod. Noi, ceilalți, am ajuns înapoi la bărci și am pornit pe râu în jos, cu cei cinci fugari pe care izbutiserăm să-i salvăm.

Când ne îndepărtaserăm de mal și altcineva vâslea în locul meu, iar eu nu mai aveam nimic de făcut, m-am ghemuit, cu capul pe genunchi, și inima zdrobită. E încă zob. Cred că așa o să rămână pentru totdeauna.

Mitraillette mi-a descleștat degetele de pe Coltul 32 și l-a luat de la mine. A șoptit:

— *C'était la Vérité?* Era Verity?

Sau probabil a vrut să spună doar: Acela a fost adevărul? A fost adevărat? Chiar s-a întâmplat vreunul dintre lucrurile alea? Au fost ultimele trei ore *reale*?

— Da, i-am șoptit eu. *Oui. C'était la vérité.*

Nu știu cum am reușit s-o duc mai departe. Pur și simplu. Trebuie s-o faci și o faci.

Planul inițial, când sperasem că vom avea 24 de oameni în plus cu care să ne mișcăm și să ne ascundem, era să-i transportăm pe malul opus, unde să-i împărțim în grupuri mai mici, de 2 sau 3. Apoi urma să ne spargem și propria noastră echipă, ca să-i conducem, peste câmpuri, spre diversele adăposturi și staule de vite, pentru noaptea de dinaintea celei mai complicate sarcini, aceea de a-i scoate teferi din Franța, peste Pirinei în sud spre Spania sau peste Canalul Mânecii, acasă. Dar acum nu aveam decât 5 fugari de ascuns și nu mai rămâseserăm decât șapte, așa că era loc pentru toată lumea ca să ajungem dintr-un singur drum înapoi la vila de pe malul râului. Mitraillette a hotărât să rămânem împreună. Nu cred că am observat vreodată — atât de absorbită fusesem de propriile mele spaime și necazuri — dar ea era locțiitoarea lui Paul la comandă.

Nu știu ce ne-am fi făcut și fără ea. Eram cu toții atât de *năuciți*. Însă ea ne-a condus ca un demon.

— *Vite! Vite!*

Repede! Comenzi șoptite scurt și calm — bărci ridicate înapoi pe suporturile lor, vâslele duse la adăpost, toate șterse cu grijă de apă cu cârpe de praf, pe care le-am ascuns apoi sub dușumea. Poți lucra și năucit. Dacă îți dă cineva de făcut un lucru la care să nu-ți folosești mintea, poți să-l faci automat, chiar dacă inima ta e bucăți. Mitraillette s-a gândit la toate — probabil o mai făcuse și înainte? Am frecat vâslele și fundul bărcii cu paie străvechi din grajduri, lăsând un strat subțire de praf pe toate. Cei 5 bărbați din autobuzul închisorii au lucrat în tăcere și de bunăvoie laolaltă cu noi, dornici să ajute. Șopronul bărcilor era perfect când am plecat — arăta de parcă nu mai fusese folosit de ani buni.

Apoi a sosit patrula de căutare a naziștilor și am petrecut un ceas întinși pe noroi, la malul râului, ascunzându-ne în pipirig

ca Moise, așteptându-i să plece. Îi puteam auzi stând de vorbă cu stăpânul proprietății. El s-a întors, mai târziu, ca să încuie la loc șopronul bărcilor și ne-a dat semnalul de drum liber — așa cum și era — acum erau santinele naziste postate pe drumul principal, așa că nu aveam s-o recuperăm pe Rosalie prea curând. Dar proprietarul s-a gândit că ar fi mai sigur dacă vreo două biciclete ar pleca pe poteca de pe malul celălalt al râului. Ni s-a împărțit tuturor benzedrină. Am scos din nou una dintre canoe și am transportat două dintre biciclete, doi dintre oamenii noștri și doi prizonieri evadați dincolo de râu și i-am văzut dispărând în ceață.

În momentul acela, unul dintre băieții din autobuz rămași cu noi a căzut la pământ, tremurând, iar Mitraillette cumva s-a pierdut cu firea.

— *Nous sommes faites*, a zis ea.

Suntem mâncați.

Ne-am culcat în grajduri, cu biciclete cu tot. Nu era cel mai sigur loc din lume.

Mă întreb unde e acela în clipa asta — cel mai sigur loc din lume? Chiar și țările neutre, Suedia și Elveția, sunt înconjurate. Irlanda e neputincioasă, fiind divizată. Au fost nevoiți să marcheze porțiunea neutră „IRLANDA", cu litere mari făcute din pietre de calcar, sperând că avioanele nemțești n-or să bombardeze locurile, crezând că e partea engleză de la granița de nord. Am văzut asta din aer. America de Sud, probabil.

Eram cu toții încă treji când s-a crăpat de ziuă. Eu stăteam ținându-mi genunchii în brațe, lângă unul dintre băieții care scăpaseră când trăsesem eu în lanțuri. Bărbații care fuseseră înlănțuiți trebuiseră să rămână cu noi, fiindcă trebuia să scape de cătușele de la glezne înainte să poată pleca undeva.

— Cum te-au prins? Ce ai făcut? am întrebat eu, uitând că era francez.

El mi-a răspuns în engleză, totuși:

— Exact ce-ați făcut voi, a zis el cu amărăciune. Am aruncat un pod în aer și am dat greș în a opri armata germană.

— De ce nu te-au împușcat direct?

El a rânjit. Toți dinții de sus îi fuseseră sparți cu sălbăticie.

— Tu de ce crezi, *gosse anglaise*? — copil englez. Nu te mai pot interoga dacă te împușcă.

— Cum de numai o parte dintre voi au fost puși în lanțuri?

— Numai o parte dintre noi sunt periculoși.

Încă mai rânjea. Presupun că avea motive să fie optimist — i se dăduse a doua șansă la viață, la speranță. Una firavă, dar era mai mult decât avusese în urmă cu douăsprezece ore.

— Te pun în lanțuri dacă ești periculos. Fata cu brațele legate la spate, ai văzut-o? Ea nu era periculoasă, era o... *collaboratrice*.

Colaboraționistă. Și a scuipat în paiele putrede.

Inima mea zdrobită a înghețat. Parcă înghițisem ace de gheață.

— Stop, i-am zis. *Tais-toi*. TACI DIN GURĂ.

El nu m-a auzit sau nu m-a luat în serios și a continuat, fără pauză:

— Mai bine c-a murit. Ai văzut-o, chiar și zăcând pe drum, azi-noapte, cum tot vorbea mieros cu paznicii în germană? Pentru că brațele îi erau legate, cineva ar fi trebuit s-o ajute pe drumul spre destinația noastră, care-o fi fost aceea — să-i dea de mâncare, s-o ajute să bea. Ar fi trebuit să-și ofere favorurile paznicilor ca să-i convingă pe ei. Niciunul dintre noi n-ar fi ajutat-o.

Uneori sunt periculoasă.

În dimineața aceea, am fost o mină antipersonal, o mină-fluture, neexplodată și ticăind, iar el a atins amorsa.

Nu-mi amintesc exact ce s-a întâmplat. Nu-mi amintesc să-l fi atacat. Dar pielea de pe încheieturile degetelor mi-e jupuită

unde pumnul i-a întâlnit dinţii sparţi. Mitraillette zice că au crezut c-o să-i scot ochii din cap cu ghearele.

Îmi aduc aminte că trei oameni mă ţineau şi îmi aduc aminte că urlam la băiat:

— N-ai fi ajutat-o să MĂNÂNCE ŞI SĂ BEA? EA AR FI FĂCUT-O PENTRU TINE!

Apoi, în panică, pentru că făceam atâta gălăgie, ei s-au aşezat din nou peste mine. Dar de îndată ce mi-au dat drumul, am fost din nou călare pe el.

— EU TE-AM ELIBERAT! Ai fi încă ÎN LANŢURI şi înghesuit CA O VACĂ într-un vagon de vite împuţit, dacă n-aş fi fost eu! *Şi tu n-ai fi ajutat un alt prizonier SĂ MĂNÂNCE ŞI SĂ BEA?*

— Käthe, Käthe!

Mitraillette, plângând, a încercat să-mi ia faţa între palme ca să mă liniştească şi să mă facă să tac.

— Käthe, *arrête* — opreşte-te, opreşte-te! *Tu dois* — trebuie! Stai — *attends...*

Mi-a apropiat de gură o cană de tablă cu cafea rece dreasă cu coniac — şi m-a ajutat. M-a ajutat să beau.

Aceea a fost prima oară când m-a făcut KO. Durează treizeci de minute ca drogul să-şi facă efectul. Presupun că sunt norocoasă că nu mi-au dat una în cap cu o bicicletă ca să-i grăbească acţiunea.

Când m-am trezit, m-au pus să mă duc cu şoferul înapoi la vilă. Mă simţeam ca dracu', încălzită toată, bulversată şi uşor îngreţoşată, cu o foame de lup, şi cred că probabil nu i-ar fi păsat nimănui, dacă bătrâna care locuieşte acolo m-ar fi dat pe mâna poliţiei. NU ASTA SE ÎNTÂMPLĂ CÂND ÎŢI UCIZI CEA MAI BUNĂ PRIETENĂ?

Dar, nu, şoferul m-a dus într-un antreu întunecos şi elegant lambrisat cu stejar, iar femeia a venit să mă întâmpine — este

una dintre făpturile acelea frumoase, cu perfecţiune de bibelou, din secolul trecut, cu părul alb ca zăpada strâns într-un conci exact ca al lui Julie — am remarcat asta. M-a luat de mână fără să spună un cuvânt și m-a condus la etaj, într-o baie de mărimea unei săli de bal, unde era pregătită o cadă fierbinte și așteptând, iar ea cumva m-a împins în încăpere și m-a lăsat acolo, să mă descurc.

M-am gândit să pun în folosinţă briceagul lui Etienne și să-mi tai venele, dar mi s-a părut nedrept pentru plăpânda și eroica femeie în a cărei casă eram și, de asemenea — DE ASEMENEA, VOIAM RĂZBUNARE, LA DRACU'!

Așa că am făcut o baie. Ceea ce, trebuie să mărturisesc, a fost de vis. M-am șters cu un imens prosop pufos, evident lăsat acolo pentru mine, simţindu-mă idioată. Și un pic pe altă lume.

Bătrâna doamnă — s-ar cuveni să spun doamna în vârstă, nu bătrână, este genul acela de persoană rafinată — m-a întâmpinat la ușă, când am ieșit. Eram curată pe dedesubt, dar pantalonii mei de alpinist aveau cruste de noroi, iar părul meu ud stătea drept în sus, și m-am simţit zdrenţăroasă ca un copil al străzii. N-a părut să conteze — încă o dată, ea m-a luat de mână și, de data asta, m-a condus într-un salonaș, unde avea un foc aprins în sobă și un ibric pe plită. M-a făcut să iau loc pe mătasea cu franjuri a banchetei sale din secolul optsprezece, în vreme ce ea mi-a pregătit un mic supeu, cu pâine, miere și cafea, niște mere micuţe, galbene, și un ou fiert.

A așezat tava pe o măsuţă cu tăblia din marmură, a spart capul oului și mi l-a curăţat cu o linguriţă frăguţă din argint, de parcă aș fi fost un copil căruia trebuia să-i dea de mâncare. Apoi a înfipt linguriţa în ou și gălbenușul a ieșit ca un soare dintr-un banc de nori. Asta m-a dus imediat cu gândul la cina luată cu Trupele neregulate de la Castelul Craig, prima dată când mă dusesem acolo. Apoi mi-am dat seama că Julie și cu mine nu fuseserăm niciodată pe acolo în același timp și de acum nici

n-aveam să mai mergem vreodată, și m-am frânt de mijloc și am început să plâng.

Bătrâna, care nu știa cine sunt, și a cărei viaţă era în primejdie numai pentru că mă avea în casa ei, s-a așezat lângă mine pe bancheta veche și m-a mângâiat pe păr cu mâinile ei subţiri și zbârcite, iar eu am hohotit neajutorată în braţele ei, pentru aproape o oră.

După un timp, s-a ridicat și a zis:

— O să fierb un alt ou pentru tine, numai trei minute — cum le place englezilor. Ăsta s-a răcit.

A mai fiert unul și m-a făcut să-l mănânc, în timp ce ea l-a mâncat pe cel rece.

Când am plecat să mă întorc la grajduri, m-a sărutat pe amândoi obrajii și a zis:

— Ducem împreună o groaznică povară, *chérie*. Suntem la fel.

Nu sunt sigură ce a vrut să spună.

Am sărutat-o și eu pe obraji, și am zis:

— *Merci, Madame. Merci mille fois.*

O mie de mulţumiri chiar nu-i de ajuns. Dar nu aveam nimic altceva să-i dau.

Grădina ei e plină de trandafiri — tufe bătrâne, larg desfăcute și dese, și mulţi dintre trandafirii ei damask, care înfloresc toamna, mai aveau încă ultimele flori încă plecându-și capetele și ofilindu-se în ploaie. Bătrâna e cea după care a fost numită reţeaua. Mitraillette a zis că, înainte de război, femeia era chiar o horticultoare de renume — șoferul/proprietarul domeniului este, de fapt, un foarte priceput grădinar — și a cultivat și a denumit câteva soiuri noi ea însăși. Eu nu observasem trandafirii când sosiserăm, noaptea trecută, nici când am mers până la vilă, pe ziuă, în stupoarea mea, dar i-am observat când m-am întors la grajduri, după baie. Florile erau pălite și pe moarte în ploaia de decembrie, dar tufele zdravene erau încă vii și aveau să

fie frumoase cândva, în primăvară, dacă armata germană nu le taie ca pe acelea din piaţa oraşului Ormaie. Din nu ştiu ce motiv m-au făcut să mă gândesc la Paris şi de atunci am din nou în minte, tot timpul, cântecul acela.

Nici unuia dintre ceilalţi nu i s-a mai oferit o baie sau un ou fiert moale, fierbinte, deşi, li s-au împărţit şi lor unele fierte, tari şi reci. Cred că am fost trimisă în casă ca o diversiune, în timp ce ei scăpau de băiatul pe care încercasem eu să-l omor, în dimineaţa aceea, şi de celălalt bărbat înlănţuit. Oricum, nu i-am mai văzut a doua oară. Nu ştiu cum şi-au scos cătuşele de la picioare, sau unde s-au dus, sau dacă sunt teferi. Aşa sper. Chiar sper.

Toţi ceilalţi au plecat, pe rând, în următoarele două zile. Mitraillette a spus că e de fapt mai sigur să mergi ziua, decât noaptea, dacă eşti evadat, de vreme ce ziua umblă oamenii pe afară şi nu e nicio interdicţie sau stingere — nu cred că mi-am dat seama de asta, de vreme ce eu întotdeauna am încercat să mă urc într-un avion care sosea după miezul nopţii, pe vreun teren de aterizare îndepărtat.

Ea, eu şi proprietarul lui Rosalie am fost duşi acasă de şoferul doamnei cu trandafirii, în propria ei maşină — ne-am gândit s-o mai lăsăm o vreme pe bătrâna Rosalie acolo, în caz că naziştii se întorceau şi percheziţionau din nou garajul. Podul încă nu fusese reparat şi, în afară de soldaţii germani pe care îi omorâserăm noi, toate celelalte cadavre mai zăceau încă acolo, în ploaie, cu santinele postate să le păzească de oricine ar fi încercat să le îngroape. *Cincisprezece oameni* zăceau acolo. Eu n-am văzut. Oricum n-am fi putut s-o luăm cu maşina pe acolo, câtă vreme podul era dezafectat. Trebuia să cureţe drumul când reparau podul, dar am sentimentul groaznic şi destul de sigur că îi vor lăsa grămadă, pur şi simplu, pe marginea drumului, ca să ne aducă aminte să nu mai încercăm altădată. Julie, of, adorabilă Julie,

JULIE

O să beau chestia asta acum și o să încerc din nou să dorm, dar ar trebui să scriu că am un proiect la care să lucrez când sunt trează — în timp ce Mitraillette și cu mine eram plecate, o prietenă de-a lui Maman Thibaut, care are o spălătorie, a adus o sacoșă de cămăși curate, făcute în Germania, etichetate „Käthe Habicht" și ascuns sub ele era un uriaș teanc de hârtii, prin care va trebui să mă uit. Nu știu ce sunt — n-am avut curaj să mă uit — trebuie să fie din nou de la Engel. Amélie a aruncat un ochi și a descoperit că paginile sunt numerotate, așa că le-a pus ea în ordine pentru mine, dar sunt scrise în engleză și ea n-a putut citi. Sunt încă ascunse în sacoșa cu rufărie, sub noua mea colecție de lenjerie donată „anonim". N-am niciun chef să citesc nimic din ce mi-a mai trimis Engel în seara asta, dar mâine e duminică și o să avem croasante cu cafea, și mă aștept c-o să plouă în continuare.

Nu e scrisul lui Engel
E al lui Julie

N-am terminat încă de citit. Abia am început. Sunt *sute* de pagini, jumătate din ele scrise pe bucățele mici de carton. Maman Thibaut îmi tot face cafea după cafea, iar fetele țin sub supraveghere drumul din față și drumeagul din spatele casei. Nu mă pot opri. Nu știu dacă e sau nu vreo urgență — Engel ar putea cere hârtiile înapoi, fiindcă există un număr, cu aspect oficial, ștampilat la sfârșit cu cerneală roșie, și un groaznic ordin de execuție, pe hârtia Gestapoului, atașat de maleficul Nikolaus Ferber. Nu un ordin, vreau să spun, numai o recomandare — potrivit traducerii lui Engel. Dar eu cred că era pe cale de a se duce la îndeplinire când am oprit noi autobuzul.

Pot să spun când Julie a plâns. Nu pentru că zice ea, ci pentru că scrisul devine mânjit și pagina se încrețește. Lacrimile ei,

uscate pe paginile astea, sunt amestecate cu ale mele, care le udă iarăși. Am plâns atât de mult din cauza asta, că încep să mă simt prost. Ei *într-adevăr* i-au arătat fotografiile alea nenorocite. Și ea *într-adevăr* le-a dat codurile — unsprezece seturi de poeme codate, parole și frecvenţe. Unsprezece seturi de coduri — unsprezece seturi de coduri fictive, CÂTE UNUL PENTRU FIECARE DINTRE FALSELE NOASTRE APARATE DE TELEGRAFIE, câte unul pentru fiecare dintre cele *„onze radios"* pe care le plantaserăm noi în Lysander-ul naufragiat. Fotografiile acelea au fost o păcăleală. Le-ar fi putut spune *asta*, ea știa *asta*, dar tot ce le-a dat a fost un cod fictiv.

Nu le-a spus niciodată numele meu de cod — deși ei trebuie să se fi întrebat. Nu le-a spus niciodată numele de Käthe Habicht, care m-ar fi putut da de gol, oricum. Nu le-a spus niciodată NIMIC.

Nume, nume, nume. Cum a făcut? Cattercup — Stratfield — SWINLEY??? Newbery Colege? Cum naiba a făcut? Le face să pară ca și când ea ar fi atât de distrusă fiindcă le dă informația asta, când totul nu e decât născocire din mintea ei. Nu le-a spus niciodată NIMIC. Nu cred că le-a dat numele corect al niciunuia dintre aerodromurile de pe tot cuprinsul Marii Britanii, mai puțin Maidsend și Buscot, care, bineînțeles, erau cele la care era ea detașată. Ar fi putut cu ușurință verifica. E totul atât de aproape de adevărat și atât de credibil — identificarea avioanelor ei e mai degrabă bună, socotind după cât protestează. Mă face să mă gândesc la prima zi când am întâlnit-o, când a dat acele coordonate în germană. Atât de calmă și de sobră, atâta autoritate — dintr-odată ea *chiar era* o operatoare de radio, o operatoare nemțoaică de radio, era *atât de bună* la a se preface. Sau atunci când i-am spus eu să fie Jamie, cât de subit s-a transformat în *Jamie.*

Confesiunile acestea ale ei abundă în erori — eu mi-am făcut pregătirea în Garda Civilă Aeriană la Barton, nu la „Oakway", iar balizajul de ceață de la așa-numitul Oakway e electric, nu pe gaz. Nu a fost cu un Spitfire prima oară când am zburat la Castelul Craig, bineînțeles că era un BEAUFORT, și ea știa prea bine asta! Deși transportasem Spitfire-uri la „Deeside". Presupun că a vrut cu tot dinadinsul să nu atragă atenția asupra niciunui nume real. Îl numește pe locotenent-comandorul RAF de la Maidsend „Creighton", când ea știe absolut sigur că numele lui adevărat e Leland North. Creighton e numele colonelului din *Kim.* Știu, pentru că Julie m-a pus să citesc romanul ăla — în parte, sunt foarte sigură, ca un avertisment despre cum amândouă am fost fin acordate pentru mașinăria de război de

către acel Afurisit și Machiavelic Ofițer Englez de Informații, al cărui nume real îl cunoaște, de asemenea, foarte bine.

Nu-mi amintesc absolut deloc povestea despre sora bunicii ei care și-a împușcat soțul. Bineînțeles că Julie a trebuit să inventeze o grămadă din discuțiile noastre ca să mențină fluxul narațiunii, dar niciuna n-a decurs exact așa, din câte îmi amintesc eu. Cele mai multe sunt acolo și le recunosc, numai că nu cred că mi-a spus vreodată povestea aia. Nu-mi aduc deloc aminte de ea.

E straniu și greu de suportat. E ca și când ar încerca să-mi spună ce vrea să fac eu. Dar n-ar fi putut să știe ce avea să se întâmple sau măcar că voi citi lucrurile astea. Ea a crezut că eu murisem. Așa că nu mie mi-au fost adresate, dar atunci — de ce să le mai spună?

Ce e cel mai ciudat dintre toate e că, deși plină de aberații, este deopotrivă *adevărată* — Julie a spus povestea noastră, a mea și a ei, a prieteniei noastre, cu atâta fidelitate. E despre *noi*. Chiar am avut același vis, în același timp. Cum am putut să avem același vis în același timp? Cum poate ceva atât de minunat și de misterios să fie adevărat? Dar este.

Și asta, chiar mai minunat și misterios, este de asemenea adevărat: când citesc, când citesc ce a scris Julie, ea e instantaneu vie din nou, întreagă și nevătămată. Cu vorbele ei în minte în timp ce citesc, ea e la fel de reală cât sunt și eu. Splendid de scrântită, mortal de fermecătoare, plină de aberații erudite și de limbaj murdar, curajoasă și generoasă. E *chiar aici*. Înfricoșată și epuizată, singură, dar *luptând*. Zburând în lumina argintie a lunii, într-un avion care nu poate ateriza, blocat pe urcare — vie, vie, VIE.

C d B = Château de Bordeaux
H d V = Hôtel de Ville [primărie]
O.HdV.A. 1872 B. Nr. 4 CdB
O = Ormaie?
probabil A = Anale? Arhive
B = Boîte [cutie]
1872 ar putea fi anul
Arhive 1872 cutia nr. 4

AM ÎNŢELES
PRIMĂRIA ORMAIE ARHIVELE 1872 CUTIA NR. 4 CHÂTEAUX DE BORDEAUX
I-am prins. I-AM PRINS.

✓ Celulele închisorii noastre sunt doar niște camere de hotel, dar suntem păziți ca niște capete încoronate. Și, de asemenea, sunt câini.

✓ aceste pivnițe sunt goale, pentru că nu sunt securizate

✓ Există mai multe lifturi de serviciu, elevatoare pentru a urca tăvile, în afara celui mare, pentru încărcatul lăzilor și a celorlalte lucruri din strada principală

Mai sunt și altele — știu că mai sunt și altele — Engel a subliniat toate instrucţiunile cu roșu — roșu e culoarea ei, zice Julie. Paginile sunt numerotate și datate tot cu roșu. Julie a menţionat că Engel trebuia să numeroteze paginile. L-au creat între ele, Julia Beaufort-Stuart și Anna Engel, și mi l-au dat mie ca să-l folosesc — codul nu e în ordine, nici nu e nevoie să fie. Nu e de mirare că era atât de hotărâtă să-l termine...

Uhh, sunt ATÂT DE MULTE HÂRTII AICI sunt...

✓ a fost un raid aerian și toată lumea s-a grăbit să intre în adăposturi, ca de obicei... vreo două ore

✓ „C d B" = Château de Bordeaux

✓ ca în toate camerele prizonierilor, și fereastra mea a fost bătută în scânduri

✓ Gestapoul folosește parterul și două mezanine pentru cazarea proprie și birouri

✓ „H d V"

✓ prin pivniță și afară, într-o curte mică, pavată [unde este] o poartă spre drumeagul din spate

Putem pătrunde în clădire prin pivnițe, și din față și din spate. Există o intrare din drumeagul din spate și un lift utilitar din strada principală, în față. Pivnițele nu sunt securizate și folosesc camerele de hotel drept celule. În timpul raidurilor aeriene, toată clădirea e lăsată nepăzită, în afară de câini. Timp o să avem cam două ore. Putem planta amorsele, deconecta generatorul, și umple lifturile de serviciu cu Explozibil 808, când plecăm.

Julie a introdus povestea surorii bunicii pentru că s-a gândit că s-ar putea să fim nevoiți să aruncăm clădirea în aer cu ea înăuntru. Că s-ar putea să nu fie altă soluție. Și voia ca noi s-o facem oricum.

Dar noi n-o să lăsăm niciun prizonier înăuntru. Putem intra în camere cu ranga și șperaclul și să scoatem pe toată lumea afară. Numerele cu aspect oficial de la sfârșit, ștampilate cu cerneală roșie sunt REFERINȚA LA ARHIVA ORAȘULUI. Acolo vor fi PLANURILE ARHITECTULUI pentru Château de Bordeaux. O să avem o hartă a clădirii.

Totul pare să capete sens. Noi două încă mai suntem o echipă senzațională.

SOE LONDRA - W/T MSG, CIORNĂ PENTRU CODIFICARE

Regret raportăm organizatorul ~~vostru~~ Paul al Reţelei Damask şi loc~~otenentul~~ de aviaţie Julia Beaufort-Stuart au fost ucişi în acţiune 1 dec 1943 STOP solicităm zbor operaţional RAF în Franţa rută deasupra Ormaie luna plină curentă sâmbătă 11 dec pentru creare diversiune permiţând Operaţiunea Verity

La Cadette a strâns desenele. S-a dovedit că oricine se poate duce să scormonească prin arhivele Primăriei Ormaie. E ca și când dispreţul naziștilor pentru ţările ocupate e dus la extrem — de parcă ar saluta cu bucurie faptul că localnicii vin să jefuiască propria moștenire, ca să nu mai fie nevoie să-și mai bată altcineva capul cu ele. Ești percheziţionat când intri în clădire, bineînţeles, dar nu și când ieși, iar la cartea de identitate a lui Amélie nici măcar nu s-au *uitat* — ea le-a zis că lucra la un proiect pentru școală, floare la ureche. Ar fi trebuit să spună că verifica un hotar al fermei Thibaut, dar când a văzut cât de ușor era să intri și să ieși, a inventat pe loc o explicaţie mai simplă. E atât de *ageră*.

I-a luat douăzeci de minute, în timpul pauzei de prânz de la școală, și a lăsat paginile în locul secret de unde să le ridic eu, ca să nu fie prinsă cu ele asupra ei.

A fost probabil o greșeală să-i spun să le lase în *cachette* a lui Engel. Mă gândesc la aceea ca la a mea, dar e a lui Engel. De asemenea, cred că ar trebui să evităm să folosim cofetăriile și cafenelele. Ce bine era dacă aș fi fost antrenată pentru asta. Nu a mai contat, până la urmă, dar, of, cum mi s-a mai răscolit stomacul când am intrat și am găsit-o pe Engel stând la masă.

Am dat să trec pe lângă ea către o altă masă, zâmbind cu zâmbetul meu stupid, încremenit — mă face să mă simt ca un zombie, săptămâna asta — dar ea mi-a făcut semn, abrupt.

— *Salut*, Käthe.

A bătut cu palma în scaunul de lângă al ei. Când m-am așezat, și-a stins ţigara și a aprins alte două, întinzându-mi și mie una. Cumva a fost cel mai de infarct lucru pe care l-am făcut vreodată, să ating cu buzele ţigara asta pe care o atinseseră

buzele Annei Engel, o secundă mai devreme. Am simţit că... o ştiu atât de bine, după ce am citit confesiunile lui Julie. Ea trebuie să aibă acelaşi sentiment în ceea ce mă priveşte, deşi presupun că n-o sperii cum mă sperie ea.

— *Et ton amie, ça va?* a întrebat ea, degajat.

Ce mai face prietena ta?

Mi-am întors privirea, am înghiţit în sec, n-am mai putut să-mi păstrez zâmbetul plastifiat. Am tras un fum din ţigară şi m-am înecat, fiindcă n-am mai fumat de mult şi niciodată ţigări din astea franţuzeşti. După vreo două minute, şi-a dat seama că, dacă tăceam, însemna că nu fusese un final fericit.

A înjurat încet în franceză, un singur cuvânt violent de dezamăgire. Apoi a făcut o pauză şi a întrebat:

— *Elle est morte*?

Am dat din cap. Da, e moartă.

— *Viens*, a zis Engel, împingându-şi cu zgomot scaunul înapoi. *Allons. Viens marcher avec moi, j'ai des choses à te dire.*

Dacă s-ar fi pregătit să mă ducă de mână la închisoare, nu cred că aş fi putut refuza — Hai să facem câţiva paşi împreună, am nişte lucruri să-ţi spun? Nicio şansă.

M-am ridicat din nou, în norul de fum al lui Engel — nu comandasem nimic, din panica mea dintotdeauna de a trebui să vorbesc în franceză cu necunoscuţii. Engel a bătut cu palma în pachetul gros de hârtie împăturită de lângă scrumiera ei, amintindu-mi. L-am luat şi l-am îndesat în buzunarul jachetei, laolaltă cu cartea de identitate a lui Käthe.

Era jumătatea după-amiezii, străzile puţin circulate, iar Engel a comutat pe engleză aproape imediat — revenind la franceză numai când trecea cineva pe lângă noi. E foarte straniu să vorbeşti cu ea în engleză. Pronunţă ca o yankee. Accentul ei e american şi vorbeşte foarte fluent. Parcă Penn îmi spusese că fusese la universitate în Chicago.

Am dat colțul drumeagului secundar și am intrat în Place des Hirondelles, piața primăriei orașului, plină de vehicule blindate și santinele cu fețe plictisite.

— Am cel mult o oră, a zis Engel. Pauza mea de prânz. Nu aici, totuși.

Am dat din cap și am urmat-o. Ea a continuat să vorbească tot timpul — trebuie să fi părut absolut banale, două amice care se plimbau și fumau împreună. Ea nu poartă uniformă — e doar o funcționară, nici măcar nu are un rang. Ne-am plimbat pe caldarâmul din fața primăriei.

— Ea traversa strada, chiar aici, și s-a uitat în direcția greșită.

Engel a suflat un grozav nor de fum.

— Ce loc stupid să faci o greșeală ca asta, drept în mijlocul lui La Place des Hirondelles! Aici e *întotdeauna* cineva care supraveghează — primăria pe o parte și Gestapoul pe cealaltă.

— Era duba lui Thibaut, nu-i așa? am zis eu, cu jale. Duba aproape c-a lovit-o.

O dubă franțuzească plină cu găini franțuzești, asta spusese ea, în primele pagini pe care le scrisese.

— Nu știu. Duba dispăruse când am ajuns eu aici. Sunt sigură că șoferul n-a vrut să fie amestecat în arestare. Tot orașul Ormaie își întoarce privirile în altă parte când e vreo bătaie în Place des Hirondelles — alt evreu târât afară din ascunzătoare, sau vreun idiot care a aruncat cu balegă în ferestrele birourilor.

A aruncat o privire spre ferestrele ofensate — niciun cadavru atârnând aici, săptămâna asta, slavă Domnului.

— A stârnit o luptă încrâncenată, prietena ta, a zis Engel. A mușcat un polițist. M-au chemat pe mine, să vin s-o potolesc cu cloroform, s-o las fără cunoștință, știi? Erau patru ofițeri care o țineau la pământ când am venit în fugă, prin piață, cu cloroformul, iar ea încă se mai zbătea. A încercat să mă muște și pe mine. Când vaporii au dat-o gata, în cele din urmă, a fost ca și când ai fi privit o lumină stingându-se...

— Știu. Știu.

Eram afară din piață, acum. Ne-am întors să ne uităm una la cealaltă exact în aceeași clipă. Ochii ei sunt uluitori.

— Am transformat locul ăsta într-o adevărată cloacă, a zis ea. Erau trandafiri în piața aia, la început, când am fost trimisă aici. Acum nu e nimic decât noroi și camioane. Mă gândesc la ea *de fiecare dată* când trec pe pietrele alea de pavaj, de trei ori pe zi. Urăsc treaba asta.

Și-a întors privirea.

— Vino. Ne putem plimba de-a lungul râului cam vreo jumătate de kilometru. Ai mai fost?

— Nu.

— E încă frumos.

Și-a aprins o altă țigară. Era a treia în vreo cinci minute. Nu pot să-mi închipui cum reușește să și le permită sau măcar de unde și le ia — femeile nu mai au voie să cumpere țigări în Ormaie.

— Am mai folosit cloroformul pe oameni și înainte. E un lucru pe care îl așteaptă ei de la mine, face parte din munca mea — sunt chimistă, am studiat farmacia în America. Dar nu m-am dispreţuit niciodată atât de tare cum am făcut-o în ziua aceea — ea era atât de mică și...

S-a poticnit pierzându-și cuvintele, iar eu a trebuit să-mi mușc obrajii pe dinăuntru ca să nu izbucnesc în plâns.

— Atât de energică, atât de *frumoasă*, era ca și când ai rupe aripile unui șoim, ca și când ai astupa un izvor limpede cu cărămizi — ca și când ai scoate trandafirii ca să faci loc să-ţi parchezi tancurile. Inutil și urât. Ea era pur și simplu... o explozie de viață și de nesupunere, în clipa asta, și apoi, în clipa următoare, nimic decât un trup fără simţire, zăcând cu fața în canal...

— ȘTIU, am șoptit.

Mi-a aruncat o privire, curioasă, încruntându-se, cercetându-mi fața cu ochii aceia ageri, palizi.

— Într-adevăr?

— A fost *cea mai bună* prietenă a mea, am zis eu, printre dinți.

Anna Engel a dat din cap.

— *Ja*, știu. Ah, probabil mă urăști.

— Nu. Nu, îmi pare rău. Povestește-mi. Te rog.

— Uite râul, a zis Anna și am traversat o altă stradă.

Exista o balustradă de-a lungul malului și ne-am oprit, sprijinindu-ne coatele de ea. Odată existaseră ulmi mărginind ambele maluri ale lui Poitou aici — acum nimic decât cioturi, pentru că în ultimii trei ani fuseseră toți tăiați pentru lemne de foc. Dar a avut dreptate — șirul caselor istorice de pe malul celălalt e încă frumos.

Anna a tras adânc aer în piept și a vorbit din nou.

— Când a leșinat, am întors-o ca să pot verifica să văd dacă era înarmată, iar ea strângea în pumn eșarfa de mătase, făcută ghem. Trebuie s-o fi ținut strâns tot timpul luptei, iar când și-a pierdut cunoștința, degetele i s-au relaxat. Nu era treaba mea s-o percheziționez în amănunțime, asta era sarcina altcuiva, dar m-am întrebat ce protejase cu atâta înverșunare în pumnul strâns — o pastilă de sinucidere, probabil — și i-am luat eșarfa din mâna deschisă...

Și-a întins și ea palma deschisă pe balustradă, demonstrând.

— Pe palma ei era o pată de cerneală. Pe eșarfă era imprimat perfect, în oglindă, un număr de referință din Arhiva Primăriei Ormaie. Își scrisese numărul pe palmă și încercase să-l șteargă cu eșarfa când a fost prinsă. Am scuipat pe eșarfă — ca din dispreț pentru ea, înțelegi? — și am strâns-o într-un ghem pe care i l-am îndesat înapoi în palmă. Dar am frecat mătasea umedă cu putere de palma ei ca să șterg numerele și i-am strâns degetele moi în jurul ei, și tot ce a mai descoperit cineva a fost o bucată de mătase murdară de cerneală și *nimeni n-a mai întrebat-o ceva despre asta*, pentru că ea completase formulare în biroul de rații chiar înainte de a fi prinsă, pretinzând că făcea

cumpărături pentru o presupusă bunică foarte bătrână, iar degetele ei erau oricum pătate de cerneală.

Un stol de porumbei plini de speranţă a coborât pe caldarâm, în jurul picioarelor noastre. Am fost dintotdeauna uluită de modul în care ei fâlfâie și aterizează — niciodată cu vreun recul sau vreun salt. Nu-i învaţă nimeni, o fac din instinct. Dăunători zburători, dar ce frumos se lasă pe pământ.

— De unde ai știut pentru ce îi trebuia numărul? am întrebat, în cele din urmă.

— Ea mi-a spus, a zis Anna.

— Nu.

— Ea mi-a spus. La sfârșit, după ce a terminat. Scria tâmpenii. I-am luat stiloul ca s-o opresc și ea i-a dat drumul fără să se opună. Era obosită. Noi o storseserăm de vlagă. S-a uitat în sus, la mine, fără speranţă — acum nu mai încăpeau nici scuze, nici amânări. Ordinele lui Ferber sunt toate, chipurile, învăluite în secret, dar amândouă știam ce avea să-i spună el lui von Linden să facă în privinţa ei. Unde aveau s-o trimită.

Anna lovi ușor cu dosul palmei în balustradă pentru emfază și demonstră cu ţigara, ţinând-o ca pe un stilou.

— Pe palma mâinii mele am scris: 72 B4 CdB.

Trase prelung din ţigara-stilou, regăsindu-și calmul.

— Era singura care putea să vadă. Înainte de a se usca cerneala, mi-am strâns degetele și am șters cifrele, făcându-le o pată nedesluşită. I-am luat paginile pe care le terminase și le-am strâns pachet. „Astea-s *ale mele*", a zis ea. Știam că nu vorbea despre teancul de hârtii volante și cărţi de credit pe care le strângeam eu. Vorbea despre referinţa de arhive pe care o scrisesem pe palma mea.

„La ce-ţi trebuie?" am întrebat-o.

„Nu-mi trebuie", a răspuns ea. „Nu-mi mai trebuie. Dar dacă aș putea..."

„Ce ai face?" am întrebat-o, liniștit. „Ce-ar trebui eu să fac?"

Ea și-a mijit ochii, ca un șobolan încolțit.

„Le-aș da foc și aș incendia locul ăsta. Ăsta ar fi cel mai bun lucru de făcut cu ele."

Am ținut teancul de hârtii la piept. Instrucțiunile ei. Ea s-a uitat la mine cu ocheada aia provocatoare, acuzatoare, știi?

„Anna, Îngerul Răzbunător", a zis ea și apoi mi-a râs în față. *A râs*. Și a zis: „Ei bine, e problema ta, acum."

Anna și-a aruncat țigara terminată în Poitou și și-a aprins o alta.

— Ar trebui să te duci acasă, Käthe, a zis ea deodată. Fata asta englezoaică, fata care vinde motociclete evreilor, această Maddie Brodatt — o să te vâre în bucluc. Ar trebui să pleci acasă, în Alsacia, mâine, dacă poți, și s-o lași pe Maddie să-și încerce singură norocul.

S-o scot pe Käthe din peisaj înainte să se întâmple ceva — asta se înțelegea. Ar fi mai sigur pentru familia Thibaut. Deși nu puteam suferi gândul să mă întorc iar în ascunzătoare. Mâine noapte o să fiu înapoi în podul hambarului, și acum e mai frig decât era în octombrie.

— Și tu? am întrebat.

— Mă întorc în Berlin. Am depus cererea pentru un transfer în urmă cu mai multe săptămâni, când am început s-o interogăm pe ea și pe amărâta aceea de copilă franțuzoaică. *Doamne.*

Se cutremură, fumând furibund.

— Ce îndeletniciri de mizerie îmi dau mie. Ravensbrück și Ormaie. Cel puțin, când obișnuiam să rechiziționez produse farmaceutice pentru Natzweiler, nu trebuia să și văd ce făceau cu ele. Oricum, mai stau aici doar până la Crăciun.

— Ai putea fi mai în siguranță aici. Bombardăm Berlinul, am zis eu. Îl bombardăm de aproape două săptămâni.

— *Ja*, știu, a zis ea. Ascultăm și noi BBC-ul. Berlin Blitz. Ei bine, probabil o merităm.

— Nu cred c-o merită cineva, de fapt.

Ea se întoarse brusc și-mi aruncă o privire pătrunzătoare cu ochii aceia palizi, verzi ca sticla.

— Cu excepţia Castelului Călăilor, nu-i așa?

— *Tu* ce crezi? am provocat-o eu, mânioasă.

A ridicat din umeri și s-a întors s-o pornească iar spre Place des Hirondelles. I se terminase pauza.

Știţi de cine îmi amintea ea — asta-i o nebunie. Îmi amintea de Eva Seiler.

Nu de Julie, firește, nu tocmai, dar de Julie când era mânioasă. M-a făcut să mă gândesc la cum îmi spusese ea povestea falsului interogatoriu, când se pregătea la SOE, încălcând flagrant Legea Secretelor Oficiale — singurul moment pe care mi-l pot aminti când ea suda ţigările una după alta, cum face Engel, și înjura ca un docher. „Și, șase ore mai târziu, am înţeles că nu mai puteam îndura, dar eram chitită, dracu' să mă ia, dacă aș fi cedat și mi-aș fi spus numele. Așa că m-am prefăcut că leșin și ei toţi au intrat în panică și-au plecat în fugă după un doctor. Bulangiii dracului."

Engel și cu mine nu ne-am mai spus multe pe drumul înapoi. Mi-a oferit o altă ţigară și am avut o clipă de rebeliune.

— Nu i-ai dat niciodată vreuna lui Julie.

— Nu i-am dat niciodată vreuna lui Julie!?

Engel a scos un hohot scurt, uluit, de râs.

— Ba i-am dat mai bine de jumătate din salariul meu în ţigări, scoţiană mică, sălbatică și lacomă! Aproape că m-a ruinat. A fumat continuu de-a lungul tuturor celor cinci ani ai tăi de carieră ca pilot!

— N-a spus-o niciodată! Nici măcar n-a făcut vreo aluzie! Nici măcar o dată!

— Ce crezi că i s-ar fi întâmplat, a zis Engel cu răceală, dacă ar fi scris asta pe hârtie? Ce mi s-ar fi întâmplat mie?

Întinse mai mult ţigara oferită.

Am luat-o.

Am mers în tăcere, o vreme — două amice fumând împreună o ţigară. Da, bine, dom'șoară.

— Cum ai reușit să iei tot teancul cu mărturisirile lui Julie? am întrebat-o deodată.

— Gazda lui von Linden a făcut-o pentru mine. El avea teancul pe biroul din camera lui și, când era el plecat, a pus totul într-un sac cu rufe de spălat. Lui i-a spus că le folosise ca să aprindă focul în bucătărie — chiar arăta ca un teanc de deșeuri, cu toate nenorocitele alea de carnete de reţete și formulare mâzgălite.

— Și el *a crezut* asta? am întrebat eu, stupefiată.

Ea ridică din umeri.

— N-a avut de ales. Ea o să aibă de suferit — laptele și ouăle reduse până la provizia strictă pentru chiriașii ei — întreaga familie sub interdicţii în propria casă, așa că nu vor mai putea sta treji, seara, ci se vor duce la culcare imediat după cină. Ea va trebui să spele toate vasele dimineaţa, înainte să gătească micul dejun pentru oaspeţi. Copiii au fost toţi bătuţi cu cureaua.

— Oh, NU! am izbucnit eu.

— Au scăpat ușor. Copiii ar fi putut să-i fie luaţi. Sau femeia, trimisă la închisoare. Dar von Linden e un pic mai îngăduitor cu copiii.

Îmi lăsasem bicicleta pe o stradă ce ducea în piaţă. Tocmai când o luam de coarne, Anna și-a pus mâna peste a mea. A apăsat ceva dur, rece și subţire în palma mea.

O cheie.

— Mi-au cerut să aduc niște săpun ca s-o spele când a dat interviul acela, a zis Anna. Ceva parfumat și drăguţ. Aveam ceva pe care îl luasem din America, știi cum mai păstrezi lucruri, câteodată, și am reușit să fac un tipar în el al cheii pentru ușa de serviciu din spate. Asta e cea nouă. Cred că aveţi tot ce vă trebuie, acum.

I-am strâns mâna cu putere.

— *Danke*, Anna.

— Ai grijă, Käthe.

În momentul acela, de parcă l-ar fi invocat spunându-i numele, Amadeus von Linden în persoană a apărut pe după colțul străzii, mergând spre Place des Hirondelles.

— *Guten Tag, Fräulein Engel,* a zis el cordial.

Ea și-a aruncat țigara jos și a strivit-o sub picior, și-a îndreptat spatele și gulerul hainei într-o grabă de panică exersată. Mi-am aruncat și eu țigara — mi s-a părut lucrul corect de făcut. Ea i-a spus ceva despre mine — și-a petrecut repede brațul pe după brațul meu, de parcă eram prietene vechi, și am auzit-o spunând numele de Käthe și Thibaut. Mă prezenta, probabil. El mi-a întins mâna.

Am rămas absolut încremenită, pentru vreo cinci secunde.

— Hauptsturmführer von Linden, m-a îndemnat Anna, cu seriozitate.

Am vârât cheia în buzunarul hainei, lângă desenele arhitectului și cartea mea de identitate falsificată.

— Hauptsturmführer von Linden, am repetat eu și i-am strâns mâna, zâmbind ca o lunatică.

N-am avut niciodată un „dușman de moarte". N-am știut niciodată ce înseamnă, măcar. Ceva din Sherlock Holmes și din Shakespeare. Cum poate toată ființa mea, toată viața mea de până acum, să se măsoare cu un bărbat într-o luptă mortală?

El a stat privind prin mine, distras de propriile probleme colosale. Nu i-a trecut nici măcar o clipă prin minte că eu i-aș putea spune coordonatele secrete ale aerodromului Escadrilei Lunii, sau i-aș putea da numele unei jumătăți de duzină de luptători din Rezistență de aici, chiar din orașul lui, sau că eu plănuisem să-i pun foc întregii sale administrații în cinci zile. Nu i-a trecut nici măcar o clipă prin minte că eram, din toate punctele de vedere, dușmanul lui, oponentul lui, că eu reprezint *tot* împotriva a ceea ce se luptă el, sunt britanică și evreică, în ATA

sunt o femeie care face munca unui bărbat la cota de simbrie a unui bărbat și că munca mea este aceea de a livra avioanele care îi vor distruge regimul. Nu i-a trecut nici măcar o clipă prin minte că eu știam că el privise și luase notiţe când cea mai bună prietenă a mea stătea legată de un scaun, numai în chiloţi, având răni de arsură la încheieturile mâinilor și pe gât, că știam că el ordonase asta, că *știam* că, în pofida tuturor îndoielilor nutrite, el urmase ordinele ca un laș și o expediase ca să fie folosită ca șoarece de laborator până ce avea să piară — nu i-a trecut nicio clipă prin minte că acum se uita la stăpâna lui, la singura persoană din lume care îi ţinea soarta chiar între palmele ei — eu, în haine de bogdaproste peticite, cu părul neîngrijit și cu zâmbet idiot — și că ura mea pentru el e pură, și neagră, și neiertătoare. Și că nu cred în Dumnezeu, dar, dacă aș fi crezut, *dacă aș fi crezut*, atunci acela ar fi fost Dumnezeul lui Moise, mânios și exigent și PORNIT PE RĂZBUNARE, și

Nu contează dacă îmi pare rău de el sau nu. Era misiunea lui Julie, iar acum e a mea.

El mi-a spus ceva, politicos, cu o expresie neutră pe faţa lui trasă. Am furișat o privire spre Anna, care a dat din cap o dată.

— *Ja, mein Hauptsturmführer,* am zis, printre fălcile încleștate.

Anna mi-a tras un șut puternic în gleznă și a intervenit să-și ceară scuze din partea mea. Eu mi-am vârât mâna în buzunar și am simţit trosnind hârtia groasă de șaptezeci de ani vechime și cheia nouă atârnând grea în cusătura lânii împletite și roase.

Ei au dat din cap spre mine și au plecat împreună. Biata Anna.

Mi-a plăcut de ea foarte mult.

Käthe s-a întors în Alsacia și eu aștept din nou luna plină — totul e la locul său și am primit confirmarea unui zbor de bombardier la mică înălțime plănuit pentru sâmbătă seara — fie că Op. Verity avea sau nu succes, ei trimiteau un Lysander pentru mine, la câmpul de aterizare pe care-l găsisem eu, duminică sau luni — în funcție de cum avea să permită vremea și, firește, presupunând că noi puteam s-o recuperăm pe Rosalie. Mi-e foarte greu să dorm și, când o fac, am numai coșmaruri despre pilotat avioane în flăcări cu șocurile defecte, fiind silită să-i tai gâtul lui Julie cu briceagul lui Etienne etc. Dacă mă trezesc urlând de trei ori pe noapte, nu prea mai are rost să încerc să mă ascund. Pilotez singură.

Arzând arzând arzând arzând —

Tăiați-mi capul sau spânzurați-mă
Asta niciodată n-o să mă înspăimânte
O să ard Auchindoon-ul
Chiar dacă viața mă părăsește.

Ormaie e încă în flăcări în mintea mea. Dar eu sunt în Anglia. M-am întors în Anglia.

Știți... probabil o să fiu trimisă la Curtea marțială. Probabil o să fiu judecată pentru crimă și spânzurată. Dar tot ce simt e *ușurare* — ușurare — de parcă am fost sub apă și am respirat printr-un pai în ultimele două luni, iar acum mi-am scos din nou capul la aer. Trăgându-l în piept cu nesaț, inspirând prelung, umplându-mi plămânii cu el — aerul rece și umed de decembrie, mirosind a petrol lampant, a cărbune și a libertate.

Ironia e că nu sunt liberă. Sunt în arest la domiciliu aici, la Cazarmă, pe aerodromul Escadrilei Lunii. Sunt încuiată în dormitorul meu obișnuit, cel pe care obișnuiam să-l împart cu Julie, și am și un paznic la fereastră. Nu-mi pasă — eu o simt ca pe libertate. Și dacă mă spânzură, or să mă spânzure curat, rupându-mi gâtul instantaneu, și o voi merita. N-or să mă facă să trădez pe nimeni. N-or să mă pună să privesc întâmplându-i-se altcuiva. N-or să-mi incinereze cadavrul și-o să-l prefacă în săpun. Or să se asigure că bunicul știe ce s-a întâmplat.

*

Au trimis după Afurisitul și Machiavelicul Ofițer Englez de Informații al lui Julie, ca să mă interogheze el. Am încredere că o s-o facă fără să recurgă la un ciocan de lipit, apă înghețată și ace.

Căni de ceai, probabil. Mă înspăimântă interogatoriul dintr-o mulțime de motive, dar nu mi-e frică de el.

Nu pot să cred cât de în siguranță mă simt aici. Nu-mi pasă că *sunt* prizonieră. Doar mă simt *atât de în siguranță.*

RAPORT DE INCIDENT NR 2

Acțiune de succes de sabotare și distrugere a cartierului general al Gestapoului, Clădirea Château de Bordeaux, Ormaie, Franța — 11 dec. 1943

Rapoartele mele sunt atât de neimportante.

Știu că Forțele Aliate plănuiesc o invazie adevărată a Europei ocupate cu tancuri, avioane și planoare pline de trupe de comando, dar când mă gândesc la Franța că va fi eliberată, îmi închipui o armată răzbunătoare, sosind pe biciclete. Așa am intrat noi în Ormaie, sâmbătă noaptea, toți venind din direcții diferite, toți cu coșurile și coșnițele ticsite cu bombe artizanale. Sirenele n-au pornit decât după ce s-a dat stingerea și toți ne-am lungit gâturile pândind încordați — pariez că era câte o bicicletă explozivă pe după fiecare chioșc de ziare din Ormaie — eu însămi am stat sub un camion pentru cel puțin două ore, cu unul dintre camarazii lui Mitraillette. Mulțumesc din suflet pentru bocancii lui Jamie.

A trebuit să aruncăm în aer poarta din spate — un pic riscant, dar nu era nimeni prin preajmă, de vreme ce raidul aerian era în desfășurare, și, bineînțeles aveam cheia cu care să intrăm în clădire după aceea. De nenorociții de *câini* mi-era mie cel

mai groază să dau nas în nas cu ei. Bieţii câini bătrâni, n-a fost vina lor. Eu n-a mai trebuit să-mi fac griji, căci Mitraillette a fost fără milă.

Cred că ar trebui să scriu în detalii obiective. Dar nu sunt multe de raportat. Am fost rapizi şi eficienţi, ştiam exact unde să ne ducem — am operat în echipe de câte 2 sau 3 oameni şi fiecare echipă avea secţiunea şi misiunea sa specifică — să împuşte câinii, să descuie uşile, să adune prizonierii, să descarce bombele. Şi să iasă naibii afară. Aş spune că am intrat şi am ieşit într-o jumătate de oră. Cu siguranţă nu mai mult de trei sferturi de oră — nu prea mulţi prizonieri de eliberat, căci nu e o închisoare propriu-zis — 17 în total. Nicio femeie. Dar...

Am făcut asta intenţionat, mi-am asumat misiunea ca eu şi partenerul meu să eliberăm pe oricine ar fi fost în celula lui Julie. Nu mă gândisem serios la ce avea să însemne să trec prin camera de interogatorii, care era vecină....

Din fericire, nu era nimeni acolo, dar *of* — abia pot suporta gândul la cum era. *Cum puţea.* Mi se întoarce stomacul pe dos numai amintindu-mi. Am intrat şi mirosul ne-a izbit în faţă. Pentru moment, n-am putut face nimic decât să gâfâi şi să încerc să nu vomit, iar băiatul francez care mă însoţea, s-a clătinat puţin şi s-a agăţat de mine, să se sprijine. Bineînţeles că am operat la lumina lanternelor, aşa că n-am putut vedea mai nimic — contururi neclare de mobilier instituţional, scaune şi mese de fier şi vreo două fişete, nimic sinistru care să-ţi sară în ochi, dar, *vai*, era cea mai îngreţoşătoare şi insuportabilă duhoare pe care am simţit-o vreodată — ca o privată plină, dar deopotrivă şi amoniac, carne intrată în putrefacţie, păr ars, vomă şi — nu, era de nedescris şi mă face să vreau să vomit din nou numai scriind despre asta. Abia mai târziu m-am gândit că Julie fusese silită să trăiască în mirosul ăla opt săptămâni — nu e de mirare că au spălat-o îndelung înainte de a o lăsa la întâlnire cu Penn — oricum, noi nu ne-am gândit la *nimic*, decât la cum să ieşim mai

repede de acolo, fără să ne sufocăm. Ne-am tras hainele peste nasuri și am trecut la lucru, descuind ușa celulei lui Julie și târându-l pe locatarul uluit după noi prin camera aceea oribilă și pe coridor.

Bărbatul pe care l-am salvat n-a înţeles când i-am vorbit în franceză. S-a dovedit a fi jamaican — un mitralior în RAF, doborât săptămâna trecută — probabil speraseră să afle planurile de invazie ale Aliaţilor de la el? E în formă bună, n-au apucat să-l supună la cazne și, cu toate că nu mâncase mai nimic o săptămână, a fost în stare să ducă pe sus până afară un băiat ai cărui genunchi fuseseră rupţi...

E un individ adorabil, jamaicanul, și se află aici. Bine, nu cred că e aici, în Cazarmă, cred că a fost trimis la aerodromul RAF propriu-zis, dar vreau să spun că a venit în Anglia, cu mine. Și s-a ascuns cu mine, de asemenea, în hambarul familiei Thibaut. E din Kingston și are trei copilași, trei fete. M-a urmat alergând pe marea scară a acelui îngrozitor hotel ruinat, cu băiatul acela cu picioarele rupte, tăcut, suferind, agăţat de spatele lui — eu ţinând lanterna într-o mână și Coltul 32 al lui Paul în cealaltă, orientându-mă după o hartă memorată, ca de obicei.

Ne-am întâlnit să-i numărăm pe toţi în curtea unde se află ghilotina. Ultimul ieșit a repus generatorul în funcţiune — atașaserăm un cronometru cu program. Odată ce era pornit, mai aveam douăzeci de minute. Vreo două Lancaster-uri încă se mai roteau deasupra capetelor noastre, sfidând luminile proiectoarelor, iar noaptea vuia de protestele antiaerienei — multe dintre tunurile de antiaeriană sunt manevrate de băieţii din partea locului, constrânși să sprijine armata de ocupaţie și când trag în avioanele Aliate nu o fac chiar cu tragere de inimă. Douăzeci de minute ca să ieșim din Place des Hirondelles și, probabil, încă o oră ca să ajungem la ascunzători înainte de a se suna încetarea alarmei.

Trebuia să găsesc pe cineva care să locuiască aproape și care să-l ia pe băiatul rănit. Mitraillette s-a ocupat de asta, iar noi, ceilalți, ne-am răspândit în grabă, pe biciclete și pe jos. Mitraliorul meu jamaican și cu mine am apucat pe un drum întortocheat, peste o serie de ziduri de grădină, ca să evităm punctele de control de pe drum. Dar eram în afara orașului, amândoi pe aceeași bicicletă, eu stând pe cadru, în spatele lui, și el pedalând pentru că era cu mult mai solid decât mine, când s-a auzit explozia.

Ne-a provocat un asemenea șoc că ne-am răsturnat. Nu o simțiserăm — am fost doar luați prin surprindere și rămași perplecși de bubuitură. Pentru vreo câteva clipe, am stat în mijlocul drumului râzând ca nebuna, lumina lunii pline și focul luminând tot cerul, și atunci mitraliorul salvat de mine m-a condus, cu multă blândețe, înapoi pe bicicletă și am pornit din nou la drum, cu Ormaie în spatele nostru.

— Pe unde-o iau, domnișoară Kittyhawk?

— La stânga, la răspântie. Spune-mi doar Kittyhawk.

— E numele tău?

— Nu.

— Of, a zis el. Nici tu nu ești franțuzoaică.

— Nu, sunt englezoaică.

— Ce faci în Franța, Kittyhawk?

— La fel ca tine — sunt pilot doborât.

— Mă iei peste picior!

— Nu. Sunt locotenent în cadrul Auxiliarei de Transport Aerian. Și pariez că nici pe tine nu te crede nimeni când le spui că ești mitralior în Forțele Aeriene Regale.

— Aici ai dreptate, frumoaso, a zis el, călduros. E o lume a bărbaților albi.

Mă țineam strâns de mijlocul lui și speram că el nu era un afemeiat ca Paul, altminteri ar fi trebuit să-l împușc, când aveam să fim închiși în hambarul lui Thibaut, numai noi doi.

— Ce te frământă, Kittyhawk? a întrebat el, încet. Ce te face să plângi atât de tare? Mare pagubă c-a sărit clădirea aia în aer.

Mă atârnasem și mă aplecasem peste umărul lui, acum, plângându-i în ceafă.

— Au avut-o pe cea mai bună prietenă a mea, închisă acolo — tu ai fost în celula ei. Au ţinut-o acolo două luni.

El a pedalat în tăcere, rumegând informaţia. În cele din urmă, a întrebat:

— A murit acolo?

— Nu, am zis eu. Nu acolo. Dar e moartă, totuși.

Deodată, am putut simţi prin jacheta lui că și el plângea, cutremurat de suspine mute, înăbușite, ca și mine.

— Și cel mai bun prieten al meu a murit, a zis el, blând. Era pilotul nostru. A adus avionul ăla până la sol — a continuat să piloteze drept și egal, astfel încât toţi ceilalţi să putem coborî în siguranţă, după ce fuseserăm loviţi.

Of — abia cum, când scriu asta, abia acum văd că exact asta am făcut și eu.

Ciudat — mi s-a părut cel mai eroic lucru din lume când el mi-a povestit despre prietenul lui și am rămas uluită că putuse fi cineva atât de curajos și de altruist. Dar eu, când făcusem același lucru, nu mă simţisem eroică — doar prea speriată ca să sar.

Am mers mai departe, la lumina lunii, lăsând flăcările din Ormaie în urma noastră, și niciunul dintre noi nu s-a oprit din plâns până nu ne-am dat jos de pe bicicletă.

Am dormit spate în spate în podul acela înghesuit din vechiul hambar, pe jumătate din lemn, două nopţi — mă rog, o noapte și jumătate, de fapt — am jucat 21 ore în șir cu un pachet de cărţi, scandalos de obscene pe care-l șterpelisem dintr-una din ascunzătorile secrete ale lui Etienne Thibaut. Luni, ieri, adică noaptea trecută, am fost luaţi de către șoferul doamnei cu trandafiri și duși s-o recuperăm pe Rosalie, pentru călătoria noastră către avionul care urma să ne preia.

Aceasta a fost a treia oară când toţi membrii familiei Thibaut m-au îmbrăţişat şi m-au sărutat de rămas-bun — Amélie făcând mare tapaj, Maman încercând să-mi dăruiască o duzină de linguri de argint — n-aş fi putut accepta! Şi Mitraillette, cu lacrimi în ochi, prima oară când am văzut-o gâtuită astfel din pricina a ceva ce nu implica sânge.

N-a venit cu noi, de data asta. Sper...

Mi-ar plăcea să ştiu cum să mă rog pentru ei toţi. Tare mi-ar plăcea asta.

Rosalie ne aştepta pe aleea din faţa marii case de pe malul râului Poitou. Era încă lumină când am ajuns acolo, fiindcă nu voisem să-i creăm necazuri şoferului, şi în vreme ce ei puneau la adăpost cealaltă maşină, bătrâna doamnă cu părul alb strâns ca al lui Julie m-a luat de mână, la fel cum făcuse în acea primă zi cumplită de după, şi m-a condus, fără niciun cuvânt, prin grădina ei îngheţată.

La capăt, lângă râu, era un munte de trandafiri, o grămadă *uriaşă* de trandafiri damask, dintre cei ce înfloresc toamna. Tăiase absolut toţi trandafirii rămaşi în grădina ei şi îi aruncase grămadă acolo.

— Ne-au lăsat să-i îngropăm pe toţi, în sfârşit, mi-a spus ea. Cei mai mulţi sunt acolo, lângă pod. Dar eu am fost atât de supărată pentru acele biete fete, acele două frumoase fete lăsate să zacă acolo, în noroi, patru zile, cu şobolanii şi ciorile peste ele! Nu e drept. Nu e *firesc*. Aşa că atunci când i-am îngropat pe ceilalţi, am pus oamenii să le aducă pe fetele acelea aici...

Julie e îngropată în grădina de trandafiri ale venerabilei doamne, înfăşurată în vălul primei Comuniuni a bunicii doamnei şi acoperită cu un munte de trandafiri damask.

Firesc, acesta e şi numele reţelei sale — Damask.

Tot nu cunosc numele surorii bunicii ei. Cum e cu putinţă? Am ştiut că era ea, dintr-odată, pur şi simplu mi-a fulgerat prin

minte — când a spus că folosise vălurile pe care ea și sora ei le purtaseră la prima lor Comuniune, mi-am amintit că bunica lui Julie era din Ormaie și apoi mi-am amintit povestea surorii bunicii, și ce-mi spusese ea despre faptul că duceam amândouă aceeași groaznică povară, și totul mi s-a luminat și am știut cine era.

Dar nu i-am spus și ei — n-am avut inima să-i spun. Ea nu părea să știe că fusese Julie — bineînțeles, Katharina Habicht trebuise să-și păstreze secretă identitatea reală, ca să evite de a compromite pe cineva. Presupun că ar fi trebuit să spun ceva. Dar pur și simplu *n-am putut s-o fac.*

Acum sunt *din nou* în lacrimi.

Am auzit o mașină oprindu-se, așa că s-ar putea să trimită după mine curând, dar vreau să închei de povestit despre cum am ieșit din Franța — ceea ce probabil mă va face iar să plâng — nimic nou.

Începusem să bâzâi chiar de când auzisem mesajul la radio care ne dădea de știre că urmau să vină să mă ia în noaptea aceea: „După o vreme, toți copiii spun adevărul" — în franceză e *„Assez bientôt, tous les enfants disent la vérité"*. Sunt sigură că au vârât dinadins cuvântul vérité, dar n-aveau de unde să știe că asta mă va face să mă gândesc la ultima pagină scrisă de Julie — *Am spus adevărul* — mereu și mereu.

Întreaga rutină e atât de familiară acum, ca un vis care se repetă. Teren întunecat, lanterne, aripile Lysander-ului conturate de lună. Numai că era din ce în ce *mai frig*, de fiecare dată. De data asta nu mai era noroi, în pofida faptului că plouase săptămâna din urmă — pământul înghețase bocnă. Aterizare cât se poate de lină, din prima, avionul n-a dat roată terenului nici măcar o dată — îmi place să cred că asta a fost din pricina excelentei *mele* alegeri a terenului — și a făcut schimbul de bunuri și pasageri în mai puțin de cincisprezece minute. *Așa trebuie să se facă asta.*

Mitraliorul meu jamaican deja urcase la bord, iar eu aveam o mână pe scară, pregătindu-mă să-l urmez, când pilotul a strigat către mine:

— EI, KITTYHAWK! O să pilotezi să ne scoţi tu de aici?

Cine altul decât Jamie Beaufort-Stuart — păi... cine altul?

— Hai sus, schimbăm locurile, a strigat el. Ai zburat singură până aici, poţi să zbori singură şi până acasă.

Nu-mi vine să cred că mi-a propus asta şi nu-mi vine să cred că am acceptat — totul atât de greşit. Ar fi trebuit să fiu măcar retestată după prăbuşire, cel puţin.

— Dar la început n-ai vrut să mă laşi pe mine să pilotez! i-am reproşat eu.

— Îmi făceam griji pentru voi să fiţi în Franţa, nu-mi făceam griji pentru felul în care pilotezi! Era destul de rău că una dintre voi se ducea, fără să trebuiască să vă pierd pe AMÂNDOUĂ. Oricum, dacă se trage în noi, tu eşti mai bună la aterizări prin prăbuşire decât mine...

— Curtea marţială, or să ne trimită la Curtea marţială pe amândoi...

— Ce prostie, tu eşti pilot CIVIL! De când ai părăsit WAAF, în 1941, nu mai eşti în pericol de a fi trimisă în faţa Curţii marţiale. Cel mai rău lucru pe care poate să ţi-l facă ATA e să te dea afară, şi or să facă asta oricum dacă vor. HAI, SUS!

Motorul mergea la ralanti. Avea frâna trasă şi am avut spaţiu destul să schimbăm locurile odată ce el a sărit peste cupola cockpitului, pe afară — nici măcar n-a trebuit să ajustez scaunul, căci avem exact aceeaşi înălţime. Mi-a dat casca lui de pilot.

Nu puteam să rezist. I-am spus:

— Am omorât-o. Am împuşcat-o.

— *Ce?*

— Eu am făcut-o. Eu am împuşcat-o pe Julie.

Pentru o clipă, părea că nimic altceva nu mai conta şi nu mai avea vreun înţeles pe lumea asta. Tot ce mai rămăsese pe lume

eram eu, în scaunul de pilot al acelui Lysander, și Jamie, cocoţat pe marginea cockpitului, cu mâna pe cupola glisantă, fără alt zgomot decât turaţia molcomă a motorului, fără nicio lumină de nicăieri, în afară de cele trei mici licăriri de pe pistă și luna reflectându-se în cadrane. În cele din urmă, Jamie a pus o întrebare scurtă.

— Ai vrut?

— Da. Ea m-a rugat... nu puteam... *nu puteam* s-o dezamăgesc.

După un alt moment, Jamie a zis abrupt:

— Acum nu începe să plângi, Kittyhawk! Cu sau fără Curte Marţială, trebuie să pilotezi avionul, pentru că eu nu prea mai sunt în stare după mărturisirea asta.

A izbutit să se desfacă de la marginea cockpitului și și-a făcut vânt ușor de pe lonjeronul aripii spre scara de acces din spate. L-am urmărit urcând și, după o clipă, l-am auzit prezentându-se prietenului meu jamaican.

PILOTEAZĂ AVIONUL, MADDIE

Am închis cupola și am început să trec prin familiarele verificări de dinainte de zbor.

Apoi, exact când să încep să-i dau drumul, am simțit mâna lui pe umărul meu.

Doar atât — fără cuvinte. Și-a vârât mâna prin peretele despărţitor, întocmai cum făcuse și ea, și mi-a strâns umărul. Are niște degete foarte puternice.

Și-a ţinut mâna acolo tot drumul până acasă, chiar și când el se uita pe hartă și-mi spunea coordonatele.

Așa că nu zburam singură, la urma urmei.

Rămân fără hârtie. Caietul acesta al lui Etienne e aproape plin. Am totuși o idee ce-aș putea să fac.

Cu gândul acesta în minte, nu cred că o să-i scriu numele Machiavelicului Ofiţer de Informaţii. N-a spus Julie că el se prezentase spunând un număr, la interviul ei? În după-amiaza asta s-a prezentat ca el însuși. E dificil să scriu despre asta fără să folosesc un nume, totuși. John Balliol, probabil, ăsta e un nume destul de ironic, al mizerabilului rege scoţian pentru care William Wallace și-a pierdut viaţa apărându-l. Sir John Balliol. Încep să mă pricep la treburile astea. Probabil ar trebui să mă alătur Direcţiei de Operaţiuni Speciale, în cele din urmă.

Oh, Maddie-fato, NICI ÎNTR-UN MILION DE ANI.

Interviul meu cu Sir John Balliol trebuia să se ţină în camera de raportare — presupun că fac și transmitere de instrucţiuni acolo, nu numai anchete, dar așa îi zice toată lumea. Trebuia să se ţină acolo, nu-i așa, pentru că trebuia să fie făcut cum se cuvine. Sergentul Silvey m-a condus. Știu că Silvey e indulgent cu mine, întotdeauna a fost, și cred că e îndurerat de pierderea lui Julie, dar a fost foarte scorţos și formal când m-a escortat la interogatoriu — stingheritor, știţi? Nu-i plăcea s-o facă. Nu-i plăcea nici că fusesem închisă. Se certase din pricina asta cu locotenent-comandorul. Nu contează — totul se reduce la protocol, în cele din urmă, principalul era că n-ar fi trebuit să iau avionul acela în Franţa, în primul rând.

Așa că am mers până la camera de raportare sub pază și, când am intrat, mi-am dat brusc seama, rușinată, de cât de zdrenţăroasă sunt mereu — ca un evacuat din Glasgow! — încă mai purtam pantalonii de alpinist al soţiei fotografului francez, jacheta roasă a lui Etienne Thibaut și bocancii lui Jamie, aceleași

haine pe care le purtasem în ultima săptămână și o bună parte din ultimele două luni, și, între altele, aceleași haine pe care le purtasem și când aruncasem în aer centrul administrației orașului Ormaie. Fără niciun truc feminin la care să fac apel — am pășit în camera de piatră văruită, cu inima bătându-mi nebunește în piept ca un ceas detonator. Camera arăta exact cum arătase când mă întâlnisem cu el aici prima oară, în urmă cu aproape doi ani — două scaune tari puse aproape de radiatorul electric, un ceainic sub o învelitoare, pe birou. Nu avea mirosul camerei de interogatorii din Ormaie, dar era cu neputință să nu mă gândesc la aceea.

— Mă tem că asta s-ar putea să dureze, a zis Balliol, în chip de scuză, întinzându-mi mâna. Nădăjduiesc că ai reușit să dormi puțin, noaptea trecută?

Nu avea ochelarii. De-asta probabil mă prinsese pe picior greșit — arăta pur și simplu ca un om obișnuit. Apoi, modul în care mi-a întins mâna. M-a proiectat instantaneu înapoi în Ormaie, pe strada pavată, cu planurile vechi și cheia nouă în buzunar, și cu inima plină de ură și însetată de sânge — și i-am strâns mâna și i-am răspuns printre dinți:

— *Ja, mein Hauptsturmführer.*

S-a uitat cu adevărat șocat și sunt sigură că eu m-am înroșit ca sfecla. OH, MADDIE, HALAL MOD DE A ÎNCEPE.

— Scuze — scuze! am gâfâit eu. *Je suis désolée...*

Incredibil, încă mai încerc să vorbesc în franceză cu oamenii.

— Nu ți-ai revenit încă din starea de încordare din tranșee, nu-i așa? a remarcat el, blând.

Punându-și ușor vârful degetelor pe spatele meu, m-a condus spre unul dintre scaune.

— Ceai, Silvey, a comandat el și sergentul Silvey a umplut tăcut ceștile și a ieșit.

Ochelarii lui Balliol stăteau pe birou. El și i-a pus și s-a suit pe marginea biroului, ținându-și ceașca și farfuriuța, iar mâinile

lui erau atât de sigure, încât eu a trebuit să-mi pun ceașca mea pe podea — n-am îndurat să-mi zăngănească porțelanul în poală, în vreme ce el stătea acolo, ţintuindu-mă cu ochii aceia imenși, măriţi de lentile. La naiba — Julie chiar îl plăcea. Nu pot să-mi închipui de ce. Pe mine mă sperie *de moarte*.

— De ce ţi-e frică, Maddie? a întrebat el, liniștit.

M-a luat direct, nu tu aberații de genul „Locotenent de aviaţie Brodatt".

N-am de gând să mai spun o dată. Nu mai e nimeni căruia să-i trebuiască să-i spun. Aceea a fost ultima oară...

— Am omorât-o pe Julie. Verity, vreau să spun. Eu însămi am împușcat-o.

El și-a așezat ceașca pe birou cu un zăngănit și s-a uitat lung la mine.

— *Pardon?*

— Mă tem c-o să fiu judecată pentru crimă.

Mi-am mutat privirea de la el la gura de scurgere din podea. Acesta era locul unde spionul german încercase s-o strângă de gât pe Eva Seiler. M-am înfiorat, m-am înfiorat la propriu, când mi-am dat seama de asta. În viaţa mea n-am mai văzut niște vânătăi atât de hidoase, nici înainte, nici după aceea. Julie *a fost* torturată în camera asta.

Când m-am uitat înapoi la Balliol, el încă se sprijinea de birou, cu umerii căzuţi, cu ochelarii împinși pe creștetul capului, strângându-și baza nasului între degete, de parcă ar fi avut o migrenă.

— Mi-e frică de spânzurătoare, am adăugat, nefericită.

— Pe legea mea, fato, s-a răstit el, trântindu-și ochelarii înapoi pe nas. Va trebui să-mi spui ce s-a întâmplat. Mărturisesc că m-ai... surprins, dar cum nu port peruca de judecător, în clipa asta, hai să-ncepem.

— O transportau într-un autobuz plin de prizonieri la unul dintre lagărele lor de concentrare și noi am încercat să-l oprim...

M-a întrerupt, rugător:

— Trebuie să începi chiar cu crima? Ia-o puţin mai dinapoi.

S-a uitat la mine cu o încruntătură neliniștită.

— Mea culpa, iartă-mă. Nefericită alegere de cuvinte. N-ai spus că a fost crimă, nu-i așa? Numai că îţi faci griji că alţii ar putea s-o considere astfel... Probabil o greșeală sau un accident. Ei bine, spune tot, copilă. Începe de la început, de când aţi aterizat în Franţa.

I-am spus totul — adică, aproape totul. Există un lucru despre care nu i-am spus și anume teancul de hârtii pe care l-am cărat cu mine, în sacul meu de zbor — tot ce a scris Julie și tot ce am scris eu, toate bucăţelele de hârtie din dotarea hotelului și portativele, și Jurnalul meu de pilot, și caietul de exerciţii al lui Etienne — nu i-am spus că exista o mărturie scrisă.

Sunt uimită ce mincinoasă abilă am devenit. Sau, nu exact o mincinoasă — că nu l-am minţit. Povestea pe care i-am spus-o e ca un pulover plin de găuri, fire duse care se vor desira cu ușurinţă când vei începe să tragi de ele. Mai degrabă — sari unul, împletești unul, treci ochiul sărit dincolo de undrea. Între Penn și Engel a existat destulă informaţie încât să nu mai fie nevoie să menţionez că aveam confesiunile scrise ale lui Julie în camera mea. Pentru că în niciun caz nu vreau să le cedez vreunui copist din Londra. Sunt *ale mele.*

Cât despre însemnările mele — ei bine, am nevoie de ele ca să pot întocmi un raport cum se cuvine pentru Comitetul de analiza a accidentelor.

Într-adevăr a durat mult, povestitul. Sergentul Silvey ne-a adus încă un ceainic plin, apoi încă unul. La sfârșit, Balliol m-a asigurat, liniștit:

— N-ai să fii spânzurată.

— Dar sunt responsabilă.

— Nu mai mult decât mine. Și-a întors privirea. Torturată și expediată să fie folosită ca specimen de laborator — Dumnezeule

Mare. Fata aceea frumoasă, sclipitoare. Aș putea la fel de bine... sunt *distrus*. Nu, n-ai să fii spânzurată.

A tras adânc și tremurător aer în piept.

— „Ucisă în acţiune", asta ne-a informat prima telegramă și „ucisă în acţiune" o să rămână verdictul, a zis el cu fermitate. Ea a fost ucisă în acţiune, după părerea generală, și având în vedere numărul de persoane care au murit în schimbul de focuri din noaptea aceea, nu cred că va trebui să dăm toate detaliile, cine a ucis pe cine. Povestea ta nu va ieși din această clădire. N-ai mai spus nimănui ce s-a întâmplat, nu?

— I-am spus fratelui ei, am zis eu. Și, oricum, aveţi microfoane în camera asta. Oamenii ascultă prin obloane din bucătărie. Va răsufla sigur.

S-a uitat la mine, gânditor, clătinând din cap.

— Mai e ceva despre noi pe care să nu-l știi tu, Kittyhawk? Noi o să păstrăm secretul tău și tu o să-l păstrezi pe al nostru. „Gura slobodă costă vieţi."

În Franţa, chiar costă. Nu e atât de amuzant pe cât sună.

— Uite, Maddie, hai să facem o pauză de o jumătate de oră — mă tem că sunt enorm de multe detalii pentru care voiam să te descos și pe care nici măcar nu le-am pomenit în treacăt, deocamdată, iar eu simt că mi-am cam pierdut stăpânirea de sine.

A scos o batistă de mătase cu buline, s-a întors într-o parte și și-a suflat nasul. Când s-a întors din nou cu faţa la mine, mi-a întins mâna ca să mă ajute să mă ridic.

— De asemenea, cred că ai nevoie de un pui de somn.

Ce spunea Julie despre mine — sunt antrenată să reacţionez pozitiv la ordinele primite de la persoane cu autoritate. M-am întors în camera mea și am dormit buștean vreo douăzeci de minute, visând că Julie mă învăţa foxtrot în bucătăria de la Castelul Craig. Bineînţeles că m-a învăţat foxtrot, dar a fost la una dintre serile dansante de la Maidsend și nu în bucătăria de la Castelul Craig, însă visul a părut atât de real încât, trezindu-mă,

nu mi-am putut da seama, pe moment, unde sunt. După care a fost ca și când aș fi primit o lovitură în moalele capului, complet devastată din nou.

Numai că, în loc de *Ultima oară când am văzut Parisul*, acum rămăsesem cu *Visează puțin și despre mine*, repetându-se la nesfârșit în mintea mea, adică exact ceea ce a cântat formația când am dansat noi la Maidsend. Și nu mă deranjează deloc, căci sunt atât de *sătulă* de *Ultima oară când am văzut Parisul*. Dacă mai aud vreodată melodia asta cântată în vreun local, sunt sigură că o să încep imediat să urlu.

Prin urmare, când Balliol și cu mine ne-am întâlnit pentru o nouă discuție, un pic mai tehnică, eu trebuind să-mi aduc aminte nume și numere pe care habar n-avusesem că le știam — numele de cod pentru fiecare agent din Rezistență pe care îl întâlnisem, Balliol verificându-le cu însemnările sale dintr-un carneţel îmbrăcat în piele de viţel, și localizarea tuturor armelor, proviziilor sau *chachettes* de care aveam cunoștință. A fost un moment când m-am aplecat cu coatele pe genunchi și m-am tras de păr până a început să mă doară pielea capului, încercând să precizez coordonatele corecte pe hartă ale hambarului familiei Thibaut și ale garajului femeii cu trandafirii. Mi-am dat seama că stăteam acolo, smulgându-mi părul din cap, de vreo douăzeci de minute și atunci m-am înfuriat brusc.

Mi-am săltat deodată capul și am întrebat, mânioasă:

— *De ce?* De ce-ţi *pasă* dacă pot preciza coordonatele din amintiri? Pot *să inventez coordonate* la fel cum inventa Julie un cod! Dă-mi o hartă și o să vi le indic, n-aveţi *nevoie* de mine să fac asta! Ce vrei *de fapt*, ticălos machiavelic afurisit ce ești?

El n-a spus nimic, vreun minut.

— Mi s-a cerut să te pun puţin la încercare, a mărturisit el, în cele din urmă. Să cresc un pic presiunea, să văd cum reacţionezi. Pe cinstite, nu știu ce să mă fac cu tine. Ministrul Aviaţiei vrea să-ţi ridice licenţa, iar Direcţia de Operaţiuni Speciale vrea

să te recomande pentru o Medalie George. Le ar plăcea să rămâi la ei.

NICI ÎNTR-UN MILION DE ANI.

Dar, dar. Succesul meu ca agent neoficial pentru SOE va anula zborul meu în Franţa ca pilot neoficial pentru RAF. N-am să primesc o medalie şi de bună seamă că nu vreau sau nu merit vreuna, dar nici n-am să-mi pierd licenţa — adică, s-ar putea spune că deja mi-am pierdut-o pe a mea, dar ei mi-ar putea scoate din nou una. N-or să mi-o ia. N-or să-mi ia nici măcar slujba. *Ah* — ăsta e cu adevărat un bun motiv să plâng, lacrimi de uşurare. Or să mă lase să zbor din nou. Va trebui să mă înfăţişez Comitetului pentru anchetarea accidentelor, dar aia va fi strict despre accidentul în sine — de parcă aş fi pilot din Escadrila Lunii însăşi, stricându-mi avionul meu. N-o să fiu acuzată pentru nimic altceva.

Şi unitatea Auxiliară de Transport Aerian o să transporte avioane în Franţa, când va începe invazia. Nu mai e mult — în primăvară. O să mă duc înapoi. Ştiu că o să mă duc înapoi.

Sunt epuizată. În afară de puiul de somn şi de vreo două ore, după ce am aterizat, n-am mai dormit de duminică noaptea şi acum e marţi seară. Încă un lucru, totuşi, înainte să mă culc:

Belliol mi-a dat o copie a mesajului pe care tocmai l-au primit şi l-au decodificat ca fiind de la operatoarea de radiotelegrafie Damask:

> RAPORTĂM BOMBARDAMENT ALIAT ÎNTEŢIT
> DEASUPRA ORMAIE NOAPTEA DE SÂM 11
> DEC AC SPRE DUM 12 DEC
> OP SUCCES DISTRUS CDB ACTUAL CARTIER
> GEN GESTAPO REGIONAL
> NICI O ARESTARE CUNOSCUTĂ TOATE BUNE
> SVP TRANSMITEŢI MSG LUI KITTYHAWK CĂ
> TATĂL ISOLDEI GĂSIT ÎMPUŞCAT IN CAP
> APARENT SINUCIDERE

— Cine e tatăl Isoldei? m-a întrebat Balliol, când mi-a dat mesajul.

— Ofiţerul Gestapo care... care a interogat-o pe Verity. Și a condamnat-o.

— Sinucidere, a zis Balliol, încet. Încă un om distrus.

— Încă o fată distrusă, l-am corectat eu.

Iarăşi undele din lac — nu se opresc într-un singur loc. Toate acele vieţi care s-au intersectat puţin cu a mea — celor mai mulţi nu le știu nici măcar numele adevărate, ca surorii bunicii lui Julie sau șoferului lui Rosalie. Iar despre alţii nu știu nimic în afară de numele lor, ca Benjamin Zylberberg, doctorul evreu, și Esther Lévi, a cărei muzică de flaut i-a fost dată lui Julie să scrie deasupra. Și pe unii dintre ei i-am întâlnit, pentru scurtă vreme, și i-am plăcut, dar n-o să-i mai văd niciodată, ca fiul vicarului care pilota Spitfire-uri, și Anna Engel, și mitraliorul jamaican.

Iar pe de altă parte e Isolde von Linden, la școală în Elveţia, care încă n-a aflat că tatăl ei tocmai s-a împușcat.

Isolde încă în tărâmul soarelui, încă în lumina tremurătoare a zilei, Isolde...

Am păstrat cutia de chibrituri pe care tatăl ei i-a dăruit-o lui Amélie.

Am făcut o baie și am împrumutat o pijama de la frumoasa șoferiţă a mașinii de Prim Ajutor a Asistentelor Voluntare, care nu spune niciodată nimic. Cine știe ce părere are ea despre mine. Nu mai sunt închisă sau sub pază. Cineva o să mă ducă înapoi în Manchester, cu avionul, mâine. În seara asta — în seara asta o să dorm în această cameră încă o dată, în patul ăsta unde Julie a plâns în braţele mele până a adormit, acum opt luni.

O să păstrez eșarfa ei de mătase cenușie. Dar vreau să ia Jamie carneţelul ăsta, și însemnările mele de pilot, și confesiunile Juliei, și să i le dea pe toate lui Esmé Beaufort-Stuart, pentru că se cuvine să i se spună și mamei lui Julie. Dacă vrea să știe, cred că e dreptul ei să știe. Până *în cel mai mic detaliu.*

Sunt din nou în Anglia. Mă pot întoarce la muncă. N-am cuvinte să spun cât de uluită și de recunoscătoare sunt că mi s-a îngăduit să-mi păstrez licenţa.

Dar o parte din mine zace îngropată în dantelă și trandafiri, pe un mal de râu din Franţa — o parte din mine mi-a fost smulsă pentru totdeauna. O parte din mine va fi întotdeauna de nepilotat, blocată pe urcare.

Lady Beaufort-Stuart
Castelul Craig
Craig Castle
Aberdeenshire

26 dec. 1943

Draga mea Maddie,

Jamie mi-a trimis „scrisorile" voastre — și ale tale, și ale lui Julie, și le-am citit. Or să rămână aici și or să fie în siguranţă — Legea Secretelor Oficiale e mai puţin importantă într-o casă care absoarbe secretele ca pe umezeală. Câteva reţete și formulare în plus vârâte printre nenumăratele lucruri pe care le conţin cele două biblioteci ale noastre cu siguranţă or să treacă neobservate.

Vreau să-ţi spun ce mi-a zis Jamie când mi-a dat aceste pagini:

„Maddie a făcut ce trebuia".

Și eu spun la fel.

Te rog, vino să mă vizitezi, scumpă Maddie, de îndată ce-ţi vor da voie. Băieţeii sunt toţi încă foarte mâhniţi de veşti și tu o să le faci bine. Probabil și ei or să-ţi facă bine ţie, deopotrivă. Ei sunt singura mea consolare, în momentul ăsta, și am fost îngrozitor de ocupată încercând să pregătesc un Crăciun „fericit" pentru ei. Ross și Jock și-au pierdut acum ambii părinţi în bombardament, așa că probabil o să-i ţin la mine și după ce războiul va lua sfârșit.

Mi-ar plăcea să te „țin" și pe tine, dacă mă vei lăsa — vreau să spun, în inima mea, ca pe cea mai bună prietenă a singurei mele fiice. Ar fi ca și când aș pierde două fiice, dacă ne-ai părăsi și tu acum.

Te rog să te întorci curând. Fereastra e întotdeauna deschisă.

Să zbori teafără.
A ta iubitoare,
Esmé

P.S. Îți mulțumesc pentru Eterpen. Este extraordinar — niciun cuvânt din scrisoarea asta nu s-a șters. Nimeni nu va ști vreodată câte lacrimi am vărsat când am scris-o!

Vorbesc serios, să zbori teafără. Și vorbesc serios, să te întorci.

RAPORTUL AUTORULUI

Cum cineva a spus deja, „Rapoartele mele sunt atât de neimportante". Sunt obligată legal să scriu această postfață și sunt obligată legal să vă asigur că această carte nu încalcă Legile Secretelor Oficiale. Asta se vrea o notă istorică și *mă doare* să admit că *Nume de cod: Verity* este o ficțiune — că Julia Beaufort-Stuart și Maddie Brodatt nu sunt persoane adevărate, ci doar produse ale minții mele obsedate de aventură.

Dar o să încerc. Cartea aceasta a început, simplu, ca un portret al unui pilot femeie din unitatea Auxiliară de Transport Aerian. Fiind eu însămi o femeie și pilot, am vrut să explorez posibilitățile care mi s-ar fi deschis în timpul celui de Al Doilea Război Mondial. Deja scrisesem o povestire de război despre o fată pilot („Something Worth Doing", în *Firebirds Soaring*, editată de Sharyn November), dar voiam să scriu ceva mai amplu și mai fidel detaliat și, mai presus de toate, mai plauzibil.

Am început cu cercetările, sperând să găsesc idei de subiect, și am citit *The Forgotten Pilots*, de Lettice Curtis. Aceasta este fără îndoială povestea unității Auxiliare de Transport Aerian, și e scrisă de o femeie, așa că mi s-a părut corect și firesc ca pilotul meu ATA să fie o fată. Dar povestea ATA mi-a scăpat de sub control când (din întâmplare, în timp ce pregăteam cina) am dat peste modelul pentru *Nume de cod: Verity* și l-am adăugat în persoana unui agent al Direcției de Operațiuni Speciale.

Au urmat și mai multe lecturi — în regulă, aș fi putut avea un pilot ȘI un spion, și amândoi să fie fete. Și tot ar fi fost plauzibil. Pentru că *au existat* femei care au avut aceste îndeletniciri.

N-au fost multe. Dar au fost reale. Au lucrat și au suferit și au luptat la fel de mult ca orice bărbat. Multe dintre ele au murit.

Reţineţi că, în pofida intenţiei mele de a respecta mai degrabă exhaustiv acurateţea istorică, această carte nu are intenţia să fie o istorie bună, ci mai degrabă *o poveste bună*. Așadar există un salt major de încredere imaginativă, pe care cititorul trebuie să mi-l admită, și anume zborul lui Maddie în Franţa. Femeilor pilot din ATA nu li s-a permis să zboare în Europa decât mult după invazia Normandiei, când teritoriul de sub ocupaţie germană a fost din nou înapoi, în siguranţă, în mâinile Aliaţilor. (Când Maddie e numită singura „aviatoare Aliată doborâtă în afara Rusiei", aceasta e o referire la femeile din Rusia care au fost efectiv piloţi combatanţi în timpul războiului.) Am muncit foarte mult să construiesc credibilul lanţ de evenimente care au condus la călătoria Lysander-ului lui Maddie în Franţa — atuul ei e într-adevăr atuul meu, faptul că ea își poate autoriza propriul zbor.

Celălalt lucru pe care l-am născocit (ca un veritabil narator în care nu poţi avea încredere) sunt toate numele proprii. Cele mai multe dintre ele, în orice caz. Raţionamentul meu a fost că asta este o cale ușoară de a evita neconcordanţele istorice. De exemplu, Oakway e un foarte puţin mascat Ringway (azi, Aeroportul Manchester); dar spre deosebire de Oakway, Ringway nu a avut nicio escadrilă, în iarna anului 1940. Maidsend e un compozit din mai multe aerodromuri din Kent. Orașul francez Ormaie nu există, dar a fost creat, vag, după modelul lui Poitiers.

La începutul cercetării mele plănuisem, de asemenea, să menţionez aici că am inventat funcţiile specifice de anchetator SOE și de taxi pilot SOE. Dar am descoperit că a existat un pilot american ATA, Betty Lussier, care a îndeplinit aproximativ aceste funcţii, la momente diferite, în timpul războiului (deși ea a lucrat pentru OSS, al americanilor, nu pentru SOE). De fiecare dată când am aflat povestea vieţii vreunei femei care a

fost pilot în timpul războiului sau agent al Rezistenței, am gândit: *Ai putea să-i evoci pe oamenii aceștia.*

Mi-ar plăcea să trec prin cartea mea, pagină cu pagină, și să spun sursele, de unde au provenit absolut toate detaliile până și cel mai mic — cum am descoperit că poți folosi kerosen ca să subțiezi cerneala, sau că infirmierele de la școală foloseau penițe de tocuri ca să facă testele de sânge, sau unde am descoperit prima rețetă evreiască. Evident, nu pot face asta pentru absolut toate detaliile, dar de vreme ce hârtia și cerneala constituie eșafodajul acestui roman, hai să vorbim despre PIX! Era foarte greu să le asigur tuturor personajelor mele scriitoare provizii de cerneală și ar fi fost mai convenabil să le dau pixuri. Așa că m-am gândit să verific și să fiu sigură că existau pixuri în 1943.

A reieșit că au existat, dar abia apăruseră. Pixul a fost inventat de László Bíró, un jurnalist maghiar care a emigrat în Argentina ca să scape de ocupația germană din Europa. În 1943, a concesionat invenția celor de la RAF, și primele pixuri au fost fabricate în Reading, Anglia, de compania de avioane Miles, pentru a aproviziona piloții cu rezerve de cerneală durabilă! A trebuit să folosesc un stilou eșantion în *Nume de cod: Verity* — pixurile nu erau pe piață încă. Dar a fost *plauzibil.* Asta a fost tot ce mi-am dorit — ca detaliile mele să fie plauzibile. Și mi-a plăcut că pixul a fost fabricat inițial pentru RAF. Cine ar fi știut?

Există câte o poveste reală, ca și aceasta, în spatele fiecărui detaliu sau episod din carte. Cred că dintr-una din cărțile Horrible History, ale lui Terry Deary, am aflat despre agentul SOE care a fost prins pentru că s-a uitat în direcția greșită înainte să traverseze o stradă în Franța. Eu însămi era cât pe-aci să fiu ucisă, odată, când am făcut aceeași greșeală. Am petrecut de asemenea câteva după-amiezi rupându-mi spatele la eliberat o pistă de bolovani. Chiar și avariile Lysander-ului și al mașinii Citröen Rosalie sunt bazate pe fapte reale. Green Man este o tavernă

reală, dacă o puteți găsi. Nici măcar nu i-am inventat eu numele. Dar se numește altfel, acum.

Știu că trebuie să mai fie greșeli și neconcordanțe presărate prin carte, dar în privința lor, rog permisiunea de mici licențe poetice. Unele sunt conștiente, altele, nu. Numele de cod „Verity" din titlu este cel mai bătător la ochi, pentru mine. Din câte știu eu, agentele SOE în Franța au avut ca nume de cod, toate, nume franțuzești de fete, iar Verity este englezesc. Dar se traduce, foarte asemănător, ca *vérité* — cuvântul francez pentru *adevăr* — și unele dintre numele de cod pentru îndeletniciri, ca operatoare radio, sunt atât de întâmplătoare („doică" de exemplu), încât am hotărât să-l păstrez. Un alt exemplu bun e folosirea denumirii de *Nacht und Nebel*, care se referă la tactica nazistă de a face să dispară anumiți deținuți politici ca în „noapte și ceață". Denumirea a fost atât de secretă că e foarte puțin probabil ca Julie s-o fi auzit vreodată. Cu toate acestea, deținuții din lagărul de concentrare de la Ravensbrück știau că erau desemnați „NN", iar pe la sfârșitul anului 1944, știau și ce înseamnă. Ultimele cuvinte ale lui Nelson, de asemenea, sunt subiectul unei considerabile dezbateri. Dar indiferent ce a *spus*, în realitate, Hardy *chiar* l-a sărutat. Unde acuratețea lipsește, sper să compensez prin plauzibilitate.

Sunt multe persoanele care m-au ajutat să fac această carte completă și perfectă, și toate merită infinite mulțumiri. Printre eroii nelăudați este trioul înrolat de îndrumători „culturali" și lingvistici, scoțian, francez și german: Iona O'Connor, Maire-Christine Graham și Katja Kasri, care s-au angajat în misiunile solicitate cu entuziasmul unor voluntari din timpul războiului. Soțul meu, Tim Gatland, a fost consultantul meu tehnic și de aviație (ca întotdeauna); iar Terry Charman, de la Muzeul Imperial de Război din Londra a examinat manuscrisul pentru acuratețea istorică. Jonathan Habicht de la The Shuttleworth Collection mi-a îngăduit să mă familiarizez îndeaproape și

personal cu un Lysander și un Anson. Tori Tyrell și Miriam Roberts au fost primii redactori ai cărții, iar Tori a sugerat titlurile părților, care, deși evidente, mie mi-au scăpat, la început. Fiica mea, Sara, a sugerat unele dintre cele mai complicate întorsături de situație. Cartea nu ar exista fără minunata Sharyn November, redactor-șef la Viking Children's Book, care mi-a cerut s-o scriu; și sub orchestrarea agentei mele, Ginger Clark, echipele editoriale conduse de Stella Paskins, de la Egmont UK, Catherine Onder, de la Disney-Hyperion Books, și Amy Black, de la Doubleday Canada, au reușit să obțină *Nume de cod: Verity* în forma ei finală.

De asemenea, simt că ar trebui să mulțumesc, discret, multor persoane nenumite ale căror vieți sunt împletite în a mea și care m-au influențat de-a lungul anilor: prieteni, familie, profesori și colegi — germani, francezi, polonezi, americani, japonezi, scoțieni, englezi — iudei și creștini— care în timpul conflictului mondial al celui de Al Doilea Război Mondial au fost diverși luptători de rezistență, artiști în unitățile de camuflaj, piloți RAF și piloți de transport USAF, copii evacuați, prizonieri în lagărele de concentrare americane la fel ca în cele germane, refugiați în clandestinitate, membri în Tineretul Hitlerist, în WAAC, soldați și prizonieri de război. CA SĂ NU UITĂM.

SCURTĂ BIBLIOGRAFIE

(nu include atlasele rutiere, hărţile de evadare, însemnările piloţilor, listele de jargon RAF etc.)

Unitatea Auxiliară de Transport Aerian

Cărţi:

Curtis, Lettice, *The Forgotten Pilots: A Story of the Air Transport Auxiliary 1939–45*, Olney, UK: Nelson & Saunders, 1985. (Publicată prima oară în 1971, la ed. Go To Foulis.)

Du Cros, Rosemary, *ATA Girl: Memoirs of a Wartime Ferry Pilot*, London, Frederick Muller, 1983.

Lussier, Betty, *Intrepid Woman: Betty Lussier's Secret War, 1942–1945*, Annapolis, Md., Naval Institute Press, 2010.

Whittell, Giles. *Spitfire Women of World War II*, London, HarperPress, 2007.

Filme:

Ferry Pilot, London, Trustees of the Imperial War Museum, 2004 (Crown Film Unit, 1941).

Expoziţii muzeale:

Grandma Flew Spitfires, The Air Transport Auxiliary Exhibition and Study Centre, Maidenhead Heritage Centre, 18 Park Street, Maidenhead, Berkshire. http://www.atamuseum.org

Direcţia de Operaţiuni Speciale

Cărţi:

Binney, Marcus, *The Women Who Lived for Danger: The Women Agents of SOE in the Second World War*, London, Hodder & Stoughton, 2002.

Escott, Beryl E, *Mission Improbable: A Salute to the RAF Women of SOE in Wartime France*, Sparkford, UK, Patrick Stephens, 1991.

Helm, Sarah, *A Life in Secrets: The Story of Vera Atkins and the Lost Agents of SOE*, London, Little Brown, 2005.

SOE Secret Operations Manual, Boulder, Colo., Paladin Press, 1993.

Verity, Hugh, *We Landed by Moonlight: Secret RAF Landings in France 1940–1944*, London, Ian Allan, 1978.

Filme:

Now It Can Be Told, London: Imperial War Museum, 2007 (RAF Film Production Unit, 1946).

Forţele Aviatice Auxiliare de Femei

Arnold, Gwen, *Radar Days: Wartime Memoir of a WAAF RDF Operator*, West Sussex, UK, Woodfield Publishing, 2000.

Escott, Beryl E, *The WAAF*, Shire Publications, 2001.

Franţa în timpul ocupaţiei germane

Caskie, Donald, *The Tartan Pimpernel*, Edinburgh, Berlinn, 2006 (Publicată prima oară în 1960, la ed. Fontana.)

Knaggs, Bill, *The Easy Trip: The Loss of 106 Squadron Lancaster LL 975 Pommeréval 24/25th June 1944*, Perth, Scotland, Perth & Kinross Libraries, 2001.
Némirovsky, Irène, *Suite Française*, London, Vintage Books, 2007.

Mitenele lui Maddie

http://www.vam.ac.uk/images/image/13026-popup.html
(Din *Essentials for the Forces*, scanate de Victoria and Albert Museum, London, sub „1940s Patterns to Knit" la http://www.vam.ac.uk/images/image/13069-popup.html)

„Am terminat de citit cartea simțind că am cunoscut oameni adevărați, pe care n-o să-i uit niciodată. Personajele din *Nume de cod: Verity* nu doar că mi-au rămas în minte - mă obsedează. N-am cuvinte să recomand îndeajuns de călduros cartea aceasta."
- Maggie Stiefvater, autorea trilogiei Shiver, bestseller *New York Times*, și a romanului *The Scorpions Races*.

„Un roman conceput ca un formidabil joc al minții, de tipul celor pe care trebuie să le citești de două ori."
- *New York Times*

* „O captivantă și în multe locuri brutală poveste, cu acțiune din Al Doilea Război Mondial și de spionaj, și cu o puternică prietenie în miezul ei... [O] aventură creionată cu măiestrie."
- *Publishers Weekly* (recomandare specială)

* „Un adevărat *tour de force*, o carte minuțios documentată, narată cu precizie: de neuitat și tulburătoare."
- *Kirkus Reviews* (recomandare specială)

* „Romanul acesta indiscutabil se ridică în zbor la înălțime."
- *The Horn Book* (recomandare specială)

* „[O] poveste originală de spionaj... construită pentru a fi savurată."
- *Bulletin of the Center for Children's Books* (recomandare specială)

* „Dacă deschizi cartea aceasta, cu greu vei mai lăsa din mână exemplarul tău, ferfenițit și udat de lacrimi."
- *Booklist* (recomandare specială)

www.edituraepica.ro
Teens Love BOOKS Teens Love

ISBN: 978-606-93335-9-4